Skill India
कौशल भारत - कुशल भारत

PMKVY
प्रधानमंत्री कौशल विकास योजना

N·S·D·C
National Skill Development Corporation

ASCI
Agriculture Skill Council of India

సామూహిక వ్యవసాయ అభ్యాసకుడు

శిక్షణానిపుణుని కరదీపిక

पीओआरआई
PORI
माता भूमिः पुत्रोऽहं पृथिव्याः

Patanjali Organic Research Institute

INDEX

- Acknowledgments 4
- ముందు మాట 5
- విభాగం:1 ఉపోద్ఘాతము 8
- విభాగం:2 :CIGs/FIGs/PGs (AGR/N7825) ను ఏర్పాటు చేయుటకై పాల్గొను నిర్వహణ పద్దతులు చేపట్టడం 17
- విభాగం:3 ప్రాథమిక వ్యవసాయ నిర్వహణ (AGR/N9901) 26
- విభాగం:4 పంటలకోత, కోతల తరువాత తీసుకోవలసిన చర్యలు మరియు ఉత్పత్తులను సేకరించి క్రోడీకరించుట 34
- విభాగం:5 వ్యవసాయ వ్యర్థ పదార్థాల నిర్వహణను చేపట్టండి (AGR/N9913) 43
- విభాగం:6 పెట్టుబడి/సేవలు అందించువారు మరియు కొనుగోలుదారులతో సమన్వయం సంప్రదింపులు జరుపుతారు (AGR/N7827) 48
- విభాగం:7 మార్కెట్ సమాచారాన్ని సమీకరించడం (AGR/N9902) 56
- విభాగం:8 కార్యాలయాల వద్ద ఆరోగ్యం మరియు భద్రతను పాటించండి (AGR/ N9903) 62

సామూహిక
వ్యవసాయ
అభ్యసన దీపిక

Patanjali Organic Research Institute

Food & Herbal Park Village, పదార్థ, లస్కర్ రోడ్, హరిద్వార్ - 249404.ఉత్తరాఖండ్ (ఇండియా)

దీక్షా బ్లాక్, పతంజలి యోగ పీఠ్, ఫేజ్ -1, హరిద్వార్ - 249404.ఉత్తరాఖండ్ (ఇండియా)

Website ▸ info.pfsp@patanjalifarmersamridhi.com

Contact No : 8275999999

Acknowledgments

ఈ శిక్షణా కరదీపికను తయారు చేయుటలో మరియు ఈ బృహత్తర కార్యక్రమం మొత్తాన్ని ముందుకు నడిపించుటకు నిరంతర ప్రోత్సాహముతో ఆశీస్సులు అందజేస్తున్న పరమపూజ్య స్వామీజీ వార్కి మా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞలు తెలియజేసుకుంటున్నాం.

పతంజలి బయో రీసెర్చ్ ఇన్సిట్యూట్‌కు ఈ ప్రతిష్టాత్మకమైన ప్రాజెక్టును అప్పగించిన మినిస్ట్రీ ఆఫ్ స్కిల్ డెవలెప్‌మెంట్ అండ్ ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్‌షిప్ (MSDE) వారి సారధ్యములోని నేషనల్ స్కిల్ డెవలెప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ (NSDC) వారికి మరియు ప్రధానమంత్రి కౌశల్ వికాస్ యోజన (PMKVY) వారికి మా ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేయుచున్నాము.

చక్కటి సాంకేతిక సహాయం మరియు సహకారం అందజేసిన శ్రీ సత్యేంద్రు ఆర్య, CEO, ASCI మరియు కల్నల్ PS గుప్తా, ఉపాధ్యక్షులు, ASCI మరియు వారి సిబ్బందికి ప్రత్యేక ధన్యవాదములు. వివిధ దశల్లో , ముఖ్యంగా బోధకుల శిక్షణా కార్యక్రమం, అభ్యర్ధుల వడపోతల వంటి విషయంలో విలువైన సూచనలిచ్చి, ఈ పుస్తకాన్ని సమగ్రంగా రూపొందించుటకు

వారు చేసిన కృషికి పూర్తి ధన్యవాదము తెలియపరుస్తున్నాము. అలాగే PORI డైరక్టరుగారైన డా. రుషికుమార్ గారి మద్దతు మరియు సహకారం మరువలేనిది. ఇంకా ఈ పుస్తకాన్ని సమగ్రంగా రూపొందించుటకు తమ సలహాలు, విలువైన సూచనలు చేసిన పెద్దలు శ్రీ పవన్‌కుమార్ గారు (CGM),

డా. వి. రవీంద్రబాబుగారు డైరక్టరు, వ్యవసాయపంటలు, డా. A. K. మోహన్‌గారు, డైరక్టరు, హార్టికల్చర్, శ్రీ వివేక్ బేణిపురి (GM), డా. రుషివర్మగారు (GM), డా. రవీందర్‌రెడ్డి (డైరక్టరు), క్వాలిటీ కంట్రోల్ వారికి మాయొక్క ప్రత్యేక ధన్యవాదములు.

చివరిగా ఈ పుసక్తకాన్ని సమగ్రంగా తయారు చేసిన డా. పి. సుధాకర్‌రావు, స్టేట్ కో ఆర్డినేటర్, ఆంధ్రప్రదేశ్, శ్రీ వాసిరెడ్డి శ్రీనివాసప్రసాద్, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్, బి. ఎస్. ఎస్. బి. డిగ్రీ కాలేజ్, తాడికొండ, మరియు ట్రెజరర్, భారత్ స్వాభిమాన్ ట్రస్ట్ మరియు డా. P. మధుబాబు, స్టేట్ కోఆర్డినేటర్ మరియు నోడల్ అధికారిగా వారి సేవలు మిక్కిలి ప్రశంసనీయం. నిరంతరం తమ తమ సలహాలతో, సహకారముతో ఈ పుస్తకము సంపూర్ణముగా తయారుకావడానికి సహకరించిన స్టేట్ కోఆర్డినేటర్లు, ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్లు మరియు పతంజలి సంస్థ సిబ్బందికి పేరు పేరునా ధన్యవాదాలు తెలియజేసికొంటున్నాము.

ఇట్లు

పతంజలి ఫార్మర్ సమృద్ధి ప్రోగ్రాం టీమ్

ముందు మాట

భారత వ్యవసాయరంగంలో 85% మంది భూయజమానులు చిన్న, సన్నకారు రైతాంగముగానే ఉన్నారు. వారి సరాసరి యాజమాన్యభూమి 1.15 హెక్టార్లు మాత్రమే. గడచిన 5 దశాబ్ధాలలో వ్యవసాయ ఉత్పత్తి సాలీనా 2.5% - 3% మధ్య మాత్రమే నమోదు అయ్యింది. భారతీయ, వ్యవసాయరంగం అవ్యవస్థీకృత రంగంలో కొనసాగుతున్నందువలన రైతులు తమ పంటకు సరైన విలువను, గిట్టుబాటు ధరలను పొందలేక పేదవారిగానే మిగిలిపోతున్నారు. ఈ సన్న, చిన్నకారు రైతులు ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్యలలో, రుణ పరపతి సదుపాయాల లేమితో పాటు తమ ఉత్పత్తులకు సరైన మార్కెటింగ్ కల్పించి వ్యవసాయం లాభదాయకత పెంచడం అనేది అసలైన సవాలు. సన్న, చిన్నకారు రైతులను "ఉత్పత్తిదారుల సంఘాలు" (Producer Organisations -PO) గా ఏర్పడడంతో చాలావరకు ఈ సమస్యను పరిష్కరించవచ్చు. "ఉత్పత్తి దారుల సంఘాలు" ద్వారా రైతులు సమిష్టిగా భారీ మొత్తంలో వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను సమీకరించుట మరియు మార్కెటింగ్ సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేసికొనవచ్చును.

"ఉత్పత్తి దారుల సంఘాల" వైపునకు రైతులను ప్రోత్సహించడం వలన వారికి రుణ మరియు మార్కెటింగ్ పరిజ్ఞానం సకాలంలో ఎప్పటికప్పుడు అందించుటకు అవకాశం ఉంది.

భారతప్రభుత్వ విభాగమైన నేషనల్ స్కిల్ డెవలప్మెంట్ కార్పొరేషన్ (NSDC) మరియు అగ్రికల్చరల్ స్కిల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా (ASCI) వారి సహాయ సహకారంతో పతంజలి బయో రిసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ ద్వారా 1-9-2018న హరిద్వార్‌లో ద పతంజలి ఫార్మర్స్ సమృద్ధి ప్రోగ్రాం (PFSP) రూపొందించబడి ప్రారంభించబడినది. అప్పటినుండి ఈ సంస్థ 19 రాష్ట్రాలలో అనేక వేల మంది రైతులకు "ఆర్గానిక్ పంటలు పండించుటలో" శిక్షణా మరియు సహకారము విజయవంతంగా అందిస్తూ ఉంది. ఈ ప్రయాణములో అనేక విజయాలు మరియు సవాళ్ళు ఇమిడి ఉన్నాయి. భారతదేశములో ఆర్గానిక్ వ్యవసాయము మరియు రైతుల సంక్షేమం విషయంలో PFSP తమకున్న బలమైన సైంటిఫిక్ టీముల అంకితభావంతో, నిరంతర కృషితో చాలా ప్రముఖమైన కార్యక్రమంగా అవతరించింది. ఈ కార్యక్రమాలు కొనసాగింపుగానే సామూహిక వ్యవసాయ అభ్యసన దీపిక కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయబడుతున్నది. రైతులను సంఘటితపర్చటం, సన్న, చిన్నకారు రైతులందరికి నైపుణ్యాభివృద్ధి, మెరుగైన స్థితిగతులు కల్పించుట, వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ రంగాలలో వారి భాగస్వామ్యం మరియు వ్యవస్థాపికతను పెంపొందించటము - ఈ కార్యక్రమము యొక్క ముఖ్య ఉద్ధేశ్యము.

ఈ సామూహిక వ్యవసాయ అభ్యసన దీపిక అను విలువైన పుస్తకం ద్వారా (ప్రధాన భాగస్వాములైన) రైతులు ఉత్పత్తి దారుల సంఘాలు (PO) సామూహిక వ్యవసాయ పద్దతుల ద్వారా లాభదాయకమైన మరియు పర్యావరణ హితమైన వ్యవసాయము ద్వారా ఎంతో మేలు పొందుతారని నాయొక్క ప్రగాఢ విశ్వాసము మరియు నమ్మకం.

ఆచార్య బాలకృష్ణ

మానేజింగ్ డైరక్టర్

Patanjali Organic Research Institute

సామూహిక వ్యవసాయ శిక్షణాకార్యక్రమం - కరదీపిక

భారతీయ వ్యవసాయ రంగం స్వాతంత్ర్యానంతరం తీవ్రమైన ఆహార సంక్షోభం నుండి ఆహార స్వయంసమృద్ధి వైపు సుదీర్ఘ ప్రయాణం దాగి ఉంది. భారత రైతులు పేదవారిగానే మిగిలి ఉండడానికి ప్రధాన కారణం వారు కష్టించి పండించిన పంటలకు సరైన ధరలు లేకపోవటమేనని చెప్పవచ్చు. వారు పండించిన పంటకు సరైన ధరను నిర్ణయి చుకొనే స్థితిలో వారు లేరు. భావిభారత వ్యవసాయ రంగ అభివృద్ధి అనేక అంశాలతో ముడి పడి వుంది. ముఖ్యంగా వ్యవసాయ ఉత్పాదకాల కొనుగోలు, మెరుగైన దిగుబడులు, పంటలకు తగిన గిట్టుబాటు ధరలు, సరైన మార్కెట్లు, తక్కువ ఖర్చులో ఎక్కువ దిగుబడినిచ్చే వ్యవసాయ సాంకేతిక విజ్ఞానం వంటి అంశాలు ఎన్నో ఇందులో ఇమిడి ఉన్నాయి. కాబట్టి రైతుసమాఖ్యలు, రైతు ప్రయోజన సంఘాలు మరియు వ్యవసాయ పంటల అభివృద్ధి శాఖల ఏర్పాటు చేయడమే తక్షణ కర్తవ్యంగా భావించవలెను.

వ్యవసాయరంగాన్ని ప్రాధాన్యతా రంగంగా గుర్తించి దాని అభివృద్ధికై భారత ప్రభుత్వం, కేంద్ర నైపుణ్యాభివృద్ధి మరి యు **ఉద్యమ దారిత్వ శాఖ** ఆధ్వర్యంలో ప్రధానమంత్రి కౌశల్ వికాస్ యోజన, (PMKVY) పథకం ద్వారా నేషనల్ స్కిల్ డెవ లప్మెంట్ కార్పొరేషన్ (NSDC) ను 2015లో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

వ్యవసాయ ఉత్పాదక సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి, రైతుల నైపుణ్యాభివృద్ధికి, వ్యవసాయ కూలీలు, వ్యవసాయ రంగంలోని వ్యవస్థీకృ త, అవ్యవస్థీకృత రంగంలోని స్వయం ఉపాధి మరియు వ్యవసాయ విస్తరణా కార్మికులకు మద్దతుగా కేంద్రప్రభుత్వం అగ్రికల్చరల్ స్కిల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా (ASCI) ను కూడా ఏర్పాటు చేయడమైనది.

యువతను వ్యవసాయం వైపునకు ఆకర్షించి వారి జీవితాలను మెరుగుపరచుటకు వారికి కావలసిన నైపుణ్యాలను తగిన విధం గా మదింపుచేసి వారికి రికగ్నిషన్ ఆఫ్ ప్రయర్ లెర్నింగ్ (RPL) సర్టిఫికేట్‌ని ప్రదానం చేయడం ఈ పథకం యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యము. ఈ కార్యక్రమము లక్ష్యాలను నెరవేర్చడానికి పతంజలివారు, వారి సహకారముతో రైతుల నైపుణ్యాభివృద్ధికి, వారి ఉజ్వల భవిష్యత్తుకు అంకిత భావముతో కృషి చేస్తూ ఉంది.

ఈ పుస్తకం సామూహిక వ్యవసాయ సాధనకు మరియు సమర్థవంతంగా ముందుకు పోవడానికి తోడ్పడుతుంది. ప్రతి సామూహిక వ్యవసాయ శిక్షణాకారుడు నెషనల్ ఆక్యుపేషనల్ స్టాండర్డ్ (NOS) సూచికలకు అనుగుణంగా వ్యవసాయ దారుల గ్రూపులను, రైతు ఉత్పత్తిదారుల కంపెనీలను ఏర్పాటు చేయుటలోను, స్థానిక పరిస్థితులకు అణుగుణంగా వాటిని వర్గీకరించడము, సరికొత్త వ్యవసాయ సాంకేతిక పరిజ్ఞానమును గ్రూపులకు అందించడము తదితర కార్యక్రమాలకు బాధ్యత తీసుకొంటాడు. ఇంకా ఉత్సాహవంతులైన రైతు గ్రూపుల నుండి రైతు ఉత్పత్తిదారుల కంపెనీల (*Farmer Producer Company*) ను ఏర్పాటు చేయుటకు కృషి చేస్తాడు. ఈ సామూహిక వ్యవసాయ శిక్షణా కార్యక్రమము ద్వారా శిక్షణ పొందిన ప్రతి వ్యక్తి తన సామర్థ్యాన్ని, నైపుణ్యాన్ని మెరుగు పరుచుకుని లక్ష్య సాధనకు తోడ్పడతాడు.

ఈ కార్యక్రమములో శిక్షణ పొందుతున్న వ్యక్తులకు శిక్షకులు ఈ క్రింది సామర్థ్యాలను సమకూర్చవలెను.

1. జ్ఞానము మరియు అవగాహన :

సామూహిక వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలపై సమగ్రమైన అవగాహన, జ్ఞానము అందించుట.

2. ప్రతిభా పాటవాల పెంపు :

సామూహిక వ్యవసాయంలో సమర్థవంతమైన ప్రతిభా పాటవాల పెంపునకు తగిన అభ్యసన, శిక్షణ కార్యక్రమాలు చేపట్టుట.

3. వృత్తి నైపుణ్యం :

సామూహిక వ్యవసాయంలో ఎదురయ్యే సాధక బాధకాలకు తగు విధంగా స్పందించుటకు సిద్ధపరచుట.

ఈ సామూహిక వ్యవసాయంలో పర్యావరణహితమైన, కాలుష్య రహిత ప్రకృతిని పెంపొందించే విధంగా తగిన సాంకేతిక పరిజ్ఞాన

ంతో వ్యవసాయ పంటలను పండించుటకు కృషి జరుగుతుంది. దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలో రైతులను, ముఖ్యంగా చిన్న సన్నకారు రైతులను, సమూహాలుగా ఏర్పరచి తద్వారా నవీన వ్యవసాయ సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని, ఉత్పాదనా సామర్ధ్యాన్ని అందజేసి వారి ఆదాయాన్ని పెంపొందించుటము ఈ సామూహిక వ్యవసాయ శిక్షణా కార్యక్రమ ప్రధాన విధి. దీనికి వివిధ విభాగాలు FPO/ FIG/ CIG ను ఏర్పాటు చేయటం జరుగుతుంది.

ఈ ట్రైనింగ్ ద్వారా ఈ క్రింది విషయాలను మనము నేర్చుకొంటాము.

1వ విభాగం :

శిక్షణా తరగతులలో పాటించవలసిన విధానాలు, ముఖ్యాంశాలు - సామూహిక వ్యవసాయ శిక్షణా కర్త పాత్ర - అభివృద్ధి పంధాలు - విజయగాధలు- వివిధ **FPO, FIG, CIG** మరియు **Producer Groups (PO)** సాధించిన విజయాలు - **PPV & FRA act 2001** (9 హక్కులు)లో గల రైతుల హక్కులు.

2వ విభాగం :

సంఘాల ఏర్పాటు నైపుణ్యాలు - రైతులలో **Common Interest** ను గుర్తించుట - సమావేశాలు ఏర్పరుచుట - లక్ష్యాలు, ఆశయాలు నిర్దేశించుట - గ్రూపును సమర్ధవంతంగా నడుపుట - వనరుల సమీకరణ - వివిధ వ్యవసాయ సంబంధిత విభాగాలలో సంబంధ బాంధవ్యాలు ఏర్పాటు - రికార్డుల నిర్వహణ మరియు సంఘాలను రిజిష్టర్ చేయు విధానాలు.

3వ విభాగం :

ప్రాధమిక వ్యవసాయ పద్ధతులు - పంట ప్రణాళిక - పంట కాలెండర్ నిర్వహణ - ఆర్థిక నిర్వహణ - మార్కెట్‌లోగల డిమాండ్ సప్లయ్‌ల విశ్లేషణ మరియు అవగాహన.

4వ విభాగం :

పంటమార్పిడి, తదనంతర నిర్వహణ పద్ధతులు, పంట ఆరబెట్టు విధానం, శుభ్రపరచుట, పంట ఉత్పత్తి నిర్వహణ, సామర్ధ్యం పెంపు,

5వ విభాగం :

వ్యవసాయ ఉత్పాదకాల సరఫరాదారుల గుర్తింపు - సంప్రదింపులు - కొనుగోలుదారుల అవసరాలు, ప్రమాణాలు, ధరల నిర్ణయాలు - సకాలంలో చెల్లింపులు - సరైన తూనికలు, కొలతలు మరియు సకాలంలో ఉత్పత్తి సరఫరా చేయుట.

6వ విభాగం :

మార్కెట్ల సమాచారం - తదనుగుణంగా నిర్ణయాలు.

7వ విభాగం :

పంట వ్యర్థాల నిర్వహణ - పొలాలనుండి సేకరణ, దానినుండి వాటిని కంపోస్టు ఎరువుగా మార్చుట - వివిధ దశలు - పద్ధతులు.

8వ విభాగం :

రైతుల వ్యక్తిగత ఆరోగ్యము, భద్రత - ఆవశ్యకత- విధానాలు - ఉపయోగాలు.

విభాగం-1

ఉపోద్ఘాతము

తరగతిగది నిర్వహణ - (Do's & Dont's)

రాత్రంతా కష్టపడి ఈ మాడ్యూల్ తయారు చేశాము. మన ట్రైనీలు దీనిని ఆస్వాదిస్తారని ఆశించాము. కానీ కొద్దిమంది, రకరకాల మనస్థత్వాల వల్ల దీని ఫలితము రాలేదు. మేము అసంతృప్తికి లోనై మరుసటిరోజు క్లాసుకు తయారగుటకు ఉత్సాహం చూపించలేక పోయాం-అనే పిర్యాదు మనకు వినిపిస్తూ ఉంటుంది అనేక శిక్షణా కార్యక్రమాల ప్రారంభంలో.

కావునా, పైన ఉదహరించిన స్థితులను అధిగమించుటకు **తరగతి గది నిర్వహణ** మెళకువలు, (Do's & Dont's) చెయ్యవలసినవి, చెయ్యకూడని అంశాలు ఏమిటో, ఇప్పుడు చూద్దాం. మంచి ట్రైనర్స్ మంచి క్లాస్‌రూం మేనేజర్లుగా ఉంటారు.

Do's **చెయ్యవలసినవి :** (Classroom Management)

1. మెరుగైన సంబంధాలు: Group farming parctitioner trainer గా మీరు, మీ క్లాసుకు వచ్చిన రైతులు లేదా ట్రైనీలు అందరితో మంచి స్నేహ సంబంధాలు ఏర్పరచుకోవాలి. వారిలో ఎక్కువ మందిని పేర్లు గుర్తుపెట్టుకొని పిలవడం, వారి యోగక్షేమాలు విచారిస్తూ ఉండటం, క్లాసుకు హాజరైన ట్రైనీలకు hello, good bye చెప్పటం, వారి **ఇష్టాయిష్టాలను** కనుక్కోవటం ద్వారా ట్రైనీలతో మంచి సంబంధాలను నిర్మించుకోవచ్చు. ట్రైనింగ్ క్లాసులు ఎటువంటి అంతరాయాలు లేకుండా సమర్థవంతంగా నిర్వహించుకోవచ్చు.

2. ఏకగ్రీవ నియమాలు రూపొందించుట:

ట్రైనింగ్ క్లాసు సమర్థవంతంగా, ఉపయోగకరంగా ఉండుటకు ట్రైనీలతో మంచి సంబంధాలు ఏర్పాటు చేసుకొని, వారందరితో చర్చించి, ఏకాభిప్రాయంతో 3 - 5 నియమాలు రూపొందించుకోవాలి. అందువలన ఈ కార్యక్రమాన్ని వారు తమ సొంత కార్యక్రమంగా భావించి, ఉత్సాహంగా పాల్గొంటారు. తద్వారా ఈ ట్రైనింగ్ కార్యక్రమం మరింత స్పష్టంగా లక్ష్యదిశగా సాగుతుంది.

3. సాన్నిహిత్యం:

మాస్టర్ ట్రైనర్ తన ట్రైనీలతో బాగా దగ్గరగా కలిసి మెలిసి వారితో కలియదిరుగుతూ వారి కార్యక్రమాలను పర్యవేక్షిస్తూ ఉండాలి. అప్పుడు వారిలో మీపై అభిమానం , గౌరవభావం కలిగి మరింత ఉత్సాహంగా అభ్యసిస్తారు.

4. ట్రైనర్ కదలికలు

మాస్టర్ ట్రైనర్ శిక్షణా కార్యక్రమములలో ఒకచోటే తను ఉండకుండా క్లాసు అంతా కదులుతూ ఉండాలి. వారికిచ్చిన పనులను దగ్గరగా పర్యవేక్షిస్తూ వారిని ప్రోత్స హించాలి. అందుకు అనుగుణంగా క్లాసురూం ఉండేటట్లు ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలి.

5. బాడీ లాంగ్వేజ్

ట్రైనర్ తన బోధనలో చాలాసార్లు తనమాటల వల్లే కాకుండా శరీరములోని వివిధ భంగిమల ద్వారాకూడా ట్రైనీలకు సమాచారం అందించవచ్చు మరియు వారిని పర్యవేక్షించవచ్చు, సరిదిద్దవచ్చు కూడా. ముఖ్యంగా మన కంటిచూపు, చేతి కదలికలు, ముఖ కదలికలు, వివిధ భంగిమల ద్వారా తన ట్రైనీలతో మంచి సంబంధాలు ఏర్పాటు చేసికోవచ్చు.

సరైన వ్యవస్థా నిర్మాణం

తరగతి కార్యక్రమాలు రైతులకు ఉత్సాహంగా, ఉపయోగకరంగా ఉండేటట్లు, పద్ధతి ప్రకారం చక్కగా రూపుదిద్దుకోవాలి. అప్పుడే ట్రైనీలంతా ఉత్సాహంగా, విసుగు లేకుండా, అభ్యసన కార్యక్రమానికి అంతరాయాలు కలిగించకుండా ట్రైనర్ చెప్పిన పనులు నేర్చుకొంటారు.

7. ప్రశంసలు, బహుమతులు

మంచి టీచరు తన శిష్యులను ప్రశంసల ద్వారా, చిన్న, చిన్న బహుమతుల ద్వారా ఎప్పుడూ ఉత్సాహంగా ఉండేటట్లు ప్రోత్సహిస్తారు. తద్వారా వారు సానుకూల ధృక్ప థాన్ని అలవరచుకొని ట్రైనర్ చెప్తున్న అంశాలు చక్కగా నేర్చుకుంటారు.

8. సరైన సమయంలో చర్యలు

ఈ శిక్షణా కార్యక్రమంలో ఎవరైనా ట్రైనీలు లేదా రైతులు క్రమశిక్షణ తప్పితే, నియమాలకు విరుద్ధంగా వ్యవహరిస్తే వారిని ఎప్పటికప్పుడు గుర్తిస్తూ తరుచుగా వారికి కౌన్సిలింగ్ చేస్తూ, సరిదిద్దటానికి సకాలంలో చర్యలు తీసికోవాలి. అందువలన మంచి సంబంధాలు ఏర్పడి క్లాసురూం లక్ష్యాలు నెరవేరతాయి.

క్లాస్‌రూం మేనేజ్‌మెంట్: (Don'ts) చెయ్యకూడనివి

1. ప్రతి చిన్న తప్పును వేలెత్తి చూపరాదు

తరగతిలో రకరకాల వ్యక్తులు, చిన్న చిన్న తప్పులు చేస్తుంటారు. తమలో తాము మాట్లాడుకోవడం, అప్పగించిన పనులు
సకాలంలో పూర్తి చేయకపోవటం, గుసగుసలు, చిన్న చిన్న ప్రవర్తనా దోషాలు ఉండవచ్చును. అంత మాత్రం చేత విసుగు చెంది, ఈ క్లాసును నేను ఇష్టపడటం లేదు, వదిలి వేస్తాను అని అనుకోకూడదు. అలా ప్రకటించకూడదు.

2. పదేపదే ఒకే అంశాన్ని రిపీట్ చేయకూడదు

విషయాన్ని బోధిస్తున్నప్పుడు ట్రైనీలు ఒక్కోసారి శ్రద్ధగా ఉండకపోవచ్చు. అప్పుడు వారిని వేలెత్తి చూపి **ఏది, ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పు?** అని నిలదీయడం కన్నా వారి దృష్టిని ఆ అంశము మీదకు మరలేటట్లు వారితో సంభాషించాలి. వారిలో ఉత్సాహం కలిగించాలి.

✓3. ఉద్రేక, ఉద్వేగాలకు గురి కాకూడదు

మన ఎమోషన్స్‌ను కంట్రోలుగా ఉంచుకోవాలి. లేకపోతే మొత్తం క్లాస్‌రూం అదుపు తప్పుతుంది. ట్రైనీలపై మన ఎమోషన్స్‌ను రుద్ది వారితో మనస్పర్థలు పెంచకోవద్దు. పెద్దగా అరవటం, ఏడవటం, కోప్పడటం, అసహనం, నిరుత్సాహం, పశ్చాత్తాపం తదితర బలహీనతలకు గురి గాకుండా ట్రైనీలు తమను తాము అదుపులో ఉంచుకోవాలి. వీటైనంతవరకు ట్రైనీలు సఖ్యతగా ఉంటూ మన మనస్సులోని వైరుధ్య భావాలను మన ప్రవర్తనను ముఖంలో ప్రతిబింబించకుండా జాగ్రత్తపడుతూ వారితో సత్సంబంధాలు కొనసాగించాలి.

KLO-2 : సామూహిక వ్యవసాయ శిక్షకుడు - పాత్ర, వివిధ అంశాలు

1. **రైతుల భాగస్వామ్య నిర్వహణకు బాట వేయుట:** సామాజిక వ్యవసాయ శిక్షకుడు (ట్రైనర్)ప్రధానంగా రైతుల సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసి, నిర్వహించటం, వారితో ఉమ్మడి ఆసక్తి గ్రూపు (Common Interest Group - CIG) లను నిర్ధేశించి గ్రూపుకు సమర్థవంతమైన నిర్వహణను, వనరులను సమకూర్చటం, వివిధ వ్యవసాయరంగ సంబంధ వ్యవస్థలు, వ్యక్తులతో అనుసంధానం కల్పించటం, రికార్డుల నిర్వహణ మరియు గ్రూపులను ప్రభుత్వము వద్ద రిజిస్టరు చేయించుట.
2. **ప్రాధమికమైన వ్యవసాయ మేనేజిమెంట్‌ను నిర్వహించుట :** ట్రైనర్ తన విధులలో భాగంగా పంట ప్రణాళికలను, క్రాప్ కాలెండరును తయారుచేయుట, ఆర్థిక వనరుల సమీకరణ, నిర్వహణ, మార్కెట్‌లోగల డిమాండ్ - సప్లయ్‌ల విశ్లేషణ చేయుట.
3. ట్రైనర్ ముఖ్యంగా పంట మార్పిడి, తదనంతర పంట నిర్వహణ, స్థిరీకరణ, పంట క్లీనింగ్, గ్రేడింగ్, నిల్వ చేయుట, పాకేజింగ్, రవాణా, ఆహార భద్రత, పంటను వృద్ధి చేయువిధానాలను అందజేయుట, తదితర విషయాలు విషయాలు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి గ్రూపులకు సహాయం చేస్తాడు.
4. **పంట ఉత్పాదకాలు మరియు కొనుగోలు దారులను ఏర్పాటు చేయు:** పంట ఉత్పాదకాలను అందించువారితో సంప్రదింపులు, సకాలంలో చెల్లింపులు, సరైన తూనికలు, పంటను సరఫరా చేయుట మొదలగు వాటిని **Group forming Practice** లో చేపడతారు.
5. మార్కెట్ సమాచార విశ్లేషణ, సమాచార మార్గాల ధృవీకరణ, తదనుగుణంగా నిర్ణయాలు తీసికొనుట.
6. పంట వ్యర్థాల నిర్వహణ: రైతుల వ్యక్తిగత ఆరోగ్యం మరియు భద్రత విషయాలు చేపట్టుట మరియు నిర్వహించుట

KLO-3 : రైతు ఉత్పత్తిదారుల సంఘం (Former Producer Organization - FPO)

లేదా సహకార సంఘాల విజయగాధలు - అధ్యయనం

రైతుల విజయగాధలను ఎందుకు తెలుసుకోవాలి? ఎందుకంటే విజయగాధలు రైతులు తమ సహచర మిత్రులు వివిధ ప్రాంతాలలో ఏ రకంగా సంఘాలు నిర్వహించుకుంటున్నారు, వారు ఏ విధమైన విజయాలు సాధించుకుంటున్నారు? అనేవి తెలుసుకొని వారుకూడా ఆ దిశగా ముందుకు వెళ్ళుటకు ఉపయోగపడతాయి.

Former Producer Organization - FPO అనేది రైతుల చేత తమకు మెరుగైన ఆదాయ, ఆర్థిక స్థితిగతులను మెరుగుపరచుకొను ప్రధాన ఉద్ధేశ్యంతో ఏర్పాటు చేయబడినది.
భారతీయ వ్యవసాయ రంగంలో నానాటికి తగ్గుతున్న లాభదాయకత మరియు పెరుగుతున్న నష్టభయం అనేవి భారతీయ గ్రామీణ ప్రజానీక జీవనోపాధిపై తీవ్ర ప్రభావం చూపుతున్న అంశాలలో ప్రధానమైనదిగా చెప్పవచ్చు. భారతీయ వ్యవసాయదారులలో సుమారు 85 శాతం పైగా చిన్న, సన్నకారు రైతులే ఉన్నారు. వీరంతా రెండు హెక్టార్లు లేదా అంతకన్నా తక్కువ మాత్రమే కలిగి ఉన్నారు. రైతుల పేదరికానికి ప్రధానంగా చిన్న కమతాలు, సమాచారలోపం, తక్కువ వడ్డీకి ఋణ సదుపాయాలు లేకపోవడం, వినియోగ మార్కెట్లలో పాల్గొనలేక పోవడం, ఉత్పాదకాలు, ఉత్పత్తులు, అన్ని రకాల విషయంలో మద్య దళారుల దోపిడీకి గురి కావడం లాంటివి ప్రధాన కారణాలుగా పేర్కొనవచ్చు.

ఉల్లి పెంపకందారుల సహకార కొనుగోలు మరియు అమ్మకందారుల సొసైటీ లిమిటెడ్ - కేస్ స్టడీ

మహారాష్ట్రలో ఉల్లిగడ్డలు ప్రధానంగా నాసిక్, పూనే, అహ్మద్‌నగర్, సతారా, ధూలే, జలగావ్ జిల్లాలో పండిస్తారు. అహ్మద్‌నగర్ జిల్లాలోని పర్నార్ తాలూకా ప్రాంతములో ఉల్లిపంట విస్తీర్ణం మరియు దిగుబడి విషయంలో ప్రముఖంగా ఉంది. మధ్యవర్తుల మోసాలవలన, ధరల్లో హెచ్చుతగ్గుల వలన, నిల్వ సదుపాయాలు లేకపోవటం, సరుకును దాచుకొనే స్థోమతు లేకపోవుట, ఉల్లి దిగుబడి తర్వాత వచ్చే ఉల్లిగడ్డలు కుళ్లిపోవడం, మొలకెత్తుట, ఆవిరై బరువు తగ్గిపోవడం తదితర కారణాల వల్ల రైతులు ఉల్లి పంటలో ఎక్కువ దిగుబడి సాధించినప్పటికీ దాని నుండి ప్రయోజనము పొందలేక పోతున్నారు. అందువలన, ఉల్లిగడ్డలను 4 - 6 నెలలపాటు మార్కెట్లో అమ్మకం చేసేవరకు నిల్వ చేయుటకు ఉల్లి షెడ్‌ల నిర్మాణము అవసరమైనది. భారత ప్రభుత్వం కూడా అహ్మద్‌నగర్ జిల్లాను ఉల్లి ఎగుమతి జోన్‌గా ప్రకటించింది. ఈ ప్రోత్సాహంతో ఉల్లి రైతులు సంఘటితమై అహ్మద్‌నగర్ ఉల్లి పెంపకందార్ల సహకార కొనుగోలు మరియు అమ్మకాల సొసైటీ లిమిటెడ్ పేరుతో 2003 జనవరిలో ఏర్పాటు చేసికొన్నారు. ఈ సొసైటీ NAFED, APEDA, NHB, మహారాష్ట్ర స్టేట్ అగ్రికల్చరల్ మార్కెటింగ్ బోర్డ్ (MSAMB) తదితర సంస్థలలో సభ్యత్వం తీసికోవడం జరిగింది ప్రస్తుతము. ఈ సొసైటీలో మహారాష్ట్రలోని 14 సమితిలలోని 300 గ్రామాలలో 1100 మంది సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఈ సొసైటీ యొక్క ప్రధాన కార్యాలయం అహ్మద్ నగర్‌లోను, ప్యాకింగ్ అండ్ ట్రేడింగ్ సెంటరు, అహ్మద్‌నగర్ జిల్లాలోని పర్నార్ తాలూకాలోగల సూపా అను ప్రదేశములో గలదు.

వ్యవసాయ రంగంలో రెండంకెల పెరుగుదల సాధించాలనే ముందు చూపు లక్ష్యంతో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అంతర్జాతీయ ఉప ఉష్ణప్రాంతాల పంటల పరిశోధనా సంస్థతో జత కలిసి రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాలలో వ్యవసాయ రంగ అభివృద్ధికి అనుసరించవలసిన వ్యూహాలను సిద్ధం చేయడం జరిగింది. ఈ వ్యూహములో భాగంగా 13 జిల్లాల్లో ఒక 1000 రైతు ఉత్పత్తిదారుల సంఘాలు (FPO) స్థాపించుటకు కావలసిన విధి విధానాల కల్పనలో అధ్యయన సహకారాన్ని ICRISAT నుండి కోరడం జరిగింది. ఇప్పటికీ నడుస్తున్న మరియు స్థాపించదలుచుకున్న FPO లు మరియు వ్యవసాయరంగంలో ఉన్న అన్ని వర్గాల వారితో చర్చించి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఒక నివేదిక తయారు చేసారు. ఈ నివేదికలో AP లో గల వివిధ FPO (నడుస్తున్న, ప్రారంభించబడుతున్న) ల విధి విధానాలను అధ్యయనం చేయటం జరిగింది. ఇంకా AP లో పండు వివిధ పంటలు, వాటి వినియోగం, వాటికి గల మార్కెట్ లభ్యత, మిగులుదల, వాటి వినియోగం, తదితర విషయాలను కూడా ఈ అధ్యయనంలో పొందుపరచారు. వివిధ పంటలు పండించు రైతులు, వారి FPO లు ఏర్పాటు, సాధ్యాసాధ్యాలు, వాటి నిర్వహణలో వచ్చు కష్టనష్టాలు ఆధ్యయనం చేశారు.

అందుబాటులో గల సమాచారం ప్రకారం AP లో 98 FPO లు రిజిస్టరు కాబడి నిర్వహించబడుతూ ఉన్నాయి. ఈ సంస్థలకు రెండు మార్గాల ద్వారా, 1. SFAC ద్వారా 2. NABARD ద్వారా ఆర్థిక సహకారం అందుతూ ఉంది. ప్రస్తుతం AP లో SFAC ద్వారా స్థాపించబడిన 45 FPOలు, NABARD ద్వారా 93 FPOలు AP లో నడుస్తున్నాయి. వీటన్నిటినీ అధ్యయనం చేయటం జరిగింది.

ప్రస్తుతము పైన పేర్కొన్న 98 FPO లే కాకుండా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని వివిధ ప్రభుత్వ విభాగాలు మరియు SERP వారి ఆద్వర్యంలో వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలైన ఉద్యానవనాలు, పశుసంవర్థనం, మత్స్య సహకారంలో సుమారు 689, FPO లను స్థాపించుటకు కృషి జరుగుతూ ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ శాఖ ప్రకృతి వ్యవసాయం క్రింద 131 FPOలు స్థాపించుటకు ప్రతిపాదించింది. SFAC 56 FPO ల స్థాపనకు, మరియు చిరుధాన్యాలు పండించే రైతుల కోసం 47 FPO లను పునరుద్ధరించుటకు ముందుకొచ్చింది. అలాగే ఉద్యానవన శాఖ, NABARD సహకారంతో 105 FPO లు స్థాపించుట లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నది. అలాగే పశు సంర్ధకశాఖ ఆధ్వర్యంలో 246 FPO లను మేకలు, గొర్రెలు, పాల ఉత్పత్తి, కోళ్ళు, పశుగ్రాసం తదితర రంగాలలో ప్రతిపాదించింది. వీటితో పాటు రాష్ట్ర మత్యశాఖ ఆధ్వర్యంలో 65 FPO లు ప్రత్యేకంగా మంచినీటి చేపల పెంపకం, రొయ్యల పెంపకం, పీతల పెంపకం వంటి రంగాల కోసం ప్రతిపాదించ బడ్డాయి. ఈ బృహత్తర ప్రయత్నంలో అనేక స్వచ్ఛంద సంస్థలు కూడా భాగస్వామ్యులు అగుటకు ముందుకు వచ్చాయి.

1. Amaravathi:
FPO arranged distribution of Green manure seed to farmers taking up Pre-Chillies green manufacturing. Farmers supplied with Trichodema viridi from Dept. of Agriculture on subsidy for soil application to improve crop performence and as wilt & root mangaemnt. PSR & KSB & VAM bio fertilizers were supplied to farmers from ANGALURU

1. Amarthaluru: Aranged BPT-5204 fundation seed from ARS, Bapatla to farmes to take up seed multiplication. Farmers adopted

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఏర్పాటు కాబడుతున్న FPO లలో వ్యవసాయ పంటలు, ఉద్యానవన పెంపకం, పశుసంవర్థనం మరియు మత్స్య వనరుల అభివృద్ధి వంటి రంగాలలో విస్తరించబడి ఉన్నాయి. ఇవన్నీ వివిధ దశల్లో ఉన్నాయి. సమారు 17 శాతం సంఘాలు 50-500 మంది సభ్యత్వంతో **ఉత్పత్తిదారుల కంపెనీ**లుగా రిజిస్టరు కాబడ్డాయి. ఈ FPO ల స్థాపనలో ప్రధాన ప్రతిబంధకంగా ఆర్థిక సహకారం, వనరులు అనే అంశం గుర్తించబడింది. ఈ FPO ల ద్వారా వచ్చే ప్రయోజనాలు వెంటనే కనిపించక పోవటంచేత, సభ్యులు తమ మూల ధన వాటాను సమకూర్చుటకు వెనుకడుగు వేస్తున్నారు. కావునా, చాలా FPO లు బయటి సంస్థల నుంచి వచ్చే ఆర్థిక సహకారంతో పొలాల క్షేత్ర సందర్శన మరియు శిక్షణా కార్యక్రమాలు మొదలు పెట్టాయి. రైతులకు సలహా, సహాయ సహకారం అందజేయుటకు తగినంతమంది నిపుణులు లేకపోవటం చేత క్షేత్ర స్థాయికి ఇంకా వెళ్లలేక పోతున్నది. కాబట్టి క్రొత్తగా స్థాపించబోతున్న FPO లకు ఆర్థిక సహకారం తప్పనిసరి. సభ్యులు ఎక్కువ మంది ఉన్న కొన్ని FPO లు తమ కార్యక్రమాలు ఇప్పటికే మొదలు పెట్టాయి.

KLO-4 : FIG/ CIG/ PG ల గురించి అవగాహన కల్పించుట

రైతుల ఆర్థిక, సామాజిక స్థితిగతుల మార్పులో, రైతు సంఘాలు/ FIG రైతు ప్రయోజన సంఘాలు ప్రధానమైన వ్యవస్థాపరమైన ముందడుగుగా వర్ణించవచ్చు. ఇలాంటి సంఘాలు రైతులనుండి వనరుల సృష్టికి, సమీకరణకు ఉపయోగపడే సాధనాలుగా మనం చూడవచ్చు. ఈ సంఘాలలోని సభ్యులుగా వున్న రైతులు తమ ఆర్థిక స్థితిని మెరుగుపరుచుకోవటం మరియు ఎసమాజములో ఇతర మార్గాల ద్వారా సంఘాలను ఆర్థికంగా పరిపుష్టి చేసుకొని తద్వారా రైతులంతా అనేక మార్గాల ద్వారా ప్రాంతీయస్థాయి నుండి జాతీయ స్థాయి వరకు వివిధ స్థాయిలలో రైతుల అభివృద్ధి కొరకు కృషి చేయవచ్చు.

ప్రధాన ప్రయోజనాలు

- ✓ మార్కెటింగ్ మరియు సాంకేతిక సహకారం
- ✓ కొనుగోలు, అమ్మకాల శక్తి పెంపొందుట
- ✓ రైతులకు ఉపయోగపడే అనేక కార్యక్రమాల నిర్వహణ
- ✓ సామాజిక సుహృద్భావ నిర్మాణం

KLO-5 : PPV & FRA చట్టం 2001 ప్రకారం రాష్ట్ర రైతులకు లభించు 9 రకాల హక్కులు

పరిచయం: మేలు జాతి మొక్కలు, వంగడాలు అభివృద్ధికి రైతుల హక్కుల సంరక్షణకు, ఒక పటిష్టమైన వ్యవస్థ ఆవశ్యకత ఉంది. దీని కోసం భారత ప్రభుత్వము **విభిన్న జాతుల మొక్కలు మరియు రైతుల హక్కుల సంరక్షణ చట్టం-2001** (**PPV & FRA**) తీసుకు వచ్చింది. ఈ చట్టములో అంతర్జాతీయ యూనియన్ ఫర్ ప్రొటెక్షన్ ఆఫ్ న్యూవెరైటీస్ ఆఫ్ ప్లాంట్స్ (**UPOV**) 1978లో పొందు పరచిన అన్ని అంశాలను చేర్చటంతో పాటు, రైతులు మరియు ప్రభుత్వ రంగంలోని బ్రీడింగ్ సంస్థలయొక్క ప్రయోజనాలు కాపాడుటకు అన్ని ఏర్పాట్లు చేయబడ్డాయి.

PPV & FRA చట్టం-2001 లో త్రిముఖ వ్యూహం

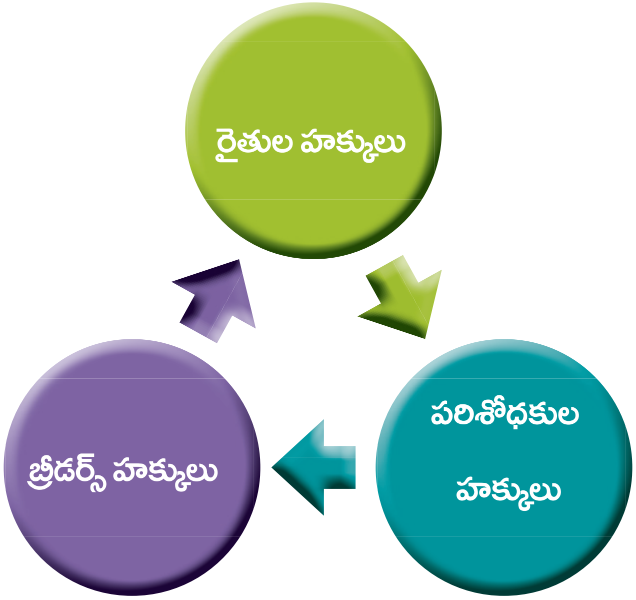

PPV & FRA చట్టం 2001 యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యాలు:

- ✓ సరికొత్త వంగడాల రూపకల్పన, సంరక్షణ మరియు రైతుల హక్కుల సంరక్షణ
- ✓ రైతుల హక్కుల గుర్తింపు మరియు సంరక్షించుట, మొక్కల జన్యు వనరుల అభివృద్ధిని వేగవంతం చేయటం, నూతన వంగడాల సృష్టి కర్తలకు హక్కులు కల్పించడం
- ✓ వ్యవసాయ పరిశోధన, అభివృద్ధిని ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు రంగాలలో చేపట్టుటకు ప్రోత్సహించుట
- ✓ దేశంలోని విత్తనరంగ పరిశ్రమను, మంచి నాణ్యమైన, ఉపయుక్తమైన రకాలను రైతుకు అందించుటకు, పూర్తిస్థాయిలో ప్రోత్సహించుట

ఈ చట్టం ద్వారా సంక్రమించు హక్కులు:

1. **వంగడాల తయారీ హక్కులు :** నూతన వంగడాల రూపకర్తలు ఈ చట్టం ప్రకారం నూతన వంగడాలను సృష్టించటము, తయారు చెయ్యటం, అమ్మకం, మార్కెటింగ్, పంపిణీ, ఎగుమతి, దిగుమతి తదితర పూర్తి హక్కులు ఉంటాయి. వంగడాల రూపకర్తలు తమ తరపున ఏజెంట్లను నియమించుటకు తమ అర్హత, అధికారాలను కాపాడుకొనే హక్కులు కలవు.
2. **పరిశోధకుల హక్కులు :** ఈ చట్టము ప్రకారము ప్రస్తుము అందుబాటులో ఉన్న వంగడాలపై మరింత పరిశోధన చేసి క్రొత్త రకాలను తయారుచేసుకొనే ప్రయత్నములో ఆ వంగడాలపై హక్కులు గల రూపకర్తనుండి అనుమతులు పొందవలసి వుంటుంది.

3. **రైతుల హక్కులు :** ఎవరైనా రైతు తను నూతనంగా కనుగొన్న విత్తన లేదా మొక్క వంగడాన్ని రిజిస్టర్ చేసుకొని, సంరక్షించుకొనే హక్కుంది, రైతు తమ పంట వెరైటీని దాచుకోవచ్చు, వాడుకోవచ్చు, విత్తుకోవచ్చు, మారకం చేసుకోవచ్చు, ఇతరులతో పంచుకోవచ్చు లేదా అమ్ముకోవచ్చు కూడా. అందుకు తగిన రక్షణ కలిగిస్తుంది.

రైతులు తమ మొక్కల జన్యు వనరుల (తను పెంచిన సహజ మరియు భూజాతులు) కు తగిన గుర్తింపును, అవార్డు, రివార్డులకు తగిన అర్హత, హక్కులు కలిగి ఉంటాడు. ఈ చట్టంలో సెక్షను 39 (2) ప్రకారం రైతులు తమ ఉత్పత్తులు పనిచేయనప్పుడు (నాన్ పర్ఫామెన్స్) తగిన నష్ట పరిహారం పొందే హక్కు కలదు. ఈ విషయంలో రైతులు చట్టం గుర్తించిన అధారిటీ ముందు గానీ, రిజిస్ట్రార్ వద్ద గానీ ట్రిబ్యునల్ లేదా హైకోర్టునందు గానీ ఎటువంటి ఫీజులు చెల్లించనవసరం లేదు.

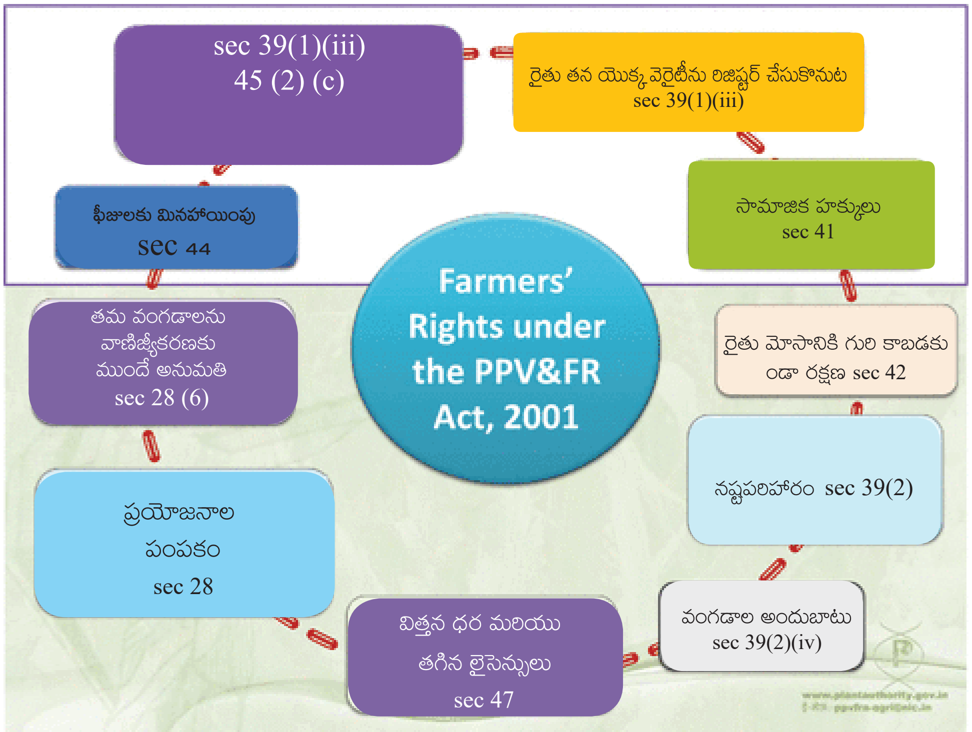

చట్టం అమలు: ఈ చట్టంలోని నిబంధనలు అమలు పర్యవేక్షించుటకు వ్యవసాయ మంత్రిత్వశాఖ మరియు ఇతర అనుబంధ డిపార్టుమెంటుల ఆధ్వర్యంలో 2005 నవంబరు 11న PPV & FR అధారిటీని ఏర్పాటు చేయుటవైనది. ఇందులో 15 మంది సభ్యులను భారత ప్రభుత్వం సూచిస్తుంది. ఛైర్‌పర్సన్ ఛీఫ్ ఎక్జిక్యూటివ్‌గా వ్యవహరిస్తారు. మొత్తం సభ్యుల్లో 8 మంది వివిధ విభాగాల తరపున ఎక్స్ అఫీషియో సభ్యులుగా ఉంటారు. రిజిస్ట్రార్ జనరల్ ఈ అధారిటీకి ఎక్స్ అఫీషియో మెంబరు సెక్రటరీగా ఉంటారు.

అధారిటీ యొక్క సాధారణ విధులు:

1. కొత్త వంగడాలను రిజిస్ట్రేషను చేయుట, తగు నియమాలను, విధి విధానాలను రూపొందించుట
2. రిజిస్టరు చేయబడిన వెరైటీలకు కావలసిన డాక్యుమెంటేషన్ చేపట్టుట, సరళతరం చేయుట
3. అన్ని వెరైటీలను క్రోడీకరించుట, వివిధ తరగతులుగా విభజించుట, వాటిని రూపొందించిన రైతులకు తగిన గుర్తింపు నిచ్చుట, వారికి తగిన రివార్డులు ఇచ్చుట, ముఖ్యంగా రైతు సమూహాలను, గ్రామీణ, గిరిజన రైతుల పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించుట.
4. ఆర్థిక ప్రయోజనాలు ఇచ్చే వంగడాల జన్యువనరుల (జెనెటిక్ రిసోర్స్) ను కాపాడుట.
5. జాతీయ మొక్కల వంగడాల వెరైటీల రిజిస్టర్ నిర్వహణ
6. జాతీయ మొక్కల జన్యు రిజిస్టర్ నిర్వహణ

నూతన వెరైటీలను రిజిస్టరు చేయుట:

చట్టం ప్రకారం ఒక నూతన వెరైటీ రిజిస్టర్ చేయాలంటే వైవిధ్యం, ఏకరూపకత మరియు ప్రామాణికత Distinctiveness, Uniformity and Stability (**DUS**) అను పరీక్షా ప్రాతిపదికను సంతృప్తి పరచవలసి ఉంటుంది.

నూతన వెరైటీలను రిజిస్టరు చేయుటకు కేంద్రప్రభుత్వం తన అధికార గెజెట్‌లో సాధారణ మరియు ప్రత్యేక వెరైటీల విషయంలో తగు సూచనలు చేయడం జరిగింది. కేంద్రప్రభుత్వం ఇప్పటి వరకు 157 పంట వెరైటీలను రిజిస్ట్రేషన్ కొరకు ధృవీకరించడమైనది. ఈ విషయమై పూర్తి సమాచారం కొరకు **PPV & FR** సంస్థ అభివృద్ధి చేసిన గైడ్‌లైన్సును ఇంటర్‌నెట్ ద్వారా పొందవచ్చు.

రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులు:

మొక్క వెరైటీలను రిజిస్టరు చేసుకొనుటకు అధికారులు నిర్ణయించిన రుసుమును అప్లికేషన్‌తో పాటు చెల్లించవలసి ఉంటుంది. క్రింద పేర్కొనబడిన ఫీజులు 15-6-2015 నాటి Plant variety Journal of India మరియు భారతప్రభుత్వ గెజెట్‌లో పొందుపరచటం జరిగింది.

సంఖ్య	వెరైటీ రకము	రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు
1	1966 విత్తన చట్టం, సెక్షను 5లో పేర్కొన్న రకాలు	రూ. 2000/-
2	క్రొత్త వెరైటీ / EDV Essentially Derived Variety/ రూ. 10, 000/- (విద్యాపరమైన	రూ. 7000/- (ఒక్కో వ్యక్తికి) Extant Variety (అందరికీ తెలిసినవి)
3	రైతుల వెరైటీలు	ఫీజు లేదు

DUS పరీక్షా కేంద్రాలు : DUS గైడ్ లైన్స్ ప్రకారం వివిధ పంటల వెరైటీల రిజిస్ట్రేషనులో భాగంగా పరీక్షల కొరకు కొన్ని పరీక్షా కేంద్రాలను గుర్తించారు. వీటి ద్వారా శాంపిల్ సేకరణ, పరీక్షా నిర్ధారణ వంటి పరీక్షలకు తగు నియమాలు రూపొందించ బడ్డాయి.

రిజిస్ట్రేషను ధృవపత్రము: ఈ రిజిస్ట్రేషను ధృవపత్రము చెట్లు మరియు తీగజాతి మొక్కలకు 9 సం॥లు మరియు ఇతర పంటలకు 6 సం॥లు చెల్లుబాటు ఉంటుంది. తదుపరి రెన్యూవల్ అనేది విత్తన చట్టం 1966 ప్రకారము చెట్లు మరియు తీగజాతి మొక్కలకు మరొక 9 సం॥లు అనగా మొత్తం 18 సం॥లు రిజిస్ట్రేషను తేదీ నుండి సంబంధిత రెన్యూవల్ ఫీజులు చెల్లించినచో అమలులో ఉంటుంది. ఇతర పంట వెరైటీల విషయములో ఈ రెన్యూవల్ గడువు మరొక 9 సం॥లు అనగా మొత్తం 15 సం॥లు రిజిస్ట్రేషను నమోదు తేదీ నుండి అమలులో ఉంటాయి.

ప్రయోజన పంపిణీ : రైతుల హక్కులలో ప్రయోజన పంపిణి అనేది ఒక ముఖ్యమైన అంశము. చట్టములో సెక్షను 26 ప్రకారము భారతదేశములోని వ్యక్తులు, సంస్థలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు (NGO) ఈ ప్రయోజన పంపిణి పరిధిలోనికి వస్తారు. నూతనంగా కనుగొనబడి, రిజిస్టరు కాబడిన వెరైటీ ద్వారా వచ్చు ఆదాయము ద్వారా ఒక జన్యునిధిని ఏర్పాటు చేస్తారు, ఈ నిధి నుండి సంబంధిత హక్కుదార్లకు చెల్లింపులు చేస్తారు. అధికారులు ధృవపత్రములో ఈ ప్రయోజన పంపిణీకి సంబంధించిన అన్ని వివరాలు పొందుపరుస్తారు.

సంఘం యొక్క హక్కులు : విత్తన చట్టము ద్వారా రిజిస్టరు కాబడిన నూతన వెరైటీ మొక్కలు, వంగడాలు అభివృద్ధిలో పాలు పంచుకొన్న వ్యక్తులు, గ్రామాలు లేదా స్థానిక సమాజము తగిన ప్రతిఫలం పొందుతుంది. ఇందులో భాగస్వాములైన వ్యక్తులు, సంఘాలు, లేదా గ్రామాలు ఎవరైనా తమ క్లెయిమ్ కోరవచ్చు.

ఇతర దేశాల సమూహం : భారతదేశములో ఒప్పందము గల దేశాలలోని వ్యక్తులు లేదా సంస్థలకు కూడా పరస్పర ప్రయోజనం కలుగుతుంది. ఎవరైనా నూతన వంగడాన్ని లేదా వెరైటీని రిజిస్టరు చేయదలిస్తే, దానిని కనుగొన్న 12 నెలలలోపు ధరఖాస్తు చేసుకోవాలి. ఇది ఒప్పందంగల దేశాలలో ఎక్కడ జరిగినా భారతీయ రిజిస్ట్రేషను వర్తిస్తుంది.

మొక్కల వెరైటీ యొక్క రిజిస్ట్రేషన్ విధానము

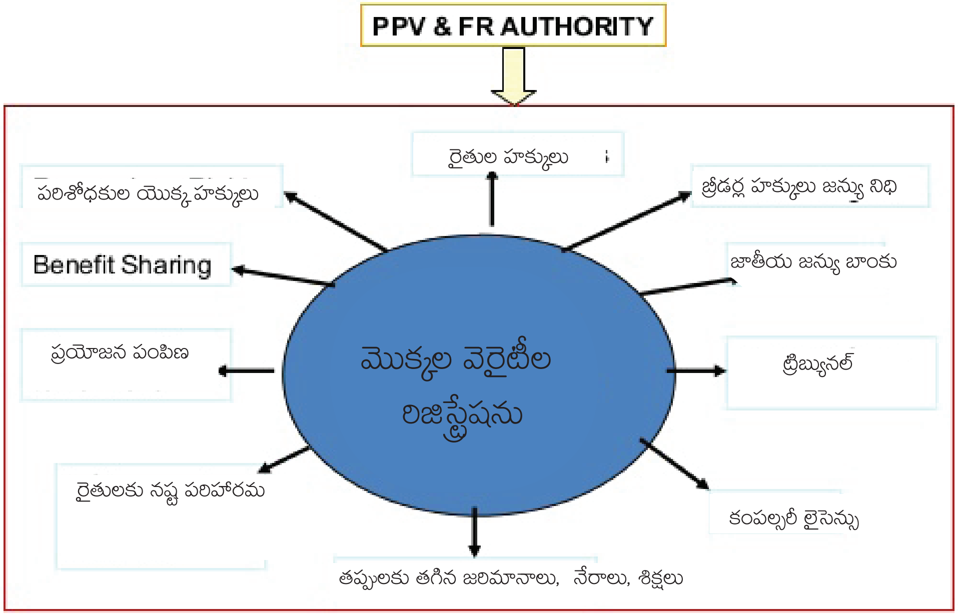

మొక్కల వెరైటీల సంరక్షణా అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్ (PVPAT) : నూతన మొక్కల వెరైటీ రిజిస్ట్రేషన్, తదితర విధానాల పర్యవేక్షణకు, ఉల్లంఘనలను విచారించుటకు ఒక వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసినది. దానిని **Intellectual Property Appellate Board (IPAB)** అని పిలుస్తారు. దీని ద్వారా రిజిస్ట్రేషను, లైసెన్సులు, రెన్యూవల్స్ తదితర విషయాలలో ఎవరైనా తగిన న్యాయం పొందవచ్చు. **PVPAT** యొక్క నిర్ణయాలను లేదా తీర్పులను **High Court** లో ఛాలెంజ్ చేయవచ్చు. సాధారణంగా ఈ ట్రిబ్యునల్ ఎటువంటి ఫిర్యాదునైనా ఒక సం॥లో పరిష్కరించాలి.

PPV & FR చట్టంలోని రైతుల హక్కులు : ఈ చట్టము బ్రీడర్లును, రైతులను సమానంగా చూస్తుంది. మొక్కల జన్యు వనరుల అభివృద్ధి, సంరక్షణకు కృషి చేయు రైతుల హక్కులు రక్షింపబడతాయి. ఈ కృషి, తదుపరి నూతన వెరైటీల సృష్టికి, రూపకల్పనకు ఉపయోగ పడతాయి.

చట్టము నూతన వెరైటీల సాగు, సంరక్షణ, అభివృద్ధి మరియు ఎంపిక విషయములో రైతులు నిర్వర్తించు బహుముఖ కృషిని గుర్తిస్తుంది. సాంప్రదాయ లేదా ప్రాకృతిక మొక్కల ద్వారా నూతన వెరైటీల అభివృద్ధికి వారు చేయు కృషిని గుర్తిస్తుంది. దాని కనుగుణంగా రైతుల బహుముఖ పాత్రలైన, వినియోగదారులు, సంరక్షకులు మరియు బ్రీడర్లుగా వారిని గుర్తించి వారికి ఈ క్రింది వివరించబడిన 9 రకాల నిర్దిష్ట హక్కులు ఇవ్వబడ్డాయి.

1వ హక్కు: [సెక్షన్ 39 (1)(iv)]

చట్టం రాక ముందు ఎలా అయితే రైతులు తమ పంటను, నూతన వెరైటీలను, దాచుకొనటం, మారకం, పంచుకొనుట లేదా అమ్ముకొనుట చేస్తున్నారో అలాగే ఈ సెక్షను ప్రకారము కొనసాగించుకోవచ్చును. కానీ ఈ చట్టము ప్రకారము బ్రాండు కలిగిన వెరైటీలను అమ్మరాదు. రైతులు తాము పండించిన వెరైటీని తిరిగి విత్తనంగా వాడుకోవచ్చును.

2వ హక్కు: ప్రయోజన పంపకం [సెక్షను -26]

రైతులుగానీ, చట్టబద్ద సంస్థలు గానీ మొక్కల జన్యు వనరులు **PGR** ను నూతన వరైటీలను సృష్టించి అందిస్తారో, వారికి తద్వారా వచ్చు వాణిజ్య ప్రయోజనాలలో తగిన వాటా పొందే హక్కు ఉంది. 2001 తర్వాత ఏర్పడిన చట్టాలలో **PPR & FR** చట్టము మొదటిది. ఈ చట్టము ద్వారా క్రొత్త మొక్కల సృష్టికర్తలు **PBR** హక్కులు మరియు యాక్సెస్ అండ్ బెనిఫిట్ షేరింగ్ అనుసంధానింపబడినాయి. 2001 బయొలాజికల్ డైవర్సిటీ చట్టం ప్రకారం జెనెటిక్ రిసోర్సును బ్రాండింగ్ ప్రక్రియలో వాడుటకు అనుమతి ఇవ్వబడింది. అలాగే **PPR & FR** చట్టం ప్రకారము బ్రీడరు తను అభివృద్ధి చేస్తున్న వెరైటీ, ఉపయోగించు జెనెటిక్ రిసోర్సు యొక్క బౌగోళిక పుట్టుక ప్రాంతమును నిరూపించవలసి వుంటుంది.

3వ హక్కు: నష్ట పరిహారము [సెక్షను 39(2)]

రిజిష్టరు కాబడి అమ్మబడుతున్న విత్తనము యొక్క దిగుమతి సామర్థ్యము, ఇతర వివరాలన్నీ రైతులకు అమ్ము సమయము స్పష్టంగా ప్రకటించవలెను. ప్రకటించిన ప్రకారము, పేర్కొన్నబడిన అన్ని జాగ్రత్తలు సాగు విషయంలో తీసుకున్నప్పటికీ తగిన దిగుబడి రాకపోయినట్లయితే సదరు అమ్మకందారుడు /బ్రీడరు నుండి తగిన సష్టపరిహారము రైతు పొందుటకు ఈ సెక్షను అవకాశం కల్పిస్తుంది.

4వ హక్కు: సముచితమైన విత్తన ధర [సెక్షను 47]

రైతులు తమకు కావలిసిన విత్తనాన్ని సముచితమైన ధరకు పొందే హక్కు కలదు. ఒకవేళ సరైన ధరకు విత్తనాన్ని అందించకపోతే, ఈ సెక్షను ప్రకారం బ్రీడరు యొక్క లైసెన్సు హక్కు సస్పెండ్ చేయబడును. సాధారణంగా బ్రీడర్లు కొన్న చట్టబద్ద సంస్థలకు విత్తన ఉత్పత్తి పంపిణీకి, అమ్మకానికి లైసెన్సు ఇచ్చుకోవచ్చును. కానీ ఈ చట్టం ప్రకారం బ్రీడర్లు రైతులకు అవసరమైన విత్తనాన్ని పూర్తి స్థాయిలో సమకూర్చాలి. అధిక ధరలను ఈ సెక్షను నిరోధిస్తుంది.

5వ హక్కు: నష్ట పరిహారము [సెక్షను 39 (1)(iii) & సెక్షను 45 (2)(C)]

విత్తన సంరక్షణకు గాను రైతులకు అందు బహుమానం, గుర్తింపు, **Section 39 (i) (iii) & Section 45 (2) (C)** ప్లాంట్ జెనెటిక్ రిసోర్సు **(PGR)** అభివృద్ధిలో పాలు పంచుకొన్న రైతులకు జాతీయ జన్యునిధి నుండి తగిన బహుమానము మరియు గుర్తింపు లభిస్తుంది. ఈ జాతీయ జన్యునిధికి జాతీయ, అంతర్జాతీయ సంస్థలనుండి మరియు, ఈ చట్టము అమలు ద్వారా తగినన్ని ఆర్థిక వనరులు జమకూరుతాయి. ఈ నిధి ద్వారా రైతులకు ఇచ్చు చేయూత అనేది అంతర్జాతీయ ఆహార, వ్యవసాయ మొక్కల జన్యు ఒప్పందం ప్రకారము భారత జాతీయ వాటాగా గుర్తించబడుతుంది.

2007వ సం॥ నుండి **ది ప్లాంట్ జీనోమ్ సేవియర్/కమ్యూనిటీ అవార్డులు** ఈ **PBR** కృషిలో ఉన్న రైతులకు, సంస్థలకు ఇవ్వటం జరుగుతూ ఉంది. ప్లాంట్ జెనెటిక్ రిసోర్సుల అభివృద్ధికి, సంరక్షణకు కృషి చేసిన సంస్థలు లేదా సంఘాలకు భారత ప్రభుత్వ సహకారముతో **5 Plant Genome Saviour Farmer** అవార్డులు ఏర్పాటు చేయబడినవి. ఈ అవార్డు క్రింద ఒక్కొరికి 10 లక్షల రూపాయలు నగదు, ప్రశంశా పత్రము మరియు జ్ఞాపిక బహూకరించబడును.

PPV & FR Rules 2010 ప్రకారము మరొక 10 **Plant Genome Saviour Farmer Rewards** ఏర్పాటు కాబడ్డాయి. ఈ అవార్డు కింద ఒక్కొక్కరికి 1 లక్ష రూపాయల నగదు, ప్రశంశా పత్రము, జ్ఞాపిక అందజేయబడతాయి. అలాగే 2012-13 సం॥నుండి మొక్కల జన్యు వనరుల సంరక్షణ, అభివృద్ధి, కృషి చేసిన వారికి మరొక 20 **Plant Genome Saviour Farmer Recognition** అవార్డులు ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

6వ హక్కు: రైతు వెరైటీల రిజిస్ట్రేషన్ [సెక్షను 39 (1)(iii)]

ఈ సెక్షను ప్రకారము రైతులు తాము ప్రస్తుతము సాగు చేస్తున్న, సంరక్షిస్తున్న **Plant Varieties** ను ఒక పరిమిత కాలంలో తమ పేర్లమీద, ఒకసారి రిజిస్టరు చేసుకోవచ్చు. ఒకసారి రిజిస్టరు అయిన తరువాత ఆ వెరైటీలన్నీ **PBR** పరిధిలోకి వెళ్లిపోతాయి.

7వ హక్కు: తమ వెరైటీల వాణిజ్య ఉత్పత్తికి ముందస్తు అనుమతి [సెక్షను 28 (6)]

రైతులు తమ యొక్క సంరక్షణలోని వెరైటీలను వాణిజ్య స్థాయిలో ఉత్పత్తి కొనసాగించుటకు మూడవ వ్యక్తికి తగిన ముందస్తు అధికారం ఇవ్వవచ్చును. దీనికి తగిన ప్రతిఫలం, ఈ చట్టము రాయల్టీ, బెనిఫిట్ షేరింగ్ పొందే హక్కు రైతుకు కల్పిస్తుంది.

8వ హక్కు: రైతులకు రిజిస్ట్రేషను ఫీజు మినహాయింపు: [సెక్షను 44]

చట్టం ప్రకారం రైతులు తాము సంరక్షిస్తున్న నూతన వెరైటీల రిజిస్ట్రేషను కొరకు చెల్లించవలసిన అన్ని ఫీజులు, చెల్లింపులు మినహాయింపు పొందే హక్కు కలిగియున్నారు. అలాగే **DVS** పరీక్షా ఫీజులు, **PPV& FR** చట్టం యొక్క సేవలు, న్యాయసహాయం తదితర సౌకర్యాలకు అయ్యే మొత్తాలు రైతులు చెల్లించనవ సరం లేదు. మినహాయించబడ్డాయి.

9వ హక్కు: [సెక్షను 42]

అజ్ఞానపు చట్ట ఉల్లంఘనాల ఫలితాలనుండి రక్షణ

రైతులు అనాదిగా తాము విత్తన సంరక్షణ కృషిలో ఉన్నందున, PPV & FR చట్టం నూతనంగా వచ్చినందున, ఏవైనా న్యాయపరమైన వివాదాలు ఏర్పడినపుడు, చట్టం రైతులకు తగిన రక్షణ కల్పించింది. న్యాయస్థానాలలో తీసికొనే చర్యలను వారి అమాయకత్వం, అనాదికృషి, నూతన మార్పులపై తగిన అవగాహన పూర్తిగా లేకపోవడం అనే కారణాల చేత, వారికి ఆ చర్యలకు వర్తించకుండా మినహాయింపునిస్తూ రైతులకు తగిన రక్షణను ఈ PPV & FR చట్టం కల్పిస్తున్నది.

CIGs/FIGs/PGs (AGR/N7825) ను ఏర్పాటు చేయుటకై పాల్గొను నిర్వహణ పద్ధతులు చేపట్టడం

KLO 1: రైతుల ఆసక్తి సమూహాల (FIGS) ఏర్పాటులో పాల్గొనుట

తరచుగా సంప్రదించుకొంటూ, కలుస్తూ, పరస్పర ప్రభావము, స్నేహ పూర్వక భావన, ఉమ్మడి లక్ష్యాలను సాధించడం కొరకు కలిసి పనిచేసే వ్యక్తుల వ్యక్తుల సమూహము (FIG).

సాధారణంగా రైతులు ఏదైనా కారణంచేతగానీ లేదా పిచ్చా పాటిగా కానీ ఒక ప్రాంతంలో సమావేశమవుతుంటారు. వీరి అధికారిక సమావేశాలు ఏదైనా ఒక లక్ష్యసాధన కోసం జరుగుతాయి. అలాగే అనధికారిక సమావేశాలు కేవలం సభ్యుల ఆనందం కోసం జరుగుతాయి. రెండూ కూడా ఏదో ఒక అభివృద్ధి కోసం జరుగుతాయి.

ఏదైనా ఒక లక్ష్యసాధన ఆసక్తితో, స్వతంత్రంగా, స్వయం నియంత్రిత రైతు సభ్యులదే (FIG). అటువంటి గ్రూపు సభ్యులు కలిసి మెలిసి పనిచేస్తూ వారి లక్ష్యసాధనకై ఉన్న వనరులు సమీకరించుకొని, మిగిలిన వనరులను సమకూర్చుకుంటూ, తద్వారా కలిగే ప్రయోజనాలను వారందరూ పంచుకుంటారు.

సాధారణంగా ప్రగతిశీల రైతులకు ఒక గొప్ప FIG నిర్మించడం మరియు నడిపించడం పట్ల మక్కువ ఉంటుంది. కానీ, పట్టుదల మరియు స్థిరమైన ప్రయత్నంతో ఒక ఉన్నతమైన FIG లో పాల్గొనడం మరియు నాయకత్వం వహించడం ద్వారా వారి వ్యక్తిగత మరియు వృత్తిపరమైన అభివృద్ధి కలుగుతుంది. సాధారణమైన అభిప్రాయాల ఆధారంగా తీసుకొనే చర్యలు సభ్యుల యొక్క వ్యక్తిత్వాన్ని ఇనుమడింపజేస్తాయి.

స్ఫూర్తి మరియు అంకితభావం : ఈ రైతు సమూహం చాలావరకు సభ్యుల వ్యక్తిగత మరియు వ్యవసాయపరమైన సమస్యలను పరిష్కరించింది. కొంతమంది రైతులు కార్యకలాపాలను ప్రారంభించడం మరియు గ్రూపు యొక్క పని నిజంగా జరుగుతుందా అని ధృవీకరించుకోవడం మీద దృష్టి కేంద్రీకరిస్తారు. సభ్యుల దృష్టి స్వీయ ప్రేరణ మరియు ఇతర రైతులకు స్ఫూర్తి కలిగేలా దృష్టిసారించాలి ,ఈ అభివృద్ధి నిర్వహణ/విధులను మరియు కార్యసాధనపై ఆధారపడి వుంటుంది. ఇది ప్రశ్నించడం, సూటిగా మాట్లాడటం, వసతుల ఏర్పాటు, పని భార విభజనల పరంపరపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు, పథకరచనలు ద్వితీయస్థాయి అభివృద్ధిపై నిర్మితమవ్వాలి. ఏది ఏమైనా పనిని పూర్తిచేసే సందర్భంలో మాత్రమే ఇది జరగాలి.

గ్రూపుయొక్క లక్ష్యాలు	గ్రూపుయొక్క చర్యలు
1. ఉత్పత్తి, మార్కెటింగ్ సమస్యల పరిష్కారం 2. స్వయం సహాయక విధానాలు అభివృద్ధిపరచడం 3. ఆర్థిక సరళి ప్రయోజన సాఫల్యాన్ని మెంబర్లకు 4. శిక్షణ, సమాచార సమర్పణ విభాగాన్ని నేర్పించడం 5 సాంకేతిక మరియు శిక్షణ చర్యల కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు	a) సమావేశాల నిర్వహణ b సమాచార సమర్పణలో భాగస్వామ్యం (ఇతర గ్రూపుల నెట్‌వర్కింగ్ సహా) c) సాంకేతిక శిక్షణ పొందడం అందించడం d) పెద్ద ఎత్తున అమ్మకాలు మరియు కొనుగోలు ఏర్పాటు చేయడం e) మార్కెట్ అంచనా వేయడం మరియు మార్కెట్ చేయడం, నెట్‌వర్కులను అభివృద్ధి చేయడం f) అవసరాన్నిబట్టి సభ్యులకు వెన్నుదన్నుగా ఉండడం g) గ్రూప్ అవసరాలకు ఒక నిరంతము భర్తీ చేసే నిధి (రివాల్వింగ్ ఫండ్) ఏర్పరచి నిర్వహణ చెయ్యడం h) వ్యక్తుల పరిధిలో లేని అంశాలపై పెట్టుబడి పెట్టడం i) సాంకేతిక మరియు ఉత్పత్తి అవకాశాలు గుర్తించడం j) వ్యక్తుల అందుబాటులో లేని రుణాలను అందించడం

నాయకత్వ స్థానాలు

స్థానం/పదవి	భాద్యతలు
గ్రూపు లీడర్	సమావేశాల అధ్యక్షత, గ్రూపు ప్రాతినిధ్యము, మేనేజ్‌మెంట్ పూర్తి బాధ్యత, గ్రూపు తరపున మాట్లాడటం, ఆర్థిక సహ సంతకదారుడు.
డెప్యూటీ గ్రూపు లీడర్	గ్రూపు లీడర్ అందుబాటులో లేనపుడు వారి బాధ్యతల నిర్వహణ. గ్రూపు లీడర్‌కు అవసరమయినప్పుడు సహాయక ానిగా
సెక్రటరీ	ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు తయారుచెయ్యడం, పంపడం, తీసికోవడం-మినిట్స్ నిర్వహణ చేపట్టడం
కోశాధికారి/బుక్ కీపర్	ఆర్థికపరమైన రికార్డులు నిర్వహణ, బ్యాంకింగ్, చిల్లర నగదు నిర్వహణ, రివాల్వింగ్ ఫండ్ నిర్వహణ, సభ్యులనుండి ఫీజు వసూళ్ళు, అన్ని ఆర్థికపరమైన లావాదేవీల నిర్వహణ
రికార్డు కీపర్	స్టోర్సు, రికార్డుల నిర్వహణ, కావలసిన వానిని తెలియజేయడం (మెటీరియల్ రిఫరెన్స్)

FIG/FO లో పాల్గొనుటకు ప్రేరేపించే అంశాలు

ఈ క్రింది అంశాలు / సమస్యలు పాల్గొనుటకు ప్రభావితం చేస్తాయి.

- ✓ ఎంతవరకు ఈ సంస్థ రైతులకు ఉయోగకరం అనేదానిపై
- ✓ ఏ మేరకు తమకు ప్రతిఫలం ఉంటుంది అనేదానిపై
- ✓ సమిష్టిగా వుంటే ఒనగూరే ప్రతిఫలాలను ఏమేరకు తమకు పంపిణీ చేస్తారు అనే విషయంపై
- ✓ ఎంతమేరకు సరియైన సమయంలోగా ప్రతిఫలాలు అందుబాటులో ఉంటాయి అనే అంశంపై
- ✓ నిరంతర భాగస్వామ్యంతో సంబంధం వున్న ఖర్చుతో, ప్రతిఫలాలు ఏ మేరకు సరిపోతాయో అనే విషయంపై

FIG/FO కోసం పరిగణించబడిన 5 ముఖ్యమైన నైపుణ్యాలు

- ✓ సభ్యుల ఏర్పాటు మరియు నిర్వహణ
- ✓ సంస్థ సభ్యులతో పొదుపు చేయించడం మరియు వారికి అప్పులివ్వడం.
- ✓ పరిశోధనలు మరియు నూతన ఆవిష్కరణలు (కొంగ్రొత్త సాంకేతికతను ఎలా వాడాలో తెలుసుకోవడం మరియు అమలు పరచడం)
- ✓ కనీస వ్యాపార మెళకువలు; మరియు
- ✓ సుస్థిరమైన ఉత్పత్తి (అభివృద్ధి పరచబడిన ప్రకృతి వనరుల నిర్వహణ)

పెద్ద సంఖ్యలో నిరు పేదలను చేరుకోవడం అంటే పేద రైతులను వివిధ కారణాలతో బృందాలుగా ఏర్పరచడం.

1. ఈ బృందాలు రైతులకు ఖర్చులు తగ్గడానికి సహాయపడటం, మరియు నిరుపేద రైతులు తమకు తాముగా మార్కెట్ కోసం ఉత్పత్తి చేయడానికి మరియు తరలించడానికి తగిన విధంగా సహాయపడతారు.
2. విజవంతమైన వ్యాపార నిర్వహణ అనేది ఆ పేద రైతులు సమిష్టిగా వ్యాపారాన్ని నిర్వహించడం మరియు వాని బేరసారాల సామర్థ్యాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది.
3. పేదరిక నిర్మూలనపై ప్రభావం చూపాలంటే అధిక సంఖ్యలో నిరుపేద రైతులు ఇటువంటి బృందాలలో సభ్యులు కావాలి.

KLO 2: బృంద సమావేశాల నిర్వహణ

ఉమ్మడి ప్రయోజనానికి రైతులు కలిసి రావడానికి సమావేశాలు ముఖ్యమైన మార్గం. సమస్య ద్వారా ప్రభావితమైన ప్రతి ఒక్కరూ, వారు కోరుకుంటే వారి అభిప్రాయాన్ని చెప్పవచ్చనీ మరియు ఏమి జరుగుతుందో పూర్తిగా తెలుసుకోవడంపై దృష్టి పెట్టాలి. తద్వారా వివిధ రైతులకు ఆ సమావేశం ఒక చక్కటి అనుభూతిని కలిగించడమే కాకుండా వారి చర్చలు మరియు నిర్ణయాలలో విస్తృత మార్పులను తెస్తాయి. అలాగైతేనే, ఆ రైతులు, సమావేశంలో తమ సమస్యలను అర్థం చేసికొన్నారనీ, తమకు తగిన విలువ ఇచ్చారనీ భావిస్తారు. మరియు తమ బృందం తీసుకొన్న నిర్ణయాలు లేదా ప్రణాళికల పట్ల సానుకూలంగా ఉంటారు.

సమావేశ ప్రణాళిక : సమావేశాన్ని ఎలా, ఎక్కడ నిర్వహించాలి అనేది ముందుగానే నిర్ణయించుకోవడం వల్ల ఆ సమావేశం మంచి ఫలితాన్నిస్తుంది. ఈ సమావేశం యొక్క అవసరం ఏమిటి? ఈ సమావేశం ద్వారా ఏమి సాధిద్దామనుకుంటున్నారో అనేది ముందుగానే ఒక స్పష్టత ఉండాలి. ఇలాగైతేనే ఆ సమావేశాన్ని ఎలా నడపాలో, ఏలాంటి నిర్ణయాలు తీసుకోవాలో అనే వాటిపై ప్రభావం ఉంటుంది. మీరు గనుక ఒక బహిరంగ సభను నిర్వహించాలనుకొంటే, దానికి రైతులను ఆహ్వానించే ముందే, మీ ఉద్దేశ్యం గురించి స్పష్టంగా ఉండడం మరీ ముఖ్యం.

రైతులు సమావేశాలలో పాల్గొనేలా చేయడానికి అనేక అంశాలు కారణమవుతాయి మరియు వారు ఆ సమావేశాలలో పాల్గొన్న సమయంలో వారికి వేరే ఏ ఇతర

వ్యాపకాలు లేకుండా దృష్టి అంతా ఆ సమావేశం పైనే ఉండాలి. ఒకవేళ మనం రైతు సమావేశాలు నిర్వహించాలకుంటే వారికి చాలా ముందుగానే తెలియజేయాలి. తద్వారా రైతులకు నిజంగా ఆసక్తి వుంటే ఆ సమయంలో వారికి ఏ ఇతర వ్యాపకాలు అడ్డురాకుండా ఏర్పాటు చేసికోగలరు. సమావేశ ప్రారంభ మరియు ముగింపు సమయాన్ని ముందుగానే ప్రకటించాలి. అంతే కాకుండా తక్కువ సమయంలో సమావేశ ముగింపబడితే వారికి బాగుంటుంది. సమావేశాన్ని ఎక్కువ మందికి అనుకూలమయ్యే రోజునే (అంటే ప్రతి నెలలో మొదటి ఆదివారం) పెడితే బాగుంటుంది. ఇలా ముందుగానే నిశ్చయించుకొన్నట్లయితే సమావేశ రోజును తేలిగ్గా గుర్తు పెట్టుకోగలుగుతారు. అయితే ఏ కొద్దిమందో ఆదివారం మాత్రమే పని ఉండేవారు రాలేక పోవచ్చును. రైతుల హాజరు మరియు ఎంత ఎక్కువ మంది రైతులకు ఆ సమావేశం జరిగే రోజు మరియు సమయం అనుకూలమో దాన్నిబట్టే ఆ సమావేశం విజయవంతమౌతుంది. కావున, సమావేశ వేదిక, ప్రాంతము, సౌలభ్యము, అందుబాటు, ఆహ్వానించబడటం, ఖర్చు, ముందుగానే రైతులకు సమావేశాన్ని గూర్చి తెలియజేయడం, ప్రచార సామాగ్రిని తయారు చేయడం, వివిధ మాధ్యమాల్లో (ఉదా: సాంఘిక మాధ్యమాలు, ఇ-మెయిల్, రైతులను స్వయంగా ఆహ్వానించడం, తలుపులకు ప్రచార కాగితాలను అతికించడం, స్టాళ్ళు, నేటి కార్య క్రమాలు శీర్షికలో ప్రచురించడం, స్థానిక వార్తాపత్రికలో వ్యాసాలు రాయడం) ప్రచారం చేయడం పై దృష్టి పెట్టాలి. ముఖ్యమైన పాత్రధారులను, అనుసంధానకర్తలను మరియు సమావేశంలో జరిగిన చర్చలను నమోదుచేయుటకు తగిన వ్యక్తులను ఎంపిక చేయాలి.

సమావేశ జాబితా తయారీ: సమావేశంలో మీరు ఏమి చర్చించాలనుకొంటున్నారో, ఏ క్రమంలో ఆ చర్చలు జరగాలో అనే విషయసూచికనే సమావేశ జాబితా (అజెండా). ఇది మీరు తీసికోబోయే నిర్ణయాల జాబితా కావచ్చు, లేదా ఈ రైతు సంఘం గురించి తాము ఏవిధంగా భావిస్తున్నామో వంటి విషయాలు కావచ్చు. ఈ జాబితాలో ముగింపు సమయం మరియు విరామ సమయం వుండవచ్చు. ఒక్కోసారి ఈ సమయాల నిర్ణయాన్ని సమావేశ ప్రారంభంలోనే నిర్ణయిస్తారు. కానీ సమావేశ ప్రారంభానికి ముందే నిర్ణయించడం వలన చాలా సమయం ఆదా అవుతుంది. అలాటి సందర్భాలలో సభ్యులు సమస్యలను మీకు తెలిపేందుకు సులభమైన పద్ధతి వుండేలా చూసుకోండి. హాజరు కాలేని సభ్యులు తమ సమస్యలను కూడా మీకు తెలపడానికి తగినంత సమయం ఉండేలా సమావేశ అజెండా ముందుగానే పంపాలి. (ఉదా: వాట్సాప్, ఇ-మెయిల్ పంపవచ్చు). నమూనా సమావేశ ఎజెండా ఈ విధంగా వుండవచ్చు.

7.00	పరిచయాలు మరియు హాజరు నమోదు
7.15	ప్రసార మాధ్యమాలు, జమా ఖర్చులు మరియు దుకాణాల గూర్చి కార్యవర్గ సభ్యుల నివేదిక
7.35	ప్రణాళికా రైతులతో సమావేశం: చర్చించవలసిన సమస్యలను గుర్తించడం
8.00	విరామం: టీ మరియు అల్పాహారం
8.20	మరిన్ని దుకాణాల ఏర్పాటు
9.00	విశ్లేషణ మరియు ముగింపు

సమావేశ సమయంలో : అనుసంధానకర్త లేదా నిర్వాహకులు లేదా చురుకైన రైతుల భాధ్యత ఏమనగా, ప్రతి ఒక్కరూ సమావేశం విజయవంతంగా నడపడానికి కొంత శ్రద్ధ చూపాలి. సమావేశం విజయవంతం కావడానికి ఈక్రింది సూచనలు, చిట్కాలు, ఉపయోగపడతాయి. సమావేశానికి ఒక ప్రత్యేకమైన గది, ప్రతి ఒక్కరూ పాల్గొనడానికి తగిన వసతి, సభ్యులను ఆహ్వానించడం, ఉద్వేగభరిత వాతావరణం, వ్యతిరేకతలను గమనిస్తూ, శాంతిని నెలకొల్పడం, పేరు, పేరునా పరిచయాలు చేస్తూ ఉండడం, సమావేశాన్ని మొదలు పెట్టడం, సమావేశ జాబితాను ఆమోదించడం, ఆ ప్రకారం సమావేశాన్ని నడపడం తదుపరి దశలు. (తరువాతి సమావేశం గూర్చి అందరికీ తెలుసని నిర్ధారించుకోండి. ఉదాహరణకు తదుపరి సమావేశ తేదీని ప్రకటించండి). మినిట్స్ పంపడానికి మీ వద్ద ప్రతి ఒక్కరి ఇటీవలి సమాచార వివరాలు వున్నాయో లేవో సరిచూసుకోండి. .

పనిచేయాలనే ఆసక్తిగల ప్రతి ఒక్కరికీ ఏదో ఒక పనిచేసే అవకాశం కల్పించండి. (ఉదాహరణకు సాయంత్రం వేళల్లో చిన్నపాటి టీ, అల్పాహార దుకాణం నిర్వహించడం లేదా సమావేశ వేదికలో ఆహారాన్ని పంచడం) అనుసంధాన సాధనాలు, సమావేశంలో ప్రతి వ్యక్తికీ అంతరాయం కలిగించకుండా మాట్లాడనివ్వడం మరియు ఎవరూ కూడా ఆ మాట్లాడే వ్యక్తిని వ్యాఖ్యానించకుండా చూడాలి. (అత్యధికులు చిన్న, చిన్న బృందాలు లేదా జంటలుగా వుంటూ, తోటివారితో తమ అభిప్రాయాలు చెబుతుంటారు). మేధో మధనం (మీరు విశ్లేషణలను ప్రారంభించడానికి మరియు ఏమి చేయాలో నిర్ణయించుకోవడానికి ముందు అనేక ఆలోచనలు పొందడా నికి ఇది సహాయపడుతుంది). ఎక్కువ మంది వ్యక్తులు తామిచ్చిన సలహాలు వెంటనే విమర్శింపబడనట్లయితే మరింత సృజనాత్మకంగా ఆలోచించగలుగుతారు. మరియు, మరిన్ని అవకాశాల గురించి ఆలోచించడంవల్ల ఆ బృందం కేవలం తమ మెదటి ఆలోచనకే అంటిపెట్టుకొని ఉండాల్సిన పని లేదు. సమస్యలను పంచుకోండి. కొత్తగా ఆలోచించడం మరియు ఆచరణీయ సూచనలను ప్రోత్సహించడం, ఎవరైనా గట్టిగా చెప్పే ప్రతి సూచననూ వ్రాసుకోండి. వీలైతే వారి వ్యాఖ్యానాలను వెనక్కి తీసికోమని అడగండి. పనికి రావనుకొన్న ఆలోచనలు, పనికొచ్చే కొత్త ఆలోచనలకు బీజాలను కలిగివుండవచ్చని నొక్కి చెప్పండి. సమావేశ ప్రారంభం నుండి ముగింపు వరకు ఇవన్నీ దాదాపు అమలవుతూనే వుంటాయి.

ఆచరణాత్మక కార్యాచరణ: ఉదాహరణకు మీ సమీప గ్రామంలో ఒక కొత్త FO ను ప్రారంభించడానికి సమావేశాన్ని నిర్వహించాలకుంటున్నారని ఊహించుకొందాం . మీరు ఏదైనా సమాచారాన్ని పంచుకోవాలనీ, చర్చను మొదలుపెట్టాలనీ లేదా వ్యాపారులకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం ప్రారంభించాలనుకొంటున్నారా? మీ ప్రచారం ఉంటే, సమావేశం వారికోసమేనని నిర్ణయించుకోవడానికి ప్రజలకు సహాయపడుతుంది. మీ సమావేశ ప్రధాన కారణం ఏమైనప్పటికీ, ఇది మీ సంఘం ఎలా వుంటుందనే దాని గురించి ప్రజలు ఒక అభిప్రాయానికి వస్తారు. మీ లక్ష్యాలమేరకు ఆకట్టుకొనేలా సంఘానికి ఒక భవనాన్ని గుర్తించడం, మానవ సంబంధాలను బలోపేతం చేయడం మరియు వాస్తవిక నిర్ణయాలు తీసికోవడంలాంటి వానికి దోహదపడుతుంది.

KLO 3: సంఘలక్ష్యాలు మరియు లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించడంలో తోడ్పడే అంశాలు

VMOSA (దూర దృష్టి), ఉద్దేశం, లక్ష్యాలు, వ్యూహాలు, కార్యప్రణాళికలు) ఇది రైతు సంఘాలకు ఒక దిశానిర్దేశాన్ని సూచించి, మార్పును తేవడానికి ఆచరణాత్మక మార్గాలను అభివృద్ధి చేయడానికి సహాయపడే ప్రణాళికా ప్రక్రియ. వ్యవసాయసమాజానికి అనువైన పరిస్థితులు అని నమ్ముతున్నదాన్ని FO మా దృష్టికి తెస్తుంది. VMOSA రైతుల దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని, స్వల్పకాలిక లక్ష్యాలను నిర్దేశించడానికి మరియు వానిని సాధించడానికి FOకు సాయపడుతుంది. ఈ ప్రణాళికా ప్రక్రియను రైతుసంఘ కార్యకలాపాలలో అమలు చేయడం అనేది ఒక స్పష్టమైన లక్ష్యం. ఏకాభిప్రాయ సాధనకు మరియు రైతు సంఘం యొక్క కలలను సాకారం చేయడానికి మద్దతు ఇస్తుంది.

VMOSA ప్రణాళికా వ్యూహాలు

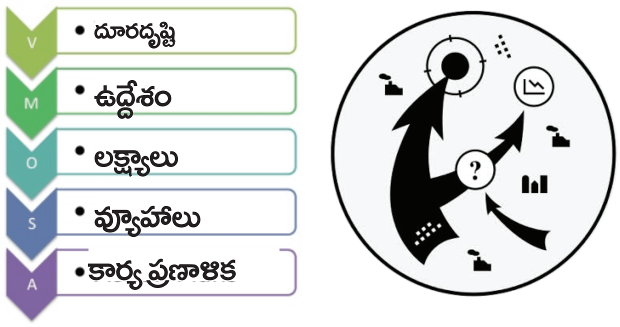

దూరదృష్టి (కల): వ్యవసాయ సమాజానికి కావల్సిన అనువైన పరిస్థితులు అని నమ్ముతున్నదాన్ని FO మా దృష్టికి తెస్తుంది – మీకు ఎదురైన సమస్య పూర్తిగా పరిష్కరింపబడినట్లయితే మీకేమనిపిస్తుంది? దూర దృష్టిని అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా రైతు సంఘం యొక్క నమ్మకాలు మరియు పాలక సూత్రాలను వ్యవసాయ సమాజానికి స్పష్టం చేస్తుంది. (అదే విధంగా రైతు స్వంత సిబ్బంది, పాల్గొనేవారు మరియు స్వచ్ఛంద సేవకులకు)

ఉద్దేశం: ఉద్దేశాలను అభివృద్ధి చేయడం అనేది కార్యాచరణ ప్రణాళికకు తదుపరి దశ. రైతు సంఘం యొక్క ఉద్దేశ ప్రకటన, ఆ సంఘం ఏమి చేయబోతోందో వివరిస్తుంది.

ఏ ప్రమాణాలకు ఈ క్రింది ఉద్దేశ ప్రకటనలు ఉదాహరణలు.

- సమగ్ర కుటుంబ మరియు వ్యవసాయ సంఘాలద్వారా ప్రజల ఆరోగ్యం మరియు అభివృద్ధిని మెరుగుపరచడానికి చొరవ.
- పరస్పర సహకార ప్రణాళికతోను, సంఘముయొక్క సహకారంతోనూ తమ తోటివారి అభివృద్ధికి కృషి చేయడం.

లక్ష్యాలు: రైతు సంఘం తన ఉద్దేశ ప్రకటన తరువాత, తదుపరి దశ ఆ లక్ష్యాలను ఏవిధంగా సాధించాలో దృష్టి పెట్టడం. లక్ష్యాలు అంటే ఫలితాల సాధన కోసం చూపే చొరవ. సాధారణంగా రైతుసంస్థ లక్ష్యాలు ఎప్పటికి, ఏ మేరకు వానిని సాధించవచ్చో ఒక రూపకల్పన ఉంటుంది.

ప్రాథమికంగా 3 రకాల లక్ష్యాలు కలవు. అవి

- **స్వభావ లక్ష్యాలు :** ఈ లక్ష్యాలు వ్యక్తుల స్వభావాన్ని (వారేమి చేస్తున్నారు మరియు ఏమంటున్నారు) మరియు వారి ప్రవర్తనలోని మార్పులను మార్చడానికి చూస్తాయి. ఉదాహరణకు తోటి వారి అభివృద్ధి కోసం పనిచేసే బృందం, తమ తోటివారి ఇంటి మరమ్మత్తుకు అయ్యే పెరిగిన ఖర్చును భరించడం (స్వభావం) లేదా మెరుగైన ఇల్లు (ఫలితం) నిర్మాణం ద్వారా ఒక లక్ష్యాన్ని కలిగి వుంది.
- **సమాజస్థాయి ఫలిత లక్ష్యాలు :** ఇవి ప్రవర్తనా ఫలిత లక్ష్యాలకు సంబంధించినవి. అయితే వ్యక్తులపై గాకుండా, సమాజంపై దృష్టి పెడతాయి. ఉదాహరణకు ఇదే గ్రూపు సమాజంలో మెరుగైన గృహాల శాతాన్ని పెంచాలని సూచించవచ్చు.
- **క్రియా లక్ష్యాలు :** ఇతర లక్ష్యాలను సాధించడానికి అవసరమైన కార్యకలాపాల అమలును సూచించే లక్ష్యాలు ఇవి. ఉదాహరణకు ఈ గ్రూపు తోటివారి గృహ నిర్మాణాలను మెరుగుపరచడానికి సమగ్ర ప్రణాళికను అనుసరించవచ్చు.

వ్యూహాలు (ఎలా సాధించాలి?) : లక్ష్యాలను చేరుకోవడానికి ఎటువంటి చొరవ చూపాలో వ్యూహాలు వివరిస్తాయి. సాధారణంగా రైతుల సంఘాలు వ్యవసాయానికి సంబంధించి వివిధ వ్యూహాలతో ఉంటారు. ఈ వ్యూహాలు వివిధ రకాలుగా ఉంటాయి. ఈ వ్యూహాలు చాలా విశాలంగా వుండి, రైతులు మరియు వనరులను కలుపుకొంటూ, తాము నిర్దేశించుకొన్న ప్రాంతాన్ని లక్ష్యంగా చేసుకొంటాయి.

కార్యాచరణ ప్రణాళిక : చివరగా ఈ ప్రక్రియలో ముందుగా అనుకొన్న లక్ష్యాలను నెరవేర్చడానికి వ్యూహాలు ఎలా అమలుచేయాలో ఈ రైతు సంస్థ యొక్క కార్యాచరణ ప్రణాళిక వివరిస్తుంది. ఈ ప్రణాళిక, వ్యవసాయరంగానికి చెందిన అన్ని రంగాల లేదా వివిధ భాగాలలో నిర్దిష్ట మార్పులను సూచిస్తుంది.

సారాంశం: ప్రతి రైతుకు ఒక కల వుంటుంది. కానీ, అధికశాతం విజయం సాధించాలకొన్న రైతులు మరియు రైతుసంస్థలు మాత్రమే ఆ కలలను సాకారం చేసుకోవడానికి మార్గాన్ని కనుగొంటారు. తమ సంఘాలు అలా విజయం సాధించడంలో సహాయం చేస్తాయి. రైతు గ్రూపులకు స్పష్టమైన కలలను రూపొందించుకొనడానికి, లక్ష్య నిర్ధారణకు, ఆ లక్ష్యాలు సాకారం చేసుకోవడానికి అవసరమైన సలహాలు ఇస్తూ, అమలు చేయడానికి వీలయ్యే మార్గాలను సూచిస్తూ విజయం సాధించే దిశగా తుదివరకు వెన్నంటి ఉంటుంది.

KLO 4: బృంద వ్యవసాయం సమర్థవంతంగా నిర్వహించడానికి దోహదం చేయడం

పేద రైతుల వ్యాపార సామర్థ్యాన్ని బలోపేతం చేయడానికి అందించే నైపుణ్యాలలో ఈ విధానం కీలకమైనది. ప్రతి నైపుణ్యం ఒక నిర్దిష్టమైన సామర్థ్యాన్ని బలపరుస్తుంది. ఇలా ఎన్నో నైపుణ్యాలు రైతులకు తెలుస్తాయి.

- రైతు గ్రూపులు తమ పొదుపు చేయడం మరియు అరువు ఇచ్చే శక్తిని పెంచుకొని కలసి మెలసి వారి రంగాన్ని అవగాహన చేసుకోవాలి.
- రైతుకు ఒకసారి మార్కెట్ అవకాశాలు అర్థమైతే అవసరమైన కొత్త నైపుణ్యాలను పరిశోధనల మూలంగా తెలుసుకొని, ఉత్పత్తి అవసరం ఉన్నదా? పండించిన తర్వాత మార్కెట్ గిరాకీని, పోటీని తట్టుకొనే నూతన సాంకేతిక అవసరాలను తెలుసుకొంటారు.
- మార్కెట్ గిరాకీని ఏ విధంగా తీర్చాలి, దానికి తగినట్లు ప్రణాళికాబద్ధంగా స్థిరమైన ఉత్పత్తి ఎలా చేయాలో బృంద వ్యవసాయం వారిని ప్రేరేపిస్తుంది. ఎందుకంటే మేలైన పంటలకు చీడ లేదా వ్యాధి నియంత్రణ, భూసారం లేదా సరియైన నీటి పారుదల అవసరం.

KLO 5: వనరుల సమర్ధమైన నిర్వహణకు దోహదం చేసే అంశాలు

సుస్థిర ఉత్పత్తి మరియు వనరుల నిర్వహణ నైపుణ్యాలు అనగా పేదరైతుల జీవనోపాధికై ఆధారపడిన భూమి, నీరు, జంతుజాలం మరియు వృక్ష సంపదను ఆదుకొనే పరిజ్ఞానం మరియు నిపుణత. సహజ వనరులను వ్యక్తిగతంగా గానీ, సమిష్టిగా గానీ, నిర్వహించవచ్చు. సహజ వనరులను నిర్వహించడానికి అవసరమైన నైపుణ్యాలు పర్యావరణంలో మార్పులు, ప్రకృతి శక్తులు మరియు వ్యవసాయం చేసే విధానాన్ని బట్టి (నేల కోత మరియు పశువులు మేయడం లాటివి) ఉంటాయి. అలాగే వ్యక్తులు మరియు సంఘాలు పరస్పరం సహకరించుకోవాలి (ఉదాహరణకు నీటి పారుదల విషయంలో ఎగువ, దిగువ ప్రాంత రైతులు నీటి వినియోగ విషయమై పరస్పరం సహకరించుకోవాలి).

పేద వ్యవసాయ కుటుంబాలు ఆధారపడే సహజవనరులు నేడు క్రమంగా తగ్గిపోతున్నాయి. పంట భూమి కోతలకు గురికావడం, భూసారం తగ్గిపోవడం, వృక్ష సంపద నరికివేత మరియు భూమిలో నీటి మట్టం తగ్గుతున్నది. సహజ వనరులను కాపాడుకోకపోతే వ్యవసాయంపై దాని ప్రభావంతో ఆదాయం తగ్గుతుంది. మంచి ఉత్పత్తుల కోసం మరియు పేదరిక వుద్మృతిని తగ్గించడానికి సహజవనరుల నిర్వహణలో తగినంత పెట్టుబడి పెట్టాలి. తద్వారా భవిష్యత్తులో తగిన ఫలితాలు వుంటాయి. పెట్టుబడి పెట్టిన వెంటనే ఫలితాలు రావు కాబట్టి, పేద రైతులను సహజ వనరుల నిర్వహణ ఆకర్షించడం లేదు. అందువల్ల వ్యవసాయసంస్థల కార్యకలాపాలతోపాటు, సహజ వనరులు నిర్వహణా నైపుణ్యాలను కూడా నేర్చుకోవాలి. ప్రభుత్వంకూడా ఆకర్షణీయమైన రాయితీలతో మద్దతునివ్వాలి. రైతులకు పర్యావరణ వ్యవస్థపై అవగాహన పెంపొదించాలి. పరిసర భూముల భౌగోళిక స్థితులను బట్టి సహజవనరులను అంచనా వేయగలగడం, తద్వారా వచ్చే మార్పులు వారి రంగాన్ని, జీవనోపాధిని ఏ విధంగా ప్రభావితం చేస్తాయో తెలుసుకొనే నైపుణ్యాన్ని పెంపొందించే దిశగా రైతులకు సహాయపడండి.

- పర్యావరణ వ్యవస్థపై రైతులలో అవగాహన పెంచండి.
- వ్యవసాయానికి సంబంధించిన కనుచూపుమేర ప్రాంత లక్షణాలను అందిపుచ్చుకొనే నైపుణ్యాలను మరియు వాని జాబితాను నిర్వహించడంలో రైతులకు సహాయం చేయండి.
- సహజవనరులు తమ జీవనోపాధిలో ఏ విధమైన మార్పులు తెస్తాయో అర్థం చేసుకొనేలా రైతులకు సాయపడండి. వారి సంఘ సభ్యులకు మరియు ఆసక్తి వున్న ఇతరులను ప్రభావితం చేయండి.
- వనరుల నిర్వహణలో భాగస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది. కనుచూపుమేర ప్రాంతంలో పరస్పర ప్రాముఖ్యత కలిగిన సాగు నీరు, సహజ వనరులను ఏ విధంగా ఉపయోగించుకోవాలో, రైతులందరినీ భాగస్వామ్యులను చేయాలి.
- ఎప్పటికప్పుడు సహజ వనరుల నిర్వహణలో దశలవారీగా జోక్యం చేసుకోవాలి. ఇందువలన రైతుల విజయావకాశాలను పెంచడానికి దోహదపడుతుంది.
- సహజ వనరుల నిర్వహణలో రైతు సమూహం, ఇతర సమూహాలతో కలిసేలా ప్రోత్సహించండి. వీరు వివిధ వ్యవసాయ రంగాల్లో నైపుణ్యాలను అంది పుచ్చుకోవడమే కాక వాటిని అమలు చేయాలి.
- వ్యవసాయ సంస్థల అభివృద్దికి వనరుల నిర్వహణను జోడించండి. వ్యవసాయ పద్దతులు, సహజ వనరుల నిర్వహణలో వారి పాత్ర, పర్యావరణ ప్రభావం వారి అభివృద్ధిలో అంతర్భాగం అని వారు అర్థం చేసుకొన్నారని నిర్ధారించుకోండి.

పర్యావరణ నిర్వహణ యొక్క కనీస ప్రమాణాలను అందుకోవడం:

1) సహజ వనరుల నిర్వహణలో ఎవరైనా భూమిని కోల్పోతే వారికి నష్టపరిహారం అందేలా సాయపడాలి.
2) అవసరైన మేరకు మాత్రమే సహజ వనరులను వాడుకొనేలా చూడడం.
3) రాయితీల వాడకంలో జాగ్రత్తగా వుండాలి. పేద రైతులను వ్యవసాయంలో పెట్టుబడులకు ఆకర్షించేందుకు రాయితీలు అవసరం. ఎందుకనగా వ్యవసాయంలో పెట్టిన పెట్టుబడులపై వారికి వెంటనే ఆదాయం రాదు కాబట్టి.

కేవలం రాయితీల మీదే ఆధారపడేలా రాయితీలు భారీగానూ, మితం లేకుండాను ఉండరాదు.

సంఘు భాగస్వామ్యం, నిబద్ధత, సహకారాన్ని నిర్ధారించకుండా రాయితీలను ఇవ్వరాదు. సంఘాలు రాయితీల ఉద్దేశ్యాన్ని తెలుసుకోవాలి. రాయితీలు అందిన తరువాత తమ బాధ్యత చేపట్టడానికి సిద్ధంగా వుండాలి.

స్థిరమైన ఉత్పత్తికి మరియు సహజవనరుల నిర్వహణా నైపుణ్యాలకు కావలసిన లక్షణాలు :

1. రైతు గ్రూపులు గొప్ప సహజ వనరుల నిర్వహణా నైపుణ్యం కలిగి ఉండేదెప్పుడంటే:
2. వారి స్వంత భూమి మరియు కనుచూపు మేర భూముల అనుసంధానాన్ని గ్రహించినప్పుడు.
3. సహజ వనరుల గూర్చి తమ తోటి వారితోను, ఇతర సంఘాలతోనూ సంప్రదింపులు, చర్చలు జరిపినప్పుడు.
4. సహజ వనరుల కోసం తగిన పునరావాస ప్రణాళికలను రూపొందించి, అమలు చేయడం ద్వారా.
5. సహజ వనరులను సమర్థవంతంగా, నిష్పాక్షికంగా నిర్వహించడానికి సమిష్టి నిర్ణయాలు వుంటే

సమర్థమైన, న్యాయమైన సహజవనరుల నిర్వహణ అంటే:

* భూమి కోత మరియు భూసారము తగ్గని పంటలను వేయాలి
* నీటివనరుల నిల్వ, వినియోగాలను సమన్వయం చేయాలి
* చెట్టు, పుట్ట, జంతుజాలం అంతరించకుండా కాపాడుకోవాలి

KLO 6: గ్రూపుల వ్యవసాయ కార్యకలాపాల కోసం రిజిస్టర్లు మరియు రికార్డుల నిర్వహణ

సమర్థవంతమైన వ్యాపార నిర్వహణకు రికార్డు కీపింగ్ అవసరం. రికార్డులు లేకపోవడం వలన రైతులు వారి వ్యవసాయానికి సంబంధించి నిర్ణయాలు తీసుకోవడం కోసం వారి జ్ఞాపకశక్తిపై ఆధారపడవలసి వుంటుంది. కొన్ని రోజులు, నెలలు, సంవత్సరాల తరువాత జ్ఞాపకముండవు. కావున, మొక్కలు, జంతువులకు ఒక గుర్తింపు సంఖ్యను ఇచ్చినట్లయితే వాని పనితీరు ఒక పుస్తకంలో నమోదు చేయవచ్చు. ప్రతిఒక్క జంతువుకు గుర్తింపు సంఖ్య మరియు వాని నమోదు కూడా ముఖ్యమే. వ్యవసాయ రంగంలో, ఉత్పత్తి మరియు లావాదేవీలకు పనికి వచ్చే రికార్డులు అనేకం వున్నాయి. వ్యవసాయంలో ఎప్పుడు ఏమి జరుగుతుందో తెలుసుకోవడానికి కొన్ని వ్యవసాయ రికార్డులు నిర్వహించాలి. బడి పిల్లల ప్రోగ్రస్ కార్డుల వంటివే ఈ రికార్డులు. ఈ విధమైన రికార్డులు ఉంటే, ఇతర రైతులతో తమ వ్యవసాయాన్ని పోల్చుకోవచ్చు. తద్వారా వ్యవసాయ కార్యకలాపాలలో వారి బలాలు, బలహీనతలను తెలుసుకోగలుగుతారు. ఇలా వివరాలను ఖచ్చితంగా నమోదు చేస్తున్నట్లయితే, రుణాలు సులభంగా పొందడం, పన్ను రాయితీలు పొందగల్గుతారు.

రికార్డులు మరియు రిజిస్టర్ల నిర్వహణ: చట్టంలోని సెక్షన్-29, ప్రకారం ప్రతి యజమాని మరియు కాంట్రాక్టరు నిర్ణీత పద్ధతిలో ఇవి నమోదు చేయవలసి వున్నది. ఈ నిబంధనలు కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు రూపొందించాయి. రిజిస్టర్లు, రికార్డుల నిర్వహణ, నోటీసుల ప్రదర్శన లైసెన్సులు జారీ చేయు ఆఫీసులకు కూడా అవసరమే. వారి సంస్థల ఆవరణలో నిర్ణీత పద్ధతిలో ప్రదర్శించవలసియున్నది. నోటీసులలో పనిగంటలు, పని చేయువారి వివరాలు, చేసే పని, దాని స్వభావము తెలియజేయాలి. 10-19 మంది పనివారు కనుక ఉన్నట్లయితే, చట్టప్రకారం చిన్న సంస్థలు (small establishments) అవసరమవుతాయి. ఇటువంటి సంస్థలు Form B, Form C, Form D లను నిర్వహించి, Form A రిటర్నును సంబంధిత ఆధికారులకు సమర్పించాలి. 9 మంది పనివారి కంటే ఎక్కువ లేనప్పుడు Form A రిటర్నును సంబంధిత ఆధికారులకు సమర్పించాలి మరియు Form E రిజిస్టరు నిర్వహించాలి. కాబట్టి కార్మిక చట్టంలోని షెడ్యూలు I ప్రకారం రికార్డుల నిర్వహణ మరియు రిటర్నుల దాఖలా తప్పనిసరి.

ఆచరణాత్మక కార్యాచరణ

రికార్డులను నిర్వహించడం వలన ఉపయోగాలు (**ఉదా : పాడి పరిశ్రమ**)

రికార్డులు నిర్వహించడం వల్ల ప్రయోజనాలు

* గత చరిత్రను బట్టి పశువుల మదింపునకు సంబంధించి రికార్డులు ఆధారాన్నిస్తాయి. తద్వారా పశువుల ఎంపికలోను, తొలగింపులోనూ సహాయపడతాయి.
* పశువుల వంశాభివృద్ధికి మరియు వాని చరిత్రను నమోదు చేయడానికి సహాయపడతాయి.
* రికార్డుల ద్వారా మేలుజాతి పశువుల సంతానోత్పత్తికి తగిన జాతి పశువులను ఏరుకోవచ్చును.
* ఎద్దుల సంతాన పరీక్షకు తోడ్పడుతుంది.
* పశువుల దాణా ఖర్చును, వాని సంతానోత్పత్తి ద్వారా మనం పొందే లాభాలను బేరీజు వేసుకోవచ్చును. మేలైన ఉత్పత్తి కోసం ఆర్థిక దాణా వ్యూహాలను రూపొందించడానికి సాయపడుతుంది.
* పశువుల మందలలో శరీర బరువు తగ్గుదల, పాల ఉత్పత్తి పడిపోవడం మొదలైన నష్టాలకు దారితీసే వ్యాధులను, అసాధారణ స్థితులను గుర్తించడానికి సహాయపడుతుంది.
* పశువుల మందలో వచ్చే సాధారణమైన వ్యాధులను గుర్తించడం, ముందు జాగ్రత్తగా అవసరమైన టీకాలను, నులి పురుగుల నుండి రక్షణకు మందుల ఏర్పాటు.
* పశువులను అమ్మాలన్నా, కొనాలన్నా తగిన రేటును నిర్ధారించుకోవడానిక ఈ రికార్డులు ఉపయోగపడతాయి.
* పశువుల మందల యొక్క పర్యవేక్షణ మరియు నిర్వహణకు దోహదపడుతుంది.
* పాడి పరిశ్రమ యొక్క ఆదాయ, వ్యయాలను నిర్ధారించడంలో సహాయపడుతుంది.
* పాల ఉత్పత్తికయ్యే వ్యయాన్ని అంచనా వేయడానికి సహకరిస్తుంది.
* కార్మికులు మరియు పశువుల మందల యొక్క సామర్థ్యాలను ఇతర పాడి పరిశ్రమలతో పోల్చి చూడవచ్చు.

* గడచిన కాలంలో మందల సామర్థ్యమెంత? లాభ, నష్టాలెంత? తెలుసుకోవడానికి మరియు భవిష్యత్తులో సాధించవలసిన లక్ష్యాలు, దిశా నిర్దేశము కొరకు రికార్డులు పనికి వస్తాయి.

పాడి పరిశ్రమకు నిర్వహించవలసిన రికార్డుల జాబితా:

1. **పశువుల మంద రిజిస్టరు :** మందలోని పశువుల సంఖ్య, వాని గుర్తింపు సంఖ్య, పుట్టిన తేదీ, వంశ పూర్వీకుల సంఖ్య, డామ్ సంఖ్య, దూడల లింగము, దూడలు పుట్టిన తేదీలు, పశువులు కొన్న తేదీలు, పశువుల అమ్మకం/వేలం/మరణం తదితర వివరాలు
2. **దూడల జనన రిజిష్టరు :** మందలో పుట్టిన దూడల వంశము, డామ్ సంఖ్య, లింగము, పుట్టిన తేదీ, ప్రసవం (సహజం/అసహజం) మొదలగు వివరాలు ఇందులో ఉంటాయి.
3. **దినసరి పాల రాబడి రిజిష్టరు :** ఆవుల దినసరి పాల దిగుబడిని నమోదు చేస్తారు.
4. **దూడల రిజిష్టరు:** మందలోని దూడల సంఖ్య, వంశము, డామ్ సంఖ్య, లింగము, పుట్టినప్పుడు ఉన్న బరువు మొదలగు వివరాలు ఇందులో ఉంటాయి.
5. **దినసరి దాణా రిజిష్టరు :** మిశ్రమ దాణా, ఎండు గడ్డి, పచ్చ గడ్డి, మరియు ఇతర రోజవారీ దాణా వివరాలు ఇందులో ఉంటాయి.
6. **దూడల ఎదుగుదల రికార్డు :** వివిధ దశల్లో దూడల బరువులను నమోదు చేస్తారు.
7. **మంద ఆరోగ్య రిజిష్టరు :** వ్యాధుల బారిన పడిన పశువుల చరిత్ర, రోగ లక్షణాలు, వ్యాధి పేరు, నివారణకు ఇచ్చిన మందులు, పశువైద్యుని పేరు వగైరాలను ఇందులో నమోదు చేస్తారు.
8. **పశువుల ప్రసవ రిజిష్టరు :** మందలో ఈనిన విధానాలు, తల్లి సంఖ్య, తండ్రి సంఖ్య, గర్భము దాల్చిన వివరాలు, ప్రసవ తేదీ యొక్క అంచనా, వాస్తవ ప్రసవ తేదీ, దూడ సంఖ్య మొదలగు వివరాలు ఇందులో వుంటాయి.
9. **పశువుల చరిత్ర చిట్టా :** ఇందులో పశువుల సంఖ్య, పుట్టుక, పుట్టిన తేదీ, వంశము, డామ్ సంఖ్య, పాల దిగుబడి వివరాలు, వట్టిపోయిన తేదీ, మందలోనుండి తీసివేయబడిన/మరణ తేదీ, తీసివేయడానికి కారణం తదితర వివరాలు వుంటాయి.

KLO 7: FIG లో నమోదు కావడానికి అవకాశం

DAC (డిపార్టుమెంట్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ అండ్ కో ఆపరేషన్), భారత ప్రభుత్వ వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖ 2011-12 లో FPO మెంబరు ఆధారంగా అభివృద్ధిపర చుటకు ఒక మార్గదర్శిక కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించింది. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ భాగస్వామ్యముతో చిన్న, సన్నకారు రైతుల అగ్రి బిజినెస్ కన్సార్టియం (SFAC) ద్వారా అమలు చేయబడినది. 250 FPOలు ఒక్కొక్కటి సరాసరి 1000 మంది రైతులు అనగా సుమారు 2.50 లక్షల మంది రైతుల ఉత్తేజముతో నిండిన ఒక మార్గదర్శిని. ఇది రాష్ట్రీయ క్రిషి వికాస్ యోజన (RKVY) యొక్క రెండు ఉపపథకాల ద్వారా 60,000 నీటి ఆధారిత గ్రామాలలో ప్రవేశ పెట్టబడింది. ఆ రెండు ఉప పథకాలు నేషనల్ వెజిటబుల్ ఇనిషియేటివ్ ఫర్ అర్బన్ క్లస్టర్స్ మరియు ప్రోగ్రాం ఫర్ పల్సెస్ డెవలప్‌మెంట్. ఈ ప్రాజెక్టు యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యం సన్నకారు రైతులను వివిధ స్థాయిలలో, పరిస్థితులలో, సాంకేతిక వ్యాప్తికి, ఉత్పత్తిని పెంచడానికి, సంఘటితం చేస్తుంది. ఉత్పత్తులను పెంచడానికి, సేవలు పొందడానికి, రైతుల ఆదాయాన్ని పెంపొందించడానికి తద్వారా వారి వ్యవసాయ ఆధారిత జీవనోపాధిని బలోపేతం చేస్తుంది. SFAC సంస్థ జాబితాలో చేర్చిన వనరుల సంస్థ (RIs) ద్వారా శిక్షణకు అవసరమైన వివరాలు అందిస్తూ, వారి శక్తి సామర్థ్యాలకు సాంకేతికను జోడించి, వ్యాపారంలో ఆరితేరినవారితో జతపరచడంలో FPOకు సహాయపడుతుంది.

FPOల పెట్టుబడి సామర్థ్యం రెండు సంవత్సరాలలో మరింత పెరుగుతుంది. SFAC కూడా ఈ ప్రాజెక్టును DAC, రాష్ట్రాల తరపున పర్యవేక్షించి నివేదిక ఇస్తుంది . ఇప్పటికే ఈ మార్గదర్శిని ప్రోత్సాహకరమైన ఫలితాలను చూపిస్తోంది. ప్రస్తుతం 3 లక్షల పైగా రైతులు, గ్రామస్థాయి రైతు ఆసక్తి గ్రూపులు (FIG) గా ఏర్పడ్డారు. వీటిని రిజిస్టరైన FPOలలో సమైక్యం చేస్తున్నారు. కలిసికట్టుగా పనిచేయడం ద్వారా రైతులను శక్తివంతం చేయడంతోపాటు, ఈ సంస్థలు, సాగు సాంకేతికత, పెట్టుబడి, మరియు మెరుగైన ధరలకు మార్కెట్‌ను ప్రభావితం చేయడానికి వాటి ఉత్పత్తిని సమీకరిస్తూ, నోడల్ పాయింట్లుగా ఆవిర్భవిస్తున్నాయి. రైతు ఉత్పత్తి సంస్థల సంస్థాగత అభివృద్ధి ప్రక్రియకు DAC, XII వ ప్రణాళికలో RKVY తో కలసి, FPOను విజయవంతం చేయడానికి నేరుగా మద్దతివ్వమని రాష్ట్రాలను ప్రోత్సహించేలా ఈ మార్గదర్శకాలను జారీ చేస్తోంది. ఈ మార్గదర్శికాలు FPO విజయం కొరకు ఒక ప్రామాణిక పద్ధతిని అనుసరించడానికి, అలాగే, అయ్యే ఖర్చులు

మరియు పర్యవేక్షణా పద్ధతులు అందించడానికి ఉద్దేశించినవి. రైతులను సమీకరించడానికి రాష్ట్రాలు నేరుగా RKVYలను (NGO, ప్రైవేట్ కంపెనీలు, పరిశోధనా సంస్థలు, సహకార సంస్థలు, రైతు సంఘాలు) పాల్గొనేలా చేయవచ్చును. (ఈ సందర్భంలో మార్గదర్శకాలలో సూచించిన బహిరంగ వేలంపాట నిబంధనలను అనుసరించమని వారికి సలహా ఇస్తారు).

ప్రత్యామ్నాయంగా వారు SFAC వారి తరఫున తగిన RI ని ఆహ్వానించవచ్చు. 3వ ఎంపిక ఏమిటంటే, ఈ పనిని నేరుగా SFACకి ఇవ్వడం, రాష్ట్రం తరఫున FPO ప్రచారం చేపట్టడం, RKVY అధికారులనుండి SFACకి అవసరమైన బడ్జెట్‌ను అందించడం ద్వారా రాష్ట్రాలు తమకు నచ్చిన అంశాన్ని స్వేచ్ఛగా ఎంచుకోవచ్చు. కింది పేరాలు ప్రాజెక్టు మార్గదర్శకాలు, అభివృద్ధి దశలు, కీలకమైన పరిశీలనాంశాలను మరియు ఫలితాలను వివరిస్తాయి.

ఈ క్రింది ఉత్పత్తులకు FPO రిజిస్ట్రేషన్ కు అవకాశమున్నది:

సింథటిక్ పానీయాలు, సిరప్‌లు, షర్బత్తులు, వెనిగర్ (పులియబెట్టినది, సింథటిక్) ఊరగాయలు, ఎండబెట్టిన పండ్లు, కూరగాయలు, స్క్వాష్‌లు, క్రష్‌లు, కార్డియల్, బార్లీ నీరు, పీపాలలోని పండ్లరసాలు, త్రాగులకు సిద్ధంగానున్న పండ్లరసాలు, పానీయాలు, పండ్లగుజ్జు, జామ్‌లు, జెల్లీ మరియు కిచ్చిలి పండ్లు (చక్కెరతో చేసిన మిఠాయి), టమోటా ఉత్పత్తులు, కెచప్, సాస్, క్యాన్‌లో నింపిన ఉప్పుతో నానిన పండ్లు, పండ్ల తొక్కలు, ఛాట్, సీసాలలోను, డబ్బాలలోనూ నిల్వచేసిన ఆహార పదార్థాలు, డబ్బాలలో, సీసాలలోని కూరగాయలు, శీతలీకరించిన పండ్లు, కూరగాయలు, తృణధాన్యాల ముక్కలు, పండ్లు లేదా కూరగాయలకు సంబంధించిన ఏదైనా ఇతర పేర్కొనబడని వస్తువులు మొదలైనవి.

FPO గుర్తింపుకు అవసరమైన పత్రాలు:

* గుర్తించిన ప్రయోగశాలనుండి పరీక్ష నివేదికల కాపీ,
* రిజిష్టరయిన కంపెనీ యొక్క మెమొరాండం రిజిస్ట్రేషన్ ధృవీకరించే డాక్యుమెంటు లేదా భాగస్వామ్య సంస్థ అని ధృవీకరించే డాక్యుమెంటు.

అవసరమైన పత్రాలు

* పాన్ కార్డు
* గుర్తింపు కార్డు
* పాస్‌పోర్టు సైజ్ ఫోటో
* బ్యాంకు స్టేట్‌మెంట్/కరెంటు బిల్లు/ఫోను బిల్లు/సెల్‌ఫోన్ బిల్లు - ఏదైనా ఒకటి
* తయారీ పరిశ్రమకు కావలసిన ఇతర పత్రాలు

FPO ధృవీకరణకు అవసరమైన పత్రాలు

* ప్రభుత్వ ఫీజు రూ.1,000/- డి.డి.
* అప్లికేషన్ ఫారమ్
* అఫిడవిట్లు
* ఆఫీసు/ ఫ్యాక్టరీ మ్యాపు
* భాగస్వామ్య / కంపెనీ యొక్క మెమొరాండం
* గత 3 సంవత్సరాల సేల్స్ టాక్స్, జి.ఎస్.టి, కంపెనీ పేరు మీద పాన్ కార్డు
* యంత్రాల జాబితా, కాలుష్య సర్టిఫికెట్
* పరిశ్రమ నుండి FPO గ్రేడ్ అని తెలిపే సర్టిఫికెట్
* ఉత్పత్తుల తయారీకి ఆర్డరు / అగ్రిమెంట్ కాపీ
* బ్యాంకు అకౌంటు నెంబరును ధృవీకరించే పత్రం
* పూర్తి అయిన పని యొక్క నమూనా కాపీ
* ఎగుమతి లైసెన్సు నంబరు మరియు దాని ధృవీకరించబడిన కాపీ
* కంపెనీ రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికెట్
* ట్రేడ్ మార్కు రిజిస్ట్రేషన్ నంబరు

విభాగం-3

ప్రాథమిక వ్యవసాయ నిర్వహణ (AGR/N9901)

KLO-1 : ఎంచుకున్న పంట ఉత్పత్తి వ్యయాన్ని (COP) అంచనా వేయండి

వ్యవసాయం ఒక జీవన మార్గంగా ఉంది మరియు భారతదేశంలోని ప్రజాస్వామ్యానికి ఏకైక అత్యంత ముఖ్యమైన జీవనోపాధిగా కొనసాగుతుంది. వ్యాపారీకరణ వ్యవసాయము నుండి వచ్చే ఆదాయాలు వ్యవసాయముపై మౌలికమైన ప్రభావం చూపింది. ఒకవైపు పంట సాగు యొక్క అధిక విలువ స్వభావం, అధిక రెవిన్యూ ఇన్ ఫ్లోల అవకాశాలను పెంచింది. మరోవైపు, ఇన్ పుట్ వ్యయాలు కూడా పెరిగాయి మరియు ఇన్ పుట్-అవుట్ పుట్ ధర నిష్పత్తులు ఏ విధంగా ఉన్నాయి అనే దానిపై రైతుల అంతిమ ప్రయోజనం ఆధారపడింది. ఇన్ పుట్ సబ్సిడీలపై ప్రభుత్వ విధానాలు మరియు ఇన్ పుట్ ఉత్పత్తి మరియు ధరల యొక్క అర్థికశాస్త్రం ద్వారా వ్యవసాయంలో ఆదాయ వృద్ధి యొక్క స్వభావాన్ని తెలుసుకోవడానికి ప్రధాన పాత్రను పోషించింది. భూ పంపిణీ స్వభావంలో వాణిజ్యీకరణ చేసిన మార్పులను బట్టి, వాణిజ్యీకరణ ప్రయోజనాలు భూమి పరిమాణం మరియు సామాజిక సమూహాలలో కూడా వక్రీకరించబడ్డాయి.

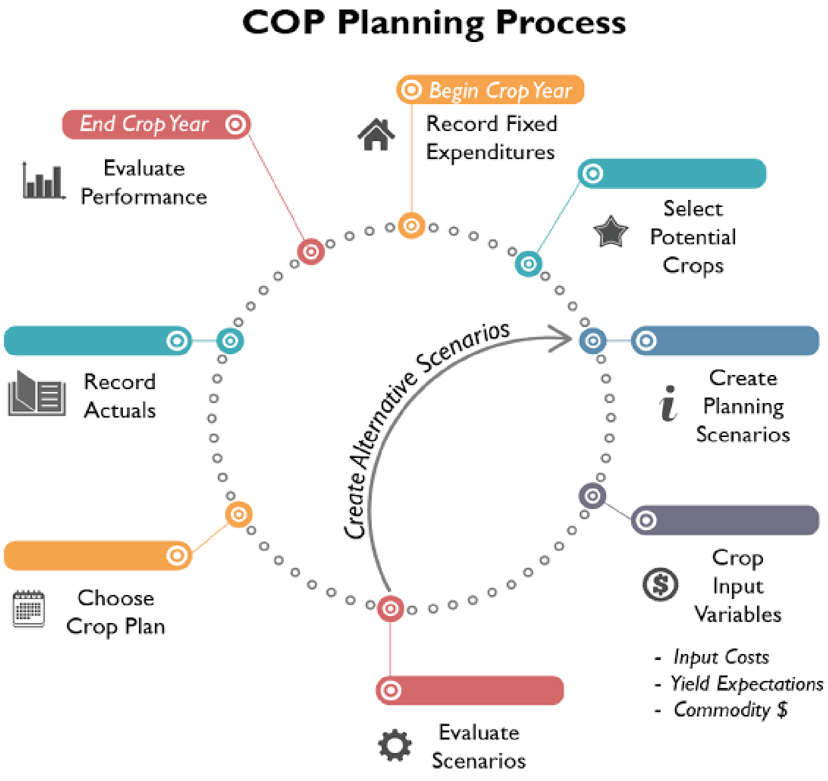

ఒక ఉత్పత్తి తయారీ లేదా సేవను అందించడానికి ఒక వ్యాపారం ద్వారా అయ్యే ఖర్చులను ఉత్పత్తి ఖర్చులు సూచిస్తాయి. వుత్పత్తి వ్యయాలు, లేబర్, ముడి పదార్థాలు, వినియోగించే తయారీ సరఫరా, మరియు ముడిదపదార్థాలవంటి పలు ఖర్చులను కలిగి ఉండవచ్చు. ప్రభుత్వం విధించే పన్నులు, సహజ వనరుల వెలికితీత కంపెనీల ద్వారా చెల్లించాల్సిన పన్నులను కూడా ఉత్పత్తి ఖర్చులుగా వ్యవహరిస్తారు. ఇదేవిధంగా, రైతు సంస్థల విజయవంతంగా నడవడం కొరకు ఎంపిక చేయబడ్డ పంట ఉత్పత్తి ఖర్చును అంచనా వేయాల్సి ఉంటుంది. పంటల ఉత్పత్తిలో ప్రత్యక్ష ఖర్చులు మరియు పరోక్ష ఖర్చులు రెండూ వుంటాయి. ఉదాహరణకు, ఒక పంటను ఉత్పత్తి చేయడానికి అయ్యే ఖర్చులు, అంటే- విత్తనాలు మరియు ఎరువులు, కార్మికుల ఖర్చు వంటివి. పరోక్ష ఖర్చులకు భూమి లీజు, పరిపాలనా వ్యయం, మరియు వినియోగ వ్యయాలు వంటి వ్యయాలు ఉంటాయి.

కార్యాచరణ ప్రణాళిక		
2019 సీజన్లో ఖ-వరి పంట కోసం ఉత్పత్తి సగటు వ్యయాలు అంచనా		
కార్యాచరణ ఖర్చు	సరిగ్గా పెరిగిన ఎకరానికి ఖర్చు	వాస్తవానికి పెరిగిన ఎకరానికి ఖర్చు
భూముల ఖర్చు		
దున్నుటకు ఖర్చు		
భూమి తయారీకి అయ్యే ఖర్చు		
సాగునీటి ఖర్చు		
సర్టిఫైడ్ విత్తనాల ఖరీదు		
విత్తడానికి లేబర్ ఖర్చు		
నాట్లు వేయడానికి అయ్యే ఖర్చు-నీటిపారుదల		
కలుపు నియంత్రణకు ఖర్చు		
ఎరువుల ఖర్చు		
గాట్లు పెట్టుటకు		
సేవల ఖర్చు (పిచికారీ/సలహా/సమాచారం)		
పొలం వద్ద కోతకు అయ్యే ఖర్చు		
గోతాల ఖరీదు		
కోత/సేకరణ యొక్క ఖర్చు		
నూర్పిడి ఖర్చు		
రవాణా వ్యయం		
ఇతర వ్యయాలు (ఒకవేళ ఏవైనా వుంటే)		
మొత్తం ఉత్పత్తి వ్యయం		
ఎకరానికి దిగుబడి		
అమ్మకాల ద్వారా ఆదాయం		
స్థూల లాభం		
నికర లాభం		

KLO-2 : అవసరమైన పెట్టుబడిని అంచనా వేయండి

పెట్టుబడి అనేది ఆదాయం లేదా ప్రశంసలను సంపాదించే లక్ష్యంతో పొందిన ఆస్తి లేదా వస్తువు. ఆర్థిక కోణంలో, పెట్టుబడి అంటే ఈ రోజు వినియోగించని వస్తువుల కొనుగోలు, కానీ భవిష్యత్తులో సంపదను సృష్టించడానికి ఉపయోగిస్తారు. ఫైనాన్స్‌లో, పెట్టుబడి అనేది భవిష్యత్తులో ఆదాయాన్ని అందిస్తుంది లేదా తరువాత లాభం కోసం అధిక ధరకు అమ్ముతారు అనే ఆలోచనతో కొనుగోలు చేసిన ద్రవ్య ఆస్తి. నగదు పంటలు సాధారణంగా పొలంలో పనిచేయని లేదా రోజువారీ కార్యకలాపాలలో పాల్గొనని పెట్టుబడిదారుల సొంతం. వ్యవసాయం చేయడానికి పెట్టుబడిదారుడు సేద్యగాళ్లను మరియు ఇతర ఉద్యోగులను తీసుకుంటాడు. అనేక పెట్టుబడి క్షేత్రాలు వాణిజ్య వ్యవసాయ వ్యాపారాలుగా ఉన్నాయి, ఇవి ఉత్పత్తులను మార్కెట్లలో విక్రయించే నగదు పంటలను పండిస్తాయి. వస్తువు లేదా నగదు పంటలలో సోయాబీన్స్, మొక్కజొన్న, గోధుమ, పత్తి మరియు పశువులు మరియు పందులు వంటి పశువులు ఉన్నాయి. నగదు పంటలు అనేక పరిశ్రమలలో వుపయోగాలను కలిగిఉంటాయి. ఉదాహరణకు, సోయాబీన్స్ నూనె తయారీకోసం వాడవచ్చు, పశుగ్రాసంగా కూడా ఉపయోగపడుతుంది, ఆహార ఉత్పత్తులలో వాడబడుతుంది. ప్లాస్టిక్స్, రబ్బరు, కాగితపు పరిశ్రమలలో పూరకంగా ఉపయోగిస్తారు. కొన్ని నగదు పంటలను జీవ ఇంధన ప్రయోజనాల కోసం పండిస్తారు. జీవ ఇంధనం అనేది పునరుత్పాదక మొక్క మరియు జంతు పదార్థాల నుండి తీసుకోబడిన ఒక రకమైన శక్తి. జీవ ఇంధనాలకు ఒక ఉదాహరణ ఇథనాల్. యునైటెడ్ స్టేట్స్ లోని మొక్కజొన్న నుండి మరియు బ్రెజిల్ లోని చెరకు నుండి ఇథనాల్ తయారవుతుంది.

ప్రాథమిక అంశాలు : పెట్టుబడి మరియు వ్యయాలు

స్థూలంగా చెప్పాలంటే, భవిష్యత్తులో పెరిగిన ఆదాయాన్ని లేదా ఇతర ప్రయోజనాలను సంపాదించే ఆస్తులను కూడబెట్టుకోవటానికి పెట్టుబడిగా ఈ రోజు ఏదో ఒకదాన్ని వదులుకోవాలి. వ్యవసాయ పరికరాలు మరియు యంత్రాలను కొనడం, జంతువులను కొనుగోలు చేయడం లేదా ఉత్పాదక వయస్సుకి పెంచడం, శాశ్వత పంటలను నాటడం, వారి భూమిని మెరుగుపరచడం, వ్యవసాయ భవనాలు నిర్మించడం ద్వారా రైతులు తమ పొలాలలో పెట్టుబడులు పెడతారు. ప్రభుత్వాలు గ్రామీణ రహదారులు మరియు ఇతర ప్రాంతాలలో, పెద్ద ఎత్తున పెట్టుబడులు పెట్టవచ్చు. నీటిపారుదల మౌలిక సదుపాయాలు, సుదీర్ఘ కాలంలో పెరిగిన ఉత్పాదకత పరంగా రాబడినిచ్చే ఆస్తులు. ఖర్చులు, ప్రభుత్వ లేదా ప్రైవేటు, పెట్టుబడిని నిర్ణయించడం అనేది సంభావికంగా మరియు అనుభవపూర్వకంగా కష్టంగా ఉంటుంది. కొన్ని సందర్భాల్లో ఇది స్పష్టంగా ఉండదు. పెట్టుబడి అంటే సాధారణంగా మూలధనం పేరుకుపోవడం (భౌతిక, మానవ, మేధో, సహజ, సామాజిక లేదా ఆర్థికంగా ఉండవచ్చు) కానీ ఇది కాలక్రమేణా రాబడిని ఇస్తుంది.

KLO-3 : వ్యవసాయ సాధన – భూసార పరీక్ష, పంట వెరైటీని ఎంచుకోవడం, పంట క్యాలెండర్, పంట మార్పిడి, అంతర పంటలు, ఎరువులు, పురుగుమందులు/ రసాయనాల వాడకం, నీటిపారుదల వివరాల జాబితా, కోతల వివరాల జాబితా మొదలైనవి.

వ్యవసాయం ఒక ఆర్థికపరమైన సాహసం-రైతులు ఆదాయాన్ని పొందేందుకు పొలంలో పనిచేస్తారు. చాలా మంది రైతులు భవిష్యత్ తరాలకు భూమిని సంరక్షించి, మెరుగుపరచే ఆసక్తిని కలిగి ఉన్నారు. ఆర్థిక రాబడిని గరిష్టం చేయడానికి మరియు పర్యావరణాన్ని సంరక్షించుకోవడానికి, పోషకాలు మరియు వర్షపునీటికి భూమి పైపొర కొట్టుకొని పోవుట యొక్క ప్రభావాలను తగ్గించడానికి మరియు ఆయకట్టుల నుంచి వచ్చే నష్టాన్ని తగ్గించడం కొరకు అనేక వ్యవసాయ యాజమాన్య పద్ధతులు దోహదపడతాయి.

వ్యవసాయాన్ని నిర్వహించడానికి అనేక మంచి మార్గాలున్నాయి, అయితే వ్యవసాయ నిర్వహణకు చేపట్టే అత్యుత్తమ మార్గాల గురించి ఏమిటి? కింది చిట్కాలు ప్రతి రైతుకు వర్తిస్తాయి. మీకు తెలుసో లేదో మీరు చేపట్టిన పని ఏదైనా కావచ్చు సున్నితమైన వ్యవసాయం, ఆధునిక వ్యవసాయం, పశువులు ... జాబితా ఇలా కొనసాగుతుంది.

వీటిని గమనించండి మరియు మీ ప్రస్తుత వ్యవసాయ విధానాలు ఈ నిబంధనలకు కట్టుబడి ఉన్నాయని నిర్ధారించుకోండి.

నమ్రతతో పెట్టుబడి పెట్టండి : మీ డబ్బుతో నమ్రతగా ఉండండి. ముఖ్యమైన కొన్ని విలాసాలతో నిరాడంబరంగా జీవించండి, మార్కెట్ బాగున్నప్పుడు మీ వ్యవసాయ వ్యాపారం విజయవంతం అయితే ఎప్పుడైనా అది పడిపోతుందని గుర్తుంచుకోండి – ఆ సమయంలో మీరు మీ ప్రస్తుత జీవనశైలిని కొనసాగించగలరా? మంచి పెట్టుబడులు పెట్టడానికి మీకు ఉపయోగపడే ఉత్పత్తులు మరియు సాంకేతికతలను ఎంచుకోండి. అవి మీకు డబ్బు, సమయం లేదా శక్తిని ఆదా చేస్తాయి. ఈ సంవత్సరం మీ పన్ను బిల్లును తగ్గిస్తుంది అని కొత్తగా వచ్చిన సాంకేతిక పరికారాలపై పెట్టుబడి పెట్టవద్దు : దీర్ఘకాలంలో మీకు ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది.

జాగ్రత్తగా పర్యవేక్షించండి : అన్ని జమా, ఖర్చుల మంచి ఆర్థిక రికార్డులను ఉంచండి. డబ్బు ఎక్కడికి వెళుతుందో, ఎక్కడ వృధా అవుతుందో, ఎక్కువ డబ్బు ఎక్కడ పెట్టుబడి పెట్టాలి అనే దానిపై ఆలోచన చేయండి. మీ వ్యక్తిగత ఫైనాన్స్ మరియు వ్యవసాయ ఆదాయాల మధ్య నిర్వచించిన గీతను గీయాలి. మీ స్వంత కుటుంబాన్ని పొలంలో పని చేయడానికి నియమించుకున్నా, మీ ఆర్థికవ్యవస్థలో వారికి ఉద్యోగిలాగే వేతనం లభిస్తుందని స్పష్టంగా చెప్పండి. మీ ఖర్చులు తగ్గించుకోవాలంటే, పన్ను కట్టే విషయానికి వస్తే ఇది నిజంగా సహాయపడుతుంది మరియు మీరు డబ్బు పొదుపు చేయగల ఉత్తమ ప్రదేశాలను మీరు గుర్తించగలుగుతారు.

వాస్తవిక వ్యవసాయ నిర్వహణ : మీ వ్యవసాయం వ్యాపారంగా అభివృద్ధి చెందుతుంది, కానీ ఆర్థిక వ్యవస్థ మరియు మార్కెట్లు ఎల్లప్పుడూ హెచ్చుతగ్గులకు గురవుతుంటాయని గుర్తుంచుకోండి. పెద్దలు చెప్పినట్లు ' పెరుగుట విరుగుటక కొరకే ' అని తెలుసుకోండి. కాబట్టి, మీ వ్యవసాయ వ్యాపారాన్ని విస్తరించడం మీ ఆర్థిక శక్తి బాగా ఉన్నప్పుడు చాలా అర్థవంతం కావచ్చు, కానీ ఆర్థిక వ్యవస్థ చెడుగా ఉన్నప్పుడు మీకు తట్టుకొనే ప్రణాళిక ఉందా? మీరు అన్నింటినీ తగ్గించాల్సిన అవసరం ఉందా లేదా సగం పొలం ఎడారిగా మిగిలిపోతుందా? ఈ రకమైన అన్ని సంఘటనల కోసం వాస్తవికంగా ఆలోచన చేయండి.

కార్మికులను పరిశీలించండి : ఇది చాలా కష్టమైన పని, ప్రత్యేకించి మీరు కార్మికులతో సన్నిహితంగా ఉన్నప్పుడు, కానీ వారిని మరియు మీ వ్యవసాయ క్షేత్రాన్ని నిశితంగా పరిశీలించడం ద్వారా మీరు వారికి సహాయం చేస్తారు. వారు ఎలా పని చేస్తున్నారో, వారి వద్ద ఉన్న అర్హతలు మరియు మీరు చెల్లించే డబ్బుకు తగ్గ పనిని వారు నిజంగా చేస్తున్నారో లేదో చూడండి. మీ బరువును ఎవరూ లాగడం లేదని గుర్తించిన తర్వాత, మీకు కొన్ని మార్గాలు ఉన్నాయి. మొదట, మీరు వారితో మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించవచ్చు, వారు అవసరమైనంతగా ఎందుకు పని చేయడంలేదు అనేది అడగండి. దానికో పరిష్కారం ఉంది అది ఎక్కువ శిక్షణ, పని గంటలు తగ్గించడం లేదా హోదా తగ్గించడం. మరొక మార్గం ఏమిటంటే, వారిని పనిలోంచి తీసివేయడం లేదా మంచి సూచన మరియు కఠినమైన భావాలతో పనిలోకి పంపించడం.

చిన్న అడుగులు : రోమ్ ఒక రోజులో నిర్మించబడలేదు. మీ వ్యవసాయంతో మీరు అదే వైఖరిని తీసుకోవాలి. వాస్తవానికి, మీ వ్యవసాయ క్షేత్రానికి దిశానిర్దేశం చేయడానికి దీర్ఘకాలిక లక్ష్యాలను కలిగి ఉండటం చాలా ముఖ్యం, కానీ అవి అంత తేలికగా పూర్తి కావు. ఒక పెద్ద లక్ష్యానికి దారితీసే చిన్న దశలను కలిగి ఉండటం వలన మీ పురోగతిని బాగా నడిపించడానికి మరియు మీరు నిజంగా ఏదో సాధించినట్లు అనిపిస్తుంది. ఈ విధంగా ధైర్యాన్ని పెంచడం మీలో మరియు మీ ఉద్యోగులలో మెరుగుదల కోసం మరింత ఉత్సాహాన్ని సృష్టిస్తుంది.

విశాల హృదయం : మీరు గతంలో తప్పులు చేసి ఉండవచ్చు మరియు భవిష్యత్తులో మీరు ఖచ్చితంగా కొన్ని తప్పులు చేయబోతున్నారు. పరవాలేదు! చింతించకండి. ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే, మీరు కిందికి దిగి రావడం, మీరు ఎందుకు తప్పు చేశారో అర్థం చేసుకోండి మరియు మరలా మరలా ఎలా చేయాలో నేర్చుకోండి. మీరు జీవితంలో అన్ని ప్రతికూల విషయాలలో చిక్కుకుపోతూ ఉంటే, తదుపరి అడ్డంకిని అధిగమించడానికి మీరు ఎప్పటికీ పని చేయలేరు. ఈ ప్రభావాన్ని తగ్గించడానికి కొన్నిసార్లు వ్యవసాయం నుండి కొంచెం విరామం తీసుకోవడం ద్వారా మీ మనస్సుతో కొత్త అవకాశాలకు తెరతీసి అద్భుతాలు చేయవచ్చు.

కొనసాగుతున్న పరిశోధన: మీరు పరిశోధనలను కొనసాగించాలి మరియు నేటి పరిణామాలతో తాజాగా ఉండాలి. అంటే కొన్ని పంటలను పండించడానికి మీ హక్కులను ప్రభావితం చేసే రాజకీయ వార్తలు, ఈ ప్రాంతంలో ఏమి జరుగుతుందో స్థానిక వార్తలు, తాజా పద్ధతులు మరియు సాంకేతికత గురించి వ్యవసాయ వార్తలు. అదృష్టవశాత్తూ మీరు ప్రతి వారానికి సరిపడా ఒక అద్భుతమైన బ్లాగును తెరవచ్చు (మీరు మరచిపోయే ముందు ఇప్పుడే మీ బుక్ మార్కర్‌కు మమ్మల్ని జోడించండి) మరియు మీ వేలికొనలతో ఇంటర్నెట్‌తో మీరు అల్పాహారం తినేటప్పుడు అన్ని తాజా కథలను తెలుసుకోవచ్చు ! ఈ వ్యవసాయ నిర్వహణ పద్ధతులన్నీ గొప్ప విజయానికి మార్గం.

Season →	Kharif				Rabi				Zaid				Major Producing States
Crops ↓	June	July	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	April	May	
Soybean	S	S		H	H								MP, MH, Raj
Cotton (Kapas)	S	S	S		H	H							Guj, MH, AP, MP, Kar
Turmeric	S	S	S				H	H	H	H			AP, TN, Or, WB, Kar, MH
Castorseed		S	S				H	H	H	H			Guj, AP, Raj
Guarseed [Cluster bean]		S	S		H	H							Rajasthan, Haryana, Punj.
Chilli (Kharif)			S				H	H					AP, Kar, Or, MH, WB, Raj
Chilli (summer)			H								S		AP, Kar, Or, MH, WB, Raj
Maize(Kharif) [Corn]	S	S	S	H									Kar, AP, MH, MP, UP
Potato (Kharif)	S	S		H	H								Karnataka, AP, TN
Potato (Rabi)				S	S	S		H	H	H			UP, WB, Punjab, Bihar, Orissa
Wheat					S	S	S			H	H	H	UP, MP, Punjab, Haryana
Maize (Rabi)[Corn]					S	S			H	H	H	H	Bihar, AP, TN, Kar
Rmseed					S	S				H	H		Raj, UP, Punj. Har, MP, WB, Guj
Chana[Gram/chickpea]					S	S				H	H		MP, UP, Raj
Barley					S	S				H	H		Rajasthan
Jeera [Cumin]					S	S			H	H			Gujarat, Rajasthan
Dhaniya [Coriander]					S	S	S		H	H	H		Rajasthan, MP, AP

పంట మార్పిడి: పంట భ్రమణం అంటే ఒక పొలంలో వివిధ పంటలను ఒక నిర్దిష్ట క్రమంలో అనేక సంవత్సరాలుగా పెరుగుతున్న ఒకే ప్రదేశంలో నాటడం. ఈ ప్రక్రియ నేలలో పోషకాలను నిర్వహించడానికి, నేల కోతను తగ్గించడానికి మరియు మొక్కల వ్యాధులు మరియు తెగుళ్ళను నివారించడానికి సహాయపడుతుంది. ఒక నిర్దిష్ట పొలం లేదా తోటలోని మొక్కల రకాలు స్థానిక నేల, వాతావరణం మరియు అందుబాటులో ఉన్న వనరులపై ఆధారపడి ఉంటాయి కాబట్టి విశ్వవ్యాప్తంగా ఆమోదించబడిన భ్రమణ షెడ్యూల్ లేదు. తోటమాలి అవసరాలను బట్టి వేర్వేరు మొక్కల మధ్య భ్రమణ సమయం కూడా మారుతుంది.

అంతర పంటలు : అంతర పంటలు అనేవి రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ పంటలు, ఒకే సమయంలో పొలంలో నాటడం లేదా వాటి యొక్క జీవిత చక్రంలో కొన్ని లేదా అన్నింటిని ఒకదాని ప్రక్కన మరొకటి సకాలంలో నాటడం జరుగుతుంది. అంతర పంటలతో అనేక ప్రయోజనాలను అందించవచ్చు: 1) భూసారాన్ని మెరుగుపరచడం, 2) పంట వైవిధ్యాన్ని పెంచడం మరియు 3) తెగులు ఒత్తిడిని తగ్గించడం. అంతర పంటల మూలంగా అధిక దిగుబడి మరియు నాణ్యమైన పంటను ఉత్పత్తి చేస్తాయి. వాటి అమరికనుబట్టి విభిన్న రకాలైన పంటలు ఉన్నాయి.

ఎరువుల షెడ్యూల్ : ఎరువులు పెట్టే సమయం పంట దిగుబడిపై గణనీయమైన ప్రభావాన్ని చూపుతుంది. ఎరువుల వాడకం యొక్క సరైన సమయం దిగుబడిని పెంచుతుంది, పోషక నష్టాలను తగ్గిస్తుంది, పోషక వినియోగ సామర్థ్యాన్ని పెంచుతుంది మరియు పర్యావరణానికి నష్టం జరగకుండా చేస్తుంది. సరైన సమయంలో ఎరువులు వాడకపోవడం వల్ల పోషక నష్టాలు, ఎరువుల వ్యర్థాలు మరియు పంటకు కూడా నష్టం జరగవచ్చు. నష్టాలు సంభవించే ప్రక్రియలు పోషక పదార్థాల లక్షణాలపై మరియు పరిసరాలతో దాని ప్రతిచర్యల మీద ఆధారపడి ఉంటాయి

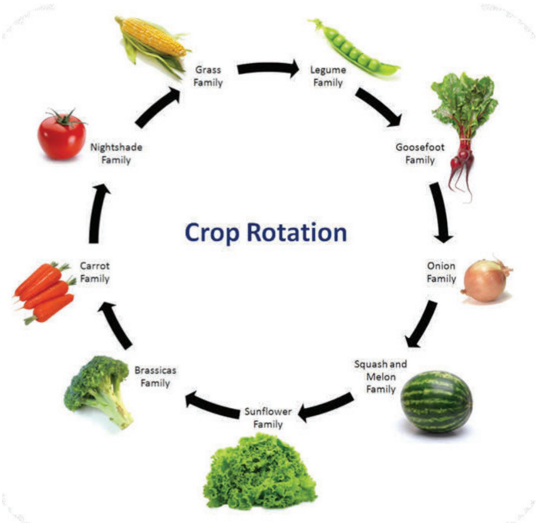

ఉదాహరణ : గంగా బేసిన్ యొక్క నదులు హిమాలయాల నిటారుగా ఉన్న స్థలాకృతిని వదిలి దక్షిణాన కొండ ప్రదేశంలోకి ప్రవేశించినప్పుడు, అవి తమ తీరాల వెంట ఉన్న అనేక నగరాల్లో మొదటి ప్రవహిస్తున్నాయి. ఉపనది బిష్ణుమతి నది వెంబడి ఉన్న ఖాట్మండు, నేపాల్ వంటి నగరాలు వివిధ రకాల కలుషితాలను ఈ నదులలోకి విడుదల చేస్తాయి మరియు నీటి నాణ్యత, వేగం దిగువకు వెళ్ళేకొద్దీ క్షీణిస్తుంది. సేంద్రీయ కాలుష్యం గంగాలోనే దహనం చేయబడిన పదివేల శరీరాల నుండి, అలాగే మానవ మరియు జంతు వ్యర్థాల నుండి వస్తుంది. గంగా మరియు దాని ఉపనదుల వెంట ఉన్న వందలాది కర్మాగారాలు విడుదల చేసిన మరింత ప్రమాదకరమైన మరియు నిరంతర రసాయన కలుషితాలలో పాదరసం, సీసం మరియు రాగి వంటి విషపూరిత భారీ లోహాలు మరియు వివిధ సింథటిక్ రసాయనాలు ఉన్నాయి. పంట భూములు పురుగుమందులు మరియు అదనపు ఎరువులను నదులలోకి విడుదల చేస్తాయి.

పురుగుమందుల నియంత్రణ పద్ధతులపై చర్యలు- రైతు అభిప్రాయాలు

నీటిపారుదల షెడ్యూల్ : నీటిపారుదల షెడ్యూల్ అంటే తరచుదనాన్ని మరియు నీరు వదిలే వ్యవధిని నిర్ణయించడానికి నీటిపారుదల వ్యవస్థ నిర్వాహకులు ఉపయోగించే ప్రక్రియ. కింది అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చు:

- నీటిపారుదల పరికరాల అవపాతం (నీటి ఆవిరి) రేటు – నీటిని ఎంత త్వరగా వర్తింపజేస్తారు, తరచూ గంటకు అంగుళాలు లేదా మి.మీ. లలో లెక్కిస్తారు
- నీటిపారుదల పంపిణీ క్రమపద్ధతి – నీటిని ఎంత క్రమపద్ధతిలో వర్తింపజేస్తారు? శాతంగా చెబుతారు ఎంత ఎక్కువ శాతం ఉంటే అంత ఎక్కువ క్రమపద్ధతి అని అర్థం
- నేల చొరబాటు రేటు – మట్టి ద్వారా నీరు ఎంత త్వరగా గ్రహించబడుతుందో అదే నేల చొరబాటు రేటు, నేల తడిసినప్పుడు దాని రేటు కూడా తగ్గుతుంది, ఇది తరచుగా గంటకు, అంగుళాలు లేదా మి.మీ.లో లెక్కిస్తారు .
- నీటిపారుదల చేయబడుతున్న భూమి యొక్క వాలు (స్థలాకృతి) – ఇది నీటి ప్రవాహాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది, ఇది శాతంగా వ్యక్తీకరించబడుతుంది, నీటిపతనం యొక్క దూరం 100 యూనిట్ల క్షితిజ సమాంతర దూరంతో విభజించబడింది (100 అడుగుల (30 మీ) కు 1 అడుగు పతనం 1%)
- నేలకు అందుబాటులో ఉన్న నీటి సామర్థ్యం. ఒక యూనిట్ మట్టికి నీటి యూనిట్లలో వ్యక్తీకరించబడింది. అనగా నేల యొక్క అడుగుకు అంగుళాలలో నీరు
- నీరు త్రాగుటకు మొక్కల యొక్క ప్రభావవంతమైన వేళ్ళు పెరిగే లోతు, ఇది మట్టిలో ఎంత నీటిని నిల్వ చేసి మొక్కలకు అందుబాటులో ఉంచగలదో ప్రభావితం చేస్తుంది.

- మొక్క యొక్క ప్రస్తుత నీరు త్రాగు అవసరాలు (ఇవి బాష్పవాయు ప్రేరణ లేదా ET ను లెక్కించడం ద్వారా అంచనా వేయవచ్చు), రోజుకు అంగుళాలలో చెబుతారు
- నీటిపారుదల కోసం నీరు లేదా పనివారు లభించే సమయం.
- మొక్కపై ఉంచే అనుమతించదగిన తేమ ఒత్తిడి మొత్తం. అధిక విలువ కలిగిన కూరగాయల పంటల కోసం ఇది తగినది కాదు. కానీ పచ్చిక కోసం కొంత ఒత్తిడి అనుమతించబడుతుంది, ఎందుకంటే పచ్చికని పెంచడం లక్ష్యం కాదు, కానీ పచ్చికను ఆకుపచ్చగా మరియు ఆరోగ్యంగా ఉంచడం కోసం
- వర్షపాతం యొక్క ప్రయోజనాన్ని పొందే సమయం
- అనుకూలమైన వినియోగ రేట్ల ప్రయోజనాన్ని పొందే సమయం
- క్రీడా కార్యక్రమాలు, సెలవులు, పచ్చిక నిర్వహణ లేదా పంట కోత వంటి ఇతర కార్యకలాపాలలో జోక్యం చేసుకోకుండా ఉండటానికి సమయం.

పంటకోత షెడ్యూల్ : కోత అనేది మొక్క యొక్క ఉపయోగకరమైన భాగాన్ని లేదా భాగాలను సేకరించే ప్రక్రియ. అన్ని పోషకాలు అభివృద్ధి చెందిన సమయంలో, తినదగిన భాగాలు తగిన పరిపక్వతకు చేరుకున్న సమయంలో నిర్వహించబడతాయి.

సాధారణంగా, ధాన్యం భౌతిక పరిపక్వతకు చేరుకున్న 10 లేదా 15 రోజుల తరువాత కోత పని జరుగుతుంది. పరిపక్వత సమయంలో, ధాన్యంలో నిర్దిష్ట తేమ మరియు ప్రత్యేక భౌతిక లక్షణాలు ఉంటాయి. పెరుగుతున్న పంట దశ (పంట మరియు రకాలను బట్టి భిన్నంగా ఉంటుంది) మరియు ధాన్యం యొక్క పరిపక్వత స్థాయిని బట్టి పంటకోత యొక్క సరైన సమయం నిర?యించబడుతుంది.

ధాన్యంలో తేమ 15-20% ఉన్న సమయంలో పంట కోత జరగాలి. పంట సమయంలో ధాన్యం యొక్క ఎంత ఎక్కువ తేమ ఉంటే అంత ఆకుపచ్చని బూజు, కీటకాలు మరియు అంకురోత్పత్తి వలన కలిగే నష్టాలు ఎక్కువ. మరోవైపు, ధాన్యం పొలంలో ఎక్కువసేపు ఉంటుంది (ఉత్పత్తిని మరింత ఎండబెట్టడం కోసం) కనుక ధాన్యాలు ముక్కలైపోవడం లేదా పక్షులు, ఎలుకలు మరియు ఇతర తెగుళ్ల దాడుల వల్ల నష్టాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి.

పంట కోత మరియు కోత అనంతర యాజమాన్యంపై కార్యకలాపం

1. సరైన పరిపక్వత వద్ద మంచి కోత పద్ధతి,
2. పంటకు నీరు పెట్టుట, గ్రేడింగ్ చేయడం, శుభ్రపరచడం మరియు క్రమబద్ధీకరించడం
3. వాంఛనీయ తేమను నిర్వహించడానికి ఎండబెట్టడం
4. సిద్ధం చేయుట
5. ప్యాకింగ్ మరియు నిల్వ

KLO-4 : సమీప మార్కెట్ ప్రాంతాన్ని గుర్తించండి - మార్కెట్ ధరలపై నవీకరణ ఉంచండి

తృణధాన్యాలు మరియు పప్పుధాన్యాలు తేమశాతం స్థాయిని కావాల్సిన స్థాయికి తగ్గించడానికి ఉత్పత్తిని ఎండబెట్టడం అవసరం. కానీ కూరగాయలు మొదలైనవి తాజాగా మార్కెట్టుకు తీసుకెళ్లాలి. మార్కెట్ డిమాండ్, స్థలం నుండి దూరం, సరఫరా / డిమాండ్ నిష్పత్తికి అనుగుణంగా కోత కోయాలి. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను విక్ర యించడానికి రైతులు మంచి సమీప మార్కెట్ స్థలాన్ని గుర్తించాలి. పంటలు, సహజ ఎరువులు, పశువులు, ఉపయోగించిన వ్యవసాయ యంత్రాలు మొదలైనవి విక్ర యించడానికి / కొనడానికి / అద్దెకు ఇవ్వడానికి ఆన్లైన్ ఇ-ట్రేడింగ్ ప్లాట్ ఫామ్ల కోసం రైతులు అనుగుణంగా ఉండాలి.

Activity on online portals

1) https://agmarknet.gov.in/
2) http://www.kisanpoint.com/mrb/listbestpractice.jsp

KLO-5 : పెట్టుబడి మరియు వ్యయాలపై రికార్డు ఉంచండి

రైతు సంస్థ (ఎఫ్ఓ) యొక్క ఆర్థిక ఆరోగ్యానికి పెట్టుబడి మరియు వ్యయ రికార్డులు చాలా ముఖ్యమైనవి. మంచి రికార్డులు మీ FO విజయవంతమవుతాయని నిర్ధారించవు అయినప్పటికీ, అవి లేకుండా విజయం సాధ్యం కాదు. నిర్వహణ సాధనంగా ఉపయోగించడంతో పాటు, ఆదాయపు పన్ను నివేదికలను తయారు చేయడానికి FO రికార్డులు అవసరం. అలాగే, చాలా బ్యాంకులకు క్రెడిట్ రేటింగ్స్ రూపొందించడానికి మరియు ప్రభుత్వ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడానికి, సరైన స్థాయి భీమా కవరేజీని నిర్ణయించడానికి మరియు లీజు ఏర్పాట్లపై చర్చలు జరపడానికి FO నుండి విస్తృతమైన రికార్డులు అవసరం. పొలాల రికార్డులలో మూడు ప్రాథమిక రకాలు ఉన్నాయి:

1. వనరుల జాబితా
2. పంట లేదా పశువుల యొక్క ఉత్పత్తి ఖాతాలు
3. ఆదాయ మరియు ఖర్చుల రికార్డులు

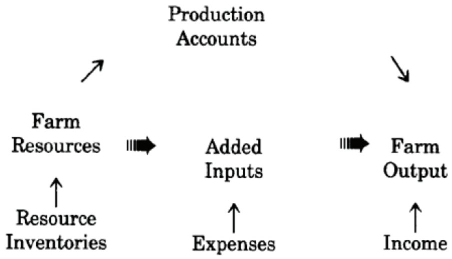

Figure 1. Types of Farm Records

KLO-6 : పంట ఉప ఉత్పత్తుల యొక్క వివిధ ఉపయోగాలను అర్థం చేసుకోండి

వ్యవసాయ ఉత్పత్తులతో మానవ జీవితాలు నిలబడతాయి. వ్యవసాయ ఉత్పతులైన మొక్కలు లేదా జంతువులను పెంచడం ద్వారా ఆహారం అత్యంత విస్తృతంగా ఉత్పత్తి చేయబడుతోంది. ప్రపంచంలోని ప్రతి వ్యక్తికి కేలరీలలో కొలవబడే ఆహార సరఫరా గత 50 ఏళ్లలో 20 శాతానికి పైగా పెరిగింది. ప్రజలు ధరించే బట్టలు మొదలుకొని మనం వ్రాసే కాగితం వరకు ఇతర కారణాల వల్ల ప్రతిరోజూ విస్తారమైన వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను ఉపయోగిస్తాము. మనం తరచుగా వ్యవసాయం ద్వారా ఉత్పత్తి చేయబడిన పువ్వులతో అలంకరిస్తాము మరియు వ్యవసాయం ద్వారా ఉత్పత్తి చేయబడిన ఇథనాల్ తో మన కార్లను నడుపుతాము. మనం ప్లాస్టిక్ తయారీకి కూడా వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను ఉపయోగిస్తాము. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం శరవేగంతో అభివృద్ధి చెందుతున్నప్పుడు, వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల కోసం కొత్త ఉపయోగాలు వస్తూనే ఉంటాయి. అందువల్ల ప్రతి రైతు ఉత్పత్తుల ద్వారా పంట గురించి మరియు మార్కెట్లో వాటి డిమాండ్ గురించి తెలుసుకోవాలి. ఉప ఉత్పత్తి రైతు / FO యొక్క మార్కెట్ డిమాండ్ ఆధారంగా పంటను ఎంచుకోవచ్చు మరియు లాభాలను పొందవచ్చు.

మొక్కల ఉప-ఉత్పత్తుల యొక్క మూలాలపై కార్యాచరణ

మిల్లింగ్ పరిశ్రమ ఉప ఉత్పత్తులు : ఊక, వ్యర్థ పిండి, ధాన్యం శుభ్రపరిచే ప్రక్రియల ఫలితంగా వచ్చే వ్యర్థాలు, గోధుమ, మొక్కజొన్న మరియు రై జెర్మ్, కొన్ని విత్తనాల పొట్టు, ఉదా. బరానీ, బార్లీ, బుక్వీట్.

చమురు పరిశ్రమ యొక్క ఉప ఉత్పత్తులు : సోయాబీన్ మరియు నూనె-దిగుబడినిచ్చే రేప్ గింజలు, పొద్దుతిరుగుడు, అవిసె, మరియు మొక్కల నూనెలు, లెసిథిన్ మరియు కొవ్వు ఆమ్లాల శుద్ధి సమయంలో ఏర్పడిన ఉత్పత్తుల నుండి సేకరించిన ద్రావకం- కేక్.

చక్కెర పరిశ్రమ యొక్క ఉప ఉత్పత్తులు : దుంప గుజ్జు, మొలాసిస్, డెఫాకో-సంతృప్త అవశేషాలు.

పిండి పరిశ్రమ యొక్క ఉప ఉత్పత్తులు : బంగాళాదుంప గుజ్జు, బంగాళాదుంప కణ రసం మరియు ఇతర, మొక్కజొన్న లేదా గోధుమలను ప్రాసెస్ చేసినప్పుడు - స్టార్చ్ తీసిన తరువాత విత్తనాల అవశేషాలు, గ్లూటెన్, జెర్మ్.

పండ్లు మరియు కూరగాయల పరిశ్రమ యొక్క ఉప ఉత్పత్తులు : పండ్లు మరియు కూరగాయల తొక్కలు. పోమాస్, కొన్ని పండ్ల గింజలు. ఉదా. టమోటాలు.

విభాగం-4

పంటలకోత, కోతల తరువాత తీసుకోవలసిన చర్యలు మరియు ఉత్పత్తులను సేకరించి క్రోడీకరించుట

KLO 1: కోత సమయంలో పంట పక్వత నిర్ధారణ చేయుట

భౌతిక పక్వత అనగా గరిష్ట ప్రమాణంలో పెరుగుదల, పక్వత జరిగి పండ్లు, కూరగాయలు ఏర్పడుట. దీనిలో భాగంగా పండ్లు పూర్తి పక్వానికి వచ్చుట. ఇంకా, పళ్ళు పూర్తిగా పక్వానికి వచ్చి రాలిపోయే దశ. ఈ దశలో పంటలను కోసినపుడు అవి మంచి నాణ్యతా లక్షణాలను కలిగి ఉంటాయి. సరియైన పక్వదశలో కనుక పంటను కోసినట్లయితే నాణ్యతా (క్వాలిటీ) గుణాలు కలిగి ఉంటాయి. అలా కాకుండా పంటను పక్వానికి రాకముందే కోసినట్లయితే అవి సరిగా పండవు మరియు మంచి వాసనను కలిగి ఉండవు. అలాగే పూర్తి పక్వదశ దాటిన తరువాత ఆలస్యంగా పండ్లను కోసినట్లయితే ఎక్కువ కాలం నిల్వ వుండక, అవి త్వరగా పాడైపోతాయి.
ఉదాహరణ: ఫ్రెంచ్ బీన్ లేదా బెండకాయను కనుక సరియైన దశలో కోసినట్లయితే, దానిలో విత్తనాలు పూర్తిగా ఏర్పడి, చిన్నగా నొక్కినా కాయ పగులుతుంది.

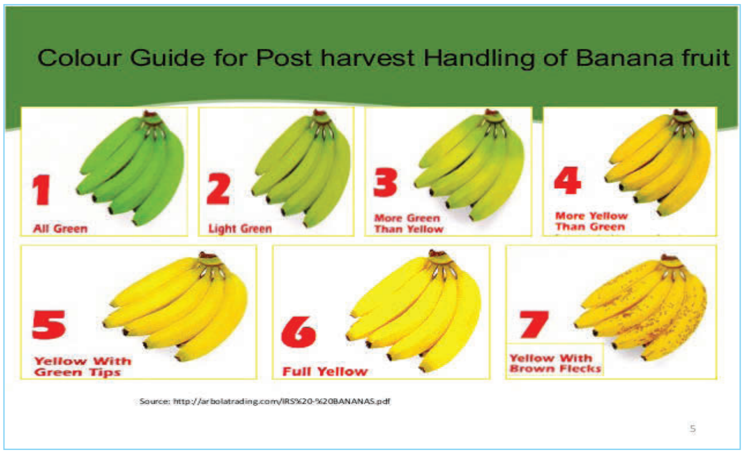

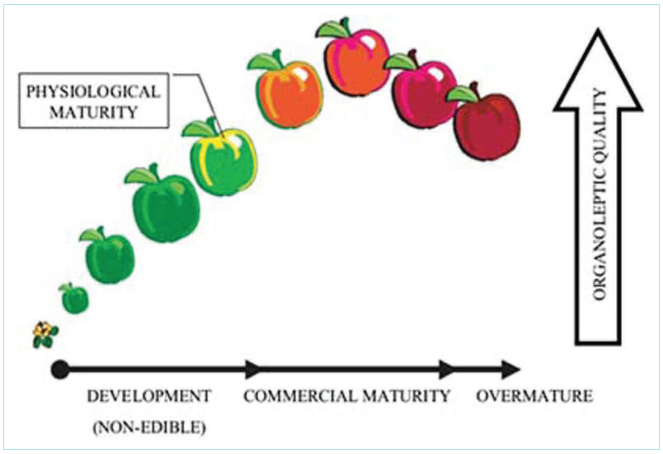

ఉద్యానవన / వ్యాపారాత్మక పరమైన పక్వత :
ఉద్యానవన సంబంధ పక్వత అనగా మన అవసరాలకు తగిన విధంగా ఆ ఉత్పత్తులు పక్వానికి చేరుకోవటం. అది ఏ దశలో నైనా కావచ్చు. దీనినే వ్యాపార సంబంధ పక్వత అనికూడా కొన్నిసార్లు అంటారు.
ఉదాహరణ: బొప్పాయి పండు ఆకుపచ్చని రంగులో వుండి, పూర్తిగా ఎదిగి పక్వానికి వచ్చినట్లయితే దానిని వ్యాపారాత్మక పక్వత అంటారు. అలాగే పసుపురంగుకు వచ్చినట్లయితే దానిని సలాడ్స్‌గా ఉపయోగిస్తారు.

కోత పక్వత : క్రియాత్మకంగా గానీ ఉద్యానకృషి పరంగా గానీ పక్వతకు రావటంగా దీనిని నిర్వచిస్తారు. ఈ దశను చరమదశగా భావించవచ్చు. ఈ దశలో కోసిన కూరగాయలు, పళ్ళు వినియోగదారులకు చేరినపుడు, అవి మంచి రంగునూ, ఆకారాన్ని, సువాసననూ కల్గి వుండి, ఎక్కువ కాలం నిల్వ వుంటాయి.
ఉదాహరణ: దగ్గరలో స్థానికంగా వుండే మార్కెట్లకు చేరవేసేటప్పుడు బాగా ముదురు ఎరుపురంగు ఉండే పండ్లను కోస్తారు. అదే దూరప్రాంతాలకు ఈ పండ్లను చేరవేసేటప్పుడు ఎరుపు రంగు ఏర్పడబోయే ముందు కోస్తారు.

పక్వాన్ని నిర్ధారించటానికి కావలసిన మెళకువలు- క్షేత్రపరంగా తీసుకోనే చర్యలు :

కాసిన కాపును పరిశీలించటం ద్వారా పక్వతను తెలుసుకోవచ్చు. పక్వానికి వచ్చిన పంటను గుర్తించటానికి అవసరమైన పద్ధతులు:

- భౌతిక పద్ధతులు : పరిమాణము, ఆకారము, రంగు, నాణ్యత మొ॥
- రసాయన పద్ధతులు : ఘన పదార్థాలు కరిగే పరిమాణం, ఆమ్లత్వము మొ॥
- క్రియాత్మక పద్ధతులు : శ్వాసక్రియ మరియు ఎథిలిన్ ఉత్పత్తి.
- పై పద్ధతులే కాకుండా, ఇంకా రాలిపోవడం, విశిష్ట గురుత్వము, గట్టితనము, పొడి బరువు, గుజ్జు విస్తీర్ణము, నూనె పరిమాణము, పూత పూసిన తరువాత పట్టే సమయం, మెత్తదనం (లేతదనం) మొదలైనవి కూడా పక్వతను నిర్ధారించే అంశాలు.

పండ్లు, కూరగాయలు పక్వానికి వచ్చినపుడు కనబడే ముఖ్యమైన కొన్ని లక్షణాలు

పళ్ళ రంగు : బాగా పక్వానికి వచ్చినపుడు పండు తొక్క రంగు కానీ, లోపలి గుజ్జు రంగు కానీ మారిపోతుంది. వీటిమీద కోత కోసే వారికి మంచి అవగాహన ఉండాలి. ఆపిల్, టమేటో, పీచ్ పండ్లు, ఛిల్లీ పెప్పర్ మొ. పండ్లను ఏ రంగు వచ్చిన సమయంలో కోయాలి అనేది తెలిపే రంగు ఛార్టులు, కలర్ మీటర్లు కూడా తయారు చేయబడ్డాయి. అయితే కొన్ని పండ్లు పక్వానికి వచ్చినప్పటికీ వాటి రంగులో ఎటువంటి మార్పులను చూపవు. అటువంటప్పుడు పై పద్ధతులు ఉపయోగపడవు. ఒకే రకమైన పండ్లు, పంటలను పెంచినపుడు, కొన్నిసార్లు అవి పండించే రైతులనుబట్టి వేరు వేరు రంగులను కూడా చూపవచ్చు.

ఉదాహరణ: కివి పండ్లలో ఒక తెగకు చెందిన వాటిలో పక్వానికి వచ్చినపుడు ఆకుపచ్చటి గుజ్జును కలిగి ఉంటాయి. మరొక రకానికి చెందిన కివి పండ్లు బంగారువర్ణపు గుజ్జును కలిగి ఉన్నాయి. అలాగే అవకడో పండ్లు పక్వానికి వచ్చినప్పటికీ వాటి తొక్క ఆకుపచ్చ రంగులోనే ఉంటుంది.

దృఢత్వము (గట్టిదనము) : కొన్ని పండ్ల నాణ్యతలో వచ్చే మార్పులను గమనించి కోత కోయవలసి ఉంటుంది. స్పర్శద్వారా లేదా మృదువుగా నొక్కటంద్వారా నాణ్యతకు సంబంధించిన మార్పులను గుర్తించవచ్చు. ఇంకా ఈ పద్ధతి కోసం ఒత్తిడిని కలిగించే టెస్టర్లు, నాణ్యతా పరమైన అన్నలైజర్లు వాడతారు.

కరిగే ఘనపదార్థాల పరిమాణము మరియు పిండి పదార్థాల పరిమాణము : పక్వదశలో (కోసిన తరువాత పండటం)లో పిండి పదార్థము చక్కెరలుగా మార్పుచెందుతాయి. (అంటే కోసిన తరువాత పక్వానికి వచ్చుట) పక్వానికి వచ్చినపుడు పిండి పదార్థము నిల్వ ఉంటుంది. కాబట్టి కోత కోసే సమయంలో చక్కెర లేదా పిండి పదార్థం పరిమాణాన్ని పరిగణనలోనికి తీసికోవాలి. చక్కెర పరిమాణాన్ని కొలవడానికి బ్రిక్స్ హైడ్రో మీటర్ లేదా రిఫ్రాక్టో మీటర్‌ను వాడతారు. పిండి పదార్థ పరిమాణాన్ని కొలవడానికి అయోడిన్ పరీక్ష జరుపుతారు. పియర్ పండ్లు పక్వానికి వచ్చాయో లేదో తెలుసుకోవటానికి దానిని రెండు ముక్కలుగా కోసి పొటాషియం అయోడైడ్ మరియు అయోడిన్ కలిపిన ద్రావణంలో మునిగేటట్లు ఉంచుతారు.

పండ్లు పూర్తిగా ఏర్పడటానికి పట్టే రోజులు : ఫలదీకరణ జరిగిన తరువాత పుష్పం ఫలంగా మారుతుంది. పుష్పంలోని అండాశయంలో కణ విభజనలు చురుగ్గా జరిగి అండాశయం పరిమాణం బాగా పెరిగి, క్రమంగా విత్తనాలు ఏర్పడుతాయి. కొన్ని పండ్లలో పండు ఏర్పడటం ప్రారంభమై, అది పక్వత చెందిన లక్షణాలు చూపించటానికి పట్టే కాలాన్ని రికార్డు చేస్తారు. దీనిని బట్టి కోత కోసే సమయం నిర్ధారింపబడుతుంది. ఉదాహరణకు ఆల్ఫాన్సో, పెయిరి మామిడి రకాలలో పండు ఏర్పడి, పక్వానికి రావడానికి 110 నుండి 125 రోజులు పడుతుంది అని గుర్తించారు. పక్వానికి వచ్చిన ఈ పండ్ల తొక్కలు ముదురు ఆకుపచ్చనుండి ఆలివ్ గ్రీన్‌లోకి మారాయి. పండ్లగుజ్జు తెలుపునుండి లేత పసుపురంగులోకి మారినది.

విశిష్ట గురుత్వము : పక్వానికి వచ్చిన పళ్ళను గ్రేడింగ్ చేయటంలో వాటి విశిష్ట గురుత్వము 1.00 అయితే వుప్పుద్రావణము (2.5% NaCl) యొక్క విశిష్ట గురుత్వము 1.02. అయితే మామిడి పళ్ళలో గ్రేడింగ్ చేయటంలో ఈ రెంటిని వాడతారు. ఉదాహరణకు పక్వానికి వచ్చిన మామిడి పళ్ళ విశిష్ట గురుత్వము 1.01 - 1.02 ఉంటుంది.

కూరగాయలు కోతకు వచ్చే సమయం : పండించిన కూరగాయలు కోతలు కాగానే ఇంటికి చేరటానికి పట్టే సమయం అతి కీలకమైనది. ఎందుకంటే కూరగాయలు కోసిన వెంటనే వాటి రుచి, నాణ్యత, పోషకవిలువలు తగ్గటం ప్రారంభం అవుతుంది. మారు కూరగాయలను వాడాలి లనుకొన్న తక్షణమే వాటికోయడం, వాడటం మంచిది. అది కూడా గంట లేదా గంటకంటే తక్కువ సమయంలోనే వాటిని కోసి తక్షణమే ఉపయోగించటం ఉత్తమమైన పద్ధతి.

పంట కోతకు వచ్చినది లని తెలుసుకోవటానికి అవసరమైన సూచనలు

- **రంగు :** చాలా కూరగాయలు పక్వానికి వచ్చి వెంటనే రంగు మారతాయి. ఉదాహరణ: టమోటా, మిరియాలు మొ॥నవి.
- **మెరుపుదనం :** కోయటానికి సిద్ధంగా ఉన్న కూరగాయలు మంచి తేజాన్ని, మెరుపుదనాన్ని కలిగి ఉండి ఆరోగ్యంగా కన్పిస్తాయి. కూరగాయల తొక్క కంటికి ఎప్పుడైతే ఇంపుగా ఉండదో, డల్‌గా ఉంటుందో అపుడు కోత సమయం దాటి పోయిందని భావించవచ్చు. (ఈ విషయంలో పుచ్చకాయను పరిగణలోకి తీసుకోరాదు).

ఆకారము/పరిమాణము : రావసిన పరిమాణానికి చేరుకొన్న తరువాత చాలా కూరగాయలు కోతకు సిద్ధంగా వుంటాయి, వాటియొక్క నాణ్యతను, రుచిని కొద్దిగా కొరికి కూడా చూడవలసి ఉంటుంది. ఇంకా పెద్దవి కావాలని ఎక్కువ సమయం వదలి వేయకూడదు.

చాలా కూరగాయలను సగం వరకు పెరగగానే కోయటం జరుగుతుంది. అటువంటి వాటిలో నాణ్యత, రుచి అధికస్థాయిలో ఉంటుంది. ఎండాకాలం చివరి దశలో పక్వానికి వచ్చే పంటలలో కోతలు కోసే సమయం బాగా ఎక్కువగా ఉంటుంది. సుమారు రెండు వారాలు తేడా అంతకంటే ఎక్కువ సమయం పట్టవచ్చు.

ఇటువంటి పంటలను చలికాలం ప్రారంభంలోనే నిల్వచేసి వాడవలసి ఉంటుంది. త్వరగా పక్వనికి వచ్చే వీటిని కోసిన వెంటనే వాడవలసి ఉంటుంది.

అనుభవం మీద మరియు వాసనను బట్టి కూరగాయలయొక్క నాణ్యతను, రుచిని నిర్ధారణ చేయవచ్చు. వృక్షశాస్త్రపరంగా పంట పక్వానికి వచ్చినపుడు ఉద్యానవనకృషి పంటల కోతలకు ఎండబెట్టి, పౌడర్‌గా వాడే పంటల కోతలకు సమయం వేరు, వేరుగా ఉంటుంది.

KLO 2: ఉత్పత్తిని ఆశించిన స్థాయికి ఎండబెట్టాలి

ఎండబెట్టటం అనగా నీటిని లేదా తేమను కల్గి ఉండే పదార్థాలనుండి (30% కంటే తక్కువ తేమ) కనిష్ట లేదా మధ్యస్థ స్థాయిలో తేమను నీటి ఆవిరి పద్ధతి ద్వారా తొలగించటం, తేమను లేదా నీటిని ఎక్కువగా కల్గి ఉండే పదార్థాలనుండి నీటిని తొలగించే పద్ధతిని నిర్జలీకరణం అంటారు. తృణ ధాన్యాలు, నూనె గింజలు, చిక్కుళ్ళు, శుద్ధి చేయబడ్డ పదార్థాలు మొదలైన వాటిని ఎండబెట్టవలసి ఉంటుంది. కొన్ని రకాలైన పళ్ళు, మాంసము, కూరగాయలు కూడా నిర్జలీకరణం చేసే పదార్థాలకు ఉదాహరణగా చెప్పవచ్చు.
ఎండబెట్టటం లేదా నిర్జలీకరణం చేయటం అనే పద్ధతిని ప్రపంచవ్యాప్తంగా చేపడుతున్నారు. ఈ పద్ధతిని కోతలైన తరువాత ఆచరించవలసి ఉంటుంది. దీనివల్ల వ్యవసాయ ఉత్పన్నాలు పాడవకుండా ఉంటాయి. అంతేకాక వాటిని నిల్వ చేసే సామర్థ్యం కూడా పెరుగుతుంది. అయితే వేడి నీటిని పంపించటం ద్వారా నిర్జలీకరణం చేసే పద్ధతి సంక్లిష్టమైనది. దీని వల్ల ఆ పదార్థాల నాణ్యత, మంచిగుణాలు తగ్గకుండా చూడవలసివుంటుంది.

వివిధ రకాల విత్తనాలలో ఆదర్శ తేమ శాతాన్ని (Ideal Moisture Content - MC) గుర్తించుట :

విత్తనాలలో అనేక రకాలు ఉండటంవల్ల, విత్తన పంటలలో తేమ శాతాన్ని (% MC) గుర్తించటం చాలా కష్టమైన విషయం. ఉత్తమమైన తేమ శాతాన్ని నిర్ధారణ చేసే విషయంలో వివిధ శాస్త్రజ్ఞులకు వేర్వేరు అభిప్రాయాలు ఉన్నవి. పంటలలో తేమ శాతం బాగా ఎక్కువగా ఉంటే సూక్షజీవులు అభివృద్ధి చెంది పంటను నాశనం చేస్తాయి. తద్వారా పెద్ద మొత్తంలో నష్టాలు కలుగుతాయి. అంతే కాకుండా తేమ వల్ల, నిల్వ చేయబడిన విత్తనాలు మొలకెత్తడం జరుగుతుంది. నిర్జలీకరణ పద్ధతి సరిగ్గా పాటించకపోతే విత్తనం యొక్క వాంఛనీయ లక్షణాలు, నాణ్యత తగ్గిపోయి, చాలా నష్టం జరుగుతుంది.

వీటన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని, వివిధ విత్తన పంటలలో **ఆదర్శ తేమ శాతం** ఎంత ఉన్నప్పుడు కోతలు చేయవలసి వుంటుందో ఉదహరించడం జరిగింది.

మొక్కజొన్న : ఈ పంటను కోయడానికి సరియైన తేమ 22%-25% ఉండాలి.

గోధుమ : గోధుమ పంటను 20% మరియు 14% తేమ ఉన్నప్పుడే కోయవలసి ఉంటుంది. ఇంతకంటే ఎక్కువ శాతం వుంటే పంట పాడయ్యే ప్రమాదం ఉంటుంది.

వరి : వరి ప్రధానమైన ఆహారపంట. దీని మీద తేమ ప్రభావం ఎక్కువగా ఉంటుంది. అంతర్జాతీయ వరి పరిశోధన కేంద్రం తెల్పిన ప్రకారం వరిలో తేమ శాతం 20%-25% ఉన్నప్పుడే కోతకు సిద్ధంగా ఉంటుంది.

రై : ఈ పంట కోతకు కొన్ని ముందు జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసి ఉంటుంది. కొన్ని వ్యవసాయ పనిముట్లను ఉపయోగించి కోతలు చేస్తారు. గింజలో 40%-45% శాతం మధ్యలో తేమ ఉండాలి. పొలంలో రై పంటను సాధారణంగా దానిలోని తేమ శాతం 25% కంటే తక్కువ చేసి (ఎండ బెట్టడం ద్వారా) అప్పుడు కోతలు చేపడతారు.

ఈ విధంగా కోతలు కోసే సమయానికి వివిధరకాల విత్తన పంటలలో తేమశాతం చాలా ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకొని వుంటుంది. ఆ సమయంలో కోత కోసిన విత్తనాలలో నాణ్యత, వాటి విలువ గరిష్ఠ స్థాయిలో ఉంటుంది.

విత్తనాలలో ఉండే తేమను కొలిచే పద్ధతులు - కార్యాచరణ

ధాన్యంలో తేమను కొలవడంపై కార్యాచరణ

ధాన్యం యొక్క తేమ శాతం కొలిచేందుకు కొన్ని విభిన్న పద్ధతులు ఉన్నాయి.

బరువు-ఆధారిత "ఓవెన్" పరీక్షను ఉపయోగించడం అత్యంత ఖచ్చితమైన పద్ధతి. ఈ పద్ధతిలో ధాన్యం యొక్క బరువును తనిఖీ చేసి, ధాన్యాన్ని పొయ్యి, డీహైడ్రేటర్ లేదా మైక్రోవేవ్‌లో ఆరబెట్టడానికి ఉంచండి మరియు ధాన్యం పూర్తిగా ఎండిన తర్వాత దాని బరువును తనిఖీ చేయండి. ధాన్యం పూర్తిగా ఎండినట్లు నిర్ధారించుకోవడానికి, అనేకసార్లు ఎండబెట్టండి. బరువు మారడం ఆగిపోయే వరకు దాన్ని తనిఖీ చేయడం అవసరం. ధాన్యం పూర్తిగా ఎండిన తరువాత, పరీక్షకు ముందు ధాన్యం యొక్క తేమ ఏమిటో తెలుసుకోవడానికి పొడి బరువును తడి బరువుతో విభజించండి,

ఈ పద్ధతి చాలా నెమ్మదిగా ఉంటుంది అయినప్పటికీ, ఖచ్చితమైనది, మరియు ఇది పరీక్షించబడుతున్న ధాన్యాన్ని నాశనం చేస్తుంది. నిదానమైన పొయ్యి పరీక్ష మరియు విధ్వంసక స్వభావం పొలంలో ధాన్యం తేమను తనిఖీ చేయడానికి సరిపోవు.

ప్రత్యామ్నాయం, ధాన్యం తేమ మీటర్ వంటి ప్రత్యేకమైన పరికరాన్ని ఉపయోగించడం-కొన్నిసార్లు దీనిని ధాన్యం తేమ పరీక్షకుడు లేదా ధాన్యం తేమ కంటెంట్ మీటర్ అని పిలుస్తారు. ఈ పరికరాలు క్షేత్రంలో ధాన్యం తేమ యొక్క తక్షణ కొలతలను అందించగలవు. అన్నింటికన్నా ఉత్తమమైనది, డెల్మ్‌హోర్స్ట్ యొక్క D999-FR వంటి అనేక ధాన్యం తేమ మీటర్లు చేతితో పోర్టబుల్ మరియు ఈ క్షేత్రంలో సులభంగా ఉపయోగించటానికి రూపొందించబడ్డాయి.

పంట ప్రారంభించటానికి ముందు, పొలంలో ధాన్యం తేమను ధృవీకరించడం ఇది సులభం చేస్తుంది. అదనంగా, ధాన్యం తేమ మీటర్ పరీక్ష వినాశకరమైనది కానందున, పరీక్షా ప్రయోజనాల కోసం ధాన్యాన్ని వృధా చేయడం గురించి పెద్దగా ఆందోళన లేదు.

KLO-3 : వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను శుభ్రపరచుట, వేరు చేయడం, గ్రేడింగ్ మరియు నిల్వ చేసే పద్ధతులు

ఆహారం, పశుగ్రాసం, నారలు మరియు వంటచెఱకు మొదలైనవి అన్నీ కూడా శుభ్రపరచటం, గ్రేడింగ్, వేరు చేయడం, ఎండబెట్టడం, నిల్వ వుంచడం, మిల్లు పట్టడం, ప్యాకింగు చేయడం, రవాణా చేయడం (మార్కెటింగ్ కొరకు) మొదలైన కోత తరువాత చేయవలసిన విధులన్నీ ముగిసిన తరువాతే వినియోగదారులకు చేరతాయి. ఈ వ్యవసాయ పద్ధతులన్నీ ఉత్పత్తులను జాగ్రత్త పరచడానికి, వాటి విలువలను పెంచడానికి నిర్దేశింపబడినవి. తద్వారా ఈ ఉత్పత్తులు వెంటనే వుపయోగంలోకి వస్తాయి. ఆర్థికంగా కూడా ఇవి లాభదాయకమైనవి.

శుభ్రపరచుట/గ్రేడింగ్/ వేరుచేయుట : కోతలు కోసిన విత్తనాలలోని కలుషితమైన మరియు అనవసరమైన పదార్థాలను వేరు చేయడానికి తగిన చర్యలు తీసుకొనవలసి వుంటుంది. శుభ్రపరచడం, గ్రేడింగ్ ద్వారా పదార్థ పరిమాణం తగ్గినప్పటికీ అవి అధిక విలువలను కలిగి వుంటాయి. అలాగే సురక్షితమైనవిగా, ఎక్కువ కాలం నిలువ వుండేవిగా, మంచి నాణ్యతను కలిగి ఉంటాయి.

1. హిమాచల్‌ప్రదేశ్‌లో ప్రతి ఇంటిలో ధాన్యాలను, గింజలను, పప్పు ధాన్యాలను చెరిగి చక్క చేసికొనుట (నేముట) చూస్తాము. లోహంతో తయారు చేసిన పెద్దగిన్నెలలో గింజలను వేసి మెల్లగా చెరగుట ద్వారా వానినుండి మట్టిని, పొట్టును వేరు చేస్తారు. దాదాపు గోధుమ, జొన్న, వరి, పప్పు ధాన్యాలను ఈ విధంగానే శుభ్రపరుస్తారు.
2. గింజలను పెద్ద మొత్తంలో శుభ్రపరచడానికి వెదురుబద్దలతో చేసిన గిన్నెలను వాడతారు. వీటిని పనౌడి అంటారు. ఎండిన గింజలను ఈ పాత్రలలో పోసి వాటిని 4-5 అడుగుల ఎత్తునుండి ఏటవాలుగా గాలి వాటం ఉండే వైపునుండి క్రిందకు పోస్తారు. ఈ విధంగా చేసినపుడు తేలికగా ఉండే మట్టిరే

ఊపులు, పొట్టు, గాలి తీవ్రతకు దూరంగా ఎగిరిపోయి, బరువుగా ఉండే గింజలు మాత్రమే నేలను చేరతాయి. ఈ పద్ధతికి తోడు ఒక ఎలక్ట్రిక్ ఫానును ఉపయోగించినట్లయితే ఇంకా సులభతరమవుతుంది. ఈ పద్ధతి ద్వారా శుభ్రపరచే ప్రక్రియను చేపడతారు. ఇపుడు ఆధునికంగా వాడే ఎయిర్ సెపరేటర్స్ మరియు సైక్లోన్ సెపరేటర్లు ఈ సూత్రాన్ని బట్టి తయారుచేసినవే.

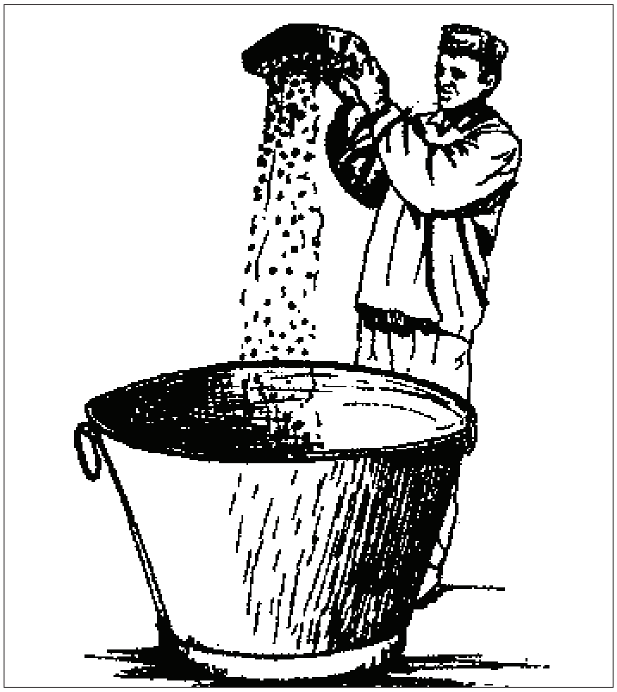

నిల్వ చేయుట : ఈ గింజలను సంరక్షించాలంటే వీటిని మూతలు ఉండే పాత్రలలో నిల్వ చేస్తారు. కొద్ది మొత్తం గింజలు అయితే రైతులు సాధారణంగా లోహ పాత్రలలో కానీ ఇనుప సంచులలో కానీ నిల్వ చేస్తారు. పెద్ద మొత్తంలో ఈ గింజలను నిల్వచేయాలంటే ధాన్యాగారాలు వాడతారు. ఈ విధంగా గాలి చొరబడని ప్రదేశాలలో నిల్వ ఉంచడం ద్వారా తేమ ప్రవేశించకుండా అరికట్టవచ్చు. అలాగే చీమలు, కీటకాల నుంచి గింజలను కాపాడవచ్చు.

పళ్ళు మరియు కూరగాయల గ్రేడింగ్‌కు చేపట్టవలసిన చర్యలు

కోతలైన తరువాత పండ్లు, కూరగాయలను గ్రేడింగ్ చేయడం మరొక ముఖ్యమైన పద్ధతి. భౌతిక లక్షణాలైన బరువు, పరిమాణము, ఆకారము, విశిష్ట గురుత్వము మరియు వ్యాధి నిరోధక లక్షణాలు మొదలైన వాటి ఆధారంగా గ్రేడింగ్ చేస్తారు. మాన్యుయల్ గ్రేడింగ్ (చేతులద్వారా) పరిమాణం ఆధారంగా గ్రేడింగ్ అని రెండు రకాల పద్ధతులను పాటిస్తున్నారు.
నాణ్యతకు ప్రజలు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతను ఇవ్వడంవల్ల పండ్లను, కూరగాయలను తాజాగా గ్రేడింగ్ చేయడం అవసరం. వాటినన్నింటినీ కూడా నాణ్యతాపరంగా వేరు చేయడం (సెంటర్లలో) అవసరం. అపరిపక్వమైనవి, సరిగా పక్వానికి వచ్చినవి, బాగా పండినవి, ఇలా గుర్తించి వాటిని వేరుచేయవలసి వుంటుంది.

గ్రేడింగ్ - నిర్వచనము :

గ్రేడింగ్ అనగా పండ్లను, కూరగాయలను వాటి పరిమాణము, ఆకారము, రంగు, నాణ్యతను బట్టి వేరుచేయడం, మార్కెట్‌లో ఎక్కువగా లాభాలను గడించడానికి గ్రేడింగ్ అవసరం.

అంతర్జాతీయ మార్కెట్‌లో 3 రకాల గ్రేడ్‌లను గుర్తించారు

1. **ఎక్స్‌ట్రా క్లాస్ :** దీనిని అత్యుత్తమమైనది క్వాలిటీగా గుర్తిస్తారు. ఆకారానికి, రంగుకు అధిక ప్రాధాన్యతను ఇస్తారు. ఇంకా అంతర్గతంగా ఏ మాత్రం రుచి, నాణ్యత తగ్గకుండా, ఎటువంటి లోపాలు లేకుండా ఉంటాయి. 5% వరకు లోపాలు వుండవచ్చు. వీటిని చక్కగా ఒకే విధంగా ఉండేలా ప్యాకింగ్ చేస్తారు.
2. **తరగతి - 1 :** ఇవి కూడా దాదాపు ఎక్స్‌ట్రా క్లాస్ నాణ్యతనే కలిగి ఉంటాయి. అయితే లోపాల శాతం 10 ఉండవచ్చు. ఒక్కొక్క పండును బట్టి దాని

ఆకారంలోగానీ, రంగులోగానీ కొద్దిగా లోపం వుండవచ్చు. పండు తొక్కలలో కూడా కొద్దిగా లోపం వున్నప్పటికీ చూడడానికి బాగానే కనిపిస్తాయి. నాణ్యతాపరంగా కూడా బాగా ఉంటాయి. వీటిని తప్పనిసరిగా ప్యాకింగ్ చేయవలసిన అవసరంలేదు.

3. **తరగతి - 2 :** ఈ తరగతిలో చేర్చబడ్డ పండ్లు బయటవైపు లోపలవైపు కొన్ని లోపాలు ఉన్నప్పటికీ తాజాగా ఉంటే చక్కగా తినవచ్చు. లోకల్‌గా ఉండేవాళ్ళకు, తక్కువ దూరంలో ఉండి మార్కెట్‌లో అమ్మేవారికి ఈ తరగతి పళ్ళు అనుకూలంగా వుంటాయి. పేదవారికి, ఎక్కువ డబ్బు వెచ్చించలేని వారికి ఈ తరగతి పళ్ళు అనువుగా ఉంటాయి.

గ్రేడింగ్‌వల్ల ప్రయోజనాలు :

1. నాణ్యతాపరంగా లోపాలుగల పళ్ళను అమ్మటం జరగదు. కాబట్టి ఆర్థికపరమైన నష్టాలు తప్పవు.
2. వ్యక్తిగతంగా ఎంపిక చేసుకోవలసిన అవసరంలేకుండా కొనుట, అమ్మటం వంటి ప్రక్రియలు ఈ పద్ధతి ద్వారా సులువుగా జరిగి మార్కెటింగ్ నైపుణ్యం పెరుగుతుంది.
3. గ్రేడింగ్ ఆధారంగా ఉత్పత్తులకు మంచి రేటు కూడా వస్తుంది.
4. ప్యాకింగ్ చేయడం, రవాణా మొదలైన వాటికి పెద్ద మొత్తాలలో అయ్యే ఖర్చు, ఈ గ్రేడింగ్ ద్వారా ఆదా అవుతుంది.
5. నాణ్యతలేని, లోపాలు వున్న పళ్ళతోటి కలిసి వుండవు కాబట్టి, గ్రేడింగ్ చేసిన పళ్ళకు మంచి రేటు వస్తుంది.
6. గ్రేడింగ్ వల్ల కొనే వారికి, అమ్మే వారికి మధ్య సానుకూలత మరియు న్యాయము కలుగుతుంది.
7. వినియోగదారులు ప్రత్యేకించి ఏరుకోనవసరం లేకుండా మంచి పండ్లను, కూరగాయలను కొనగలుగుతారు.

పండ్లను గ్రేడింగ్ చేయడం : సాధారణంగా పండ్లను వాటి పరిమాణము, బరువు, విశిష్టగురుత్వం, రంగు, రకాన్నిబట్టి గ్రేడింగ్ చేస్తారు. సైజు లేదా పరిమాణాన్ని బట్టి దాదాపు అన్ని పండ్లను గ్రేడింగ్ చేస్తారు. పక్వతా లక్షణాన్ని బట్టి పచ్చివి, సరిగ్గా పండినవి, మిగిలపండినవిగా వేరు చేస్తారు. పక్వతాపరంగా గ్రేడింగ్ చేసినవి వాటి నాణ్యతను నిల్వ చేసే సామర్థ్యాన్ని తెలియజేస్తాయి. అల్ఫాన్సా మరియు పైరిమామిడిపళ్ళను, వాటియొక్క బరువును బట్టి, అంటే 200 గ్రా. కంటే తక్కువ, 200 - 249 గ్రా., 250-299 గ్రా, 300-349 గ్రా. మరియు 350 గ్రా ఎక్కువ అని గ్రేడింగ్ చేస్తారు. అయితే వీటిలో 30% పండ్లు 250-299 గ్రా. బరువును కలిగి వుంటే, మామిడి పళ్ళను వాటి యొక్క విశిష్టగురుత్వము ఆధారంగా కూడా వేరు చేస్తారు. 1.0 కంటే తక్కువ విశిష్టగురుత్వం, 1.0 - 1.02 మరియు 1.02 కంటే ఎక్కువ అని, 3 రకాలుగా గ్రేడింగ్ చేస్తారు. 50% పైరిమామిడి, అల్ఫాన్సా పండ్లలో విశిష్టగురుత్వం 1.0 - 1.2 వుంటుంది.

కూరగాయలను గ్రేడింగ్ చేయడం: కూరగాయలైన కాకర, బెండ, వంగ, పచ్చిమిరప మొదలైన వాటిని వాటి సైజును బట్టి చిన్నవి, మధ్యరకంవి, పెద్దవి అని 3 రకాలుగా గ్రేడింగ్ చేస్తారు. టమోటా వంటి కూరగాయలను వాని రంగు ఆధారంగా గ్రేడింగ్ చేస్తారు.

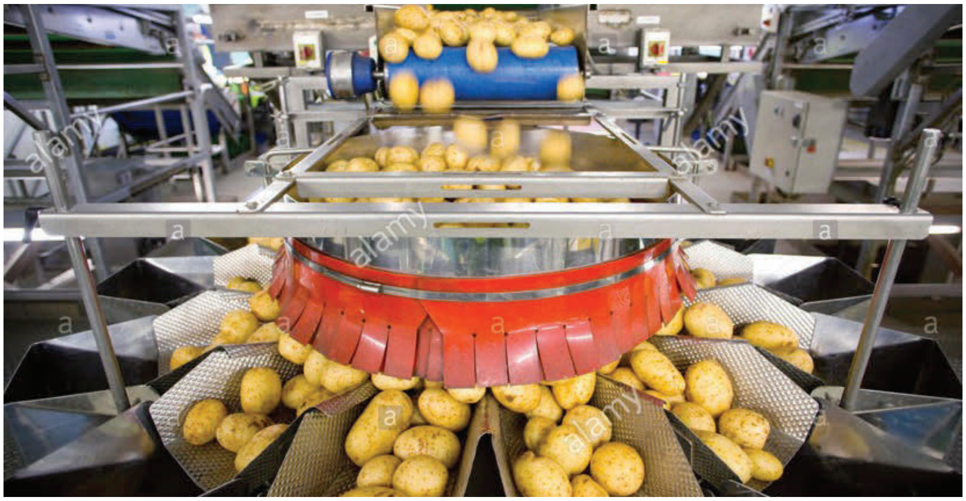

ప్యాకింగ్ మరియు నిల్వ పద్ధతులు : ప్యాకింగ్ అనేది రక్షణకు, రవాణాలో భౌతిక రసాయనిక మరియు జీవసంబంధ నష్టం జరుగకుండా ఉండటానికి మరియు ప్రత్యేక అవసరాలకు తోడ్పడుతుంది. ప్యాకింగుల మీద పోషక విలువలకు సంబంధించిన లేబుల్స్, ధరలకు సంబంధించిన సమాచారం వుంటుంది. ప్యాకింగ్ వల్ల చాలా ప్రయోజనాలు వుంటాయి. భౌతికంగా రక్షణ, ఆటంకాలనుండి రక్షణ (అంటే ఆక్సిజన్, నీటి ఆవిరి, దుమ్ము మొ॥నవి). చిన్న చిన్న అయిటమ్‌లను ఒక గుంపుగా ప్యాక్ చేయడానికి, సమాచారం చేరవేయడం (ప్యాకేజీల మీద అతికించే లేబుల్స్ ద్వారా వాటిని ఉపయోగించే విధానము, రవాణా, రీసైక్లింగ్, పారవేసే పద్ధతులు మొ॥నవి), రక్షణ, అనుకూలాలు మొ॥లగు ప్రయోజనాలు ఎన్నో ఉంటాయి.

వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను నిల్వ చేయడం అనేది అత్యవసరమైన, తప్పనిసరి అంశంగా చెప్పవచ్చు. వ్యాపార ప్రయోజనాల కోసం అయితే పెద్ద మొత్తంలో దీని గురించి సరైన అవగాహన, నిర్వహణా సామర్థ్యం కలిగి ఉండాలి. విత్తనాలు కూడా పాడవకుండా జాగ్రత్త పడాలి. విత్తనాలను నిల్వచేసేటప్పుడు, వాటి రకాలను బట్టి వేరు వేరుగా ఉండే తేమ శాతాలలో భద్రపరచాలి

పురుగుమందుల వాడకం : చీడ, పురుగు నాశక మందులతో విత్తనాలను శుద్ధిచేయడం ద్వారా పురుగులు, చీడలు వాటిని పాడుచేయకుండా రక్షించవలసి వుంటుంది. ధాన్యాగారాలలో పొగపెట్టడం (ఫ్యూమిగేషన్) వంటి పద్ధతుల ద్వారా చీడల నివారణ చేయవచ్చు. అలాగే జీవసంబంధ మిత్రులైన చీడనాశక పదార్థాలు, అంటే ఎండిన వేప ఆకులను కాల్చడం ద్వారా వచ్చే పొగతో కూడా నివారణ చర్యలు చేపట్టవచ్చును.

ఒడిస్సాలో వినూత్న పద్దతిలో పప్పు ధాన్యాల నిల్వ మరియు విత్తన సంరక్షణ - అధ్యయనం

కోరాపుట్ జిల్లాలో చిన్న మొత్తంలో పప్పుధాన్యాలను పండించే రైతులకు విత్తనాలను నిల్వ చేయడానికి, పాడైపోకుండా ఉండడానికి సరియైన వసతి లేవు. మొరాకో ప్రాజెక్టువారు ఒక టెక్నాలజీని (Purdue Improved Crop Storage-PICS)
విత్తన సంరక్షణకు చేపట్టారు. దీని ప్రకారం పప్పు ధాన్యాలను నిల్వచేయడానికి మూడు పొరలుగా ఉండే ప్లాస్టిక్ సంచులను వాడారు. నిల్వ ఉంచినపుడు ఎటువంటి సూక్ష్మజీవులు (బ్రూకిడ్స్ వంటివి) ఆ విత్తనాల మీద దాడి చేయకుండా జాగ్రత్తలు తీసికొన్నారు. ఈ పద్ధతిలో 0.4 టన్నుల పెసలు మరియు 0.35 టన్నుల మినుములు తీసికొని 2014-15 వ సంవత్సరంలో ఒక గ్రామంలోని విత్తన నిల్వ కేంద్రంలో వాటిని మూడుపొరల ప్లాస్టిక్ సంచులలో 9 నెలలపాటు నిల్వ ఉంచారు. అదే విధంగా మామూలు సాంప్రదాయక పద్ధతులలో అంటే ఇనుప సంచులు, టిన్ డబ్బాలు, ఎరువుల సంచులు మొదలైన వాటిలోకూడా పప్పుధాన్యాలను నిల్ల చేయడం జరిగింది (తేడాను తెలిసికోవడం కోసం). అలాగే కోరాపుట్‌లోని బిపోరిగూడ
 గ్రామంలో 100 మంది రైతులను రెండు గ్రూపులుగా చేసి, ఎంపిక చేసి కొన్న ప్రతి రైతుకు ఒక్కొక్క మూడు పొరల పాలిథిన్
సంచులను ఇవ్వడం జరిగింది. వీరు కూడా గింజలను 9 నెలలపాటు వాటిలో నిల్వ ఉంచడం జరిగింది (అంటే విత్తన కోత జరిగి మళ్ళీ మొలకెత్తే దశ వచ్చే వరకు).

ఫలితాలను పరిశీలించినప్పుడు విత్తనాలు పాడవడం, విత్తన అంకురణ, ఈ రెండు అంశాలలో 3 పొరల పాలిథిన్ సంచులు, సాంప్రదాయకంగా వాడిన సంచులలో వుండే గింజలలో చెప్పుకోదగ్గ మార్పులు సంభవించాయి.
చీడ పురుగులైన బూకిడ్స్ వల్ల విత్తనాలకు 3 పొరల పాలిథిన్ సంచులు ఇనుప, ఎరువుల సంచుల జరిగిన నష్టం ఏవరేజ్ విత్తన అంకుర సామర్థ్యం 2-4 % 44.5 % 91% 78% గ్రామంలో విత్తన నిల్వ కేంద్రంలో, చీడలవల్ల నష్టం పెసలకు 3% మరియు మినుములలో 4%కలిగింది. అంకుర సామర్థ్యం పెసలకు 91% మరియు మినుములకు 89% ఉన్నది.

పట్టిక -1: ఒరిస్సాలో 3 పొరల పాలిథిన్ సంచులలో నిల్వ చేసిన విత్తనాల పరిశీలన

వివరాలు	క్లస్టర్ - 1**		క్లస్టర్ - 1**	
	పెసలు	మినుములు	పెసలు	మినుములు
నిల్వ పద్ధతులను ఆచరించిన రైతుల సంఖ్య 3 పొరల పాలిథీన్ సంచులలో బ్రూకిడ్స్ అనే	45	46	35	42
చీడలవల్ల జరిగిన విత్తన నష్టశాతము	3	4	2	3
బ్రూకిడ్స్ ద్వారా నియంత్రిత సంచులలో జరిగిన విత్తన నష్టశాతము*	45	48	44	41
3 పొరల పాలిథీన్ సంచులలో విత్తన అంకుర శాతము	90	89	90	95
నియంత్రిత సంచులలోని విత్తనాల అంకుర శాతము*	75	78	79	80

* నియంత్రిత సంచులు: గోనె సంచులు,/టిన్ డబ్బాలు/ఎరువుల సంచులు మొదలైనవాటిని నిల్వ సంచులుగా రైతులు వాడతారు

** ప్రతి ఒక్క క్లస్టర్ కింద 5 గ్రామాలను ఎంచుకొని, 100 మంది రైతులు నిల్వ చేసే పద్ధతులు తెలిసికోవడం కోసం.

రైతుల అభిప్రాయాలు:

1. ఎటువంటి ముందు జాగ్రత్తలు తీసికోకుండా ఈ టెక్నాలజీని సులువుగా ఆచరించవచ్చు.
2. 3 పొరల పాలిథీన్ సంచులను 4-5 సం॥ల వరకు మరల మరల వాడవచ్చు.
3. ఈ సంచుల ధరకూడా తక్కువే.
4. విత్తనాల నాణ్యతను, పరిమాణాన్ని సంరక్షించవచ్చు.
5. హెక్టార్‌లో వేయవలసిన విత్తనాల సంఖ్య తగ్గిపోయినది. ఎందుకంటే అధిక అంకుర సామర్థ్యం ఉండడంవల్ల తక్కువ విత్తనాలను పొలంలో వేయవచ్చు. ఈ ఖర్చు ఆదా అవుతుంది.
6. ఒక్కసారి విత్తనాలను సంచులలో ప్యాక్ చేసిన తరువాత వాటికి పురుగుల మందులు వేయవలసిన పని లేదు అలాగే తేమను తగ్గించడానికి ఎండబెట్టే

పద్ధతులు అవసరం లేదు.

7. విత్తన సంరక్షణ కొరకు డబ్బు వృధా చేయవలసిన అవసరం (అంటే తరచుగా ఎండబెట్టడం, శుభ్రపరచడం, చీడలను తొలగించే రసాయనాల అవసరం అంటూ ఏదీ ఉండదు).
8. గ్రామస్థాయిలలోనే విత్తనాలను నిల్వ చేసుకోవచ్చు. ఆహార సంరక్షణ కూడా సమర్థవంతంగా జరుగుతుంది.

KLO 4: వ్యవసాయోత్పత్తుల నాణ్యత మరియు భద్రతాపరంగా చేపట్టవలసిన చర్యలు

అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో వ్యవసాయోత్పత్తుల ఎగుమతి అనేది ఒక ప్రధాన అంశంగా మారింది. వాటి అభివృద్ధి అనేది అవి ఎగుమతి చేసే ఉత్పత్తుల పరిమాణం మీద కూడా ఆధారపడి వుంటుంది. ఈ ఎగుమతుల వ్యవహారంలో కొన్ని అడ్డంకులు ఎదురవుతున్నాయి. అభివృద్ధి చెందే దేశాలు కొన్ని ఆహారపదార్థాలలోని రసాయనిక మరియు చీడల కారణంగా విధించే ఆంక్షలకు అనుగుణంగా మనం ఎగుమతి చేసే సామర్థ్యాన్ని కలిగి వుండాలి. ఈ ఆహార భద్రతాప్రమాణాలు కఠినంగా వుండడమే కాకుండా ఆయా దేశాల అవసరాన్నిబట్టి మరింత ఎక్కువగా ఆంక్షలు ఉండవచ్చు. ఎగుమతిదారులు కేవలం సాంప్రదాయకమైన ప్రమాణాలు మాత్రమే పాటించకుండా, పంటలలో ఉపయోగించే రసాయనాల తీవ్రత, నీరు వృధా చేయడం, ఇంకా సమాజ మరియు పర్యావరణపరంగా కలిగే ప్రభావాల మీద శ్రద్ధ వహించాలి. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో, అభివృద్ధి చెందని దేశాల కంటే ఎక్కువగా ఈ ఆహార భద్రతా ప్రమాణాలు అధికంగా ఉంటున్నాయి. వీటిని అందుకోవడానికి, అధిగమించడానికి ఎక్కువ సమయం, మరింత శ్రమ అవసరం.

ఆహార భద్రత : వినియోగదారుడు తీసుకొన్న లేదా తయారు చేసిన ఆహారం వానిని వాడినవారికి ఎటువంటి హాని కలుగజేయకపోవడాన్ని ఆహార భద్రత అంటారు.

ఆహార నాణ్యత : అవసరాలను సంతృప్తి పరచేవిధంగా ఆహారోత్పత్తులు, వాని స్వరూపం మరియు లక్షణాలను ఆహార నాణ్యత అంటారు.

ఆహార భద్రత మరియు ఆహార నాణ్యత : ఆహార పదార్థాలలో నాణ్యతాపరంగా లోపాలు ఉన్నట్లయితే వినియోగదారులు వానిని తిరస్కరిస్తారు. తత్ఫలితంగా అమ్మకాలు తగ్గిపోతాయి. కొన్నిసార్లు ఆహార భద్రతా లోపాలు ఉన్నా, అవి దాగి ఉండడంవల్ల గుర్తించలేక పోవచ్చు. ఒకవేళ ఆ లోపాలు బయట పడితే మాత్రం మార్కెట్‌లో ఆ ఎగుమతులను పూర్తిగా నిషేధించడం, తద్వారా ఆర్థికపరంగా, అమ్మకాల పరంగా తీవ్ర నష్టం జరుగుతుంది. ఈ ఆహార భద్రతా లోపాలు నేరుగా ప్రజల ఆరోగ్యం మీద మరియు ఆర్థిక రంగం మీద ప్రభావాన్ని చూపుతాయి. నాణ్యతా పరంగా మరింత పెచ్చు స్థాయి లక్షణాలలో ప్రాధాన్యత ఇవ్వడంకంటే ఆహార భద్రత నియమాలపై దృష్టి పెట్టడం మంచిది.

ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా (FCI) ఆహార నియంత్రణ- సారాంశం :

FCI లో నాణ్యతా నియంత్రణ విభాగంలో ఉండే ఉద్యోగులు ఆహార ధాన్యాలను సేకరించడం, సంరక్షించడం వంటి పద్ధతులలో సుశిక్షితులై ఉంటారు. భారతప్రభుత్వం నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా ధాన్యపు గింజలను సేకరించి, వాటి నాణ్యత దెబ్బతినకుండా జాగ్రత్తగా, క్రమపద్ధతిలో తనిఖీలు చేస్తుంటారు. ధాన్యపు గింజల నిల్వల నుండి కొన్నింటిని నమూనాలుగా తీసుకొని భౌతికంగా మరియు రసాయనికంగా విశ్లేషణలు చేసి భారతప్రభుత్వం పేర్కొన్న నాణ్యతా ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా ఉన్నాయా లేదా అని పరీక్ష చేస్తారు. ఇంకా నాణ్యతా పరమైన పరీక్షల కోసం NABI వంటి ప్రయోగశాలలకు కూడా పంపుతుంటారు.
FCI సంస్థ దేశవ్యాప్తంగా అనేక ప్రయోగశాలలు నెలకొల్పి, ఆహారధాన్యాల నాణ్యతా పరీక్షలను జరిపి, FSS Act 2006 ప్రకారం వినియోగదారులను సంతృప్తి పరచే విధంగా భరోసాను ఇస్తారు.

దేవవ్యాప్తంగా ఉన్నటువంటి అన్ని ప్రయోగశాలలను ఆధునిక పరికరాలతో ఆధునీకరిస్తారు. గుర్‌గావ్‌లో ఆధునీకరణ /ప్రమాణాలను సంస్కరిస్తున్నారు.

భారతదేశంలో ఆహారనాణ్యతకు సంబంధించిన వెబ్‌సైట్‌లు :

1. India Standards Portal: Export Inspection Council of India(EIC) http://indiastandardsportal.org/ExportInspectionCouncil.aspx
2. Food Corporation of India's: http://fci.gov.in/qualities.php
3. Ministry of Agriculture and Farmers Welfare Government of India: https://dmi.gov.in/GradesStandard.aspx
4. Commodities | National Portal of India: https://www.india.gov.in/topics/food-public-distribution/commodities

KLO 5: నిర్దేశిత ప్రదేశాలవద్ద నిల్వ / సేకరణ కేంద్రాల ఏర్పాటు చేయడం

నిల్వ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడం యొక్క ఉద్దేశ్యం కోత కోసిన పంటలను శుభ్రమైన, సురక్షితమైన వ్యవస్థీకృత వాతావరణంలో నిల్వ చేయడం. నిల్వ చేయవలసిన పంటలకు, నిల్వ కేంద్రాలు బాగా దూరంగా ఉన్నట్లయితే, ఆ ఆహారధాన్యాలు రవాణా చేసే సమయంలో పాడయ్యే ప్రమాదం వున్నది.

ఆహారపదార్థాల నిర్వహణలో మొత్తం 3 అంశాలు ఉంటాయి.

- **సముపార్జన -** సేకరణ (సరియైన పాళ్లలో, సరియైన పరిమాణం, సరియైన నాణ్యత, తక్కువ ధర)
- **నియంత్రణ-** స్టోరులు
- **రవాణా** -లాజిస్టిక్స్ (సరైన ప్రదేశం, సరైన సమయం)

ఎటువంటి పంట ఉత్పత్తులు కావాలో అవసరమైన వ్యక్తి ఆ పంటకు సంబంధించిన ఐటమ్స్, పరిమాణం మరియు కావలసిన సమయం మొదలైనవి ప్రతి పంట కోత సమయంలో చెబుతాడు. వినియోగదారులనికి ఆమోదింపబడ్డ విక్రేత నుండి ఎంత మొత్తంలో ఆహార ఉత్పత్తులు కావలసి ఉంటుందో అంతవరకు మాత్రమే సేకరణ జరుగుతుంది. కోరుకున్న లక్షణాలకు అనుగుణంగా విక్రేతలు సమకూర్చవలసి ఉంటుంది. కావలసిన ఉత్పత్తులు సమకూరాక, నిల్వ కేంద్రాల వారు వాటిని సరైన పద్ధతులలో జాగ్రత్త పరుస్తారు.

లాజిస్టిక్ వారు కోత కోసిన పంటను చివరగా ఎక్కడికి చేరాలో అక్కడకు రవాణా చేస్తారు. అయితే, చాలా సంస్థలలో సరకు రవాణాను నిల్వ కేంద్రాల వారే చేస్తారు. అంటే లాజిస్టిక్స్ వారు, నిల్వకేంద్రాల వారు చేసే పని ఒకటే. ఒకే టీమ్‌గా పిలవచ్చు. ఈ నిల్వ కేంద్రాలు అనేవి సరుకుల ఉత్పత్తి కేంద్రాలకు దగ్గరలో ఉంటాయి కాబట్టి సంస్థలోని ప్రతి ఒక్కరు సమస్యలపై చక్కటి అవగాహన కలిగి ఉంటారు.

KLO 6: సరైన పద్ధతుల ద్వారా పంట ఉత్పత్తులను లెక్కించడం/ నిర్ధారణ చేయడం

సాగుబడి విధానంలో పొలం వైశాల్యము, దిగుబడి మరియు ఉత్పత్తి మొదలైన అంశాలకు సంబంధించిన సమాచారాన్నిబట్టి ప్రణాళిక వేయడం, వనరులు సమకూర్చడం, తద్వారా అభివృద్ధి సాధించడం జరుగుతుంది. సమర్ధవంతమైన మార్కెటింగ్ సూత్రాలు / సేకరణ, భద్రపచడం, పంపిణీ, ఎగుమతి, దిగుమతి ఇంకా ఇతర సంబంధిత అంశాలకు జవాబుదారీతనంగా విధాన నిర్ణేతలు ఉంటారు. నమ్మకైన, సరైన సమయానికి సరైన సమాచారం, పొలం విస్తీర్ణం, దిగుబడి, ఉత్పత్తులపై వున్నట్లయితే అది అధిక లాభాలను సాధించడంలో ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తుంది. పంట ఉత్పత్తులు, పంట దిగుబడిలో వచ్చే తేడాలు, మార్పులను విశ్లేషణ చేయడం అనేది మనకు లభ్యమైన పంట విస్తీర్ణం యొక్క గణాంకాలను తెలుపుతుంది. ఏ దేశం యొక్క వ్యవసాయ గణాంకాలు ఏవైనా ఈ విధంగానే గణించడం జరుగుతుంది. ధాన్యపు గింజల ఉత్పత్తిలో ఖచ్చితమైన సంట దిగుబడి మరియు పంట నష్టం అనేవి ప్రధానమైన నైపుణ్యాలుగా పనిచేస్తాయి. రైతులకు ఈ క్రింది అంచనాలపై ఖచ్చితమైన అవగాహన ఉండాలి.

1. పంట భీమా ఉపయోగాలు.
2. మార్కెటింగ్ మరియు పంపిణీ వ్యవస్థలు.
3. కోతలు మరియు భద్రపరచడానికి కావలసిన అవసరాలు.
4. జమా - ఖర్చుల బడ్జెట్

పంట తొలి దశలోనే దిగుబడిపై విస్తారమైన వ్యక్తిగత అనుభవంచాలా అవసరం. పంట పక్వానికి రాగానే దిగుబడులను ఖచ్చితంగా అంచనా వేయడం జరుగుతుంది.

కార్యకలాపాలు: గింజల దిగుబడికి సంబంధించిన రికార్డు (ఉదాహరణకు)

పేరు ....

తేదీ ....

పంట రకం ....

రకాలు ....

ప్రదేశము ....

ముందస్తుగా 100-విత్తన బరువు .... గ్రా.

కాబట్టి K = ...

KLO-7 : ఉత్పత్తులను సకాలంలో, సురక్షితంగా రవాణా చేయడానికి చేపట్టే చర్యలు

పంట ఉత్పత్తుల మార్కెటింగ్‌పై రవాణా చేసే సమయాన్ని బట్టి సానుకూల, ప్రతికూల ప్రభావాలు రెండూ ఉంటాయి. పరిస్థితులు ప్రతికూలంగా ఉన్నప్పుడు రవాణా ఖర్చులపై దాని ప్రభావం పడి, రైతుల ఆదాయం తగ్గి పోతుంది. అంతేకాక దశల వారీగా పంట ఉత్పత్తుల నష్టం కూడా జరుగుతుంది. దీనిని అరికట్టాలంటే సరియైన రవాణా మరియు మార్కెటింగ్ వ్యవస్థ వుండాలి. అటువంటపుడు వీటి కయ్యే ఖర్చులు తగ్గుతాయి.

రైతు తన ఉత్పత్తుల అమ్మకం ద్వారా వచ్చే ఆదాయం, పట్టణ వినియోగదారుడు కొనడానికి వెచ్చించే ఖర్చు యొక్క సగటు ఎక్కువగా ఉంటే రైతుకు గిరాకీ బాగా ఉన్నట్లు చెప్పవచ్చు. అలాగే ఏ దేశంలోనైనా అంతర్గతంగా జరిగే రవాణా ఖర్చులు అధికంగా ఉన్నట్లయితే అది వ్యవసాయ ఉత్పత్తులపై ప్రభావాన్ని చూపుతుంది (ఇతర సమర్ధవంతమైన దేశాలతో పోలిస్తే).

విభాగం-5

వ్యవసాయ వ్యర్థ పదార్థాల నిర్వహణను చేపట్టండి (AGR/N9913)

ఋతువుల మార్పుతో భూమిపై ఉత్పత్తి అయ్యే పదార్థాలు వ్యవసాయ పదార్థాలు. ప్రాథమికంగా ఈ పదార్థాలు ప్రకృతిలో వుత్పత్తి అవుతున్నాయి మరియు వినియోగదారులుగా ఉన్న జంతువులు మరియు మానవుల మనుగడ కోసం చాలా ముఖ్యమైనవి. ఈ పదార్థాలు భూమిపై విరివిగా లభిస్తాయి, ఇది శక్తి యొక్క మంచి వనరుగా చెప్పవచ్చు లేదా ఉపయోగకరమైన ఉత్పత్తులుగా మార్చుకోవచ్చు. పంట నుంచి ఉత్పత్తి అయ్యే వ్యర్థాలు, సంబంధిత ఎనర్జీ సెక్టార్ లో శక్తిగా మార్చడానికి మంచి సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటాయి. జంతువుల వ్యర్థాలు లేదా పంట అవశేషాల నుంచి ఉత్పత్తి అయ్యే వ్యర్థాలు, ఉత్పత్తి నుండి పారవేయడం వరకు పర్యావరణంతో పరస్పరాధారమైన సంబంధాన్ని కలిగి ఉంటాయి.

KLO-1 : వివిధ రకాల వ్యవసాయ వ్యర్థాలను వాటి ఉపయోగం ప్రకారం గుర్తించండి మరియు వేరు చేయండి!

వ్యవసాయ వ్యర్థాలు వివిధ వ్యవసాయ కార్యకలాపాల ఫలితంగా ఉత్పత్తి చేయబడిన వ్యర్థాలు. పొలాలు, పౌల్ట్రీ ఇళ్ళు మరియు కబేళాల నుండి ఎరువు మరియు ఇతర వ్యర్థాలు ఇందులో ఉన్నాయి. పంట వ్యర్థాలు పొలాల నుండి ఎరువులు రన్-ఆఫ్ నీరు, గాలి లేదా నేలల్లోకి ప్రవేశించే పురుగుమందులు మరియు ఉప్పు మరియు సిల్ట్ పొలాల నుండి పారుతాయి. పొలాలలో లభించే ఇతర సాధారణ వ్యర్థ పదార్థాలు: ప్లాస్టిక్ ర్యాప్, బేలింగ్ పురిబెట్టు, ప్లాస్టిక్ రసాయన కంటైనర్లు, ఫీడ్ మరియు ఎరువుల సంచులు, కాగితం మరియు అట్టపెట్టెలు, యంత్రాలు, మోటార్లు, విద్యుత్ భాగాలు, ఫెన్సింగ్, రైలింగ్, ముడతలు పెట్టిన ఇనుము, వాహన బ్యాటరీలు, గృహ చెత్త (ఫర్నిచర్, ఉపకరణాలు, ఆహార వ్యర్థాలు), పెయింట్స్, గాజు, రబ్బరు, పైపింగ్ మరియు అమరికలు, కలప, కాంక్రీటు, ఇంజిన్ మరియు హైడ్రాలిక్ ఆయిల్, చనిపోయిన పశువులు మరియు జంతువుల మందులు.

క.. సం.	వ్యవసాయక వ్యర్థాలు	వినియోగం
1	రైస్ హస్క్ యాష్ & బొగ్గు	సిమెంట్ మిశ్రమాలలో సంకలితం నీటి గాజు తయారీ క్రియాశీల కార్బన్
2	బియ్యం	విద్యుత్ ఉత్పత్తి
3	అరటి తొక్క & చెరకు ఫైబర్స్	కాగితం తయారీ గుజ్జు
4	ఆయిల్ పామ్ ఖాళీ ఫ్రూట్ బంచ్ (EFB)	మల్చింగ్, సేంద్రీయ ఎరువులు
5	ఆయిల్ పామ్ కాడలు, రబ్బరు కలప	పార్టికల్బోర్డులు సాఫ్ట్వుడ్ ఫర్నిచర్
6	ఉల్లిపాయ తొక్క, వేరుశనగ	హెవీ మెటల్ తొలగింపు
7	హస్క్, బాగస్సే	పుట్టగొడుగుల సాగు
8	బాగస్సే, అరటి పండు తొక్కలు	ఇథనాల్ ఉత్పత్తి పశువుల మేత
9	హస్క్ స్ట్రా, ఆవు పేడ	బయోగ్యాస్ ఉత్పత్తి విద్యుత్ ఉత్పత్తి
10	పొద్దుతిరుగుడు కొమ్మ, మొక్కజొన్న కొమ్మ, బాగస్సే ఫైబర్స్	థర్మోప్లాస్టిక్స్ కోసం
11	జంతు వ్యర్థాలు (పేడ)	కంపోస్ట్ మరియు ఎరువులు

KLO-2 : వ్యవసాయ వ్యర్థాలను తగలబెట్టడం వల్ల కలిగే చెడు ప్రభావాలను తెలుసుకోండి

వ్యవసాయ వ్యర్థాలను కాల్చడం వల్ల స్థానిక మరియు ప్రాంతీయ స్థాయిలో భూమి మరియు నీరు తీవ్రంగా కలుషితం అవుతాయి. ఇది నేలలోని పోషక విలువలను కూడా ప్రతికూలంగా ప్రభావితం చేస్తుంది. పంట అవశేషాలను కాల్చడం కూడా ఓజోన్ కాలుష్యం పెరగడానికి పరోక్షంగా దోహదం చేస్తుంది. ఇది నేల నాణ్యతపై ప్రతికూల పరిణామాలను కలిగి ఉంటుంది.

పొగ నుండి వచ్చే వాయు కాలుష్యం మానవ ఆరోగ్యాన్ని చాలా ప్రభావితం చేస్తుంది. ఈ వాయు కాలుష్య కారకాలకు గురైన వ్యక్తులు కంటి మరియు ముక్కు చికాకు, శ్వాస తీసుకోవడంలో ఇబ్బంది, దగ్గు మరియు తలనొప్పిని అనుభవించవచ్చు. గుండె జబ్బులు, ఉబ్బసం, ఎంఫిసెమా లేదా ఇతర శ్వాసకోశ వ్యాధులు ఉన్నవారు ముఖ్యంగా గాలి కాలుష్య కారకాలకు సున్నితంగా ఉంటారు. చైనాలో, చెత్త దహనం పై ప్రభుత్వ నిషేధం ఉంది చెత్త దహనం అయితే ఆచరణ చాలా సామాన్యంగా ఉంటుంది. ఉత్తర భారతదేశంలో, పంజాబ్ కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ద్వారా నిషేదం ఉన్నప్పటికీ, చెత్త దహనం ఇప్పటికీ ఆచరణలో ఉంది.

ACRB పై కేస్ స్టడీ

10 నుంచి 13 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు గల పిల్లలపై మరియు 20 నుండి 35 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు ఉన్న పిల్లలపై వ్యవసాయ పంట అవశేషాల బర్నింగ్ (ACRB) కారణంగా పల్మనరీ ఫంక్షన్ పరీక్షలలో (PFT) వ్యత్యాసాలు పంజాబ్లో అధ్యయనం చేయబడతాయి. ఫోర్స్ వైటల్ కెపాసిటీ (FVC), ఫోర్స్ ఎక్స్పిరేటరీ వాల్యూమ్ ఒక సెకనులో (FEV), పీక్ ఎక్స్పిరేటరీ ఫ్లో (PEF) మరియు ఫోర్స్ ఎక్స్పిరేటరీ ఫ్లో 25 నుంచి 75% పాటియాలా నగరంలోని సిధువాల్ గ్రామంలోని గ్రామీణ / వ్యవసాయ ప్రాంతంలోని 40 ఆరోగ్యకరమైన విషయాలపై FVC (FVF 25%-75%) ఆగస్టు 2008 నుండి జూలై 2009 వరకు పరిశోధించబడింది. అమెరికన్ థొరాసిక్ సొసైటీ ప్రమాణాల ప్రకారం స్పిరోమెట్రీ ద్వారా కొలతలు తీసుకోబడ్డాయి. సిధువాల్ గ్రామం యొక్క పరిసర గాలిలో SPM, PM_{10} మరియు PM_{25} యొక్క ఏకాగ్రత స్థాయిలను కొలవడానికి హై వాల్యూమ్ శాంప్లర్ (HVS) మరియు అండర్సన్ ఇంపాక్టర్ ఉపయోగించబడ్డాయి. SPM, PM_{10} మరియు PM_{25} యొక్క ఏకాగ్రత స్థాయిలలో గణనీయమైన పెరుగుదల గమనించబడింది, దీని వలన విషయాల యొక్క PFT లు వాటి విలువలలో గణనీయమైన తగ్గుదల చూపించాయి, పిల్లల విషయంలో ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. బర్నింగ్ పీరియడ్ పూర్తయిన తర్వాత యువ సబ్జెక్టుల PFTలు కొంతవరకు కోలుకున్నాయి, కాని ఎపిసోడ్లు బర్నింగ్ పూర్తయిన తర్వాత కూడా పిల్లల PFT విలువలు గణనీయంగా తక్కువగా ఉన్నాయి (PB0.001) చిన్న సైజు పార్టికల్ మ్యాటర్ (PM_{10} మరియు PM_{25}) పెద్ద సైజు పార్టికల్ మ్యాటర్ (SPM) తో పోల్చితే PFTలను చాలా వరకు ప్రభావితం చేసింది. ACRB తీవ్రమైన పర్యావరణ ఆరోగ్య ప్రమాదమని అధ్యయనం సూచిస్తుంది మరియు పిల్లలు వాయు కాలుష్యానికి ఎక్కువ సున్నితంగా వుంటారు, ఎందుకంటే ACRB వారి PFT లపై కొంత తిరిగి పొందలేని ప్రభావాన్ని చూపుతుంది.

KLO-3 : వ్యవసాయ వ్యర్థాల నిర్వహణ యంత్రాలతో పరిచయం పెంచుకోండి

వ్యవసాయ యంత్రాలు, ట్రాక్టర్లు మరియు పనిముట్లతో సహా యాంత్రిక పరికరాలు, శ్రమను ఆదా చేయడానికి వ్యవసాయంలో ఉపయోగిస్తారు. వ్యవసాయ యంత్రాలలో అనేక రకాలైన సంక్లిష్టత కలిగిన పరికరాలు ఉన్నాయి: చరిత్రపూర్వ కాలం చేతితో పట్టుకున్న పనిముట్ల నుండి ఆధునిక యాంత్రిక వ్యవసాయం యొక్క సంక్లిష్ట పంటకోత వరకు.

వరి గడ్డి ముక్కలు చేయు యంత్రం వ్యవసాయ వ్యర్థాలను నాశనం చేయగలవు. ఒకే యంత్రంలో గల 3 పరికరాలు, వ్యవసాయ అవశేషాలను వ్యవసాయ మట్టికి సరైన ఎరువుగా చేస్తుంది. దానిని సేంద్రీయ ఎరువుల మిశ్రమం లేదా ఇంధనంగా మారుస్తుంది. ఈ యంత్రము వ్యవసాయ వ్యర్థాల నుండి సేంద్రియ ఎరువులను తయారు చేయడం, జంతువుల కోసం ఆహారాన్ని లేదా స్థానికంగా ఉండే సేంద్రియ చెత్తను వ్యర్థాల్లో చేర్చారు.

KLO-4 : వ్యవసాయ వ్యర్థాల నుండి కంపోస్ట్ సిద్ధం చేయండి

వ్యర్థాలతో తయారైన కుళ్ళిన సేంద్రియ పదార్థాన్ని కంపోస్ట్ అంటారు. వ్యవసాయ వ్యర్థాలు లిల్ చెరకు చెత్త, వరి గడ్డి, కలుపు మొక్కలు మరియు ఇతర మొక్కలు ఎమరియు ఇతర వ్యర్థాలతో తయారు చేసిన కంపోస్ట్ను వ్యవసాయ కంపోస్ట్ అంటారు.

వ్యవసాయ కంపోస్ట్ యొక్క సగటు పోషక విషయాలు 0.5 శాతం నత్రజని, 0.15 శాతం భాస్వరం మరియు 0.5 సెయి పొటాషియం. కంపోస్ట్ పిట్ నింపే ప్రారంభ దశలో 10 నుండి 15 కిలోల / టి ముడి పదార్థంలో సూపర్ ఫాస్ఫేట్ లేదా రోక్ ఫాస్ఫేట్ వాడటం ద్వారా వ్యవసాయ కంపోస్ట్ యొక్క పోషక విలువను పెంచవచ్చు. కంపోస్ట్ తయారు చేసిన ఫ్రోమ్ టౌన్ రాత్రి మట్టి, వీధి స్వీపింగ్ మరియు డస్ట్బిన్ తిరస్కరణ వంటి వాటిని పట్టణ కంపోస్ట్ అంటారు. ఇందులో 1.4 శాతం శాతం నత్రజని, 1.00 శాతం భాస్వరం, 1.4 శాతం పొటాషియం ఉన్నాయి.

వ్యవసాయ వ్యర్థాలను తగిన పరిమాణంలో, 4.5 మీ నుండి 5.0 మీ పొడవు, 1.5 మీ నుండి 2.0 మీ వెడల్పు - 1.0 మీ నుండి 2.0 మీ లోతు వరకు కందకాలలో ఉంచడం ద్వారా వ్యవసాయ కంపోస్ట్ తయారు చేస్తారు. వ్యవసాయ వ్యర్థాలను పొరలు పొరలుగా కందకాలలో ఉంచుతారు. ప్రతి పొరను ఆవు పేడ ముద్ద మరియు నీటిని చిలకరించడం ద్వారా తేమగా ఉంచుతారు. గ్రౌన్క్ నుండి 0.5 మీటర్ల ఎత్తు వరకు కందకాలు నిండి ఉంటాయి. కంపోస్ట్ ఐదు నుండి ఆరు నెలల్లో దరఖాస్తు కోసం సిద్ధంగా ఉంది. కంపోస్టింగ్ అనేది గ్రామీణ ప్రాంతం (గ్రామీణ కంపోస్ట్) లేదా పట్టణ ప్రాంతం (పట్టణ కంపోస్ట్) నుండి సేకరించిన సేంద్రీయ అవశేషాల యొక్క సూక్ష్మజీవుల కుళ్ళిపోవడం.

KLO-5 : ష్రెడ్డింగ్ యంత్రాన్ని ఉపయోగించి వ్యవసాయ వ్యర్థాలను చిన్న ముక్కలుగా మార్చండి

సేంద్రీయ కంపోస్టింగ్ ఒక పేద రైతు యొక్క వెన్నెముక మరియు ప్రాథమిక అవసరం. పంట అవశేషాలను కత్తిరించడానికి సాంప్రదాయ పద్ధతులు సరిపోవు మరియు సంతృప్తికరంగా ఉండవు. రసాయన ఎరువులు కొనడం ప్రతి రైతుకు అధిక వ్యయం వల్ల సాధ్యం కాదు. ఆహార వ్యర్థాలు అధిక క్యాలరీ మరియు పోషక విలువలను కలిగి ఉంటాయి. అదేపనిగా వ్యర్థాలని కుమ్మరించడంవల్ల ప్రతికూల పరిణామాలు ఉంటాయి. ముక్కలు చేసే యంత్రం వ్యర్థాలను చిన్న, చిన్న ముక్కలుగా లేదా సూక్ష్మంగా సులభంగా కుళ్ళిపోయే రూపంలోకి మార్చడానికి మరియు సూక్ష్మ సేంద్రియ వ్యర్థ ఉత్పత్తులుగా మార్చడానికి ఉపయోగిస్తారు. దీనిని సేంద్రీయ ఎరువుగా ఉపయోగించవచ్చు. ఈ విధంగా చేసిన సేంద్రీయ వ్యర్థాల ముక్కలు అన్ని రకాల వ్యర్థ ఉత్పత్తులను ముక్కలు చేయడానికి ఖచ్చితంగా ఉండాలి. ముక్కలు చేసిన సేంద్రీయ వ్యర్థాలు చిన్న, చిన్నముక్కలుగా ఉంటాయి, రైతు దానిని ఎరువు లేదా సేంద్రియ ఎరువు మరియు బయోగ్యాస్ తయారీకి ఉపయోగించుకోవచ్చు. ఈ చిన్న యంత్రాన్ని మోటారుతో పనిచేయించవచ్చు

KLO-6 : పొలంలో కుళ్ళిపోవడానికి మట్టిలో పచ్చని ఎరువును చేర్చండి

వేరుచేయబడిన లేదా నాటిన పంట భాగాలను ఒక పొలంలో ఎండిపోయేలా చేయడం ద్వారా పచ్చటి ఎరువు సృష్టించబడుతుంది, తద్వారా అవి రక్షణ కవచంగా మరియు నేలకు దన్నుగా ఉపయోగపడతాయి. పచ్చని ఎరువు కోసం ఉపయోగించే మొక్కలు తరచుగా ఈ ప్రయోజనం కోసం పండించే పంటలలో కొన్ని కవర్ చేస్తాయి. సాధారణంగా, అవి ఆకుపచ్చగా వున్నప్పుడే కింద పడవేసి దున్నుతారు లేదా పుష్పించిన కొద్దిసేపటికే మట్టిలో కలిసిపోతాయి. ఆకుపచ్చ ఎరువు సాధారణంగా సేంద్రీయ వ్యవసాయంతో ముడిపడి ఉంటుంది మరియు స్థిరమైన వార్షిక పంట పద్ధతుల్లో ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది.

ఆకుపచ్చ ఎరువు : సబ్సిడీ ధరలతో ఎరువుల వాడకం పెరగడం ద్వారా భారతదేశం ఆహార కొరత నుండి ఆహార సమృద్ధికి మారిపోయింది, కాని పచ్చని ఎరువుతో సహా సేంద్రియ ఎరువుల వాడకం గణనీయంగా తగ్గింది. అకర్బన ఎరువులు ఖరీదైనవి అవుతున్నాయి, కాబట్టి నేల ఉత్పాదకత స్థిరత్వం ప్రశ్నగా మారింది. అందువల్ల, అకర్బన ఎరువులను భర్తీ చేయడానికి ప్రత్యామ్నాయ వనరుల వైపు చూస్తారు. ఎరువుల వ్యయాన్ని తగ్గించడంలో మరియు ఉత్పాదకతను కాపాడటంలో ఆకుపచ్చ ఎరువు తక్కువ ఖర్చు మరియు సాంకేతికంగా సమర్థవంతమైనది.

హిమాలయ రాష్ట్రాల ఏటవాలు నేలలలో మొక్కజొన్న-గోధుమ పంటలలో ఆకుపచ్చ ఎరువు అనేది ఖర్చుతో కూడుకున్న పరిరక్షణ సాంకేతికత. ఇది అకర్బన ఎరువుల ద్వారా 100% సిఫార్సు చేసిన ఎన్‌పికె మోతాదు కంటే 16% అధిక వ్యవస్థ ఉత్పాదకతను ఉత్పత్తి చేయడమే కాకుండా, ప్రవాహవేగాని నెల కొట్టుకొనిపోకుండా నేల నష్టాన్ని వరుసగా 27 మరియు 33% తగ్గిస్తుంది . ఈ సాంకేతిక పరిజ్ఞానం రైతులను తన స్వంత వ్యవసాయ వనరులపై తక్కువ ఖర్చుతో పునరుత్పాదకంగా చేస్తుంది మరియు ఖరీదైన రసాయన ఎరువులను పొదుపు చేస్తుంది. నేల నాణ్యత మెరుగుదల కోసం నేలలో సేంద్రియ కార్బన్‌ను పెంచుతుంది.

KLO-7 : కోత తర్వాత గడ్డి బేల్స్ తయారు చేయండి

గడ్డి అనేది వ్యవసాయ ఉప ఉత్పత్తి, ధాన్యం మరియు పొట్టు తొలగించబడిన తరువాత తృణధాన్యాల మొక్కల పొడి కాండాలను కలిగి ఉంటుంది. ఇది బార్లీ,

వోట్స్, వరి, రై మరియు గోధుమ వంటి ధాన్యపు పంటల దిగుబడిలో సగం ఉంటుంది. ఇది ఇంధనం, పశువుల పరుపు మరియు పశుగ్రాసం, పై కప్పు, బుట్టల తయారీ వంటి అనేక రకాలైన ఉపయోగాలున్నాయి

గడ్డిని సాధారణంగా ఒక గడ్డి బేల్లో సేకరించి నిల్వ చేస్తారు, ఇది పురిబెట్టు లేదా తీగతో గట్టిగా కట్టుకున్న గడ్డి యొక్క బేల్ లేదా కట్ట. గడ్డి బేల్స్ చదరపు, దీర్ఘచతురస్రాకార లేదా గుండ్రంగా ఉండవచ్చు మరియు ఉపయోగించిన బేలర్ రకాన్ని బట్టి చాలా పెద్దవిగా ఉంటాయి. బేలింగ్ గడ్డితో పోలిస్తే బేలింగ్ గోధుమ గడ్డి ప్రత్యేకమైనది. ధాన్యం కోసం గోధుమలను పండించడం (లేదా వెంటనే) బాలర్ కలయికను అనుసరించడం సాధారణం.

ఈ కలయికలో యంత్రము యొక్క ఫానులు ఆపివేస్తారు, మరియు గోధుమ గడ్డి బేలింగ్ కోసం గాలిలో ఉంటుంది. అందువల్ల, మొల్లింగ్, ర్యాకింగ్ లేదా టెడ్డింగ్ అవసరం లేనందున బేలింగ్ ఖర్చులు ఎండుగడ్డి కంటే తక్కువగా ఉంటాయి. బేలింగ్ ఖర్చులతో పాటు, క్షేత్రంలో బేళ్లను నిర్వహించడం మరియు తరలించడం, బేళ్లను మార్కెట్‌కు తరలించడం మరియు గడ్డిని బేలింగ్ చేయడం వల్ల నేల నుండి తొలగించబడిన పోషకాల విలువలు ఉన్నాయి. కెంటకీ విశ్వవిద్యాలయం AGR -1 లైమ్ అండ్ న్యూట్రియంట్ సిఫారసుల ప్రకారం, గోధుమ గడ్డి యొక్క బేలింగ్ నత్రజని, భాస్వరం మరియు పొటాషియం వరుసగా 12 పౌండ్లు, 4 పౌండ్లు మరియు 20 పౌండ్ల గడ్డిని తొలగిస్తుంది. అందువల్ల, వాణిజ్య ఎరువుల ధరలు హెచ్చుతగ్గులకు లోనవుతున్నందున, గోధుమ గడ్డిని బేలింగ్ చేయడానికి కూడా ఖర్చులలో హెచ్చుతగ్గులుంటాయి.

KLO-8 : కుదించిన బెయిల్స్‌ను నిల్వ / రవాణా చేయండి

తృణధాన్యాల పంట యొక్క ఉప ఉత్పత్తిగా గడ్డి అనేక వ్యవసాయ మరియు పారిశ్రామిక తయారీలో అనుకూలంగా వుంటుంది. ఎక్కువగా ఇది పశుగ్రాసం లేదా పరుపుగా జంతువుల ఉత్పత్తిలో లేదా శక్తి వినియోగం కోసం వాడతారు. పంటను కోసిన తరువాత మార్కెట్ చేరేవరకూ నాణ్యతా భరోసా మరియు సరఫరా ఖర్చులను తగ్గించడం రెండూ అవసరం. గడ్డి యొక్క భారీతనం కారణంగా, రవాణా మరియు స్థల అవసరాలను తగ్గించడానికి తగిన స్థాయి సంపీడనం చాలా ముఖ్యం. 50 నుండి 300 kg/m^3 వరకు సాంద్రత యొక్క నిర్వహణ మరియు సంపీడన విధానాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. గుళికలు లేదా బ్రికెట్లను చేయడం ద్వారా అత్యధిక సాంద్రత (500 kg/m^3 వరకు) సాధించవచ్చు. ఫైబరస్ బయో ఇంధనం సరఫరా. సాధారణ సంపీడన వ్యవస్థలతో, సాంద్రత స్పెక్ట్రం 80 నుండి 160 kg/m^3 వరకు ఉంటుంది. ఈ విధానాలను హార్వెస్టింగ్ మెషీన్లతో పాటు రవాణా, నిర్వహణ మరియు నిల్వ పరికరాలకు సంబంధించినవిగా వర్ణించారు. గడ్డి యొక్క అధిక పీడన సంపీడనానికి సంబంధించిన విధానాలు కూడా వర్ణించారు. ఇవి సుదీర్ఘ దూరాల రవాణాకు మరియు ఫైబరస్ బయో ఇంధనాల సరఫరాకు లాజిస్టిక్ గొలుసులలో అనుకూలంగా ఉంటాయి. అటువంటి విధానాల మూల్యాంకనం మరియు ఎంపికకు ప్రమాణాలు అలాగే భవిష్యత్ పోకడలు ప్రదర్శించబడతాయి, ఇవి గడ్డి నిర్వహణలో ఆశించవచ్చు.

KLO-9 : వ్యవసాయ వ్యర్థాల నుండి ఇంధనంగా ఉపయోగించటానికి గుళికలు / బ్రికెట్లను తయారు చేయండి

పదార్థ సాంద్రత తగ్గడం బ్రికెట్ చేపట్టడానికి కారణం, ఎందుకంటే ఇది రవాణా, నిర్వహణ ఖర్చులు మరియు అసలు పదార్థంపై దహనంలో ఏదైనా మెరుగుదల రెండింటినీ నిర్ణయిస్తుంది: బ్రికెట్టింగ్ కళ. ఈ కళ తప్పనిసరిగా రెండు భాగాలను కలిగి ఉంటుంది: వదులుగా ఉండే పదార్థం యొక్క ఒత్తిడికి లోనయ్యే సంపీడనం దాని భారీతనాన్ని తగ్గించడానికి మరియు పదార్థాన్ని సమగ్రపరచడానికి తద్వారా ఉత్పత్తి సంపీడన స్థితిలో ఉంటుంది. తరువాత ప్రభావం, కణాల సంయోగం మూడు ప్రధాన విధానాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది:

1. ఫైబర్ కనెక్షన్ల ద్వారా కణాల సానుకూల కలయికను సృష్టించడం
2. హైడ్రోజన్ బంధాల ద్వారా కణాల మధ్య ఆకర్షణ శక్తులు
3. అనేక బయోమాస్ విషయాలు (లిగ్నిన్, ప్రోటీన్, స్టార్) లేదా జోడించిన బైండర్ల అంటుకునే ప్రభావం ద్వారా రూపం- క్లోజ్ బాండ్లను సృష్టించడం

పెల్లెటింగ్ మరియు బ్రికెట్టింగ్ మధ్య పోలిక

చిన్న గుళికలు / గోలి కంటే దిమ్మెల తయారీ మరింత సమర్థవంతంగా పనిచేస్తుంది, ఎందుకంటే జీవపదార్థాలు తప్పనిసరిగా ముందస్తుగా తయారు చేయవలసిన అవసరం లేదు లేదా ఏకరీతిలో పొడి (చూర్ణము) చేయవలసిన అవసరం లేదు, దీని ఫలితంగా తక్కువ తయారీ జరుగుతుంది. దిమ్మెల

తయారీ యొక్క మరొక ప్రయోజనం ఏమిటంటే ఇది అక్కడికక్కడే అమర్చవచ్చు. వ్యర్థ ఉపఉత్పత్తులను దిమ్మెలు చేయడం మరియు వాటిని వేరే ప్రదేశానికి లేదా పల్లపు ప్రాంతానికి రవాణా చేయకుండా శక్తి కోసం అక్కడే తిరిగి ఉపయోగించడం వల్ల పారవేయడం ఖర్చులు ఆదా అవుతాయి. దిమ్మెల తయారీ సాధారణంగా తక్కువ **H.P.** (యంత్రములు పనిచేయుటకు కావలసిన శక్తిని కొలిచే పరిమాణం) ఉపయోగిస్తుంది. పెట్టుబడి కోణంలో చూసినట్లయితే, దిమ్మెల తయారీకి కొనుగోలు మూలధనం మరియు నిర్వహణ ఖర్చులు గుళికల కంటే తక్కువగా ఉంటాయి. రవాణా ప్రధాన ప్రమాణాలలో ఒకటి అయితే, గుళికలు ఎక్కువ ప్రయోజనకరంగా ఉంటాయి ఎందుకంటే దిమ్మెలు కంటే అడుగుకు ఎక్కువ బరువు ఉంటాయి. దిమ్మెలు పెద్దవిగా ఉంటే ఇది ప్రత్యేకంగా వర్తిస్తుంది ఎందుకంటే అవి పేర్చబడినప్పుడు వాటి మధ్య ఎక్కువ గాలిని అనుమతిస్తుంది.

- సాంద్రత రెండు భాగాలను తప్పనిసరిగా కలిగి ఉంటుంది: వదులుగా ఉండే పదార్థం యొక్క ఒత్తిడికి లోనయ్యే సంపీడనం దాని ఘనపరిమాణమును తగ్గించడానికి మరియు పదార్థాన్ని సమీకరించటానికి తద్వారా ఉత్పత్తి సంపీడన స్థితిలో ఉంటుంది.
- సంపీడన పదార్థం తిరిగి పుంజుకోకుండా మరియు చివరికి దాని అసలు రూపానికి తిరిగి రాకుండా నిరోధించడానికి అంతర్గత లేదా బాహ్యంగా గానీ కలిపి ఉంచే కారకము అవసరం. బొగ్గును జీవపదార్థాల దిమ్మెలతో పోల్చినప్పుడు స్వాభావిక బైండర్లు లేకపోవడం ప్రధాన వ్యత్యాసం.
- దిమ్మెల కోసం ప్రధాన ప్రెస్లు పిస్టన్ మరియు స్క్రూ ప్రెస్, పెల్లెటైజింగ్ పాన్ గ్రైండర్ ప్రెస్, బొగ్గును ఉత్పత్తి చేయడానికి సాధారణంగా రోలర్ ప్రెస్ లేదా అగ్లోమీరేటర్లు ఉపయోగించబడతాయి.
- ముడిసరుకు యొక్క నాణ్యత, పరిమాణం అలాగే అనుకూల మార్కెట్ లభ్యత, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం యొక్క ఎంపికకు ప్రధాన కారకాలు.
- దిమ్మెలు అనేది స్వతంత్ర ప్రక్రియ కాదు. వేర్వేరు ముందస్తు సంసిద్ధత ఏర్పాట్లు పరిగణించబడతాయి: నిల్వ, నిర్వహణ, ఎండబెట్టడం మరియు పరిమాణం.
- వేర్వేరు పెట్టుబడులు మరియు నిర్వహణ ఖర్చులు (శ్రమ, నిర్వహణ, ముడిసరుకు మొదలైనవి) మూలధన ఖర్చులు దిమ్మెల ఉత్పత్తి ఖర్చులను నిర్ణయిస్తాయి.
- దిమ్మెల ప్లాంట్ల యొక్క ఆర్థికపరమైన లాభనష్టాలకు ఆ ఫ్యాక్టరీ ఖర్చులు ప్రధాన పోటీ. లేదా ఇంధనం ధరల కంటే దిమ్మెల ఖర్చు తక్కువగా ఉన్నాయా అనే దానిపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

KLO-10 : వివిధ రకాల దిమ్మెల యంత్రాలతో పరిచయం

ఆగ్రో-వేస్ట్ కమ్ బయోమాస్ బ్రికెట్ మేకింగ్ మెషిన్ అనేది, దిమ్మెల తయారీ యంత్రాల మోడళ్లలో ఒకటి, ఇది వివిధ వ్యవసాయ మరియు కలప వ్యర్థాల నుండి దిమ్మెలను తయారు చేయగలదు. వ్యవసాయ మరియు కలప వ్యర్థాలను 10 నుండి 12% మధ్య తేమ ఉండే పొడి రూపంలో (5 మిమీ నుండి 8 మిమీ వరకు) వాడాలి. ఒకవేళ మీరు ముడి పదార్థాలను పొడి రూపంలో చూర్ణం చేయాలనుకుంటే, క్రషర్ యంత్రాలను ఉపయోగించవచ్చు మరియు ఎండబెట్టడం కోసం ఆరబెట్టే యంత్రాలను ఉపయోగించవచ్చు.

కింది వ్యవసాయ మరియు కలప వ్యర్థాలను ముడి పదార్థాలుగా ఉపయోగించుకోవచ్చు: వేరుశనగ తొక్కలు, చెరకు పిప్పి, మొక్కజొన్న కంకి, కాఫీ గింజల పొట్టు, కాఫీ షెల్స్, జనపనార కర్రలు, రంపపు పొట్టు (మిశ్రమ), టానిన్ వేస్ట్, బాదం పొట్టు, సోయా బీన్ కాండాలు, వక్కల చిప్పలు, ఆముదం కాండాలు, కొబ్బరి చిప్పలు, కొబ్బరి పీచు, సన్ఫ్లవర్ కాండాలు, జొన్నగడ్డి, చిక్కుడుకాయల గడ్డి, బార్లీ గడ్డి, కంది కాండాలు, వరి గడ్డి, లాంటానా కమారా పొడి, సుబాబుల్ ఆకులు, ఏదైనా చూర్ణం, టీ వ్యర్థాలు, ధాన్యపు తవుడు, చింతపండు పొట్టు, నూనె తీసిన ఊక

KLO-11 : గుళికలు లేదా బ్రికెట్ల యొక్క వివిధ ఉపయోగాలతో పరిచయం

వ్యవసాయ వ్యర్థాలు లేదా జీవపదార్థ దిమ్మెలను బాయిలర్లలో ఆవిరి ఉత్పత్తి, తాపన ప్రయోజనం, ఎండబెట్టడం ప్రక్రియ మరియు గ్యాసిఫికేషన్ ప్లాంట్ వంటి బొగ్గు, కలప మరియు ఖరీదైన ద్రవ ఇంధనం %ఖీ%, డీజిల్, %హాణా%, కిరోసిన్ వంటి ప్రత్యామ్నాయ ఇంధనం స్థానంలో విస్తృతంగా ఉపయోగిస్తారు. .

1. బ్రికెట్స్ మరియు గుళికలు రెండూ ముడి పదార్థం యొక్క సాంద్రత నుండి ఉత్పన్నమయ్యే ఉత్పత్తులు.
2. ఇంధన వినియోగం కోసం బయోమాస్ బ్రికెట్స్ మరియు గుళికలు ఒక నిర్దిష్ట ముడి పదార్థం యొక్క లక్షణాలను మెరుగుపరచడం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న ఒక ఉత్పత్తి.
3. సాంద్రతకు ప్రధాన కారణం వాల్యూమ్కు వాటి శక్తిని పెంచడం.

వివిధ పరిశ్రమలలో పర్యావరణ అనుకూల జీవ ఇంధన దిమ్మెలు / జీవ సంబంధ బొగ్గు యొక్క వాడకం :

గ్యాసిఫైయర్ సిస్టమ్ అనువర్తనాలు	సిరామిక్ ఇండస్ట్రీస్
వక్రీభవన పరిశ్రమలు	ద్రావణి సంగ్రహణ మొక్క
రసాయన పరిశ్రమలు	రంగు యూనిట్లు
పాల మొక్క	ఆహార ప్రాసెసింగ్ పరిశ్రమలు
కూరగాయల మొక్కలు	వస్త్ర యూనిట్
స్పిన్నింగ్ మిల్	లామినేషన్ ఇండస్ట్రీస్
తోలు పరిశ్రమలు	ఇటుక తయారీ యూనిట్లు
రబ్బరు పరిశ్రమలు	ఏదైనా పారిశ్రామిక థర్మల్ అప్లికేషన్

విభాగం-6

పెట్టుబడి/సేవలు అందించువారు మరియు కొనుగోలుదారులతో సమన్వయం సంప్రదింపులు జరుపుతారు (AGR/N7827)

KLO-1 : ప్రస్తుతం ఉన్న వాణిజ్య వ్యవస్థలు మరియు పర్యావరణంతో పరిచయం పెంచుకోండి

వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ ప్రధానంగా వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల కొనుగోలు మరియు అమ్మకం. మునుపటి రోజుల్లో గ్రామ ఆర్థిక వ్యవస్థ స్వయం సమృద్ధిగా ఉన్నప్పుడు వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల మార్కెటింగ్ ఎటువంటి ఇబ్బందులను ఎదుర్కోలేదు, ఎందుకంటే రైతు తన ఉత్పత్తులను వినియోగదారునికి నగదు లేదా మార్పిడి ప్రాతిపదికన విక్రయించాడు.

నేటి వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ వినియోగదారుని చేరేముందు ఒక వ్యక్తి నుండి మరొకరికి మార్పిడి లేదా బదిలీలు చేయవలసి ఉంటుంది. ఇందులో మూడు మార్కెటింగ్ విధులు ఉన్నాయి, అనగా, సమీకరించడం, వినియోగం మరియు పంపిణీ కోసం తయారీ. ఏదైనా వ్యవసాయ ఉత్పత్తులపై అమ్మడం అనేది ఆ సమయంలో ఉత్పత్తి యొక్క గిరాకీ, నిల్వ లభ్యత వంటి కొన్ని అంశాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఉత్పత్తులు నేరుగా మార్కెట్లో విక్రయించవచ్చు లేదా ప్రస్తుతానికి స్థానికంగా నిల్వ చేయబడవచ్చు. అంతేకాక, ఇది పొలం నుండి సేకరించినందున అమ్మవచ్చు లేదా దానిని రైతు లేదా గ్రామ వ్యాపారి శుభ్రం చేసి, గ్రేడ్ చేసి ప్రాసెస్ చేయవచ్చు. వినియోగదారులు కోరుకుంటున్నందున లేదా కొన్నిసార్లు ఆ ఉత్పత్తి యొక్క నాణ్యతను పరిరక్షించటానికి కొంత సమయం ప్రాసెసింగ్ జరుగుతుంది. ప్రాథమిక, ద్వితీయ లేదా టెర్మినల్ మార్కెట్ల వంటి వివిధ మార్కెట్లలోని వివిధ పాయింట్లలో మొత్తం అమ్మకం మరియు చిల్లర వ్యాపారం ద్వారా ప్రస్తుత గిరాకీతో సరఫరాను సరిపోల్చడం పంపిణీ వ్యవస్థ యొక్క పని.

భారతదేశంలో చాలా వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను ప్రైవేటు రంగంలోని రైతులు వడ్డీ వ్యాపారులకు (రైతుకు రుణపడి ఉండవచ్చు) లేదా గ్రామ వ్యాపారులకు విక్రయిస్తారు. ఉత్పత్తులు వివిధ మార్గాల్లో అమ్ముడవుతాయి. ఉదాహరణకు, ఇది రైతు గ్రామంలోని వారాంతపు గ్రామ మార్కెట్లో లేదా పొరుగు గ్రామంలో అమ్మవచ్చు. ఈ దుకాణాలు అందుబాటులో లేకపోతే, ఉత్పత్తులను సమీప గ్రామంలో లేదా పట్టణంలో లేదా మండి మార్కెట్లలో అమ్మవచ్చు.

భారతదేశంలో, వ్యవసాయ మార్కెటింగ్‌లో పాలుపంచుకున్న అనేక కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థలు, వ్యవసాయ వ్యయాలు మరియు ధరల కమిషన్, ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా, కాటన్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా, జూట్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా మొదలైనవి ఉన్నాయి. రబ్బరు కోసం ప్రత్యేకమైన మార్కెటింగ్ సంస్థలు కూడా ఉన్నాయి. టీ, కాఫీ, పొగాకు, సుగంధ ద్రవ్యాలు మరియు కూరగాయలు.

1937 వ్యవసాయ ఉత్పత్తి (గ్రేడింగ్ మరియు మార్కెటింగ్) చట్టం ప్రకారం, నలభైకి పైగా ప్రాథమిక వస్తువులు ఎగుమతి కోసం తప్పనిసరిగా గ్రేడ్ చేయబడతాయి మరియు అంతర్గత వినియోగం కోసం స్వచ్ఛందంగా గ్రేడ్ చేయబడతాయి. వస్తువుల మార్కెట్ల నియంత్రణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విధి అయినప్పటికీ, ఎంచుకున్న మార్కెట్లలో వస్తువుల గ్రేడింగ్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడంలో సహాయపడటానికి మార్కెటింగ్ మరియు తనిఖీ డైరెక్టరేట్ గ్రామీణ స్థాయికి మార్కెటింగ్ మరియు తనిఖీ సేవలను మరియు ఆర్థిక సహాయాన్ని అందిస్తుంది.

వ్యవసాయ ఉత్పత్తి, మార్కెటింగ్ మరియు అనుబంధ వాణిజ్య కార్యకలాపాల సంప్రదాయం మనకు ఉన్నందున, ఇప్పుడు మనకు మేధోమథనం మరియు విలువ ఆధారిత సేవల యొక్క కొత్త ఆలోచనలతో ముందుకు రావడానికి సమయం ఆసన్నమైంది. ఈ విలువ ఆధారిత సేవలు ప్రస్తుత వ్యవసాయ సాధనమునకు కొత్త కోణాన్ని ఇస్తాయి. తదుపరి తార్కిక దశ ఆహార ప్రాసెసింగ్ కావచ్చు, ఇది మరొక ఆదాయాన్ని సంపాదించే ప్రాంతంగా ఉండటమే కాకుండా మన యువతకు పూర్తి సమయం ఉపాధిని అందిస్తుంది. మారుతున్న వ్యవసాయ దృష్టాంతం మరియు ప్రపంచ పోటీతో, అందుబాటులో ఉన్న వనరులను గరిష్ట స్థాయిలో ఉపయోగించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

నేషనల్ అగ్రికల్చర్ మార్కెట్ (NAM) అనేది పాన్-ఇండియా ఎలక్ట్రానిక్ ట్రేడింగ్ పోర్టల్, ఇది వ్యవసాయ వస్తువుల కోసం ఏకీకృత జాతీయ మార్కెట్‌ను రూపొందించడానికి ప్రస్తుత APMC మండిలను అనుసంధానిస్తుంది.

భారత ప్రభుత్వ వ్యవసాయ మరియు రైతు సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ ఆధ్వర్యంలో ఇ-నామ్‌ను అమలు చేయడానికి చిన్న రైతు అగ్రిబిజినెస్ కన్సార్టియం (ఎస్ఎఫ్ఐసి) ప్రధాన సంస్థ.

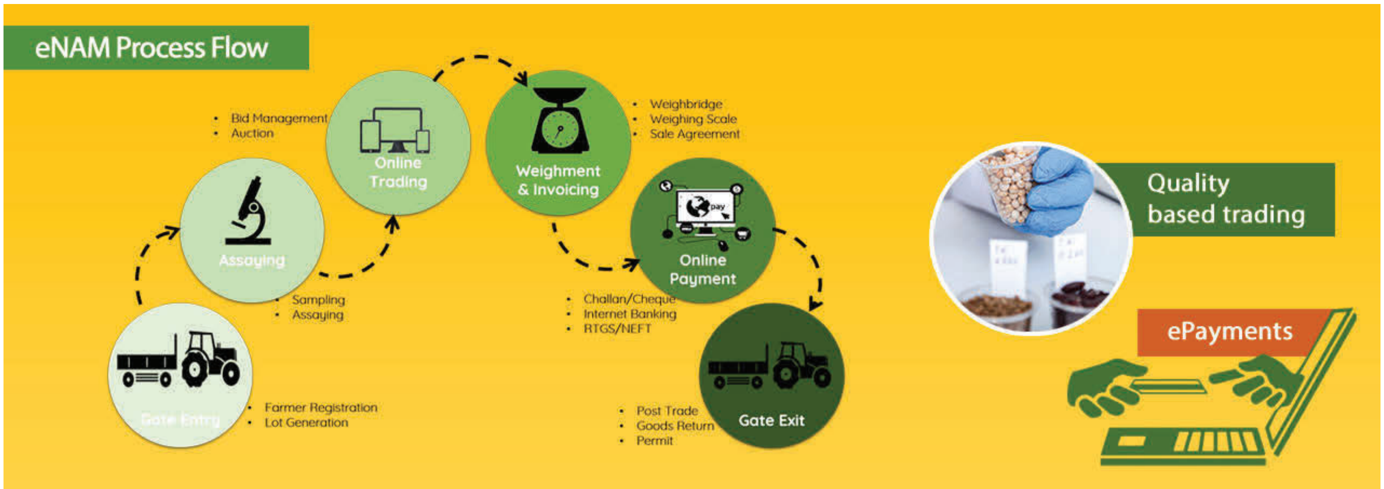

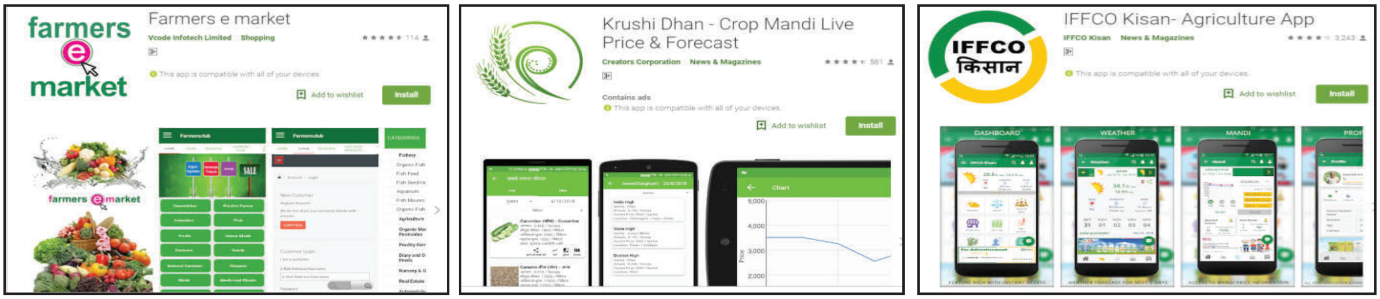

రైతు నుండి వినియోగదారునికి - రైతు నుండి నోటికి (ఫోర్క్) - వ్యవసాయ ప్రత్యక్ష మార్కెటింగ్ : రైతులకు అధిక పారితోషికం లభించడంలో మరియు వినియోగదారుల సంతృప్తి స్థాయిని తీర్చడంలో చాలా దూరం వెళుతున్నందున వ్యవసాయ ప్రత్యక్ష మార్కెటింగ్ అనేది దేశంలోని రైతులు మరియు వినియోగదారుల యొక్క దీర్ఘకాల అవసరం. వ్యవసాయ సరుకును రైతులు సరసమైన ధరలకు వినియోగదారునికి నేరుగా అమ్మడం. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల యొక్క ప్రత్యక్ష మార్కెటింగ్, మధ్యవర్తులు మరియు కమీషన్ ఏజెంట్లను పూర్తిగా తొలగించడానికి సహాయపడుతుంది, వారు తమ ఉత్పత్తులను అమ్మడం కోసం మార్కెట్ యార్డులకు వచ్చే వ్యవసాయదారులు / రైతుల నుండి అధిక స్థాయి కమీషన్ రుసుమును వసూలు చేస్తారు మరియు తరువాత రిటైల్ ధరలను కృత్రిమంగా పెంచుతారు.

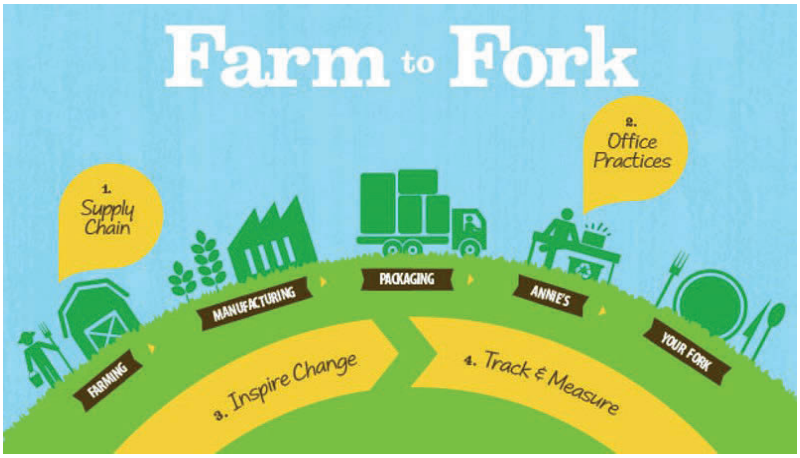

ఎటువంటి వ్యవసాయ వనరులు, లక్ష్యాలు మరియు కొనుగోలుదార్ల వివరాలు ప్రత్యక్ష వ్యాపార మార్గాలకు బాగా సరిపోతాయో ఎంచుకునేటప్పుడు రైతులు ఏమి పరిగణించాలి?

విజయవంతమైన వ్యవసాయ కార్యకలాపాలకు ఉత్పత్తి మరియు పంపిణీ యొక్క సున్నితమైన సమతుల్యత అవసరం. చాలా మంది సాగుదారులు తమ ఉత్పత్తులను ప్రత్యక్షంగా మార్కెట్ చేయడానికి ఎంచుకుంటారు. ఎందుకంటే ఇది టోకు అమ్మకాలతో పోలిస్తే మంచి లాభాలను ఇస్తుంది. మధ్యవర్తిని తప్పించడం మరియు కస్టమర్ నుండి ప్రత్యక్ష అభిప్రాయాన్ని పొందడం ద్వారా గ్రహించిన ప్రయోజనాలు నేరుగా విక్రయించడానికి ఈ మార్గాలు దోహదం చేస్తాయి.

ఫార్మ్ డైరెక్ట్ మార్కెటింగ్ : ఫార్మ్ డైరెక్ట్ మార్కెటింగ్ అనేది పొలము నుండి నేరుగా వినియోగదారులకు ఉత్పత్తిని అమ్మడం. కిరాణా దుకాణం అమ్మే ధరను రైతు ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకుంటాడు. ఈ మార్కెటింగ్ పద్ధతి టోకు వ్యాపారానికంటే ఎక్కువ పారిశ్రామిక సామర్థ్యం ఉండే వ్యాపారం లాంటిది. చెప్పాలంటే, ఈ పద్ధతిని ఉపయోగించే రైతు పంట కంటే "వుత్పత్తి" ని ఎక్కువ చేస్తాడు. వినియోగదారులు ఈ విధంగా కొనుగోలు చేయడానికి ఇష్టపడే ఒక కారణం సాగుదారులతో సంభాషించే అవకాశం. ఈ విధమైన కొనుగోలు అనుభవం ఉత్పత్తిలో ఎక్కువ భాగానికి కలుగుతుంది.

రెస్టారెంట్లు, కిరాణా దుకాణాలు మరియు ఇతర సంస్థలకు అమ్మకాలు కూడా వ్యవసాయ ప్రత్యక్ష మార్కెటింగ్ విధానాలలో చేర్చబడ్డాయి. ఎందుకంటే, రైతులు ధరపై కొంత నియంత్రణ కలిగి ఉంటారు మరియు వ్యాపార లావాదేవీలు ఆ యజమానితో ఉన్న సంబంధంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. అమ్మకాల ధర మారుతూ ఉంటుంది. రెస్టారెంట్లకు ధర ఎక్కువ కావచ్చు, కానీ కిరాణా దుకాణాలకు తక్కువ వుండచ్చు.

వ్యవసాయ ప్రత్యక్ష మార్కెటింగ్ ప్రయోజనాలు : తక్కువ మొత్తంలో వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను అమ్మవచ్చు కాబట్టి, చిన్న ఉత్పత్తిదారులు కూడా పాల్గొనవచ్చు. రైతు ధరను నిర్ణయిస్తాడు లేదా ధరపై ఎక్కువ నియంత్రణ కలిగి ఉంటాడు. మంచి వుత్పత్తులు మరియు సేవలు ఆకర్షణీయమైన ధరలను పొందగలవు. అందువల్ల, చిన్న మొత్తంలో సాగు చేసే పొలాలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి.

సాధారణంగా చెల్లింపులు వెంటనే జరుగుతాయి: దీనికి తోడు, ఉత్పత్తులు మరియు సేవలపై వినియోగదారుల నుండి రైతులు తక్షణ అభిప్రాయాన్ని పొందుతారు. ఈ ఇన్పుట్ ద్వారా రైతు తన / ఆమె వ్యాపారాన్ని మెరుగుపరచవచ్చు మరియు లాభాలను పెంచుకోవచ్చు.

డైరెక్ట్ మార్కెటింగ్ ఛానల్ : రోడ్డు పక్కన ఉండే మార్కెట్లు-ఈ ఎంపిక, రైతు, మార్కెట్ కు రవాణా ఖర్చును తగ్గించడంలో లేదా మార్కెట్‌కు దగ్గరల్లో ఉండటానికి అవకాశం వుంటుంది. ఒక "గౌరవం-వ్యవస్థ"గా ఏర్పాటు చేస్తే, ఈ ఎంపికకు తక్కువ సమయం మరియు తక్కువ మౌలిక సదుపాయాల అవసరాలు ఉంటాయి. వ్యాపారరీత్యా జయప్రథమైన రోడ్డు పక్కన వుండే మార్కెట్ల లో మౌలిక సదుపాయాలు, పెట్టుబడి, త్రోవచూపే గుర్తులు, మార్కెటింగ్, మరియు వుద్యోగులు అవసరం. ఈ దుకాణాలకు సరైన ప్రదేశం కూడా ముఖ్యమే.

రైతు మార్కెట్లు : మీ ఉత్పత్తి అధిక మొత్తంలో వినియోగదారులకు చేరుతుందని నిర్ధారిస్తుంది, వారు సాధారణంగా కిలో / కాయలకు అత్యధిక ధరను చెల్లిస్తారు, అదే సమయంలో మిమ్మల్ని ఇతర అమ్మకందారులతో ప్రత్యక్ష పోటీలో ఉంచుతారు. కస్టమర్ విధేయతను పెంపొందించడానికి, ప్రత్యక్ష అభిప్రాయాన్ని పొందడానికి మరియు మీ వ్యవసాయ వ్యాపారాన్ని ప్రోత్సహించడానికి రైతు మార్కెట్లు ఒక గొప్ప మార్గం. ఇంటికి దూరంగా ఉండటం, సిబ్బందిపై పెట్టుబడులు పెట్టడం, ట్రక్కులను నడపడం మరియు మార్కెట్ రోజులలో వాతావరణ సంబంధిత అనిశ్చితి లాటివి తట్టుకున్నట్లయితే రైతులు చాలా కాలం పాటు మార్కెట్ అమ్మకాలు చేయగలరు. రైతుకు సరైన రవాణా మరియు నిల్వ సౌకర్యం ఉండాలి, పలు రకాల చెల్లింపులను అంగీకరించే ఏర్పాట్లు ఉండాలి మరియు ఆ రోజున మీరు విక్రయించే దాని గురించి మంచి ఆలోచనను అభివృద్ధి చేయాలి. రైతు మార్కెట్‌కు అవసరమైన విక్రేత ఫీజులు మరియు ఇతర అవసరాలను కూడా గుర్తుంచుకోవాలి.

మీ స్వంతంగా ఎంచుకోండి: ఈ ఎంపిక కొత్తది కాని రైతుకు తక్కువ శ్రమ అవసరం, కానీ ప్రజా సంబంధాలపై ఎక్కువ శ్రద్ధ అవసరం. దొంగతనం మరియు పంటలకు నష్టం జరగకుండా జన సమూహ నియంత్రణ, మరియు రద్దీగా వుండే రోజులలో సిబ్బంది. పంట నష్టం మరియు పొలంలో ఎవరైనా గాయపడినా మీరు సిద్ధంగా ఉండాలి. ఈ మార్కెటింగ్ ఛానల్ కొన్నిరకాల పంటలకు మరియు పండ్ల తోటలకు బాగా పనిచేస్తుంది. ఈ మోడల్‌కు సరైన ప్రదేశం కూడా సహాయపడుతుంది.

సబ్స్క్రిప్షన్ ఫార్మింగ్, లేదా కమ్యూనిటీ సపోర్టెడ్ అగ్రికల్చర్ (సిఎస్ఎ) ప్రోగ్రామ్‌లు : ఈ నమూనాలో, మీ కొనుగోలుదారుడు మీతో భాగస్వామి మరియు సీజన్‌కు ముందుగానే, సాధారణంగా శీతాకాలంలో వారికి ఉత్పత్తుల వాటాను చెల్లిస్తాడు. సీజన్ ప్రారంభంలో ఇది మీకు మూలధనాన్ని ఇస్తుంది మరియు మీ ఉత్పత్తికి అమ్మకానికి హామీ ఇస్తుంది. ఇది కస్టమర్ విశ్వాసాన్ని మరియు సమాజ భావాన్ని సృష్టించే ప్రయోజనాన్ని కలిగి ఉంది. దీనికి సభ్యులతో పరస్పర చర్య అవసరం మరియు పొలం వద్దకే వచ్చి ఎగుమతి, దిగుమతి చేసే రవాణా సంస్థలను గుర్తించడం అవసరం, అలాగే ప్రతి వారం చక్కటి ప్రణాళికలతో వ్యవహరించడం. మీరు మీ ప్రాంతంలో ఇచ్చే పోటీని మరియు CSA కోసం కస్టమర్ అవగాహనలను, అంచనాలను మార్చడాన్ని కూడా పరిగణించాలి.

FROM FARM TO TABLE

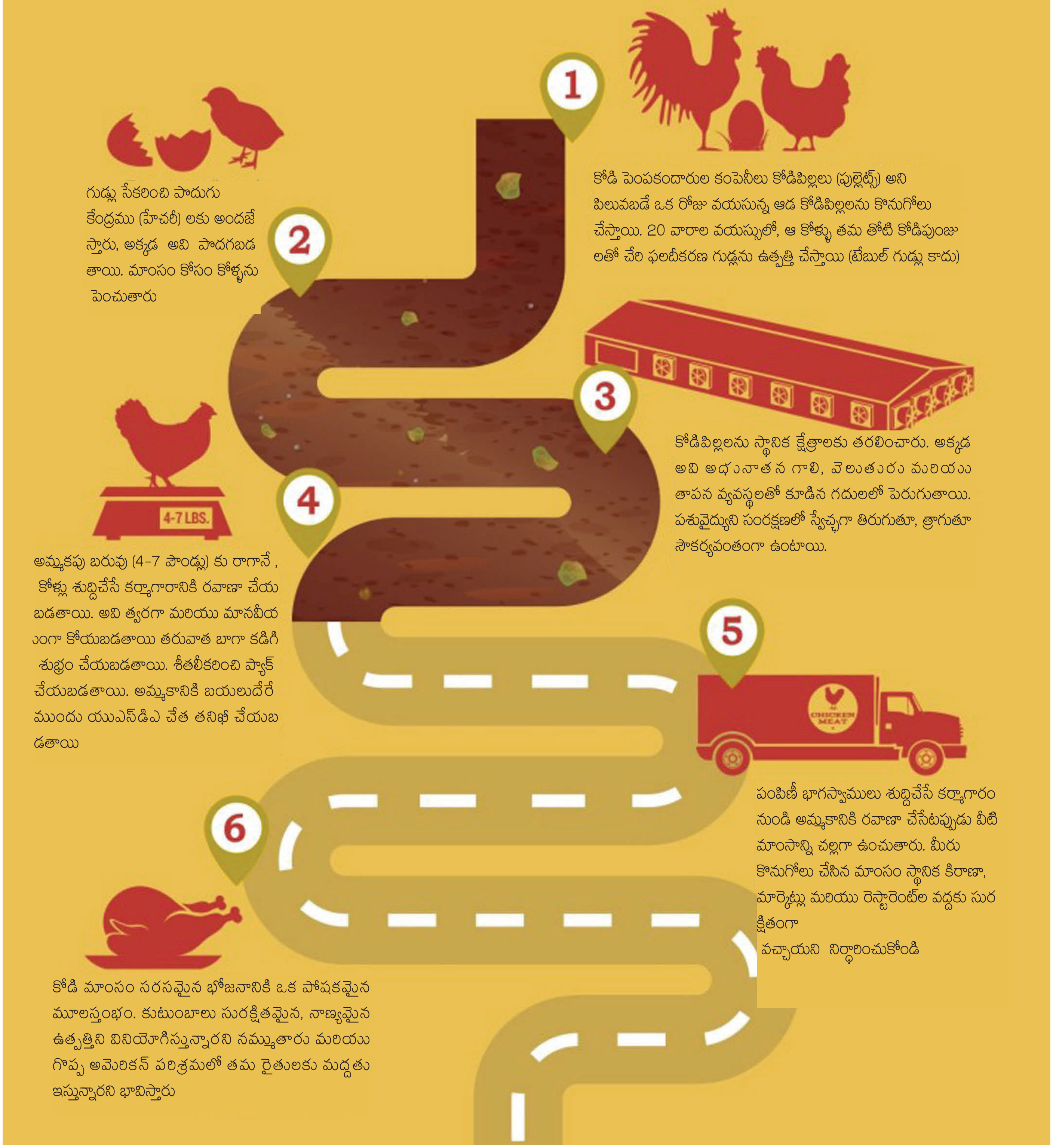

1. కోడి పెంపకందారుల కంపెనీలు కోడిపిల్లలు (పుల్లెట్స్) అని పిలువబడే ఒక రోజు వయసున్న ఆడ కోడిపిల్లలను కొనుగోలు చేస్తాయి. 20 వారాల వయస్సులో, ఆ కోళ్ళు తమ తోటి కోడిపుంజులతో చేరి ఫలదీకరణ గుడ్లను ఉత్పత్తి చేస్తాయి (టేబుల్ గుడ్లు కాదు)

2. గుడ్లు సేకరించి పొదుగు కేంద్రము (హేచరీ) లకు అందజేస్తారు, అక్కడ అవి పొదగబడతాయి. మాంసం కోసం కోళ్ళను పెంచుతారు

3. కోడిపిల్లలను స్థానిక క్షేత్రాలకు తరలించారు. అక్కడ అవి అధునాతన గాలి, వెలుతురు మరియు తాపన వ్యవస్థలతో కూడిన గదులలో పెరుగుతాయి. పశువైద్యుని సంరక్షణలో స్వేచ్ఛగా తిరుగుతూ, త్రాగుతూ సౌకర్యవంతంగా ఉంటాయి.

4. అమ్మకపు బరువు (4–7 పౌండ్లు) కు రాగానే , కోళ్లు శుద్ధిచేసే కర్మాగారానికి రవాణా చేయబడతాయి. అవి త్వరగా మరియు మానవీయంగా కోయబడతాయి తరువాత బాగా కడిగి శుభ్రం చేయబడతాయి. శీతలీకరించి ప్యాక్ చేయబడతాయి. అమ్మకానికి బయలుదేరే ముందు యుఎస్‌డిఎ చేత తనిఖీ చేయబడతాయి

5. పంపిణీ భాగస్వాములు శుద్ధిచేసే కర్మాగారం నుండి అమ్మకానికి రవాణా చేసేటప్పుడు వీటి మాంసాన్ని చల్లగా ఉంచుతారు. మీరు కొనుగోలు చేసిన మాంసం స్థానిక కిరాణా, మార్కెట్లు మరియు రెస్టారెంట్‌ల వద్దకు సురక్షితంగా వచ్చాయని నిర్ధారించుకోండి

6. కోడి మాంసం సరసమైన భోజనానికి ఒక పోషకమైన మూలస్తంభం. కుటుంబాలు సురక్షితమైన, నాణ్యమైన ఉత్పత్తిని వినియోగిస్తున్నారని నమ్ముతారు మరియు గొప్ప అమెరికన్ పరిశ్రమలో తమ రైతులకు మద్దతు ఇస్తున్నారని భావిస్తారు

రెస్టారెంట్లు/హొటల్స్/దాబాలు : సముచిత పంటలకు మరియు ప్రత్యేక రకాలకు బాగా సరిపోవచ్చు. రెస్టారెంట్లు సంవత్సరం పొడుగూతా వ్యాపారాన్నిస్తాయి , గొప్ప లాభాల నిష్పత్తి (PR) ఉండవచ్చు మరియు ఒప్పందంపెరిగే అవకాశం వుంటుంది. కొన్ని లోపాలున్నప్పటికీ, ఆదేశాల యొక్క పరిమాణాలు చిన్నవిగా మరియు / లేదా విశ్వసించదగ్గవిగా ఉండవచ్చు. పరిమాణం ప్రకారం అందించడం మరియు నాణ్యతా ప్రమాణాల మీద అధిక ఒత్తిడి, అలాగే వేరే షెడ్యూల్ మరియు గిరాకీ ఉన్న వంటమనుషులతో పని చేయడంలో ఇబ్బంది, మరియు ఋతువుల మీద అవగాహన లేకపోవడం వంటి కొన్ని లోపాలు వున్నాయి.
ఫార్మ్ డైరెక్ట్ మార్కెటింగ్ సవాళ్లు : వ్యవసాయ క్షేత్రం పెరుగుదలకు మరియు దాని ఉత్పత్తులను ఎలా మరియు ఎవరికి అమ్మకాలు చేస్తుంది అనేదానికి ప్రత్యక్ష మార్కెటింగ్ బాధ్యత వహిస్తుంది కాబట్టి, టోకు దుకాణాలను ఉపయోగించే పొలాల కంటే ఇందులో ప్రమాదం చాలా ఎక్కువ. ప్రత్యక్ష అమ్మకాలు, వ్యవసాయానికి అదనంగా ఒక చిన్న వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించడానికి సమానం. వ్యవసాయ ప్రత్యక్ష అమ్మకాలను ఉపయోగించి, రైతు కొత్త పాత్రలను పోషిస్తాడు మరియు అమ్మకాలు, చిల్లర వ్యాపారము, ప్రకటనలు, వినియోగదారుల సంబంధాలు మరియు మొదలైన వాటికి బాధ్యత వహిస్తాడు. ఈ పద్ధతికి వ్యక్తులతో పనిచేయడానికి వ్యక్తిత్వం మరియు సహనం అవసరం: వ్యవసాయ వినియోగదారులు, ఇతర పొలాలు వారికి వర్తించని నిబంధనలు కూడా, వ్యవసాయ ప్రత్యక్ష అమ్మకాలకు ఉన్నాయి. చివరగా, చిన్న పొలాల మీద లాభాల అవకాశం చాలా ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికీ, శ్రమ ఎక్కువ. ఈ విధానానికి రాత్రింబవళ్ళు కష్టపడాలి, వినియోగదారుల సేవ, పోటీతత్వం మొదలైనవి అవసరం.
విక్రయించడానికి పంట లేదా ఉత్పత్తిని ఎంచుకోవడం: ఏమి విక్రయించాలో నిర్ణయించడం క్రయవిక్రయాలలో అంతర్భాగం ముఖ్యంగా వ్యవసాయ ప్రత్యక్ష అమ్మకాలు. దీనికే "సముచిత వ్యాపారం" అనే భావనతో దగ్గరి సంబంధం కలిగి ఉంది. సముచిత వ్యాపారం ఒక ఉత్పత్తిని ఉత్పత్తి చేస్తుంది, అది ఇతరుల ఉత్పత్తికి భిన్నంగా ఉంటుంది. ఈ ప్రత్యేకత ద్వారా, వుత్పత్తి మార్కెట్లో ఒక స్థానంలో వుంటుంది. సముచిత వ్యాపారం కొనుగోలుదార్లను ఆకర్షిస్తుంది మరియు ఉత్పత్తికి తగిన ధరను నియంత్రించే సామర్థ్యాన్ని కలిగిస్తుంది. సముచిత వ్యాపారం అనేది సాంప్రదాయ వ్యవసాయానికి విరుద్ధంగా వుంటుంది, దీనిలో వాస్తవంగా ఒకేలా ఉండే వస్తువులు "అందరికీ" విక్రయించబడతాయి. బదులుగా, ఒక నిర్దిష్ట ఉత్పత్తి, దాన్ని కోరుకునేవారికి, కొనడానికి సిద్ధంగా వుండే ఒక నిర్దిష్ట జనాభాకు విక్రయించబడుతుంది.

కొన్ని మార్గదర్శక ప్రశ్నలు ఈ ప్రక్రియకు సహాయపడగలవు, ఇక్కడ కొన్ని ఉదాహరణలు ఇవ్వబడ్డాయి

- మీ భౌగోళిక ప్రాంతంలో వినియోగదారుల రకాన్ని, గిరాకీని పరిగణనలోకి తీసుకోండి.
- మా ఉత్పత్తిని కొనుగోలు చేయడానికి ఎవరైనా ఉన్నారా? వుంటే, ఎంత చెల్లిస్తారు?
- మన ఉత్పత్తిని ఎక్కడ మార్కెట్ చేసుకోవాలో, అక్కడికి ఎలా చేరాలో తెలుసుకోండి. ఈ నిర్ణయంలో మన వినియోగదారులకు దగ్గరలో వుండడం ముఖ్యం. వారు తగినంత దగ్గరలో ఉన్నారా?
- రైతు మార్కెట్లు మనకు దగ్గరగా ఉన్నాయా, రవాణాకు అయ్యే ఖర్చు ఎంత?
- అక్కడికి లారీలో సరుకు పంపుటకు పట్టే సమయం ఎంత? మరియు ఆ ఖర్చు భరించగలరా?
- పోటీ గురించి తెలుసుకున్నారా? వారికి ఇతర వ్యాపారులకు ఎలాంటి లాభాలు ఉంటాయి? పోటీదారులు చేయలేనిది ఏదైనా మనం తీసుకురావచ్చా?
- మనం అమ్మడానికి సిద్ధం చేసే ఉత్పత్తి (లు) కొరకు మార్కెట్ ధరల (ప్రస్తుత మరియు మొత్తం ధోరణి) గురించి తెలుసుకోండి. లాభం నిర్ధారించడానికి ఉత్పత్తి వ్యయంతో పోల్చి చూడండి.
- సాధారణ మౌలిక సదుపాయాలు-అవసరమైన రవాణా, సరఫరా, కూలీలు మరియు ఆహార భద్రతా నియమావళి ఆవశ్యకతలను మనం తీర్చవచ్చా?
- కోత అనంతర నిర్వహణా సామర్థ్యాలు-ఉత్పత్తిని ఎక్కడైనా తరలించడానికి, తాజా మరియు రుచికరమైనదిగా వుండడం కొరకు మనం ఆలోచన చేసినట్లయితే, అవసరమైన నీరు, శీతలీకరణ పరికరాలు మనకు వున్నాయా? మనం సరిగ్గా కట్టలు కట్టగలుగుతామా?
- సిద్ధము చేయబడ్డ ఆహారాలను తయారు చేయడం మరియు సంబంధిత భద్రతా నియమావళి బాధ్యతలతో వ్యవహరించాల్సిన అవసరం ఉన్నదా?
- నష్టము కలిగే అవకాశాలను పరిగణలోకి తీసుకోండి-నేరుగా అమ్మకాలు చేసేటప్పుడు, సంబంధించిన సమస్యల నుంచి మనల్ని మనం సంరక్షించుకోవాలి.

KLO-2 : సరఫరాదారులు / సేవా ప్రదాతలను గుర్తించండి మరియు చర్చించండి

వ్యవసాయ-వ్యాపారంలో బలమైన చర్చల నైపుణ్యాలు చాలా ముఖ్యమైనవి. మనం విజయం సాధించాలంటే ఎలా సంప్రదింపులు జరుపాలి అనేది తెలియాలి. సమన్వయ కమిటీ యొక్క ప్రధాన నాయకత్వం మరియు నిర్వహణ నైపుణ్యం ఒప్పందం-తయారీ, కార్పొరేట్ జట్టు నిర్మాణం, ఒప్పందాలు మరియు వివాదాలను విజయ లక్ష్యంతో నిర్వహించడం వంటి విస్తృత వ్యాపార సందర్భాలలో సమర్థవంతంగా చర్చలు జరపడానికి మీకు సహాయపడుతుంది. ఇరువైపులా లక్ష్యం మరియు న్యాయంగా ఉండటం ద్వారా, అన్ని విజయవంతమైన చర్చలు నైతిక మార్గదర్శకాల పరిధిలోకి వచ్చేలా చూస్తాము.

పంట అమ్మకాల చర్చలు అమ్మకందారులకు భయం కలిగిస్తాయి. ఒక ప్రతినిది ఒప్పందాన్ని రద్దు చేశారని భావించినప్పుడు చాలా బాధాకరంగా ఉంటుంది మరియు "వివరాల గురించి మాట్లాడాలని" కోరడం ద్వారా తిరిగి ఆ ఒప్పందాన్ని పొందవచ్చు.

సరైన అమ్మకాల చర్చల వ్యూహంతో, చక్కని వ్యాపార వాతావరణంలో వుంటే, ఇరువర్గాలకు విజయ ఫలితాన్ని ఇస్తుంది. ధరలలో రాయితీలను నివారించడానికి మరియు మీ లాభాలను కాపాడుకోవడానికి మీకు అమ్మకందారుల నైపుణ్యానికి అవసరమైన 9 పంట అమ్మకాల నైపుణ్యాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి.

1. సరైన వ్యక్తులతో మాట్లాడండి : ఒకరితో ఒప్పందం కుదుర్చుకోవడం, వారికి నిర్ణయం తీసుకునే ప్రక్రియలో తుది అభిప్రాయం లేదని తెలుసుకోవడంకంటే

నిరుత్సాహపరిచేది ఏమీ లేదు. అమ్మకాల ప్రక్రియ ప్రారంభంలోనే నిర్ణయాధికారులను ఎలా గుర్తించాలో మరియు చేరుకోవాలో మీ రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వడం ద్వారా ఈ అసమానతలను తగ్గించడానికి సహాయం చేయండి.

2. వినియోగదారుని బాధను అర్థం చేసుకోండి : ఎదుటివారి బాధను అర్థం చేసుకోవాలంటే ముందు మన కష్టం మనకు తెలియాలి. అలాగైతే ధరను తగ్గించే అవకాశం తక్కువ. నైపుణ్యం కలిగిన రైతులు వినియోగదారుని బాధను ముందుగానే గుర్తిస్తారు, దానిని కొనుగోలుదారుని దృష్టికి తీసుకువస్తారు మరియు వారి ఆర్థిక మరియు భావోద్వేగ వ్యయాన్ని అంచనా వేస్తారు.

3. సంబంధాన్ని పెంచుకోండి : కొనుగోలుదారులు వారు నమ్మినవారితో చర్చలు జరుపుతున్నప్పుడు "బేరాలు ఆడటం" చాలా తక్కువ. చర్చల వాడిని తగ్గించడానికి అమ్మకాల ప్రక్రియ ప్రారంభంలోనే విశ్వాసాన్ని నెలకొల్పడానికి మరియు సంబంధాన్ని పెంచుకోవడాన్ని మీ రైతులకు నేర్పండి.

4. విలువను లెక్కించండి : వినియోదారుడు ఒక వస్తువు విలువను స్పష్టంగా అర్థం చేసుకున్నప్పుడు, వారు దాని విలువను చెల్లించడానికి సిద్ధంగా ఉంటారు. పోటీదారుల నుండి భిన్నంగా ఆ వస్తువు యొక్క విలువను లెక్కించడం మీ రైతులకి నేర్పించండి.

5. **మీ కనీస ధర తెలుసుకోండి:** కొన్నిసార్లు, ఒకటి నుండి నాలుగు దశలను అనుసరించడం ద్వారా బేరాల ప్రక్రియను పూర్తిగా తొలగించవచ్చు. అమ్మకం బేరాల ప్రక్రియలోకి వెళితే, అమ్మాలి అనే కారణంతో బేరసారాల సమయంలో చటుక్కున తక్కువ ధర చెప్పి నాలిక కరచుకొనేకంటే మీ రైతులు ఎంత తక్కువ ధర చెప్పవచ్చో ముందుగానే తెలుసుకోవడం ద్వారా పూర్తిగా సిద్ధం కావాలని నేర్పండి. అప్పుడే ఇరువురుకి విజయం.

KLO 3: కొనుగోలుదారు యొక్క అవసరాలను తెలుసుకోండి

వ్యవసాయ ఉత్పత్తి కొనుగోలుదారు తాము తిరిగి విక్రయించడానికి వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను కొనడంపై దృష్టి పెడతారు. పూర్తిగా క్రొత్త ఉత్పత్తిని సృష్టించడానికి ఉపయోగపడే పొలంలో తయారుచేసిన ఏదైనా వుప ఉత్పత్తులను కొనుగోలు చేయడానికి కూడా వారు ఆసక్తి కలిగి ఉండవచ్చు. కొనుగోలుదారులు మరియు కొనుగోలు ప్రతినిధి, ధాన్యం, పండ్లు, పొగాకు మరియు చెట్లను కూడా కొనవచ్చు!

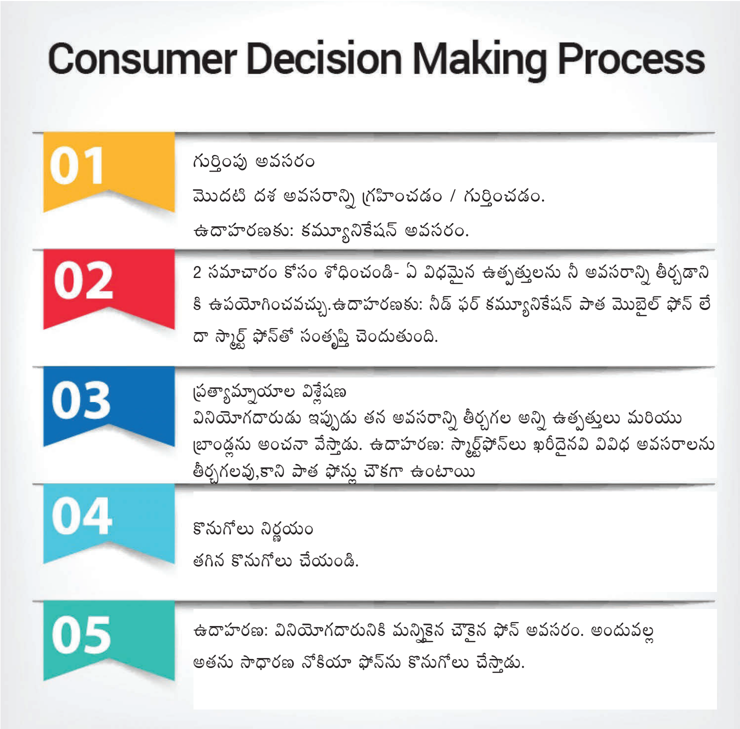

1. నమ్మకాన్ని, సాన్నిహిత్యాన్ని ఏర్పరుచుకోండి. ప్రశ్నలతో విసిగించడం ఎవరికీ నచ్చదు. అది వారిని అసౌకర్యానికి గురి చేయగలదు-లేదా మరింత అధ్వాన్నంగా-సంరక్షణలో ....
2. సరైన సమయంలో సరైన ప్రశ్నలను అడగండి. మీటింగ్ కు ముందు సిద్ధం చేసిన ప్రశ్నల జాబితా ఉండాలి, కానీ ముందుగా రాసి పెట్టుకున్నదాన్ని చదవకండి ....
3. కూలంకషంగా తెలుసుకోండి ....
4. క్లుప్తంగా చెప్పండి.

KLO 4: సభ్య రైతులకు తగిన ధర మరియు సకాలంలో చెల్లింపు కోసం అవసరమైన సంప్రదింపులు చేయండి

వేర్వేరు అవసరాలు మరియు లక్ష్యాలతో రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ పార్టీలు, పరస్పరం ఆమోదయోగ్యమైన పరిష్కారాన్ని కనుగొనడానికి ఒక సమస్యను చర్చించే ప్రక్రియే సంధి

వ్యవసాయ-వ్యాపారంలో, అనధికారిక రోజువారీ లావాదేవీలు మరియు అధికారిక లావాదేవీలు, అమ్మకం, లీజు, సర్వీస్ డెలివరీ మరియు ఇతర చట్టపరమైన ఒప్పందాల వంటి చర్చల నైపుణ్యాలు ముఖ్యమైనవి. మంచి చర్చలు వ్యవసాయ-వ్యాపార విజయానికి బాగా దోహదం చేస్తాయి, అవి:

1. మంచి సంబంధాలను పెంచుకోవడంలో మీకు సహాయపడుతుంది
2. ఏ ఒక్కరి అవసరాలను తీర్చని స్వల్పకాలిక పరిష్కారాల కంటే - శాశ్వత, నాణ్యమైన పరిష్కారాలను అందించండి
3. భవిష్యత్తులో సమస్యలు మరియు విభేదాలను నివారించడంలో సహాయపడండి.

సంప్రదింపులు ఇచ్చి పుచ్చుకోవడం అవసరం. రైతులు మర్యాదపూర్వకంగా మరియు నిర్మాణాత్మక పరస్పర సంప్రదింపులు వుండాలి, ఇరువురకు విజయాన్నిస్తుంది. విజయవంతమైన చర్చలు అంటే, మీరు తక్కువ లాభంతో రాయితీలు ఇవ్వవచ్చు, కొనుగోలుదారునికి కూడా లాభం. మంచి చర్చలు ప్రతి ఒక్కరిని సంతృప్తిపరుస్తాయి మరియు ఒకరితో ఒకరు వ్యవసాయ వ్యాపారం చేయడానికి సిద్ధంగా ఉంటారు.

KLO 5: ఉత్పత్తిని సరైన కొలత మరియు సకాలంలో సరఫరా చేసేలా చూడాలి

సకాలంలో సరఫరా చేయడం అనేది పంట యొక్క ఉత్పత్తి మరియు అమ్మకాలకు, పంట ఉత్పత్తిదారులకు సంబంధించినది. సరఫరా ఎంపికలు అనేక కారకాల ద్వారా ప్రభావితం అవుతున్నాయి. ఆ కారకాలు ఉత్పత్తి ధర, రైతుల సంఖ్య, సేద్యపు వ్యయాలు, సాంకేతికపరమైన మార్పులు, ఇతర సాధ్యమైన పంట ఉత్పత్తుల ధర, వాతావరణం వంటి అనూహ్య అంశాలు ఉంటాయి. సరఫరా చేసే పరిమాణం మరియు ధరల మధ్య సంబంధాన్ని సకాలంలో సరఫరా చేసే స్థితిస్థాపన ద్వారా వివరించవచ్చు. వ్యవసాయ వుత్పత్తులకు సంబంధించి సాంకేతిక మార్పు మరియు వాతావరణాన్ని బట్టి సరఫరాలో మార్పులు ఉంటాయి.

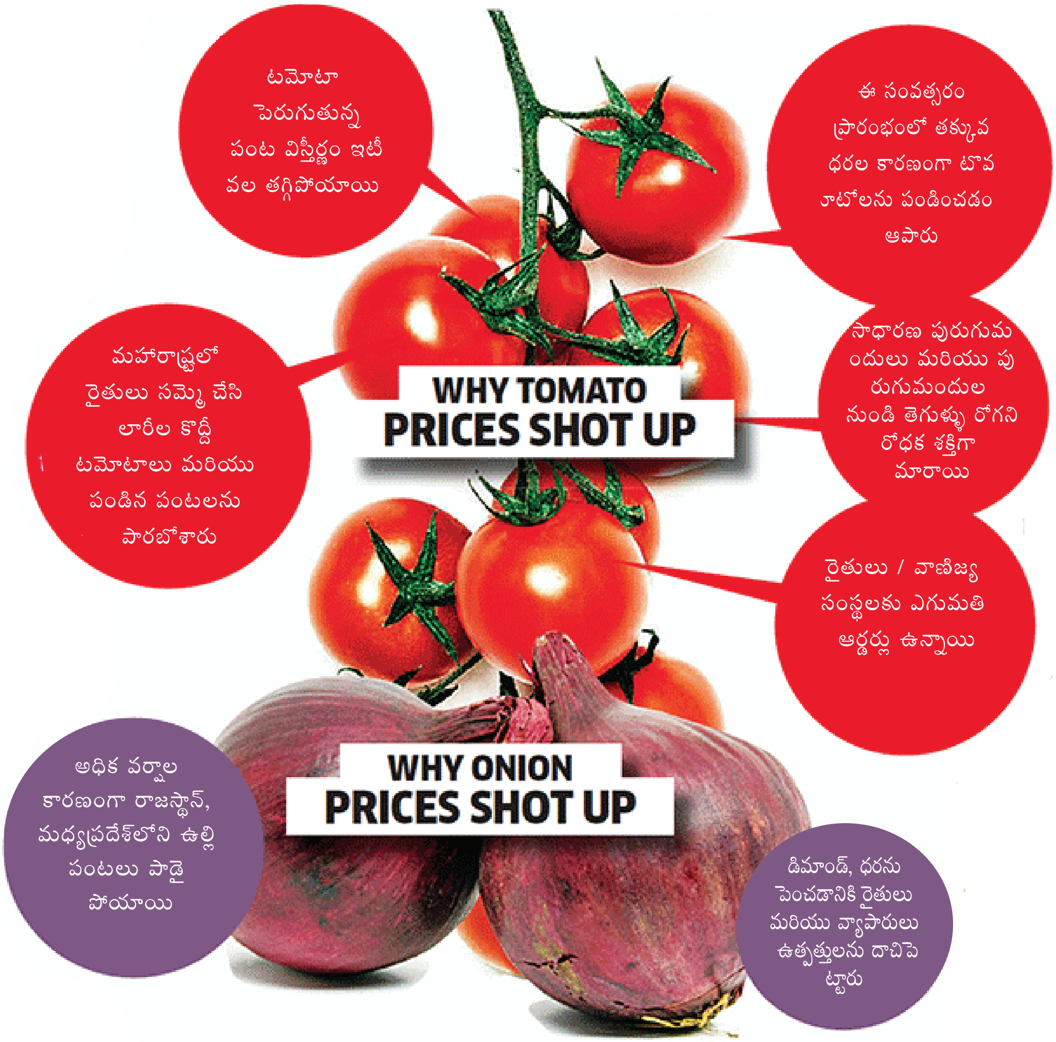

KLO 6: సమాచారము మరియు సంప్రదింపుల నైపుణ్యాల్లో బాగా ప్రావీణ్యం పొందండి

సమాచారము మరియు సంప్రదింపుల నైపుణ్యాలున్న రైతులకు అనేక సమస్యలకు వివిధ రకాల పరిష్కారాలను తెలుసుకొనే సామర్థ్యం ఉంటుంది. సంప్రదింపుల కోసం తన అంతిమ లక్ష్యం వైపు దృష్టి సారించడానికి బదులుగా, నైపుణ్యాలు కలిగిన రైతు సమస్య పరిష్కారానికి దృష్టి సారించవచ్చు, ఇది ఇరువురకు ప్రయోజనం.

చిన్న రకం అగ్రి బిజినెస్ / రైతు సంస్థ అనే సంబంధం లేకుండా, చొరవ తీసుకోవచ్చు. సంప్రదింపులు రోజువారీగా ఎప్పుడూ వుంటాయి. ఇవి ఒక సమావేశ సమయాన్ని మరియు ప్రదేశాన్ని ఎంచుకోవడం ఎంత సులభమో మొత్తం వ్యాపార నిర్మాణానికి అవి చాలా ముఖ్యమైనవి కావొచ్చు. వ్యవసాయ -వ్యాపార వ్యక్తులు సంప్రదింపుల వ్యూహాల్లో నైపుణ్యం కలిగి ఉండాలి మరియు సంప్రదింపుల ప్రక్రియ సమయంలో సమర్థవంతంగా ఎలా మాట్లాడాలనే విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి.

నాన్ వెర్బల్ (మాటలు లేకుండా) : సంప్రదింపులు, నాన్ వెర్బల్ సమయంలో సహా కమ్యూనికేషన్ సందర్భాల్లో ప్రతి రకంగాను వాస్తవంగా చెప్పుతున్నదానికంటే కొన్నిసార్లు కమ్యూనికేషన్ ఎంతో ముఖ్యమైనది. ఎదుటి వ్యక్తి చర్చల యొక్క నాన్ వెర్బల్ భావాలు అంటే అతడు ప్రవర్తించే తీరుపై (నాన్ వెర్బల్ క్లూలపై) మీరు దృష్టి పెట్టాలి. ఉదాహరణకు, చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు ఎవరైనా హఠాత్తుగా తన ఛాతీపై చేతులు వేసుకుంటే , తాను చెప్పుకుంటున్నదానితో ఏకీభవించనని అది సూచిస్తుంది. మౌఖికేతర భావాలపై దృష్టి సారించడం ద్వారా మీ వ్యూహాన్ని మార్చుకునేందుకు దోహదపడుతుంది.

మాట్లాడడం : సంప్రదింపులలో మౌఖికంగా పేర్కొనటం కూడా ముఖ్యమే. సంప్రదింపులు జరిపే సమయంలో కొన్ని సరళమైన నిబంధనలను పాటించడం, ఎదుటి వ్యక్తి మాట్లాడేటప్పుడు, ఆ వ్యక్తికి అంతరాయం కలిగించకపోవడం, ఎదుటి వారికి తేలికగా అర్థం కాకపోవచ్చు. సులభంగా అర్థమయ్యే భాషను ఉపయోగించకుండా ఉండడం, పెద్దగా అరచినట్లు మాట్లాడడం చేయరాదు. వినేవారికి మార్పిడిపై తన అవగాహనను సులభంగా అర్థమయ్యేటట్లు చెప్పడం ద్వారా తన మౌఖిక కమ్యూనికేషన్ యొక్క ప్రభావాన్ని తేలికగా మదింపు చేసుకోవచ్చు.

సంసిద్ధత : సంధి మొదలవడానికి ముందు, మార్పుకి సిద్ధపడాలి. దీనిలో సంధి యొక్క లక్ష్యాన్ని గుర్తించడం, బహుళ పరిష్కారాలను మేధోమథనం చేయడం మరియు ప్రధాన సంప్రదింపుల అంకం ఏమిటో తెలుసుకోవడం వంటివి ఉంటాయి. దీనికి అదనంగా, సంప్రదింపుల యొక్క మౌఖిక మార్పిడి సమయంలో మీరు చేసే ప్రధాన పాయింట్ల యొక్క సారాంశాన్ని రూపొందించాలి. విజయవంతమైన అగ్రిమెంట్‌ని చేరుకోవడం కొరకు ఏ ప్రాజెక్ట్ లో భాగం కావాలని లేదా రాజీపడటానికి సిద్ధంగా ఉన్నారో తెలుసుకోవడానికి కూడా మీరు కొంత సమయం తీసుకోవాలి.

రైతు ఉత్పత్తి సంస్థ (FPC) లో చిన్న రైతుల భాగస్వామ్యం- తెలంగాణ, ఇండియా

అగ్రిబిజినెస్ పెరుగుదల ప్రపంచవ్యాప్తంగా వ్యవసాయ రంగాన్ని ప్రభావితం చేసింది. ప్రత్యేకించి భారతదేశంలో, చాలా మంది చిన్న రైతులు అగ్రిబిజినెస్ పెరగడం వల్ల నష్టపోతున్నారు. ఎందుకంటే వారు ఎక్కువ వనరులు మరియు డబ్బును కలిగి వున్న పెద్ద .రైతులతో పోటీ పడుతున్నారు. ఇటీవలి దశాబ్దాల్లో, ప్రత్యామ్నాయ ఆహార నెట్‌వర్క్‌లు (AFNలు) పుట్టుకొచ్చాయి, చిన్న-తరహా, ప్రభుత్వేతర కార్యక్రమాలు చిన్న రైతులు విజయవంతం కావడానికి మరియు వారి పంటలకు తగిన ఆదాయం పొందటానికి ఒక మార్గాన్ని అందిస్తాయి.

ఈ అధ్యయనం తెలంగాణలోని హైదరాబాద్ కేంద్రంగా పనిచేస్తున్న రైతు ఉత్పత్తి సంస్థ "సహజ ఆహారం"లో రైతులు తమ భాగస్వామ్యాన్ని ఎలా అవగాహన చేసుకొన్నారో పరిశీలించారు. ఈ FPCలో లాంఛనంగా పాల్గొన్న ఏడుగురు రైతులతో ఇంటర్వ్యూల ద్వారా, "సహజ ఆహారం" కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడం రైతుల జీవితాలను అనేక విధాలుగా మార్చివేసిందని స్పష్టమైంది. రసాయన వ్యవసాయం నుండి సేంద్రీయ వ్యవసాయానికి మార్చడంలో చాలా మంది రైతులు సహాయం పొందారు, ఇది ఆర్థికంగా, పర్యావరణంగా మరియు వారి వ్యక్తిగత ఆరోగ్యం మరియు ఆనందంలో ప్రయోజనం పొందటానికి వీలు కల్పించింది. అంతేకాకుండా, "సహజ ఆహారం"లో పాల్గొనే రైతులను మార్కెట్లతో అనుసంధానిస్తుంది, దీని ద్వారా వారు అధిక ఉత్పత్తి ధరను పొందడం ద్వారా , వినియోగదారుల ధర మరియు భారతదేశం అంతటా మార్కెట్లలో లభించే ఉత్పత్తి ధరల మధ్యగల అంతరాన్ని తగ్గిస్తుంది. మొత్తంమీద, ఈ ప్రయోజనాల ద్వారా, ఈ FPCలో పాల్గొన్న చిన్న రైతులు వారి జీవనోపాధిని మెరుగుపరచగలిగారు. సరసమైన-చెల్లింపు మార్కెట్లకు, సేంద్రీయ వ్యవసాయం యొక్క పరిజ్ఞానం మరియు ఇతర రకాల మద్దతును అందించడం ద్వారా, "సహజ ఆహారం" ఒక FPC గా తన సభ్యులకు వారి వ్యవసాయ పద్ధతులు మరియు జీవితాలలో అధిక విజయాన్ని సాధించటానికి తోడ్పడింది. అయితే, తెలంగాణలోని చిన్న రైతులు ఇప్పటికీ చాలా సవాళ్లను ఎదుర్కొంటున్నారని ఇంటర్వ్యూల ద్వారా స్పష్టమైంది. "సహజ ఆహారం"తో ప్రమేయం వారు గతంలో మార్కెట్ తో ఇబ్బందులు పడుతున్నప్పుడు వారిని సరసమైన చెల్లింపు మార్కెట్‌తో అనుసంధానించింది. అయినప్పటికీ, చాలామంది ఈ కార్యక్రమాన్ని విస్తరించడానికి మరియు ఈ రైతు మార్కెట్లను మరింత మెరుగుపరచడానికి అవకాశం ఉండాలని వ్యక్తం చేశారు, ఈ వ్యవసాయం ద్వారా వారి జీవనోపాధిని కొనసాగించగలరని నిర్ధారించడానికి ఇది ఒక ముఖ్య అంశం.

ఏదేమైనా, "సహజ ఆహారం" కార్యక్రమం భవిష్యత్తులో విజయం సాధిస్తుందో లేదో పట్టణ సేంద్రీయ మార్కెట్ విస్తరణపై ఆధారపడి ఉంటుంది, అలాగే దీర్ఘకాలిక సంబంధాల ద్వారా రైతులతో సంబంధం కలిగియుండడం మరియు మద్దతు ఇచ్చేవారి సామర్థ్యంపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

ఓపెన్-ఎండెడ్ కమ్యూనికేషన్ : "అవును" లేదా "లేదు" వంటి ఒక పదంతో సమాధానం ఇవ్వగల ప్రశ్నలకు సమర్థవంతమైన సమాచార మరియు చర్చలలో వాటికి స్థానం ఉన్నప్పటికీ, ఓపెన్-ఎండ్ ప్రశ్నలు చాలా ఎక్కువ సమాచారాన్ని బహిర్గతం చేస్తాయి. ఉదాహరణకు, ఈ రోజు ఈ ఒప్పందంపై చర్చలు జరపడానికి మరియు సంతకం చేసిన ఒప్పందం కుదుర్చుకోవడానికి మీరు ఏమి చేయాలో ఆ వ్యక్తిని అడగడం ద్వారా, ఒప్పందంపై అతని అభ్యంతరాలను వెల్లడిస్తుంది. మీ ప్రదర్శనలో మీరు దృష్టి పెట్టవలసిన మరియు అధిగమించాల్సిన అవసరం ఏమిటో ఇది మీకు చెబుతుంది. ఓపెన్-ఎండ్ ప్రశ్న అడిగిన తరువాత, నిశ్శబ్దంగా కూర్చుని, అవతలి వ్యక్తి నుండి సమాధానం కోసం వేచి ఉండండి. మరింత సంభాషణతో నిశ్శబ్దాన్ని చెదరడానికి ప్రయత్నించవద్దు.

పరిశీలనార్హమైన విషయాలు: చర్చల వ్యూహాలలో ఉపయోగించగల కొన్ని అధికారంతో నటించుట (పవర్ ప్లే) ఉన్నాయి. ఇవి సంభాషణ సమయంలో సమర్థవంతమైన సమాచారాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయి. ఉదాహరణకు, ఒక పెద్ద టేబుల్ కి ఒకవైపు మీరు కూర్చోవడం, ఆ వ్యక్తి మీకు ఎదురుగా కుర్చీలో కూర్చోనివ్వడం అనేది టేబుల్ కి ఆ వైపున వున్న వ్యక్తికి శక్తినిచ్చే పవర్ ప్లే. ఇది మానసికంగా ప్రభావవంతంగా ఉండవచ్చు, కానీ, ఇది సమర్థవంతమైన సంభాషణను సులభతరం చేయదు. బెదిరింపుల ద్వారా పైచేయి సాధించగల ఉపాయాలు కాకుండా నిజాయితీ మరియు బహిరంగ సమాచార మార్పిడితో గెలుపు ఒప్పందాన్ని సృష్టించడంపై దృష్టి పెట్టండి.

మార్కెట్ సమాచారాన్ని సమీకరించడం (AGR/N9902)

సమీకరణము అనేది కొత్త లేదా ద్వితీయ స్టాక్ జారీని అండర్ రైటర్ కొనుగోలు చేసిన తర్వాత ప్రజలు కొనడాన్ని సూచిస్తుంది. ఒక సంస్థ / రైతు సంస్థ తన స్టాక్ యొక్క వాటాలను ప్రజలకు ప్రారంభ సమర్పణ (IPO) ద్వారా లేదా ద్వితీయ సమర్పణ ద్వారా ప్రజలకు అందించినప్పుడు, వాటాలు మొదట ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ అండర్ రైటర్లకు కేటాయించబడతాయి. వాటాలను ప్రజలకు విక్రయించడం అండర్ రైటర్స్ పని.

KLO 1: ఎంచుకున్న పంటకు తగిన మార్కెట్ ఇ-ప్రొక్యూర్‌మెంట్ ప్లాట్‌ఫామ్‌తో పరిచయం పెంచుకోండి

వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ ప్రధానంగా వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల కొనుగోలు మరియు అమ్మకం. మునుపటి రోజుల్లో గ్రామ ఆర్థిక వ్యవస్థ స్వయం సమృద్ధిగా ఉన్నప్పుడు వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల మార్కెటింగ్ ఎటువంటి ఇబ్బందులను ఎదుర్కోలేదు, ఎందుకంటే రైతు తన ఉత్పత్తులను వినియోగదారునికి నగదు లేదా మార్పిడి ప్రాతిపదికన విక్రయించాడు. నేటి వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ వినియోగదారుని చేరేముందు ఒక వ్యక్తి నుండి మరొకరికి మార్పిడి లేదా బదిలీలు చేయవలసి ఉంటుంది. ఇందులో మూడు మార్కెటింగ్ విధులు ఉన్నాయి, అవి, సమీకరించడం, వినియోగం మరియు పంపిణీ కోసం తయారీ.

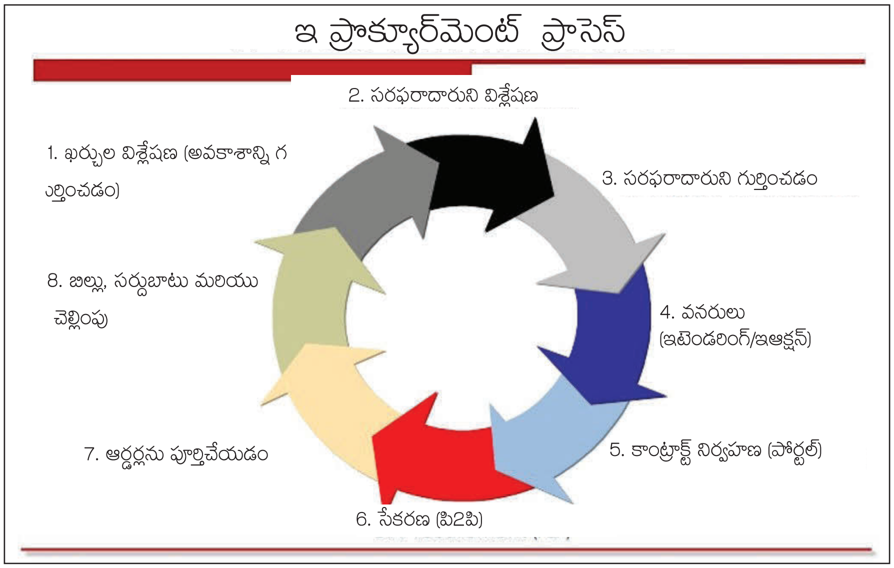

సాంప్రదాయకంగా, భారతదేశంలో వ్యవసాయ వస్తువులను గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని ప్రధాన వ్యవసాయ స్పాట్ మార్కెట్లో "మండి" లేదా స్థానిక మార్కెట్ యార్డులు అని పిలుస్తారు. ఇక్కడ మధ్యవర్తులు రైతుల నుండి సేకరించి లాభాలలో ఎక్కువ వాటాను పొందుతారు. ఈ వ్యవసాయ పంపిణీ వ్యవస్థలో అనేకమంది మధ్యవర్తులలో ముందంజలో ఉన్న ఈ మధ్యవర్తులు, సాధారణంగా ఒక రైతు పొందే ధరను నిర్ణయించడం, ఉత్పత్తుల నాణ్యతను నిర్ధారించడానికి, అన్యాయమైన మార్గాలను మరియు అశాస్త్రీయ పద్ధతులను ఉపయోగిస్తున్నట్లు భావిస్తారు. కాలక్రమంలో, ఈ పద్ధతులు రైతులకు అధిక మరియు మంచి నాణ్యమైన ఉత్పాదనలను పెట్టుబడి పెట్టడానికి మరియు ఉత్పత్తి చేయడానికి విఘాతం కలిగించాయి. ఇ-చౌపాల్ రైతులకు తమ ఉత్పత్తులను నేరుగా వున్నత స్థాయి సేకరణ సంస్థలకు విక్రయించే అవకాశాన్ని ఇవ్వడం ద్వారా, మొదటి స్థాయి సేకరణ స్థానిక మధ్యవర్తుల ప్రభావాన్ని తగ్గించడం ద్వారా ఇటువంటి సమస్యలను పరిష్కరించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. సమాచార మరియు ప్రసార సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని తెలుసుకోవడం మరియు అమలు చేయడం ద్వారా సమాచార అసమానతను తగ్గించడం, లావాదేవీల ఖర్చులలో తగ్గుదల, మెరుగైన వ్యవసాయ పద్ధతుల ద్వారా వ్యవసాయ-వ్యాపారాన్ని మరింత లాభదాయకంగా మార్చడం దీని లక్ష్యం. రైతులను శక్తివంతం చేయడం ద్వారా భారతదేశంలో గ్రామీణాభివృద్ధిని పెద్ద ఎత్తున ఏర్పాటు చేయడానికి ఇది మరింత దోహదపడుతుంది, ఈ వాదన దిగువ-పిరమిడ్ సిద్ధాంతానికి బాగా మద్దతు ఇస్తుంది.

ఇ-ప్రొక్యూర్‌మెంట్ లేదా ఎలక్ట్రానిక్ ప్రొక్యూర్‌మెంట్ అంటే ఎలక్ట్రానిక్ పద్ధతుల ద్వారా, ప్రధానంగా ఇంటర్నెట్ ద్వారా వస్తువులు లేదా సేవల కొనుగోలు మరియు అమ్మకం ప్రక్రియ. ఇది వ్యక్తిగత సేకరణకు ప్రత్యామ్నాయం. ఇది చాలా విషయాలలో ఖచ్చితంగా రెండవదాని కంటే గొప్పది. అవకతవకలు మరియు అనవసరమైన ఖర్చులను అరికట్టే సామర్థ్యాన్ని గ్రహించి సంస్థలు ఇ-ప్రొక్యూర్‌మెంట్ ప్లాట్‌ఫామ్‌లను ఎక్కువగా ఎంచుకుంటున్నాయి.

ఉత్తర భారత రాష్ట్రమైన హర్యానా, వ్యాపారాలకు విక్రయించే తన గ్రామీణ రైతులని డిజిటల్ చెల్లింపులకు మారడానికి సహాయం చేయాలనుకుంటుంది. హర్యానా ఆహార, సరఫరా మంత్రి కరణ్ దేవ్ కంబోజ్ రైతులకు తమ పంటలను ఆన్‌లైన్‌లో విక్రయించడానికి అవకాశం ఇస్తారని "బిజినెస్ స్టాండర్డ్" గురువారం (ఆగస్టు 11) తెలిపింది. రైతులను వరి సేకరణ సీజన్‌కు ముందే ఇ-ప్రొక్యూర్‌మెంట్ సదుపాయంతో ఉంచుతారు. కమీషన్ ఏజెంట్లు కూడా ఈ ప్రక్రియలో భాగమని కాంబోజ్ ఒక ప్రకటనలో

తెలిపారు. ఇ-ప్రొక్యూర్‌మెంట్ ప్రాజెక్టు అంశాలు మరియు అమలుపై చర్చించడానికి ఈ నెల చివరిలో ఒక సమావేశం జరగనున్నట్లు నివేదికలు పేర్కొన్నాయి. భారతదేశం ఇటీవల ప్రైవేటు మరియు ప్రభుత్వ రంగాలలో తన ఇ-ప్రొక్యూర్మెంట్ సామర్థ్యాలను బలోపేతం చేయాలని చూసింది. గత సంవత్సరం, ఇ-ప్రొక్యూర్‌మెంట్ ప్లాట్‌ఫామ్ "క్లౌడ్ బై" మాట్లాడుతూ, భారతదేశం తన పోర్టల్ పరిమాణము (వాల్యూమ్)ను 3 బిలియన్ డాలర్ల నుండి 5 బిలియన్ డాలర్లకు పెంచుతుందని ఆశిస్తున్నందున, దేశంలోని కంపెనీలు సేకరణ అవసరాల కోసం డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫామ్‌ల వైపుకు వస్తాయి. కానీ ప్రపంచవ్యాప్తంగా, వ్యవసాయం కూడా సేకరణ మరియు చెల్లింపుల ఆటోమేషన్ కేంద్రంగా మారింది.

రైతులకు ఇ-మార్కెట్ ప్లాట్‌ఫారమ్‌ల కోసం ఉత్తమ అప్లికేషన్లు (Apps)

వ్యవసాయంలో వాణిజ్య రంగానికి ఆటంకం కలిగించే మధ్యవర్తుల పాత్రను ఇ-మార్కెటింగ్ ప్లాట్‌ఫాంలు తగ్గిస్తాయి. ఈ ఇ-మార్కెటింగ్ ప్లాట్‌ఫాంలు ఉచితంగా మరియు ఎక్కడి నుండైనా యాక్సెస్ చేయవచ్చు మరియు రైతులకు అర్థమయ్యే భాషలో అందుబాటులో ఉంచవచ్చు.

ఈ ఆన్‌లైన్ పోర్టల్‌లో, ఏదైనా లావాదేవీ నమోదు చేయబడితే అది వ్యవస్థలో పారదర్శకతను చూపుతుంది. ఆహార సరఫరా గొలుసుల నాణ్యత మెరుగుపరచబడింది మరియు నిర్ణీత సమయంలో ఉత్పత్తి అవుతుంది. ఈ వేదికలు రైతులకు గొప్ప మార్పు. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల కోసం ఇ-మార్కెటింగ్ కోసం కొన్ని అప్లికేషన్లు ఇక్కడ ఉన్నాయి:

స్మార్ట్‌క్రాప్ : పంట ఉత్పత్తులను అమ్మకం చేస్తున్నప్పుడు, స్మార్ట్‌క్రాప్ అనేది ఆన్‌లైన్ మార్కెట్‌ప్లేస్. ఇది వినియోగదారులకు భారతదేశం అంతటా పంటలను కొనుగోలు చేయడానికి మరియు విక్రయించడానికి అవకాశమిస్తుంది.

రైతులు తమ ఉత్పత్తులను పోస్ట్ చేసి ఎక్కువ మంది కొనుగోలుదారులను ఆకర్షించవచ్చు. ఇది విలువైన సమయం మరియు డబ్బు ఆదా చేస్తుంది. వారు మంచి లాభాలను పొందవచ్చు. మార్కెట్ ధరల ప్రకారం, ఉత్పత్తి ఎంట్రీలను వినియోగదారులు తొలగించవచ్చు లేదా తిరిగి నమోదు చేయవచ్చు. ఈ పోర్టల్స్ మధ్యవర్తుల ప్రభావాన్ని తగ్గిస్తాయి. అమ్మకందారులు ధరలను సురక్షితంగా చర్చించడానికి ప్రైవేటుగా చాట్ చేయవచ్చు.

ధాన్ మండి (పంట మార్కెట్) : వివిధ వస్తువుల అవసరాలను తీర్చడానికి డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫాంల ద్వారా ఎక్స్ఛేంజీలను అందించారు. ధాన్ మండి ఒక ఉచిత మొబైల్ యాప్. ఇది పంట మార్కెట్ కోసం ఆన్‌లైన్ మార్కెట్‌గా పనిచేస్తుంది. ఇది భారతదేశం అంతటా పంటలను కొనడానికి లేదా విక్రయించడానికి అన్నింటినీ కలిగివుండే ఏకైక - మార్కెట్. ఈ యాప్ తుది వినియోగదారులు వారి ఉత్పత్తులను ఇంగ్లీష్ మరియు హిందీ భాషలలో ప్రచారం చేయడానికి వీలుకల్పిస్తుంది.

అగ్రిబజ్ - అగ్రియాప్ : అగ్రిబజ్ - అగ్రిఅప్ అనేది వ్యవసాయ వ్యాపారులను లక్ష్యంగా చేసుకునే ఒక ఉచిత మొబైల్ అప్లికేషన్, ఇది యాప్ వ్యవసాయ సమాజాన్ని అనుసంధానించే ఒక వేదికను అందిస్తుంది మరియు దళారీలు లేకుండా స్థానికంగా వ్యవసాయ వస్తువులు మరియు సేవలను అమ్మడం, కొనుగోలు చేయడం, మార్పిడి చేయడంలో వారికి సహాయపడుతుంది. వారు తమ మొబైల్ నుండే పోస్ట్ చేయగలిగే / జోడించే వీలుంది.

12 కి పైగా కేటగిరీలు మరియు 110 ఉప కేటగిరీలలో కొనడానికి లేదా అమ్మడానికి ప్రజలు ఒకరితో ఒకరు కనెక్ట్ అవ్వవచ్చు. అగ్రిబజ్-చాట్‌తో అందించబడిన అగ్రిబజ్, విక్రేత లేదా కొనుగోలుదారు రెడీమేడ్ టెక్స్ట్ టెంప్లేట్‌లతో చాట్ చేయవచ్చు, వివరాలను ఇ-మెయిల్ ద్వారా పంచుకోవచ్చు మరియు ఫోన్ ద్వారా ఒప్పందం గురించి చర్చించవచ్చు.

తుది వినియోగదారుడు వ్యవసాయానికి సంబంధించిన ఏదైనా ఒకే నిమిషంలో పోస్ట్ చేయడానికి ఆప్లెట్స్ వున్నాయి. స్క్రీన్ షాట్ తీసుకోండి లేదా ఫోటోను అప్‌లోడ్ చేయండి. ఉత్పత్తి వివరాలను నమోదు చేసి, ప్రకటనను సమర్పించండి క్లిక్ చేసి, తక్షణమే మీ యొక్క ప్రకటన ప్రదర్శించబడుతుంది.

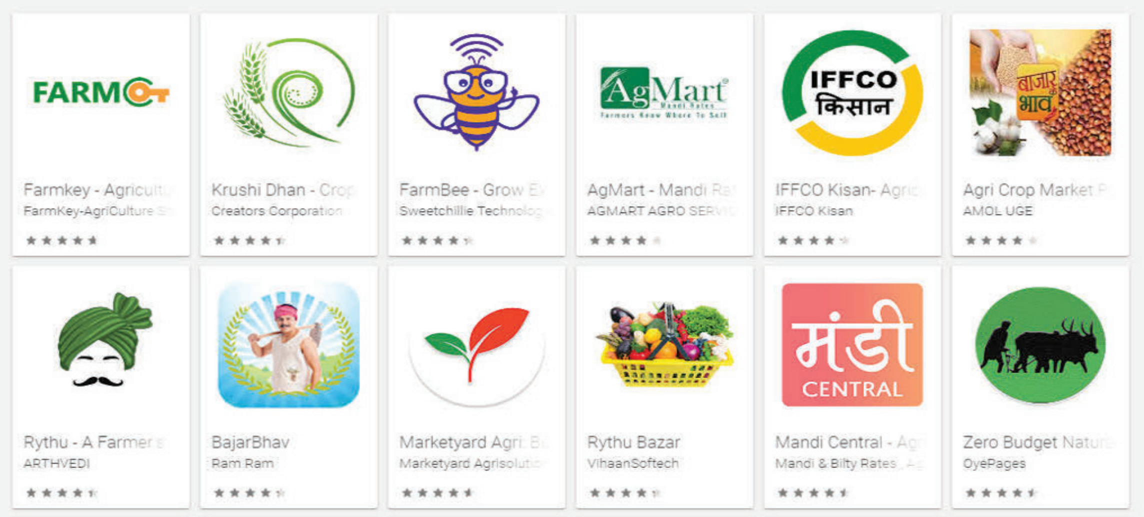

డిజిటల్ మండి ఇండియా : డిజిటల్ మండి ఇండియా అనేది ఒక మొబైల్ అప్లికేషన్. తుది వినియోగదారుకు వివిధ రాష్ట్రాలు మరియు నగరాల్లోని తాజా భారతీయ వ్యవసాయ వస్తువుల మండి ధరలను తనిఖీ చేయడానికి సహాయపడుతుంది. తుది వినియోగదారుడు వివిధ వస్తువుల కేటగిరీ మరియు రాష్ట్రాల కేటగిరీ ద్వారా బ్రౌజ్ చేయవచ్చు. ఎంచుకున్న వస్తువుల మండి ధరను చేరుకోవడానికి ఇది సరళమైన మార్గాన్ని కలిగి ఉంది. డేటా భారత ప్రభుత్వ పోర్టల్ Agmarknet.nic.in నుండి సమకాలీకరించబడింది - NIC చేత ఆధారితం.

గ్రామసేవ/కిసాన్ (మండి ధరలు) : గ్రామసేవ: ఈ రైతు (మండి ధరలు) అప్లికేషన్ రైతుల మరియు వ్యవసాయ ఉత్పత్తికి మార్కెట్ డేటాను అందిస్తుంది. ఈ యాప్ ప్రభుత్వ వెబ్ సైట్ data.gov.in నుంచి రియల్ టైమ్ మార్కెట్ ధరను చూపిస్తుంది. గ్రాఫులు, ధరల పోకడలు ప్రదర్శించడానికి ఉపయోగిస్తారు. ఇది వివేచనాత్మక నిర్ణయం తీసుకోవడానికి వుపయోగపడుతుంది. యూజర్ ద్వారా సేవ్ చేయబడ్డ ధరలను ఇ-మెయిల్ మరియు SMS ద్వారా పంచుకోవచ్చు.

మండి ట్రేడ్స్ : రైతులను వ్యాపారులతో అనుసంధానించే వ్యవసాయ వస్తువుల వాణిజ్య వేదిక. వ్యాపారులు మరియు రైతుల మధ్య ప్రత్యక్ష లావాదేవీలను అనుమతిస్తుంది. మండి ట్రేడ్స్ మీకు మండి ధరలు, ధరల హెచ్చరికలు మరియు ఆహార ఉత్పత్తుల గిరాకీని తెలియజేసే ఒక యాప్. వస్తువుల ధరలు & వ్యవసాయ ఉత్పత్తి వివరాలు భారత ప్రభుత్వం నుండి సేకరించిన డేటా.

ఇది వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల యొక్క జియో-ట్యాగింగ్ కలిగి ఉంది. సేకరణ మూలం యొక్క మ్యాప్ ఆధారిత గుర్తింపును ఇస్తుంది. రైతులు మరియు వ్యాపారుల మధ్య ప్రత్యక్ష లావాదేవీలు - ఎటువంటి మధ్యవర్తులు లేరు.

అగ్రి మార్కెట్ : గ్లోబల్ పొజిషనింగ్ సిస్టమ్ (జిపిఎస్) సహాయంతో పంటల మార్కెట్ ధరను వినియోగదారునికి చాలా తేలికగా కనుగొనటానికి ఈ స్నేహపూర్వక వ్యవసాయ యాప్ సహాయపడుతుంది. పరికరం ఉన్న ప్రదేశానికి 50 కిలోమీటర్ల పరిధిలో పంటల మార్కెట్ ధరను గుర్తించడానికి అనువర్తనం వినియోగదారుని అనుమతిస్తుంది.

KLO 2: నమ్మదగిన వనరుల నుండి మార్కెట్ సమాచారాన్ని సేకరించండి

మార్కెట్ పరిశోధన అనేది లక్ష్య ప్రేక్షకులు లేదా లక్ష్య విఫణి గురించి సమాచారాన్ని సేకరించే లేదా సేకరించే ప్రక్రియను సూచించడానికి ఉపయోగించే పదం. మార్కెట్ పరిశోధన యొక్క ప్రధాన పాత్ర ఏమిటంటే, ఒక రైతు సంస్థ కస్టమర్లు లేదా వినియోగదారుల అవసరాలను మెరుగ్గా తీర్చగలిగేలా లోతైన దృక్పథంతో అందించడం. అదే పరిశ్రమలోని ఇతర అమ్మకందార్లతో పోటీ పడటానికి మార్కెట్ పరిశోధన ప్రక్రియ సమగ్రమైనది. మార్కెట్ పరిమాణం, పోటీ మరియు మార్కెట్ అవసరాలు వంటి వాటిని విశ్లేషించడానికి సహాయపడుతుంది.

మార్కెట్ రీసెర్చ్ యొక్క ప్రయోజనాలు

అవకాశాలను అందిపుచ్చుకోవడం -మార్కెట్ పరిశోధన నిర్వహించడం యొక్క అతిపెద్ద ప్రయోజనాల్లో ఒకటి. ఇది వివిధ మార్కెట్ అవకాశాలను కనుగొనడానికి మరియు వాటిని సమర్థవంతంగా ట్యాప్ చేయడానికి అవకాశం కల్పిస్తుంది. ఉదాహరణకు, మీరు లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న ప్రేక్షకులకు మీ పంట ఉత్పత్తి అనుకూలంగా ఉందో లేదో తెలుసుకోవడానికి ఇది మీకు సహాయపడవచ్చు, మరియు అది కాకుంటే, మార్కెట్ పరిశోధన అనుకూలమైన ప్రేక్షకులను గుర్తించడానికి సహాయపడుతుంది.

కమ్యూనికేషన్‌ను ప్రోత్సహించడం – మీ కస్టమర్లతో రాతలు, మాటల ద్వారా సమాచారం అందించడానికి మార్కెట్ పరిశోధన మీకు సహాయపడుతుంది. పరిశోధన ఫలితాలను పొందిన తరువాత, ప్రేక్షకుల స్వభావం, వ్యక్తిత్వాలు, ఇష్టాలు, అయిష్టాలు మొదలైనవాటిని తెలుసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇది వారితో సంబంధం కలిగియుండడానికి మరియు వారిని చేరుకోవడం సులభం చేస్తుంది.

నష్టాలను తగ్గించుకోవడం – మార్కెట్ పరిశోధన యొక్క మరొక ప్రధాన ప్రయోజనం ఏమిటంటే, కొన్ని విషయాలపై చర్యలు తీసుకోవడం ద్వారా వ్యాపార నష్టాలను తగ్గించడానికి సహాయపడుతుంది. ఉదాహరణకు, పంట ఉత్పత్తులకు కొన్ని లక్షణాలను జోడించడానికి ఇది సహాయపడవచ్చు, అది ఎక్కువమంది వ్యక్తులను చేరుకోవచ్చు, తద్వారా ఉత్పత్తి ఉపయోగించబడని అవకాశాలు తగ్గుతాయి.

పోకడలు మరియు మార్కెట్ స్థితిని ఏర్పాటు చేయండి – మార్కెట్ నిరంతరం మారుతుంది. అటువంటి దృష్టాంతంలో, సమగ్ర మార్కెట్ పరిశోధన మాత్రమే కొనసాగుతున్న పోకడలను స్థాపించడానికి మరియు ప్రస్తుత కస్టమర్ అవసరాలు మరియు అవసరాలకు అనుగుణంగా ప్రణాళికలను రూపొందించడానికి సహాయపడుతుంది.

సాధ్యమయ్యే సమస్యలను కనుగొనండి – కస్టమర్ ప్రతిచర్యలు, ఎంపికలు మరియు ప్రాధాన్యతలు మార్కెట్ పరిశోధన ద్వారా తెలుస్తుంది కాబట్టి, వ్యవసాయ-వ్యాపారం పంట ఉత్పత్తి తయారీ లేదా రూపకల్పన జరిగేటప్పుడు మార్చగలదు. చేతిలో పరిశోధన ఫలితాలు ఉంటే సమస్యలను కనుగొనడం మరియు వాటిపై పని చేయడం సులభం.

KLO 3: మార్కెట్ సమాచారాన్ని విశ్లేషించండి

మార్కెటింగ్ ఇన్ఫర్మేషన్ సిస్టమ్ "మార్కెటింగ్ సమాచారాన్ని విశ్లేషించే మరియు అంచనా వేసే వ్యవస్థ, సంస్థ లేదా స్టోర్ లోపల మరియు వెలుపల ఉన్న మూలాల నుండి నిరంతరం సేకరించబడుతుంది." ఇంకా, "మొత్తం మార్కెటింగ్ సమాచార వ్యవస్థను మార్కెటింగ్ నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో ఉపయోగం కోసం నిత్య కృత్యమైన, ప్రణాళి కాబద్ధమైన సేకరణ, విశ్లేషణ మరియు సమాచారం యొక్క ప్రదర్శన కోసం విధానాలు మరియు పద్ధతుల సమితి నిర్మాణంగా నిర్వచించవచ్చు." ఆర్థిక వ్యవస్థల సేవలపై ఆధారపడటం మరియు కస్టమర్ల యొక్క నిర్దిష్ట అవసరాలను బాగా అర్థం చేసుకోవడం వంటి మార్కెటింగ్ సమాచార వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయడం చాలా ముఖ్యమైనది. ఆర్థిక వ్యవస్థ సేవలపై దృష్టి సారించినందున, "కొనుగోలుదారుల ప్రవర్తన పోటీ, సాంకేతికత, ఆర్థిక పరిస్థితులు మరియు ప్రభుత్వ విధానాలలో మార్పుల కోసం మార్కెటింగ్ వాతావరణాన్ని పర్యవేక్షించడం ముఖ్యం.

MIS వ్యవస్థల యొక్క ప్రధాన ప్రయోజనం ఏమిటంటే, మార్కెట్-పర్యవేక్షణ వ్యవస్థలను వ్యూహాత్మక అభివృద్ధితో అనుసంధానించడం మరియు మార్కెటింగ్ నిర్ణయ మద్దతు వ్యవస్థలతో కస్టమర్ మేనేజ్‌మెంట్ అప్లికేషన్లను గ్రహించడానికి మరియు పనిచేయడానికి సహాయపడే విధానాలు, ప్రక్రియల యొక్క వ్యూహాత్మక అమలు. ఇది మార్కెట్ ఆధారిత విధానాలకు మద్దతు ఇచ్చే నిజ సమయ అప్లికేషన్లతో, నిజ సమయ సమాచారంతో మార్కెటింగ్ ఇంటెలిజెన్స్‌ను కలిగి కస్టమర్ సంబంధాలు మరియు కస్టమర్ సేవలకు మద్దతు ఇచ్చే విశ్లేషణ మరియు మార్కెట్ ఆధారిత కార్యకలాపాలకు మద్దతు ఇస్తుంది.

KLO 4: ఉత్పత్తుల మార్కెట్ స్థలం కోసం, సరైన సమయాన్ని అర్థం చేసుకోండి

ధాన్యం రైతులు లేదా పాడి రైతులు వంటి కొంతమంది పెద్ద రైతులు, బాగా స్థిరపడిన మార్కెట్లను కలిగి ఉన్నారు. మార్కెటింగ్ పనితీరును నిర్వహించడానికి వారు ఇప్పటికే ఉన్న సంస్థలను వారి కోసం ఉపయోగించవచ్చు, లేదా వారితో కలిసి పని చేయవచ్చు. వారి ఉత్పత్తులను సంయుక్తంగా మార్కెట్ చేయవచ్చు. చిన్న-స్థాయి పండ్లు మరియు కూరగాయల పెంపకందారులు సాధారణంగా నిలకడగా వుండే మార్కెట్లను కనుగొనడంలో ఎక్కువ కష్టపడతారుబీ అందువల్ల, వారి ప్రత్యేక పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మార్కెటింగ్ వ్యవస్థలను అభివృద్ధి చేస్తారు.

పండ్లు మరియు కూరగాయలు కాలానుగుణంగా ఉత్పత్తి చేయబడతాయి, కానీ మార్కెట్‌కు ఏడాది పొడవునా ఉత్పత్తులు అవసరం. అనేక దశాబ్దాలుగా, వినియోగదారుల డిమాండ్‌తో ఉత్పత్తి లభ్యత సరిపోయే ఈ సమస్య రెండు విధాలుగా పరిష్కరించబడింది:

* పంట సమయంలో మరియు కోసిన కొద్దిసేపటికే తాజా ఉత్పత్తులను అమ్మడం
* మిగతా కాలంలో డిమాండ్‌ను తీర్చడానికి, మిగిలిన వాటిని ప్రాసెస్ చేయడం

సాంకేతిక పరిజ్ఞానం మెరుగుపడి వినియోగదారుల ఆదాయాలు పెరగడంతో, ఏడాది పొడవునా తాజా ఉత్పత్తులను అందించడం సాధ్యమైంది.

వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ సమాచార వ్యవస్థ - మేఘాలయలోని వ్యాపారుల కేస్ స్టడీ

వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ సమాచారం గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వ్యవసాయ వృద్ధిని పెంచడానికి అవసరమైన ఇన్పుట్. రెండు నియంత్రిత మార్కెట్ల అధ్యయన ప్రాంతంలోని వ్యాపారులలో అవగాహన, మూలాలు, వినియోగం మరియు దాని ప్రయోజనాలు, అడ్డంకి మరియు వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ సమాచారం (AMI) పై అంచనాలను గుర్తించే ప్రయత్నం జరిగింది. అవి మైలియం బ్లాక్‌లోని మావియాంగ్ రెగ్యులేటెడ్ మార్కెట్, మేఘాలయలోని వెస్ట్ గారో హిల్స్ జిల్లాలోని సెల్సెల్లా బ్లాక్‌లోని తూర్పు ఖాసి హిల్స్ మరియు గారోభాధ రెగ్యులేటెడ్ మార్కెట్. నమూనా పరిమాణం ఉద్దేశపూర్వక మరియు యాదృచ్ఛిక నమూనా సాంకేతికత ఆధారంగా అధ్యయనం కోసం ఎంచుకున్న రెండు నియంత్రిత మార్కెట్ ప్రాంతాల నుండి 40 మంది వ్యాపారులను కలిగి ఉంది. పరిశోధన అధ్యయనం యొక్క ఫలితాల నుండి, స్థానిక మార్కెట్లలో ధరలపై అవగాహన స్థాయి I ర్యాంక్ (మొదటి) స్థానంలో నిలిచింది, తరువాత స్థానిక మార్కెట్లలోకి రావడం, రాకపోకలు మరియు రిఫరెన్స్ మార్కెట్లలో (III ర్యాంక్) ధరలు ఉన్నాయి. మార్కెట్ సమాచారం కోసం వ్యాపారులు ఎల్లప్పుడూ ఇతర మార్కెట్ (90%) మరియు తోటి వ్యాపారులు (75%) పరిచయాలపై ఆధారపడటం గమనించబడింది. వార్తాపత్రిక వ్యాపారులలో %ూవీ×% మూలాల అవగాహన స్థాయిపై III ర్యాంకును పొందింది. వ్యవసాయ మార్కెట్ సమాచారం వ్యాపారులు కోట్ చేయవలసిన ధరను నిర్ణయించడంలో (I ర్యాంక్) ఉపయోగించారని, తరువాత కొనుగోలు చేయవలసిన పరిమాణం (II ర్యాంక్) మరియు నిల్వ చేయవలసిన పరిమాణం (III ర్యాంక్) అని స్పష్టంగా కనిపించింది. అమ్మకపు సమయాన్ని (90%) మార్చడం ద్వారా వ్యాపారులు ఎక్కువ ప్రయోజనం పొందారని, తరువాత నిల్వ విధానం (85%) ఉందని గమనించబడింది. అవసరమైన రూపంలో AMI అందుబాటులో లేదని 75 శాతం మంది వ్యాపారులు వ్యక్తం చేశారు. AMI పై వ్యాపారుల నిరీక్షణ అంశాలు ఇతర సమీప మార్కెట్లలోని ధరలు (95%), భవిష్యత్ ధర అంచనాలు (87.5%) మరియు నాణ్యతాపరంగా ధరలు (75%) అధ్యయన ప్రాంతంలోని వ్యాపారులు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిచ్చారని సూచించింది. ఉత్పత్తిదారులు, వ్యాపారులు మరియు వినియోగదారులకు వారి అమ్మకాలు మరియు కొనుగోళ్ల గరిష్ట ప్రయోజనాన్ని పొందటానికి సాధారణ మరియు నమ్మదగిన డేటాని నిర్ధారించడం అవసరం. సమాచారం యొక్క డెలివరీ యంత్రాంగానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి, తద్వారా మార్కెట్ సమాచారం మేఘాలయలోని కొండ ప్రాంతాలలో తుది వినియోగదారులకు సకాలంలో చేరుతుంది.

– (హతాయ్ మరియు పాండా)

వ్యవసామార్కెట్ డిమాండ్ను అంచనా వేయడం : పెద్ద సాగుదారులు, ముఖ్యంగా ప్రధాన ఉత్పత్తి ప్రాంతాలలో ఉన్నవారు, రెండు సాంప్రదాయ మార్కెటింగ్ ప్రత్యామ్నాయాలలో దేనినైనా అనుసరించవచ్చు: టోకు తాజా మార్కెటింగ్ లేదా ప్రాసెసింగ్. ఈ మార్కెటింగ్ మార్గాలు తమకు మూసివేయబడిన చిన్న-స్థాయి సాగుదారులు ప్రత్యక్షంగా వినియోగదారుల విధానాన్ని తీసుకోవాలి. పంట ఉత్పత్తిని ప్లాన్ చేయడానికి ముందు మార్కెట్ మరియు కస్టమర్ ప్రవర్తనపై సమగ్ర పరిశోధన అవసరం. కొంతమంది రైతులు మొదట నాటడం మరియు తరువాత మార్కెట్ కోసం వెతకడం ద్వారా లాభాలను పొందుతారు, కాని ఇది పండ్లు మరియు కూరగాయల పెంపకందారులకు చాలా ప్రమాదకరం. ఈ పరిస్థితిలో విజయ కథల కంటే చాలా వైఫల్యాలు ఉన్నాయి. మీరు క్రొత్త పెంపకందారులైతే, లేదా క్రొత్త వస్తువును ఉత్పత్తి చేయటానికి ప్రణాళిక వేసినట్లయితే, మీరు మొదట ఉత్పత్తికి మార్కెట్ డిమాండ్‌ను అంచనా వేయడానికి ప్రయత్నించాలి, ఆపై మీ వినియోగదారుల అవసరాలను ఏ ప్రత్యక్ష మార్కెటింగ్ ఛానెల్ (లు) ఉత్తమంగా తీర్చాలో నిర్ణయించుకోవాలి. లాభదాయకత గురించి మీ అంచనాలలో మార్కెటింగ్ ఛానల్ ఖర్చులు మరియు ఉత్పత్తి ఖర్చులు ఉండాలి.

చిన్న తరహా సాగుదారులు తాజా పండ్లు మరియు కూరగాయలను ఉత్పత్తి చేసి మార్కెట్ చేయాలని నిర్ణయించుకునే ముందు మూడు రకాల సమాచారాన్ని సేకరించాలి. మీరు తాజా పండ్లు మరియు కూరగాయలను మార్కెట్ చేసే భౌగోళిక ప్రాంతాన్ని నిర్ణయించండి మరియు నిర్వచించండి.

మీరు వినియోగదారుల డిమాండ్‌ను పరిశోధించే ముందు పనికివచ్చే వినియోగదారులను గుర్తించండి. నిర్వచించిన మార్కెటింగ్ ప్రాంతంలోని వినియోగదారులలో నెరవేరని డిమాండ్ స్థాయిని అంచనా వేయండి ప్రస్తుతం ఆ మార్కెట్‌లోని వినియోగదారులు (కొనుగోలుదారులు) కొనుగోలు చేసే మొత్తాన్ని అంచనా వేయడం మంచిది. ఈ ప్రక్రియలో, వారు ఎలా బాగా సేవలు అందించవచ్చనే దానిపై మీరు అంతరార్థాలను తెలుసుకోగల శక్తిని పొందుతారు. మీ మార్కెట్ యొక్క పోటీ నిర్మాణాన్ని పరిగణించండి. మీ పోటీదారులు ఎవరో, వారు ఎక్కడ ఉన్నారో మరియు వారు ఏ సేవలను అందిస్తున్నారో తెలుసుకోవడం కొత్త పెంపకందారుడు-విక్రయదారుడిగా మీకు కావల్సిన ముఖ్యమైన సమాచారం. మార్కెటింగ్ ప్రయోజనాలు (తక్కువ ఖర్చులు, మంచి స్థానాలు మరియు అధిక-నాణ్యత ఉత్పత్తులు) కలిగి ఉన్న మీ పోటీదారులను గమనించండి. మీ వినియోగదారులకు అలాంటి ఉత్పత్తులను అందించవచ్చు.

KLO 5: SMS, మొబైల్, రేడియో, టీవీ మొదలైన వాటి ద్వారా లభించే వ్యవసాయ సలహా సేవల సౌకర్యం గురించి తెలుసుకోండి.

అగ్రో అడ్వైజరీ సర్వీసెస్ (AAS) వివిధ పంటల యొక్క వివిధ వాతావరణం మరియు వాతావరణ పరిస్థితుల యొక్క ప్రాథమిక, సమయానుసారంగా మరియు ఖచ్చితంగా ముందస్తు సమాచారాన్ని అందిస్తుంది. వ్యవసాయ పద్ధతులపై ఆసక్తి, జ్ఞానం, అనుసరణ మరియు వాతావరణ మార్పుల ప్రభావాన్ని పెంచడానికి రైతులకు వ్యవసాయ సలహా సేవలు (AAS) సహాయపడతాయి.

భారతదేశంలో 5.13 కోట్ల మంది రైతులు ఎం-కిసాన్ పోర్టల్ (https: // m- kisan.gov.in) ద్వారా వ్యవసాయ వాతావరణ సలహాలు పొందుతున్నారు. దేశవ్యాప్తంగా వున్న రాష్ట్ర వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయాలలో ఉన్న ఆల్ ఇండియా కోఆర్డినేటెడ్ రీసెర్చ్ ప్రాజెక్ట్ ఆన్ అగ్రోమెటియోరాలజీ (AICRPAM) యొక్క మొత్తం 25 కేంద్రాలు స్థానిక భాషలలో రేడియో, టీవీ, వార్తాపత్రికలు మొదలైన వాటి ద్వారా అగ్రోమెట్ సలహాదారులను జారీ చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేశాయి. వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల విభాగాలకు అగ్రోమెట్ బులెటిన్లను కూడా AICRPAM పంపిణీ చేస్తుంది. ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ అగ్రికల్చరల్ రీసెర్చ్ (ఐసిఎఆర్) మరియు

ఇండియా వాతావరణ శాఖ (ఐఎమ్‌డి) సంయుక్తంగా అగ్రోమెట్ అడ్వైజరీ సిస్టమ్ (AAS) నెట్‌వర్క్‌ను ఉప జిల్లా (బ్లాక్) స్థాయికి పెంచాలని యోచిస్తున్నాయి. ఈ ప్రణాళిక ప్రకారం, 110 ఆశాజనక జిల్లాలతో సహా 200 మంది కృషి విజ్ఞాన కేంద్రాలను రైతులకు అగ్రోమెట్ సేవలను అందించడానికి జిల్లా వ్యవసాయ-మెట్ యూనిట్ల (DAMUS) ఏర్పాటు కోసం గుర్తించారు. ప్రారంభ నిధి రూ. 2.4 కోట్లు. (యూనిటు రూ .1.2 లక్షలు) సలహా సేవలను ప్రారంభించడానికి అవసరమైన సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేయడానికి మంజూరు చేయబడింది.

mKisan SMS పోర్టల్

రైతుల కోసం mKisan SMS పోర్టల్ వ్యవసాయం మరియు అనుబంధ రంగాలలోని అన్ని కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థలకు రైతులకు వారి భాష, వ్యవసాయ పద్ధతుల ప్రాధాన్యత మరియు %ామీ% ద్వారా సమాచారం / సేవలు / సలహాలు ఇవ్వడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.

వ్యవసాయ విస్తరణలో భాగంగా (ప్రయోగశాల నుండి క్షేత్రానికి పరిశోధనలను విస్తరించడం), జాతీయ ఇ-గవర్నెన్స్ ప్లాన్ - అగ్రికల్చర్ (NeGP-A) కింద, సేవలను అందించే వివిధ పద్ధతులు నిర్వహించబడ్డాయి. వీటిలో ఇంటర్నెట్, టచ్ స్క్రీన్ కియోస్క్‌లు, అగ్రి-క్లినిక్‌లు, ప్రైవేట్ కియోస్క్‌లు, మాస్ మీడియా, కామన్ సర్వీస్ సెంటర్లు, కిసాన్ కాల్ సెంటర్లు మరియు డిపార్ట్‌మెంటల్ కార్యాలయాలలో ఇంటిగ్రేటెడ్ ప్లాట్‌ఫారమ్‌లతో పాటు చేతితో తీసుకువెళ్లగలిగే పికో-ప్రాజెక్టర్లు మరియు ఇతర పరికరాలతో కూడిన సిబ్బంది అందుబాటులో వున్నారు. ఏదేమైనా, మొబైల్ టెలిఫోనీ (ఇంటర్నెట్‌తో లేదా లేకుండా) వ్యవసాయ విస్తరణకు అత్యంత శక్తివంతమైన మరియు సర్వవ్యాప్త సాధనం.

అంతేకాకుండా, రైతులను ఎం-కిసాన్ పోర్టల్‌లో నమోదు చేసుకోవటానికి మరియు పంట మరియు వాతావరణ నిర్దిష్ట సలహాలను పొందడానికి రైతులను ప్రోత్సహించడానికి అనేక అవగాహన కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. కిసాన్ కాల్ సెంటర్ ద్వారా కూడా చాలా మంది రైతులు నమోదు చేయబడ్డారు. పంట సలహాదారులను స్వీకరించడానికి రైతులు కాల్ చేసి నమోదు చేసుకోవచ్చు. రైతుల నమోదును పెంచడంలో విస్తరణ కార్మికులు కూడా ముఖ్యమైన పాత్ర పోషించారు. వారు రిజిస్ట్రేషన్ ప్రక్రియను మరియు రైతులకు రిజిస్ట్రేషన్ చేయడం వల్ల కలిగే ప్రయోజనాలను వివరిస్తారు, తద్వారా రైతులకు పంట మరియు వాతావరణ ఆధారిత సలహాలను స్వీకరించడానికి సహాయపడుతుంది.

నైరుతి పంజాబ్‌లో కిసాన్ మొబైల్ సలహా సేవ యొక్క విశ్లేషణ

షార్ట్ మెసేజ్ సర్వీస్ (SMS) ద్వారా వ్యవసాయ సమాచారాన్ని పంపడం కోసం కిసాన్ మొబైల్ అడ్వైజరీ సర్వీస్ (KMAS) ప్రారంభించబడింది. ఆంగ్ల భాషా వర్ణమాలలను ఉపయోగించడం ద్వారా పంజాబీ భాషలో సందేశం యొక్క కంటెంట్ టైప్ చేయబడింది మరియు పంటల వ్యవసాయ శాస్త్రం, పురుగుల తెగులు నియంత్రణ, ఉద్యానవన, పాడి వ్యవసాయం మరియు వాతావరణ సూచన మొదలైన వాటికి సంబంధించిన సమాచారం తుది వినియోగదారులకు పంపబడింది. KMAS గురించి వారి స్పందన తెలుసుకోవడానికి 150 మంది రైతులు యాదృచ్ఛికంగా సర్వే చేయబడ్డారు. సర్వే ఫలితాలలో ఎక్కువ మంది రైతులు వ్యవసాయ సమాచారాన్ని మొబైల్ ఫోన్ ద్వారా ఎస్ఎంఎస్ రూపంలో ఉపయోగకరంగా (69.3%), సమగ్రంగా (74.7%) మరియు సకాలంలో (64.7%) కనుగొన్నారు. KMAS కోసం నమోదు చేసుకున్న 15 శాతం మంది రైతులు అందుబాటులో ఉన్న సేవను ఉపయోగించుకోలేదు. భాషా అవరోధం కారణంగా తొమ్మిది శాతం మంది వినియోగదారులు SMSను డీకోడ్ చేయలేకపోయారు. సమాచార విషయము పెద్దదిగా ఉన్న కారణంగా లబ్ధిదారుడికి ఆసక్తి లేకపోవడం 12.7 శాతం మంది రైతులు నివేదించారు.

విభాగం-8

కార్యాలయాల వద్ద ఆరోగ్యం మరియు భద్రతను పాటించండి (AGR/ N9903)

వ్యవసాయంలో, రైతులు సహజ వాతావరణంలో ఆరుబయట పనిచేస్తారు. ఇది వివిధ వృత్తిపరమైన ప్రమాదాలకు కారణమౌతాయి. ముఖ్యంగా రసాయనాలు మరియు యంత్రాల వల్ల ఎక్కువ ప్రమాదాలు సంభవిస్తాయి. అంతేకాకుండా, పాముకాటు, అడవి జంతువుల దాడి మొదలైన వాటి వల్ల సహజ ప్రమాదాలు సంభవిస్తాయి. ఈ వృత్తిపరమైన ప్రమాదాల నివారణ మరియు నివారణ అంశాలపై జ్ఞానం ఉన్నట్లయితే ఈరకమైన ప్రమాదాలను తగ్గిస్తుంది మరియు రైతులకు భద్రతను కల్పిస్తుంది.

KLO 1: శుభ్రమైన & సమర్థవంతమైన కార్యాలయాన్ని నిర్వహించండి

పొలాలలో యంత్రాలు తరచుగా నిర్వహణ లేదా పనిచేసే సమయంలో చాలా తీవ్రమైన సంఘటనలకు కారణమవుతుంటాయి. వాటి నిర్వహణ సమయంలో, పరిస్థితులు సాధారణ పరిస్థితులుకన్నా చాలా భిన్నంగా ఉంటాయి. కొత్త ప్రమాదాలకు దారితీయవచ్చు. వీటితో పనిచేసే ప్రతి ఒక్కరికీ ప్రమాదాల గురించి తెలుసుకోవడానికి మరియు హానిని నివారించడానికి తీసుకోవలసిన సరైన జాగ్రత్తలు తెలుసుకోవడం చాలా అవసరం.

పనిచేసే ప్రాంతంలో భద్రత, ఆరోగ్యం మరియు పర్యావరణంపై జాతీయ విధానం (NPSHEW)

ఆదేశిక సూత్రాలు మరియు అంతర్జాతీయ ఉపకరణాల ఆధారంగా భారత ప్రభుత్వం, కార్మిక మరియు ఉపాధి కల్పన యొక్క కనీస-స్త్రీ, 20, ఫిబ్రవరి, 2009 నాడు భద్రత, ఆరోగ్యం మరియు పర్యావరణంపై జాతీయ పాలసీని ప్రకటించింది. www.labour.nic.in మరియు www.dgfasli.nic.in వద్ద లేబర్ అండ్ ఎంప్లాయిస్ మరియు DGFASLI యొక్క వెబ్ సైట్ లో డాక్యుమెంట్ లు వరసగా పోస్ట్ చేయబడ్డాయి. పని సంబంధిత గాయాలు, వ్యాధులు, మరణాలు, విపత్తులు వంటి ఘటనలను నిర్మూలించడం ద్వారా దేశంలో ప్రివెంటివ్ సేఫ్టీ మరియు హెల్త్ కల్చర్ ని ఏర్పాటు చేయడమే ఈ జాతీయ పాలసీ యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యం. దేశంలో ఆర్థిక కార్యకలాపాలు.

పాలసీలో ప్రధానాంశాలు ఇలా ఉన్నాయి.

1. సురక్షితమైన, ఆరోగ్యవంతమైన పని వాతావరణాన్ని ప్రాథమిక మానవ హక్కుగా గుర్తిస్తుంది.
2. పని సంబంధిత గాయాలు, వ్యాధులు మొదలైన వాటిని తొలగించడం ద్వారా ఉద్యోగులు మరియు సమాజం యొక్క స్వస్థత పెంచడానికి ఇది లక్ష్యం.
3. ఇది సాధించాల్సిన లక్ష్యాలను నిర్దేశిస్తుంది. పనికి సంబంధించిన, వ్యాధుల ఘటనలు నిరంతర తగ్గుదల అనే లక్ష్యాన్ని కేంద్రీకరించాలి.

KLO 2: సాధారణ భద్రత మరియు ప్రథమ చికిత్స నేర్చుకోవడం

పనిచేసే ప్రాంతపు విధానంకి అనుగుణంగా విధులను నిర్వర్తించడం కొరకు సంరక్షణాత్మక దుస్తులు లేదా ఎక్విప్ మెంట్ ని గుర్తించడం మరియు తగిన సంరక్షణాత్మక దుస్తులు లేదా ఎక్విప్ మెంట్ని ఉపయోగించాల్సి ఉంటుంది. పనిప్రాంతంలో అవసరమైన కనీస సంరక్షణ దుస్తులు లేదా ఎక్విప్మెంట్ లో ఇవి ఉంటాయి

- గ్లవుజులు
- చేతులు మరియు కాళ్లను కప్పే దుస్తులు
- ప్రకాశవంతమైన రంగును చొక్కా కలిగి ఉండటం

- సేఫ్టీ గ్లాసులు/కళ్లజోళ్లు
- కొన్ని కార్యకలాపాలకు ముఖానికి రక్షణకోసం ఉపయోగించే షీల్డ్
- రసాయనాల బారినుండి కాపాడేందు కెమికల్ రెసిస్టెంట్ క్లోజ్డ్ టో బూట్ లు లేదా షూలు

తీవ్రమైన పరిస్థితులలో పనిచేసే కార్మికుల పరిహారం క్లెయిమ్‌లు

2800 తీవ్రమైన ప్రమాదాలు

వస్తువులతో పనిచేసేటప్పుడు 12% కండర ఒత్తిడి

11% ఎత్తు నుండి పడిపోవడం

నాలుగు కాళ్ల జంతువుల కారణంగా 5 లో 1 తీవ్రమైన ప్రమాదాలు

State & Territory Compliant Kits & Modules

ప్రథమ చికిత్స కిట్ ని పనిప్రాంతపు విధానాలకు అనుగుణంగా నిర్వహించాలి. మొదటి ఎయిడ్ ఫీల్డ్ కిట్ యొక్క ప్రథమ చికిత్స మరియు ఉపయోగించడంలో శిక్షణ పొందిన కనీసం ఇద్దరు వ్యక్తులు 1 వ్యక్తికి ఉండాలి. ప్రమాదం జరిగినప్పుడు, ఫస్ట్ ఎయిడ్ ఇచ్చే వ్యక్తి ఇన్ ఛార్జి ఈ దిగువనా ఉన్న పద్ధతిని పాటించాలి . గాయపడ్డ వ్యక్తిని జాగ్రత్తగా చూసుకోండి. గాయం యొక్క రకాన్ని పరిశీలన చేయండి. స్పృహలో వుందీ, లేనిదీ పరిశీలన చేయండి, అతనితో మాట్లాడుతూ ఉండండి మరియు స్పృహలో ఉంచండి. ఈ కేసుకు సంబంధించి అవసరమైన మరియు సముచితమైన విధంగా ప్రథమ చికిత్స చేయడం ప్రాక్టీస్ చేయండి. క్యాంప్‌కు బదిలీ చేయడం లేదా దగ్గరల్లో ఉన్న వైద్య సాయాన్ని పొందండి.

శ్వాసకోశ ప్రమాదాలు: వ్యవసాయ పరిస్థితులు వ్యవసాయ కార్మికులకు అనేక శ్వాసకోశ ప్రమాదాలను కలిగిస్తాయి. 20 నుంచి 90 శాతం వ్యవసాయ కార్మికులు మరియు వారి కుటుంబాలలో అధిక దగ్గు మరియు రక్త చలన దోషముతో ఈ ప్రమాదాలకు గురికావడం జరుగుతోంది. దీర్ఘకాలిక బ్రోన్కైటిస్ యొక్క లక్షణాలు 50 శాతం స్వైన్ కార్మికులు మరియు ధాన్యం సేకరించేవారిలో గమనించబడ్డాయి.

ఆర్గానిక్ డస్ట్ టాక్సిక్ సిండ్రోమ్ (ODTS) అనేది జ్వరం, తలనొప్పి మరియు కండరాల నొప్పులు మరియు నొప్పులతో అనారోగ్యం వంటి తాత్కాలిక ఇన్ఫ్లుఎంజా ద్వారా వ్యక్తమయ్యే ఒక సాధారణ శ్వాసకోశ అనారోగ్యం. ODTS కన్నా చాలా తక్కువ అయినప్పటికీ, ఫార్మర్స్ లంగ్ అనేది బూజుపట్టిన ఎండుగడ్డి, గడ్డి మరియు ధాన్యం నుండి దుమ్మును పీల్చడం వల్ల కలిగే అలెర్జీ. పాడి, ధాన్యం రైతులు ఎక్కువగా దీనికి బాధితులు. బూజుపట్టిన పంటలను ఇంటి లోపల నిల్వచేసే నెలలు అత్యంత ప్రమాదకరమైనవి. అక్కడ ఉన్నవారి ఊపిరి తిత్తుల కణజాలాన్ని దెబ్బతీస్తుంది, శ్వాస ఆడకపోవడం మరియు కఠినమైన పనిని చేయడంలో అసమర్థత కలుగుతాయి. బాధితులు చివరికి కుర్చీలోంచి లేవడం కూడా కష్టమే.

బూజుపట్టిన ఎండుగడ్డి, ధాన్యం మరియు ఎండు గడ్డిని తయారు చేయుటనుండి వచ్చే దుమ్ము కూడా ODTS కి కారణమవుతుంది, ఇది రైతు ఊపిరితిత్తులకు ప్రమాదం. అయినప్పటికీ, ODTS దీర్ఘకాలిక అనారోగ్యాన్ని ఉత్పత్తి చేయదు లేదా శాశ్వత ఊపిరితిత్తుల నష్టాన్ని కలిగించదు. గాలిలోని ధూళి మరియు వాయువులు కూడా ప్రమాదమే! బూజుపట్టిన సేంద్రియ పదార్థం నుండి రేణువులు దుమ్ము కణాలు చిరాకు పెట్టే ధూళిగా పరిగణించబడతాయి. పదేపదే ఇటువంటి ధూళి బారినపడితే ఊపిరితిత్తుల భాగాలు గట్టిపడి, పని చేయని కణజాలంగా మారుతాయి. దీర్ఘకాలిక బ్రోన్కైటిస్ మరియు వృత్తిపరమైన ఉబ్బసాన్ని కలిగిస్తుంది.

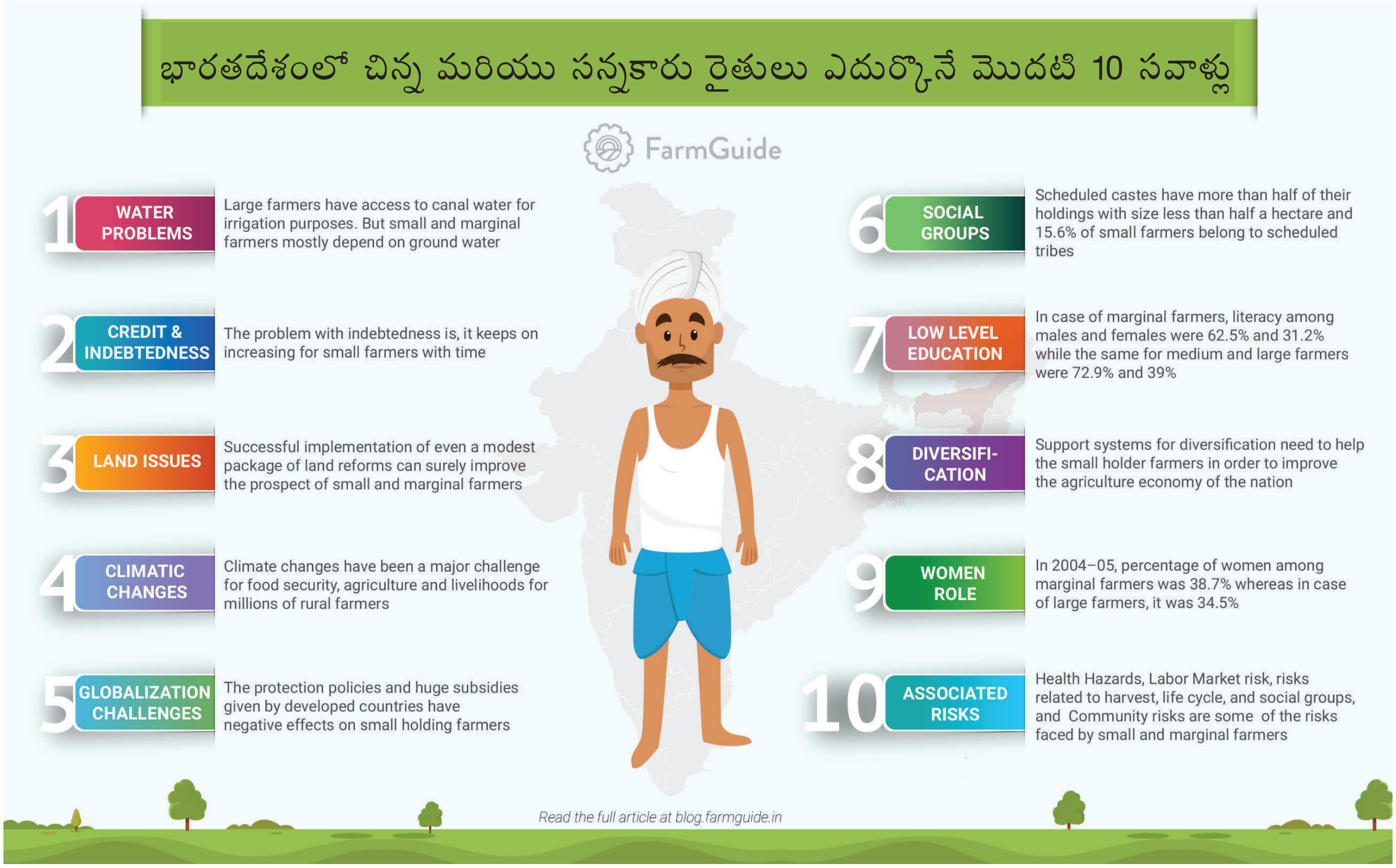

ధ్వని : వ్యవసాయ ధ్వని అనేది వ్యవసాయంలో మరో ఆరోగ్య ప్రమాదం, వ్యవసాయ కార్మికులు ప్రతిరోజూ అధిక స్థాయిలో ధ్వని ప్రభావానికి గురవుతారు, ఇది, ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్ ల కొరకు వినికిడి సంరక్షణ కార్యక్రమం అవసరమైన చర్య. అధిక శబ్దాలకు దీర్ఘకాలం గురికావడం, ట్రాక్టర్లు, కంబైన్స్, చాపర్స్, గ్రెయిన్ డ్రైయర్స్, మరియు మర అంపాలు వంటి వాటినుండి వచ్చే చప్పుళ్ళను నియంత్రించకపోతే, శాశ్వత వినికిడి నష్టాన్ని కలిగించవచ్చు.

ఇయర్ మఫ్ లు మరియు ఇయర్ ప్లగ్‌లు అనే రెండు రకాలైన వినికిడి సంరక్షణ కారకాలు. చెవి మఫ్ లు మరింత ప్రభావవంతంగా ఉంటాయి. అయితే పరిమాణం, ఆకారం, నింపిన పదార్థం, షెల్ ద్రవ్యరాశి, మరియు కుదుపులను తట్టుకొనే రకం వంటి వ్యత్యాసాల కారణంగా రక్షణస్థాయి మారుతూ ఉంటుంది. మార్కెట్లో దొరికే ఇయర్ ప్లగ్ లు చౌక. రబ్బర్, ప్లాస్టిక్ లేదా ఫోమ్ చొప్పనలు కావొచ్చు. కానీ ప్రత్యేకంగా తయారు చేయించిన ఇయర్ ప్లగ్ లు శిక్షణ పొందిన వ్యక్తుల ద్వారా కస్టమ్ ఫిట్ చేయబడతాయి, ఎందుకంటే ఇయర్ కెనాల్ షేప్ మారవచ్చు.

చర్మ రుగ్మతలు : కాంటాక్ట్ డెర్మటైటిస్ అనేది వ్యవసాయ కార్మికులలో సంభవించే చర్మ రుగ్మత. ఇందులో రెండు సాధారణ రకాలు ఉన్నాయి : దురద మరియు అలెర్జీ. దురదలు సంపర్క ప్రదేశంలో నేరుగా చర్మంపై పనిచేస్తాయి. అలెర్జీ కారకాలు రోగనిరోధక వ్యవస్థలో మార్పులకు కారణమవుతాయి, తద్వారా తదుపరి ప్రతిచర్యను ఉత్పత్తి చేస్తుంది.

కాంతి, కొన్ని పదార్థాలతో కలిసి చర్మ వ్యాధికి కారణమైనప్పుడు ఫోటో టాక్సిక్ లేదా ఫోటో అలెర్జీ ప్రతిచర్యలు సంభవిస్తాయి. ఇతర రకాల వ్యవసాయ చర్మవ్యాధులలో వేడి దద్దుర్లు, కీటకాలు మరియు మొక్కల మూలంగా అంటువ్యాధులు, చికాకులు ఉన్నాయి.

వయసు్సు, లింగం, జాతి, ఉష్ణోగ్రత మరియు తేమ, మునుపటి చర్మ రుగ్మతలు, చర్మ నష్టం మరియు వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత వంటి అనేక కారణాలు చర్మవ్యాధులకు కారణమవుతాయి. పని సంబంధిత చర్మ వ్యాధులను గుర్తించడం చాలా సులభం, కానీ రోగ నిర్ధారణ చేయడం కష్టం. ఒక వ్యక్తి పనిచేసే రసాయనాలు మరియు ఇతర ఏజెంట్లను వైద్యుడు తెలుసుకోవడం చాలా ముఖ్యం. సరైన రక్షణ దుస్తులను ధరించడం మరియు తరచూ కడగడం నివారణకు అత్యంత ప్రభావవంతమైన సాధనాలు.

క్యాన్సర్లు : రైతులు ఎండలో ఎక్కువ గంటలు గడపడం వల్ల స్కిన్ క్యాన్సర్ పొలంలో ఆందోళన కలిగిస్తుంది మరియు చర్మ క్యాన్సర్ వారికి సర్వసాధారణం. తెల్లని చర్మం, నీలి కళ్ళు మరియు ఎరుపు లేదా రాగి జుట్టు ఉన్నవారు అధిక ప్రమాదం ఉన్నవారిలో ఉన్నారు. అన్ని చర్మ క్యాన్సర్లలో తొంభై శాతం శరీరంలోని భాగాలపై సరైన దుస్తులు ధరించక పోవడంవల్లే వస్తాయి. రైతులకు ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాల్సిన ప్రదేశం మెడ వెనుక భాగం. ముఖ్యంగా ఉదయం 11 మరియు మధ్యాహ్నం 2 గంటల మధ్య ఎండలో ఎక్కువగా ఉండకండి. అతినీలలోహిత కిరణాలను గ్రహించే లేదా విక్షేపం

చేసే సన్ బ్లాకులను వాడండి. పొడవాటి చేతుల చొక్కాలు, ప్యాంటు మరియు పొడవాటి అంచులుగల టోపీలు వంటి రక్షణ దుస్తులను ధరించండి. మరియు క్యాన్సర్ని ముందుగానే గుర్తించడం కోసం క్రమం తప్పకుండా స్వీయ పరీక్షలు నిర్వహించండి.

రసాయన ప్రమాదాలు: చాలా మంది వ్యవసాయ కార్మికులు రోజూ రసాయనాలకు గురవుతారు. వారు సరైన జాగ్రత్తలు పాటించకపోతే, అనారోగ్యం లేదా మరణం కూడా సంభవించవచ్చు. పురుగుమందులు అనేక మార్గాల ద్వారా (చర్మం ద్వారా మరియు పీల్చడం ద్వారా) శరీరంలోకి ప్రవేశించగలవు. రసాయనాలు చర్మానికి తగిలకుండ మరియు పురుగుమందుల పీల్చడాన్ని నివారించడానికి, పిచికారీ చేసేవారు వ్యక్తిగత రక్షణ దుస్తులు మరియు సామగ్రిని ధరించాలి.

నీరుకలిపిన పురుగుమందులను ఉపయోగిస్తున్నప్పుడు, పిచికారీ చేసేవారు రసాయన-నిరోధక దుస్తులు లేదా ఆప్రాన్ ధరించాలి. చిక్కనైన రసాయాల మిక్సింగ్ మరియు లోడింగ్ సమయంలో ఫేస్ షీల్డ్, అన్‌లైన్డ్ రబ్బరు గ్లోవ్స్, బూట్లు మరియు తేలికపాటి రబ్బరు ఆప్రాన్ ధరించాలి. పురుగుమందుల అవశేషాలను తొలగించడానికి బూట్లు మరియు ఆప్రాన్లను ప్రతిరోజూ సబ్బు మరియు నీటితో కడిగి బాగా ఆరబెట్టాలి. పురుగుమందులతో పనిచేసేటప్పుడు ధరించే అన్ని దుస్తులు, రోజూ, ఇతర దుస్తులకు భిన్నంగా కడగాలి.

ప్రభుత్వం ఆమోదించిన శ్వాసక్రియ పరికరాలను ధరించండి మరియు మీరు ఉపయోగిస్తున్న పురుగుమందుల నుండి ప్రత్యేకంగా రక్షించే రకాన్ని ఎంచుకోండి. శ్వాసక్రియ ఫిల్టర్ లు ముఖానికి బాగా సరిపోతాయి. పొడవైన సైడ్‌బర్న్‌లు, గడ్డాలు లేదా అద్దాలు మంచి రసాయన నిరోధకాలు.

పురుగుమందుల విషానికి ప్రథమ చికిత్సలు:

- చర్మము పై పడిన సందర్భంలో, ఆ కలుషిత రసాయనాలను తొలగించి శుభ్రమైన నీటితో కడగాలి.
- రసాయనాలను పీల్చినట్లయితే, ఆ ప్రదేశమునుండి అతనిని మంచి శుభ్రమైన గాలి గాలి ఉండే ప్రాంతానికి తీసుకువెళ్ళండి. తల మరియు భుజం నిటారుగా ఉంచండి.
- అపస్మారక మరియు శ్వా.స ఆగిపోయిన సందర్భంలో, కృత్రిమ శ్వాసను అందించండి.
- పురుగుమందు మింగినట్లయితే, 2-3 లీటర్ల ఉప్పునీరు ఇవ్వడం ద్వారా వాంతి చేయించండి. ఆ తర్వాత పాలు ఇవ్వండి.
- త్వరగా రోగిని వైద్యుడి వద్దకు తీసుకెళ్లండి.
- వైద్యుని వద్ధకు రోగితో పాటు ఆ రసాయన డబ్బానూ తీసుకువెళ్ళండి.

వేడి ఒత్తిడి: శరీరం తట్టుకోగలిగే దానికంటే ఎక్కువ వేడిని పెంచుకున్నప్పుడు వేడి ఒత్తిడి ఏర్పడుతుంది. అధిక ఉష్ణోగ్రతలు, అధిక తేమ, సూర్యరశ్మి మరియు అధిక పనిభారం వేడి ఒత్తిడి యొక్క తీవ్రతను పెంచుతాయి. వీలైనప్పుడల్లా ఫ్యానులు, గాలి ప్రసరణ వ్యవస్థలు మరియు నీడను ఉపయోగించండి. పని ప్రదేశంలో కొన్నిసార్లు తార్పాలిన్ లేదా పందిరి ద్వారా నీడను పొందవచ్చు.

పనికి ముందు, మరియు తరువాత నీరు పుష్కలంగా త్రాగండి. శీతలీకరణ దుస్తులు (మంచు లేదా చల్లబడి గడ్డకట్టిన జెల్ లతో వస్త్రాలు) ధరించడం.

వేడి మరియు పనిభారాన్ని సర్దుబాటు చేయడానికి సమయాన్ని కేటాయించండి. వేడిమిలో పనిచేయడానికి అలవాటుపడిన వ్యక్తులు వేడి ఒత్తిడికి గురయ్యే అవకాశం తక్కువ. అలవాటు కావడానికి, వరుసగా చాలా రోజులు వేడిమిలో రోజుకు 2 గంటలు తేలికపాటి పని చేయండి. తరువాత, క్రమంగా పని వ్యవధిని పెంచండి. కనీసం 7 రోజుల వ్యవధి సిఫార్సు చేయబడింది. వాతావరణంలో వేడి క్రమంగా పెరిగితే, కార్మికులు సహజంగా సర్దుబాటు అవుతారు.

మంచి ఆరోగ్యం జీవన నాణ్యతకు అత్యంత క్లిష్టమైన అంశాలలో ఒకటిగా చాలా కాలంగా గుర్తించబడింది. మీ జీవిత నాణ్యతను, ప్రమాణాన్ని పెంచడానికి, వ్యవసాయ కార్మికుల ఆరోగ్యం పరిరక్షించడానికి ఒక ముఖ్యమైన వనరు, మీ ఆరోగ్యాన్ని కాపాడటానికి సిఫారసు చేయబడిన ముందు జాగ్రత్త చర్యలను అనుసరించడం.

పాము మరియు ఇతర జంతువుల కాటు లేదా దాడులు మరియు జాగ్రత్తలు: భారతీయ రైతులలో పాముకాటు అనేది మామూలుగా సంభవించే ప్రాణాంతక అత్యవసర పరిస్థితి. ప్రాంతీయ పాముల యొక్క నిర్దిష్ట లక్షణాల గురించి సమగ్రమైన జ్ఞానంతో కలిపి రోగి యొక్క నేపథ్యం మరియు అలవాట్ల యొక్క సరైన చరిత్రను ద ృష్టిలో ఉంచుకుంటే పాముకాటు సంబంధం ఉన్న మరణాలు మరియు అనారోగ్యం తగ్గుతాయి.

KLO 4: అన్ని వ్యవసాయ కార్యకలాపాలకు ముందు సాధారణంగా నివేదించబడిన ప్రమాదాల కోసం ప్రాథమిక భద్రతా తనిఖీలను చేపట్టండి

- చేతులతో పనిచేయడానికి ముందు రైతులు నష్టాలను తప్పక అంచనా వేయాలి మరియు సిఫార్సు చేసిన సురక్షిత పద్ధతుల ప్రకారం పని చేయాలి.
- పని చేయడానికి ముందు ప్రమాదాన్ని నివారించడానికి, ఈ క్రింది చర్యలను సేవా సలహాదారులు నిర్ధారించాలి.
- జరగబోయే కార్యకలాపాల పని విధానాన్ని తీర్చడంలో వ్యవసాయ కార్మికుడికి శిక్షణ ఇవ్వండి.
- ఉల్లంఘనలు గుర్తించినట్లయితే కార్యకలాపాలను పర్యవేక్షించండి మరియు సరిచేయండి.
- ఫీల్డ్‌లో చేస్తున్న పని విధానం యొక్క కాపీని ఉంచుకోండి.
- పురుగుమందులు / ఫెర్మిజెంట్స్ యొక్క లేబుళ్ళలో పేర్కొన్న ఉపయోగం మరియు కాలుష్యం యొక్క ప్రమాదాలను చదవండి మరియు అర్థం చేసుకోండి. సంరక్షక చర్యలను అనుసరించవచ్చు

- ప్రభావిత ప్రాంతాన్ని దూదితో శుభ్రం చేయండి లేదా బొబ్బలు లేదా గాయం నయం చేసేవాటిని వాడండి
- గాయమైన భాగాన్ని స్పిరిట్ తో శుభ్రం చేయండి. చిన్న గాయాలకు పట్టీలను వాడండి.
- కళ్ళు కలుషితమైతే, సాదా నీటిని కళ్ళలోకి చిమ్మండి.
- పరికరాలు మరియు సామగ్రి భద్రతను సరిగ్గా ఉపయోగించుకోండి మరియు ఉపయోగంలో లేనప్పుడు కేటాయించిన ప్రదేశంలో తిరిగి పెట్టండి. ప్రత్యేకంగా ముఖానికి తొడిగే గాలి శుద్ధి చేసే శ్వాసక్రియ పరికరాలు రసాయన-నిరోధక చేతి తొడుగులు హార్డ్ టోపీ ఎస్కేప్ మాస్క్ మరియు ఒకసారి వాడి పారవేసే రసాయన-నిరోధక బాహ్య బూట్లు, ఉపయోగం తర్వాత లేదా ఉపయోగంలో లేనప్పుడు కేటాయించిన ప్రదేశంలో తిరిగి పెట్టండి.

KLO 5: తయారీదారుని మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా పరికరాలు, ప్రాసెసింగ్ మెషిన్ మొదలైన వాటిని వాడండి

భద్రతా చిట్కాలు చాలా ముఖ్యమైనవి మరియు యంత్రాలను నిర్వహించేటప్పుడు గాయాలు మరియు మరణాల ప్రమాదాన్ని తగ్గించడానికి వాటిని అనుసరించాలి. తాజా గాలి మరియు ప్రశాంతమైన పరిసరాలకి విరుద్ధంగా, వ్యవసాయ క్షేత్రం, ప్రమాద రహిత పని ప్రదేశం కాలేదు. ప్రతి సంవత్సరం, వేలాది మంది వ్యవసాయ కార్మికులు గాయపడతారు. వందలాది మంది వ్యవసాయ ప్రమాదాలలో మరణిస్తున్నారు. వ్యవసాయంలో భద్రత అనేది ప్రధానమైనది. ముఖ్యంగా వ్యవసాయ ఉపకరణాలు మరియు యంత్రాలతో వ్యవహరించేటప్పుడు. వ్యవసాయంలో చాలా ప్రమాదాలు ఎవరిదృష్టికి రావు. ఎందుకంటే అవి బయటకు రానీయరు. కాబట్టి తప్పుల నుండి నేర్చుకోవడం తక్కువగా ఉంటుంది.

యంత్రాలను నిర్వహించేటప్పుడు గాయాలు మరియు మరణాల ప్రమాదాన్ని తగ్గించడానికి భద్రతా చిట్కాలు

* వ్యవసాయ ప్రమాదాలపై అవగాహన పెంచడం ద్వారా మరియు మంటలు, వాహన ప్రమాదాలు, పరికరాలు, తీగల నుండి విద్యుత్ షాక్‌లు మరియు రసాయన ఎక్స్‌పోజర్‌లతో సహా అత్యవసర పరిస్థితుల కోసం సిద్ధం చేయడానికి అవగాహన ద్వారా పొలంలో భద్రతను మెరుగుపరచవచ్చు.
* పిల్లలు మరియు వృద్ధులను ప్రభావితం చేసే ప్రమాదాల గురించి ప్రత్యేకంగా అప్రమత్తంగా ఉండండి.
* భద్రతను నిర్ధారించడానికి ఉత్పత్తులను జాగ్రత్తగా ఎంచుకోవడం ద్వారా ప్రమాదాలను తగ్గించండి.
* ట్రాక్టర్లను ఆపరేట్ చేసేటప్పుడు ఎల్లప్పుడూ సీట్ బెల్టులను వాడండి.
* పరికరాల ఆపరేటర్ యొక్క మాన్యువల్లో మరియు ఉత్పత్తి లేబుళ్ళలో సూచనలను చదవండి మరియు అనుసరించండి.
* అన్ని యంత్రాలు మరియు వాహనాలు మరియు తగిన పర్యవేక్షకుడికి నివేదించబడిన ప్రమాదాల ఆపరేషన్కు ముందు ప్రాథమిక భద్రతా తనిఖీలను చేపట్టండి
* ప్రమాదకర పదార్థ కార్యకలాపాలను బట్టి రెండు స్థాయిల వ్యక్తిగత రక్షణ పరికరాలు (PPE) ఉన్నాయి, కార్మికులు పని ఉన్న చోట తగిన వ్యక్తిగత రక్షణ దుస్తులు మరియు సామగ్రిని ధరించాలి. ప్రతి పనికి తగిన వస్త్రధారణ కోసం మీ సైట్ పర్యవేక్షకుడిని అడగండి.
* చేపట్టాల్సిన పని విధానం యొక్క కాపీని అందించండి.
* ప్రతి కార్యాచరణకు తగిన వ్యక్తిగత రక్షణను కార్మికుడికి అందించండి
* అలాగే కార్మికుడికి జరుగుతున్న కార్యకలాపాల పని విధానాన్ని శిక్షణ ఇవ్వండి.

KLO 6: తగిన అత్యవసర విధానాలను అందించండి

ప్రేక్షకులకు ప్రమాదాన్ని గుర్తించండి మరియు కార్యాలయంలోని ఉద్యోగాలతో ముడిపడి ఉన్న ప్రమాదాన్ని తగ్గించడానికి చర్యలు తీసుకోండి. ప్రేక్షకులకు ప్రమాదాన్ని గుర్తించడానికి మరియు ప్రమాదాన్ని ఎలా తగ్గించాలో, కాలుష్యం యొక్క ప్రమాదాలను ప్రదర్శించే తగిన నోటీసు బోర్డు ఉంచాలి. పని జరుగుతున్న ప్రాంతాన్ని సరిహద్దు ప్రాంతానికి వెలుపల ఉన్నట్లు గుర్తించండి, తద్వారా ప్రమాదాలు నివారించబడతాయి.

ఏదైనా ప్రమాదాలు, సంఘటనలు లేదా సమస్యలను తగిన వ్యక్తికి ఆలస్యం చేయకుండా నివేదించండి మరియు నష్టాన్ని తగ్గించడానికి అవసరమైన తక్షణ చర్యలు తీసుకోండి. ఏదైనా ప్రమాదం, సంఘటనలు లేదా సమస్యలు ఉంటే, పర్యవేక్షకుడికి కనీసం ఇద్దరు వ్యక్తులు ప్రథమ చికిత్సలో శిక్షణ పొందాలి మరియు ప్రథమ చికిత్స ఫీల్డ్ కిట్ల వాడకం ఉండాలి. మొదటి సంరక్షణ ఇచ్చే వ్యక్తి ఈ క్రింది పద్ధతిని వర్తింపజేయాలి. ప్రశాంతంగా ఉండండి, గాయం యొక్క రకాన్ని ధృవీకరించడానికి గాయపడిన వ్యక్తిని జాగ్రత్తగా మరియు పూర్తిగా తనిఖీ చేయండి. కేసుకు అవసరమైన మరియు తగిన ప్రథమ చికిత్సను ప్రాక్టీస్ చేయండి మరియు సమస్యలను పర్యవేక్షకుడికి తెలియజేయండి. గాయపడిన వారిని సమీప వైద్య సహాయానికి బదిలీ చేయండి.

అత్యవసర విధానాలు

ప్రమాదాలు, మంటలు మరియు అత్యవసర పరిస్థితులతో వ్యవహరించే విధానాలను అనుసరించండి. కొన్నిసార్లు, ఉత్తమ ప్రయత్నాలు ఉన్నప్పటికీ ప్రమాదం సంభవిస్తుంది. పరికరాలను వెంటనే ఆపివేయండి (అలా చేయడం సురక్షితం మరియు సహాయం కోసం కాల్ చేయండి. సహాయం పొందడానికి అత్యవసర నంబర్‌కు కాల్ చేయండి, మీ కాల్‌కు సమాధానం ఇచ్చే వ్యక్తికి చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉండండి. ప్రమాదం జరిగిన సమస్య మరియు స్థానం ఏమిటి? వ్యక్తిని మీరే తరలించండి. మంటలు చెలరేగితే: మంటలను ఆర్పేది మరియు అగ్నిమాపక దళానికి తెలియజేయండి. అగ్నిమాపక దళం వచ్చే వరకు మరింత మంటలు వ్యాపించకుండా ఉండటానికి నీరు, ఇసుక మొదలైన అన్ని మార్గాలను ఉపయోగించండి.

ప్రామాణిక మరియు కార్యాలయ అవసరాలకు అనుగుణంగా అత్యవసర విధానాలను అనుసరించండి. కొన్నిసార్లు, మీరు కార్యాలయంలో అన్ని అత్యవసర విధానాలను అనుసరిస్తున్నప్పటికీ, అన్ని కంపెనీ ప్రామాణిక / కార్యాలయ ప్రమాదాలు సంభవిస్తాయి. విశ్లేషణను ప్రమాద రకాన్ని గుర్తించండి , అంటే అది రసాయనమా లేదా పరికరాల ద్వారా లేదా అగ్ని ద్వారా అయినా, నిర్దేశించిన ప్రామాణిక విధానాలను అనుసరించండి. అత్యవసర సమయంలో స్పెసిఫికేషన్ మరియు కార్యాలయ స్థల అవసరాలకు అనుగుణంగా అత్యవసర పరికరాలను ఉపయోగించండి. ప్రమాదకర పదార్థ కార్యకలాపాలను బట్టి రెండు రకాల వ్యక్తిగత రక్షణ పరికరాలు (PPE) ఉన్నాయి, కార్మికుడు చేతి తొడుగులు, చేతులు మరియు కాళ్ళను కప్పే వస్త్రం, ప్రకాశవంతమైన రంగు యొక్క చొక్కా, సురక్షితంగా అద్దాలు / గాగుల్స్ వంటి తగిన వ్యక్తిగత రక్షణ దుస్తులను ధరించాలి. ఇక రెండవ స్థాయి అయితే టైవ్ ఎక్విప్మెంట్స్ పూర్తి ముఖ గాలిని శుద్ధి చేసే శ్వాసక్రియ మాస్క్&డిస్పోజబుల్ కెమికల్-రెసిస్టెన్స్ బాహ్య బూట్లు సిద్ధంగా ఉంచాలి.

గుర్తించబడిన ప్రథమ చికిత్స పద్ధతులకు అనుగుణంగా రోగుల గాయానికి తగిన చికిత్సను అందించండి. ప్రమాదం జరిగినప్పుడు గాయపడిన వ్యక్తిని జాగ్రత్తగా మరియు పూర్తిగా తనిఖీ చేయండి గాయం యొక్క రకాన్ని ధృవీకరించండి. ఆ ప్రాంతాన్ని శుభ్రం చేయడానికి దూదిని ఉపయోగించండి, అనగా బొబ్బ లేదా గాయం. ఇంజక్షన్ చేసేందుకు మరియు గాయాలను క్రిమిసంహారకం చేయడానికి స్పిరిట్ తో గాయాన్ని శుభ్రం చేయండి.

కోలుకోనివ్వండి (ఆచరణాత్మకంగా ఉంటే), శుభ్రంగా తనిఖీ చేయండి / పరీక్షను పునరుద్ధరించండి, ప్రథమ చికిత్స పరికరాలను తగిన విధంగా నిల్వ చేయండి. ఇప్పటికే చెప్పినట్లుగా రెండు స్థాయి రక్షణ పరికరాలు ఉన్నాయి, అంటే మొదటి స్థాయి (బట్టల చేతి తొడుగులు, చొక్కా, భద్రతా గాజు, ఫేస్ షీల్డ్ మరియు క్లోజ్డ్ బొటనవేలు బూట్లు) మరియు ప్రత్యేకంగా ముఖానికి తొడిగే గాలి శుద్ధి చేసే శ్వాసక్రియ పరికరాలు రసాయన-నిరోధక చేతి తొడుగులు హార్డ్ టోపీ ఎస్కేప్ మాస్క్ మరియు ఒకసారి వాడి పారవేసే రసాయన-నిరోధక బాహ్య బూట్లు, ఉపయోగం తర్వాత లేదా ఉపయోగంలో లేనప్పుడు కేటాయించిన ప్రదేశంలో తిరిగి పెట్టండి.

KLO 7: పర్యావరణ భద్రతకు అనుగుణంగా వ్యవసాయ వ్యర్థాలను పారవేయండి

వ్యర్థ పదార్థాలను సురక్షితంగా మరియు సరిగ్గా పారవేయడానికి, సాధారణంగా కాంక్రీట్ అంతస్తులో నిరంతర, జలనిరోధిత మరియు రసాయనికంగా నిరోధక నిర్మాణ పదార్థాన్ని వాడాలి. పర్యావరణ నష్టాలను తగ్గించే రీతిలో మీ వ్యవసాయ పనిని చేయండి, ప్రమాదాన్ని నియంత్రించడానికి అన్ని విధానాలు మరియు పని సూచనలను దగ్గరగా అనుసరిస్తారు.

పురుగుమందుల వ్యర్థాలను పురుగుమందు కలిగిన ఏదైనా పదార్థం లేదా పదార్థంగా పరిగణిస్తారు, అది ఉపయోగించబడదు లేదా ఉపయోగించదు మరియు అందువల్ల తప్పనిసరిగా పారవేయాలి. పురుగుమందుల వ్యర్థంలో మిగులు స్ప్రే సొల్యూషన్స్, ఉపయోగం తర్వాత అప్లికేషన్ పరికరాలలో మిగిలి ఉన్న పురుగుమందులు, అప్లికేషన్ పరికరాలను శుభ్రపరచడం ద్వారా ఉత్పత్తి చేయబడిన పురుగుమందుల-కలుషితమైన నీరు లేదా ఖాళీ పురుగుమందుల కంటైనర్లను కడిగివేయడం, చిందిన పురుగుమందులను శుభ్రపరచడం ద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే పురుగుమందుల-కలుషితమైన పదార్థాలు, ఖాళీ (అన్‌రిన్డ్) పురుగుమందుల కంటైనర్లు మరియు పాత పురుగుమందుల ఉత్పత్తులు. సరైన పురుగుమందుల వ్యర్థాలను పారవేయడం బాధ్యతాయుతమైన పురుగుమందుల వాడకంలో ముఖ్యమైన భాగం. ప్రమాదవశాత్తు లేదా అనియంత్రితంగా పురుగుమందుల వ్యర్థాలను పర్యావరణంలోకి విడుదల చేయడం ప్రజలకు హాని కలిగిస్తుంది మరియు పర్యావరణాన్ని కలుషితం చేస్తుంది. పురుగుమందుల-కలుషితమైన నీరు మొక్కలు, ప్రయోజనకరమైన కీటకాలు, చేపలు మరియు ఇతర జల జీవనం వంటి జీవులకు గొప్ప ప్రమాదం కలిగిస్తుంది. పురుగుమందుల వ్యర్థాలను పారవేయడం పట్ల రైతుల వైఖరి యొక్క జ్ఞానం పురుగుమందుల నిర్వహణ సమయంలో భద్రతను ప్రోత్సహించడానికి జోక్యం చేసుకునే క్లిష్టమైన అంశాలను తెలుసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది

సామాజిక-ఆర్థిక మరియు సాంస్కృతిక ఉపయోగించే పురుగుమందు లేని చీడపురుగుల నిర్వహణకు విధానాలు భారతదేశంలోని ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో గ్రామీణ వాతావరణంలో అభ్యున్నతి

ftp://fiP-fc10.org/SD/SDA/SDAR/sard/GP%20updates/pest_management_India.pdf

- చిమ్మటలను ఆకర్షించడానికి తేలికపాటి ఉచ్చులు మరియు భోగి మంటలను ఉపయోగించడం.
- మొక్క యొక్క రసాలను పీల్చే కీటకాలను ఆకర్షించడానికి మరియు చంపడానికి పసుపు మరియు తెలుపు జిగురు బోర్డులను పొలంలో ఉంచడం.
- కీటకాల గుడ్లు పెట్టిన ఆకులను చేతి ద్వారా తొలగించడం.
- ఫీల్డ్‌లోని తెగుళ్ల సంఖ్యను తనిఖీ చేయడానికి ఫేర్మోన్ ఉచ్చులను అమర్చడం.
- బోల్ పురుగులు మరియు రసం పీల్చే కీటకాలను నియంత్రించడానికి వేప కాయల -గుజ్జు సారం మరియు మిరప-వెల్లుల్లి సారం వంటి జీవ పురుగుమందులను ఉపయోగించడం. జీవ పురుగుమందుల తయారీకి స్థానికంగా లభించే ఇతర మొక్కలు కూడా ఉన్నాయి.
- పురుగులు మరియు లీఫ్ హాప్పర్లను నియంత్రించడానికి ఆవు పేడ మరియు మూత్రం నుండి తయారైన సారాన్ని ఉపయోగించడం, ఎరువుగా కూడా పనిచేస్తుంది.
- ఆముదం మరియు బంతి పువ్వు వంటి కీటకాలను ఆకర్షించే పంటలను నాటడం. కీటకాలు ఈ మొక్కలపై గుడ్లు పెట్టే అవకాశం ఉంది, ఇక్కడ వాటిని సులభంగా తీయవచ్చు.

Patanjali Organic Research Institute

Food & Herbal Park, Village - Padartha, Laksar Road Haridwar-249404 Uttarakhand (India)
Disha Block, Patanjali Yogpeeth Phase-1, Haridwar-249405 Uttarakhand (India)
Website ▸ info.pfsp@patanjalifarmersamridhi.com
Contact No : 8275999999

TELUGU